

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Skuespil til Brug for den danske Skueplads :
[Den Gyldendalske Samling].

Vol. 6

København : Gyldendal, 1775-89

12 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

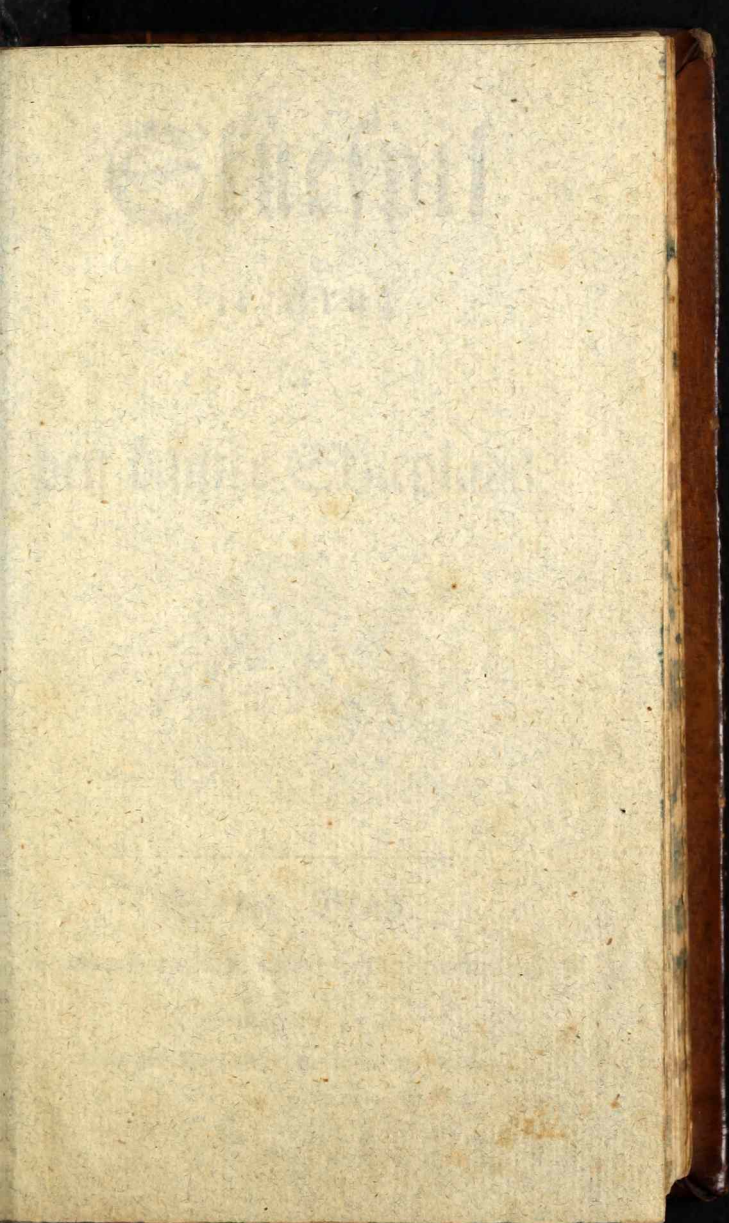
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

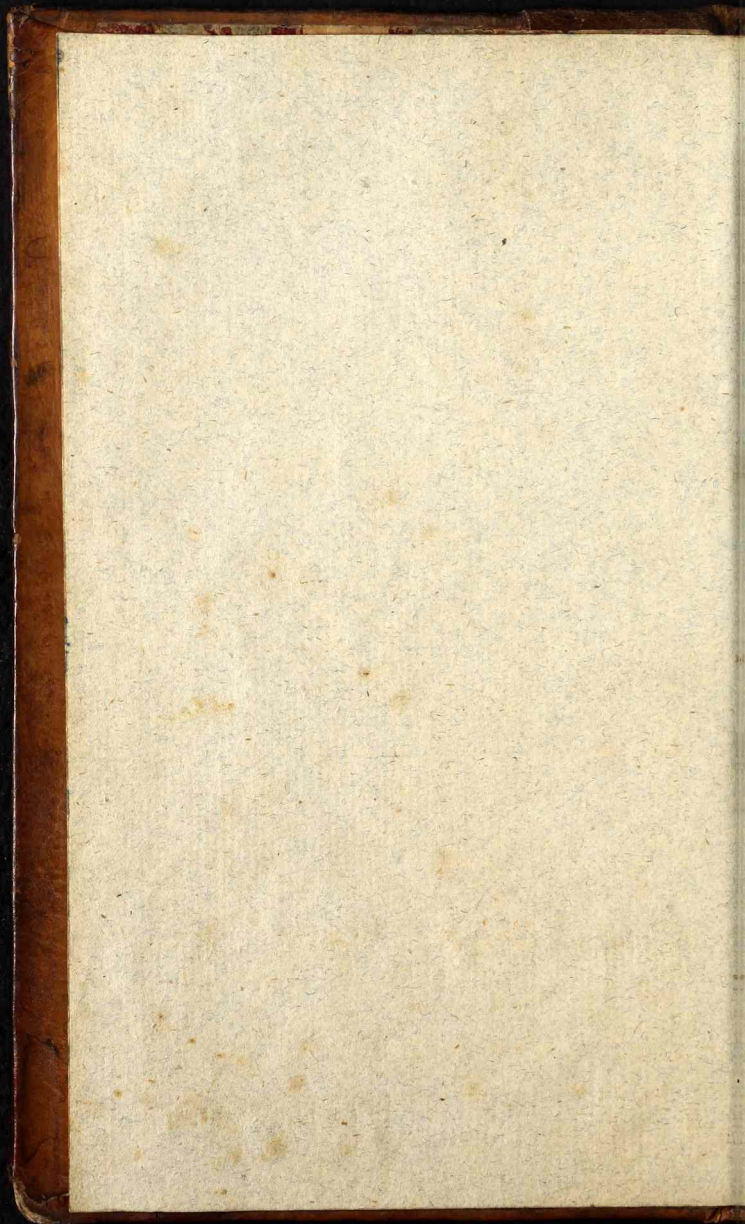

130021442871

55, -3.

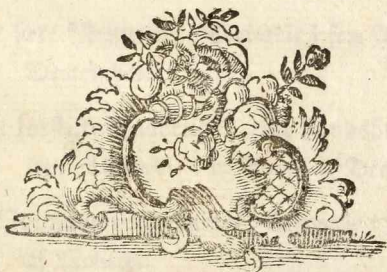

Skuespil

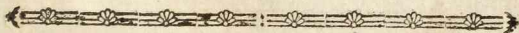
til Brug

for

den danske Skueplads.

Siette Bind.

Kjøbenhavn, 1780.

Trykt paa Boghandler Gyldendals Forlag.

Stuckpfeil

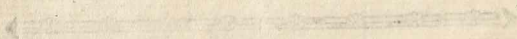
111. Band

1797

den ersten Stuckpfeil.

Stuckpfeil

Verlag von

Verlag von

Fortegnelse

paa

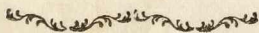
de Skuespil, som findes i dette Bind.

Cavalieren og Damen, Comoedie i tre Acter,
af Goldoni.

Det sære Menneske, Comoedie i fem Acter, af
Destouches.

Den forstilte Taabelige, eller Landsbys-Poes-
ten, Comoedie i tre Acter, af Destouches.

Det tungne Givtermaal, Comoedie i een Act,
af Moliere.

Verzeichnis

von

der Bibliothek, deren Bücher in der Stadt

Verzeichnis der Bücher, welche in der Stadt

Verzeichnis der Bücher, welche in der Stadt

Verzeichnis der Bücher, welche in der Stadt

Verzeichnis der Bücher, welche in der Stadt

Verzeichnis der Bücher, welche in der Stadt

Cavalieren og Damen.

Comoedie i tre Acter

af

Herr Goldoni;

oversat af

L. Knudsen.

Personerne:

Donna Eleonore, en fattig Dame, givet med Don Roberto, en Cavalier, som er i Landflygtighed.

Don Rodrigo, hendes opvartende Cavalier.

Don Flaminio, en latterlig Cavalier, givet med Donna Claudia.

Donna Claudia.

Don Alonso, hendes opvartende Cavalier.

Donna Virginia, Donna Claudias Veninde.

Don Filiberto, en Sicilianst Cavalier.

Anselmo, en Rigsmand.

Doctor Bonatesta, en Advocat.

Columbine, Donna Eleonores Kammerpige.

Balæstra, Don Flaminios Tiener.

Pasquin, den landflygtige Don Roberti Tiener.

Christoffer, Anselmos Karl.

En Rettens Betient.

Scenen er i Neapolis.

Første Act.

Scene I.

(Donna Eleonores Bærelser.)

Donna Eleonore (broderer ved en liden Kramme)
og Columbine (siddet ved en Kof og sover.)

Eleonore.

Denne Blomst hæver sig ikke nok endnu, den maae have en stærkere Skygge, jeg kommer til at giøre et Par Sting med en mørkere Silke. Columbine! tag mig det Møgle blaa Silke. Columbine! hører Hun? Columbine!

Columbine. (vaagnende.)

Her er jeg, naadige Frue! Her er jeg!

Eleonore.

Jeg troer, at Hun gjør aldrig andet, end sover.

Columbine.

Naar man ikke sover om Natten, saa nødes man vel til det om Dagen. Man arbejder til Midnat, saa snart det dages maae man op, og saa gaar den fornsielige Tidsfordriv med Rokken an ialen. Jeg tænker dog, naadige Frue, at jeg er dog af Rind og Blod, ligesaa vel, som andre, men godt! Jeg siger intet mere.

Cavallieren og Damen.

Eleonore. (for sig selv.)

Den arme Pige! Jeg ynkes over hende.

Columbine.

Her er den blaa Silke. Hum, hum, hum. (Hun synger af Arrighed, og sætter sig igjen til at spinde.)

Eleonore.

Columbine! Hvad kan jeg vel svare Hende? Hun har største Ret, Hun har Aarsag til at beklage sig over dette bedrøvelige Liv, som Hun er nødt til at leve hos mig. Men erindre sig, hvorledes Hun havde det, da min Mand, Don Roberto, var i Neapolis, og vores Huus i Pragt og Anseelse ikke gav de andre efter. Nu, da Don Roberto, fordi han nedlagde den Minister, som havde udfordret ham til Duel, er gjort landsflygtig fra disse Lande, saa ere alle hans Eiendomme og Godser confiskerede, og jeg, som ikke har bragt ham anden Medgift, end et ældgammelt Adelskab, er nu geraaden i denne jammerlige Tilstand, som Hun selv erfarer. Alle mine Paarøende ere fattige, og kan ikke komme mig til Hielp; min Mand havde mig for min Armods Skyld; alle forlade og foragte mig. Kiære Columbine! Hun alene har hidindtil været min Trøst i saa mange Viderværdigheder. Vil Hun nu ogsaa forlade mig: o Himmel! saa maae jeg overgive mig aldeles til Fortvivlelse.

Columbine.

Hold op, naadige Frue! vil De da endelig see mig græde. Saa længe jeg kan holde det ud, skal jeg aldrig forlade Dem; med Lidet, kan enhver lade sig nøie, men af slet intet, kan dog ingen leve.

Eleonore.

Eleonore.

Juden lufte Døse seer ingen os; lad os række hinanden Haanden; lad os arbejde: saa vil Himlen dog en gang hjælpe os. Jeg haaber, at Hiscum tilstaaer mig en anstændig Underholdning. Min Advocat har forsikret mig om, at det mangler ham ikke paa gyldige Grunde, som sikkert skal forfremme min Sag.

Columbine.

Imidlertid suer han Dem ud, og gjør sig tilgode med det, som vi skalde leve af.

Eleonore.

Det maae man finde sig i. Enhver skal leve af sin Haandtering.

Columbine.

Og vi da! hvilken Haandtering skal vi leve af?

Eleonore.

Som Hun seer, Hun af Koffen, og jeg af Naalen.

Columbine.

Derfor naadige Frue vilde tillade mig, at sige min Mening frit, saa er De meget eenfoldig.

Eleonore.

Og Harsagen?

Columbine.

Harsagen er denne, at der findes mange, som ere ligesaa fattige, som har Familie og undertiden en talrig Familie, og de leve dog langt fra ikke saa kummerlig, som Fruen.

Eleonore.

Saa maae deres Mand sidde i gode Embeder.

Columbine.

Nei! intet mindre. — — — De underholde Mændene med.

Eleonore.

Men, hvorledes kan det være mueligt?

Columbine.

Det skal jeg sige Dem: De gjøre sig ikke saa mange Betænkninger, som Fruen.

Eleonore.

Ja saa! Lad os tale om andre Ting.

Columbine.

Som De befaler! Lad os da tale om noget, som er mere morsomt. Jeg talte i Gaar med vores Vert, Herr Anselmo, og han lod mig paa en heftig Maade vide, at Hænsleien for det halve Aar er forfalden.

Eleonore.

Det veed jeg meget vel. Jeg har derfor solgt min Kobe, og inde i det lille Skrin ligge Pengene afstalte til Herr Anselmo.

Columbine.

Der er jo Don Rodrigo, den allerartigste Cavalier, som har over tusende Gange tilbudet Dem sin Tieneste, og dog vil De ikke betro ham det allermindste; men vil heller lide Nød, end begiere nogen Bistand.

Eleonore.

Et Fruentimmer, som begierer, er siden forbunden til igien at være erkiendelig. Og en Mandsperson, som giver, har ikke den Hensigt, at kaste sine Gaver bort, uden at haabe Vederlag.

Colum-

Columbine.

Don Rodrigo er en ædelmodig og forsigtig Cavalier.

Eleonore.

Men han vil ikke have Marsag til at bruge Forsigtighed imod mig, naar jeg ikke bruger den samme imod ham.

Columbine.

Imidlertid synes mig dog, at hans Omgang er Dem ikke ubehagelig.

Eleonore.

Jeg nægter det ikke, han er den eneste Person, som jeg seer hos mig med Hornpielse. Men stille! Det banker.

Columbine.

Det er uden Tvivl en Hjerteflemmer.

(Hun gaaer.)

Eleonore.

Taalmodighed! — — Hvor hastig har dog Elieb-
nen forandret min Tilstand! Don Rodrigo er den ene-
ste, som bliver bestandig. Nagtet mine Ulykker, lader
han ikke af at udvise den samme Opmærksomhed! Hvilke
indtagende Manerer, og hvilke særdeles Fortienester, for-
høje hans Person — — — Ah! mit Hjerte! tænk paa
den ynkverdige Tilstand, du befinder dig i, og vær ikke
stolt af Don Rodrigos Høfligheds-Bevistninger, som du
ikke maae ansee for mere, end en Virkning af hans
ømme Medlidenhed.

Scene 2.

Eleonore, Columbine, derefter Anselmo.

Columbine.

Giettede jeg ikke rigtig, naadige Frue?

Eleonore.

Nu, hvem er det?

Columbine.

Herr Anselmo, han kommer uden al Tvivl for at trække af med de saa Skillinger, som ere os saa høit nødvendige.

Anselmo. (uden for.)

Er det tilladt?

Eleonore.

Kans nærmere, Herr Anselmo! kans nærmere!

Columbine.

(sagte, holdende sig assides.)

I det mindste skal jeg dog underrette ham om vores Elendighed.

Anselmo.

Jeg ønsker Deres Naade en god Morgen.

Eleonore.

Vær velkommen, Herr Anselmo.

Anselmo.

Hvorledes befinder De Dem? Vel?

Eleonore.

Som De seer, næsten undertrykt af mine Ulykker.

Anselmo.

Cavalieren og Damen.

Anselmo.

Ah! Jeg forsikrer Dem, at Deres Tilstand gaaer mig til Hierte, og at den hele Stad beklager Dem, og er fortrydelig over Deres Vanhæld.

Eleonore.

Behag at sætte sig.

Anselmo.

Jeg takker underdanigst for Deres Naade.

(Han sætter sig.)

Eleonore.

Kære Herr Anselmo, jeg beder Dem, plag mig ikke med deslige Complimenter, som saa lidet passe sig til min nærværende Tilstand.

Anselmo.

Forlad mig, naadige Frue! De er en Adelig Dame. Fattigdom forringer ikke en høi Herkomst; det er iffluns uanstændige Gierninger, som forkleiner en Families Ære, og ikke uhykkelige Tilfælde. Lykken kan berøve een sin Formue, men ikke sin Herkomst. Adelskab er en undstøttelig Titel, som fortjener bestandigen Hoiagtelse og Ærbødighed. Og ligesom en Adelsmand, uagtet han er fattig, dog stedse bliver en Adelsmand, saa bør vi andre stedse bære Ærbødighed for Adelsstanden, uden at see til Lykkens Forandringer.

Eleonore.

Alle tænke ikke, som De, Herr Anselmo, og i Almindelighed holdes den for den bedste Adelsmand, som har de fleste Penge.

Anselmo.

Jeg forsikrer Dem helligen, naadige Frue, at jeg har ligesaa stor Verbødighed og Hæiagtelse for Dem, i nærværende Omstændigheder, som da De var i Deres høieste Lykke.

Eleonore.

De er en meget velrænkende og høflig Mand. Jeg kan forestille mig, hvorfor De har gjort mig den Ære at besøge mig; jeg vil derfor ikke længer opholde Dem. Columbine!

Columbine.

Naadige Frue!

Eleonore.

Luf det lidet Skrin op, og giv mig den Pung herhid.

Columbine.

Det skal skee. (sagte.) Der ere vore Maaltider forbi for i Dag.

Anselmo.

Naadige Frue! Det er vel saa, at det halve Aars Leie er forfalden, men — — — Dersom De skulde være i nogen Trang, og disse Penge kunde være Dem nødvendige. Jeg er en oprigtig Mand, og jeg taler, som mit Hjerte mener det, saa behold dem, og benyt sig af dem, efter eget Behag.

Eleonore.

Jeg er Dem høiligen forbunden, Herr Anselmo! jeg er i Deres Gæld, og den maae jeg betale. Columbine! tæl Herr Anselmo sine Penge til, og saa er De saa god, at give mig Deres Qvittering.

Anselmo.

Anselmo.

Jeg kan intet videre sige, siden De ikke vil beholde dem, og siden De ikke behøver dem, saa beder jeg ydmygt om Forladelse, jeg tager da imod dem, for at adlyde Dem.

Columbine.

(Sagte til Anselmo i det hun tæller Pengene.)

Ah, min Herr Anselmo! dersom De vidste den Elendighed vi ere i. I fem Dage har der ikke været Jld paa vor Skorsteen. En Smule tørt Brød og en Reddike uden Salt; og en Velling af Brød og Vand, er al vor Epise. Tilfsidst maae vi krepere af Sult.

Anselmo. (Sagte til Columbine.)

Hvorledes? Hendes Frue er i saa stor en Trang? Jeg tilhyder hende at beholde Pengene, og hun afflaaer det.

Columbine. (Sagte til Anselmo.)

Saaledes er hun findet, hun skulde før døe, end tage imod nogen Hielp.

Anselmo. (Sagte.)

Men hvad er Aarsagen?

Columbine. (Sagte.)

Nogle Betænkninger, hun gjør sig, som ikke ere en Bønne værd.

Anselmo. (Sagte.)

Godt, jeg begriber det. Vil Hun gjøre sig et Erinde bort, og lade os være alene.

Columbine. (Sagte.)

Gierne, Herr Anselmo, jeg forlader mig paa Deres

res Gøddhed. (høit.) Pengene ere rigtige, naadige Frue!
De tillade mig at gaae bort et Dieblif.

(Hun gaaer.)

Anselmo.

Naadige Frue! jeg beder Dem! tag for Himlens
Skyld ikke min Driftighed unaadig op. Vi ere her
alene, og ingen hører paa os. Jeg er underrettet om
Deres Trang; jeg er en ærefier Mand, jeg er en als-
drende Mand; tive Dukater giøre mig (Himlen skee Tak!)
hverken rigere eller fattigere. Jeg beder Dem, behag
at beholde dem, og betien sig af dem til hvad De be-
høver, De kan give mig dem igien, naar det falder
Dem meer beleiligt.

Eleonore.

Ah! Herr Anselmo! Himlen belønne Deres gode
Hierte, og den Vedelmodighed, De beviser imod mig.
Det er sandt, at jeg er i trængende Omstændigheder;
men jeg kan ikke overtale mig til at beholde de Penge,
som jeg skylder Dem, eftersom De kunde maaskee staae
fare for, aldeles at tabe Dem.

Anselmo.

Nu vel! Skulde jeg tabe dem, saa lad det ikke be-
kymre Dem. Behag alene at betiene sig af dem, og
jeg svar Dem til, at ingen Hensigt driver mig til at
tilbyde Dem denne liden Tjeneste; men det er alene af
Medynk over Deres Ulykke.

Eleonore.

Himlen giengielde Dem en saadan ædel Medlidenhed.

Anselmo.

Jeg giør ikkun min Skyldighed, og intet mere.
Den

Den ene bør være den anden til Hielp i denne Verden. Himmelsens Hensigt er, at alle skal leve vel; den, som er riig, bør meddele den, som er fattig, og man bør stedse betænke, at den Allerrigeste kunde blive den Allerelendigste. Giv Dem tilfreds, og lad Deres Forstand fremdeles vejlede Dem, saa kan De være forvissat om, at Himmelen vil komme Dem til Hielp. Jeg anbefaler mig, nåadige Frue! i Deres Bevaagenhed. (Han reiser sig; for sig selv.) Hvor beklager jeg hende! Den, som er vant til at leve kummerligen, den kan lettelig vænne sig til en bedre Levemaade; men hvor suurt maae det ikke falde for den, som bestandigen har levet vel, at vænne sig til at lide Mangel.

(Han gjør hende en Compliment og gaaer.)

Scene 3.

Eleonore, Columbine, Doctor Bonatesta.

Eleonore.

Hvilken ærværdig Mand! Hvilket godgjørende og medlidende Hjerter!

Columbine.

Naadige Frue! nu kommer — — — (Hun seer Pengene ligge paa Bordet.) Hvad betyder dette? Herr Anselmo har glemt at tage Pengene med sig.

Eleonore.

Nei. Han har laant mig dem, indtil jeg med mindre Besværlighed kan undvære Dem.

Columbine.

Columbine.

Deilig! Prægtigt! Det fornøier mig! Nu saaer vi dog engang noget at spise.

Eleonore.

Hvem var det, som kom?

Columbine.

Doctoren, vores Advocat. Skal jeg ikke imidlertid købe Dem en Høne?

Eleonore.

Det vil vi siden tænke på. Lad Advocaten komme ind.

Columbine.

Strax, naadige Frug! Men tag det ikke fortrydeligt op, vi har nu en heel Uge holdt Fastedage. (Hun betragter Pengene.) O de kiære Penge, hvor ere de deilige! Himlen velsigne den gamle Mand! Gl  d dig, lille Columbine! i Dag skal du ret giøre dig tilgode.)

(Hun gaaer.)

Eleonore.

Arme Pige! Jeg ynker hende! Hun har i saa lang Tid levet nødtørftig, at hun længes efter engang at vedr  ge sig.

Doctoren.

Jeg er min naadige Frues allerunderdanigste Tjener. (Han seer Pengene på Bordet.)

Eleonore.

Deres Tienerinde, Herr Doctor, behag at sidde ned.

Doctoren.

(Sagte i det han bliver Pengene vaer.)

Hvilke skønne Penge!

(Han sætter sig.)

Eleonore.

Eleonore.

Bringer De mig noget godt Budskab angaaende min Sag.

Doctoren.

Det bedste, det allerypperligste Budskab. (sagte.)
Det er lutter nye Ducater.

Eleonore.

Naar kan jeg vente, at der falder Dom i den?

Doctoren.

Endnu i Dag, om De behager.

Eleonore.

Om jeg behager? De kan lettelig forestille Dem, at der er intet jeg længes mere inderlig efter.

Doctoren.

(Han sniger sig til at tælle Pengene, som ligge paa Bordet.)

Fire og to er sex, og tre gjør ni, og to gjør elleve.

Eleonore.

De talte noget?

Doctoren.

Jeg gjorde et lidet Overflag, hvor meget det kan koste at faae Dommen publiceret.

Eleonore.

Hvor meget mener De?

Doctoren.

Jeg skal strax kunne sige Dem det. (seer til Pengene, som tilførn.) Fire og tre gjør syv, og to er ni, og fire er tretten, tretten og tre er sexten, nok to dera til

til gjør atten, atten og to er tve. Ja, det vil ongefær komme til at koste Dem tve Ducater.

Eleonore.

Er det mueligt, at det kan koste saa meget?

Doctoren.

Jeg kan maaskee have forregnet mig; jeg vil heller begynde at specificere det for fra, De behage at høre efter; og for at giøre Dem det des tydeligere, saa vill jeg tælle op for Dem med disse Penge her ligger. Vil De see: Her ere fire Ducater til Cankleren, otte til Rettens Gebyr, to til Notarius, tre for at protocoliere, og tre for at copiere. De seer selv, at Regeringen kunde aldrig giøres rigtigere. Med Tilladelse at spørge, har De maaskee allerede aftalt disse Penge til det samme? De har ladet Dem underrette derom i Forveien? Paa min Vre! De vidste det endnu nøiere end jeg. Deres Naade er i Sandhed mere fin end jeg tænkte. Jeg torde ikke vove at frømte for Dem. Havde jeg paa det samme gjort Overslaget høiere, saa havde jeg staaet der en Skøn. Tve Ducater, de ere rigtig talte, der feiler ikke een eneste. Jeg tager dem, med Deres Tilladelse, og bærer dem lige hen i Retten.

Eleonore.

Himmel! Vil De tage Dem med sig alle?

Doctoren.

De har jo hørt Overslaget? Og De seer selv, at der bliver ikke en Skilling tilovers til mit Salarium.

Eleonore.

Kiære Herr Doctor! eftertænk om det ikke er mueligt, at udelade noget? Jeg vil aabenbare Dem en Sand-

Sandhed, som De maae nykes over. Jeg og min arme Pige vi have ikke det ringeste at spise i Dag uden et Strykke tørt Brød.

Doctoren.

Ei! det maae ikke anfægte Dem; De maae fatte friskt Mod. I Dag falder der en ønskelig Dom i Deres Sag, i Morgen saaer De Deres Anviisning, og saa kan De jo spise og holde sig lystig. Forlad Dem kun paa mig.

Eleonore.

De er da ganske forvissset om, at Dommen falder i Dag?

Doctoren.

Den falder vist i Dag. Jeg er ikke i Stand til at holde dem op med Snak. Jeg er ikke af de Advocater, som smøre deres Clienter om Munden med ugrundede Forvisninger, for at sue dem desbedre ud. Jeg er en ærkelig og uinteresseret Mand. Jeg forlangger ikke ringeste Skilling for min Umage, men alt hvad jeg giver stæer af et godt Hjerte.

Eleonore.

Himlen skal vist belønne Dem, Herr Doctor! og saasnart jeg faaer min Anviisning, saa skal jeg rigelig betale Dem Deres Umage.

Doctoren.

Det skal være det allersidste jeg vil tænke paa, naadige Frue. Nu gaaer jeg hen i Retten.

Eleonore.

Som De behager. Jeg venter Dem igjen endnu i Dag.

Cavalieren og Damen.

B

Doctoren.

Doctoren.

Jeg kommer vist igien.

Eleonore.

Med Dommen?

Doctoren.

Ja, med Dommen.

Eleonore.

Og De er forviffet om Seieren?

Doctoren.

Jeg har Seieren i min Haand. Jeg har siensynlig vandet, og inden en saie Tid skal man faae at see, hvad Skarpsindighed der boer i Doctor Bonatesta.

(Han gaaer.)

Scene 4.

Eleonore, Columbine.

Eleonore.

O Himmel! naar skal mine Lidelser faae en Ende. Jeg seer ikke endnu noget vist Haab om noget Udførelse, for at redde mig ud af min Elendighed, eller i mindste Maade at hielpe min arme Mand, som er ikke i mindre Nød, end jeg selv.

Columbine.

Nu, naadige Frue! her er jeg, giv mig nu Penge, saa skal jeg flyve afsted som en Fugl, og kibe os noget ind til Middags-Maaltid.

Eleonore.

Eleonore. (for sig selv.)

O ja! Indtæppet er snart gjort.

Columbine.

Hvor ere Pengene Frue? Har De forvaret dem?

Eleonore.

Nei. Jeg har givet Doctoren dem, for at bringe min Sag til Endelighed.

Columbine.

Allesammen?

Eleonore.

Ja allesammen. Han har gjort mig sit Overflag, og ringere end tiue Ducater kunde jeg ikke faae Dømmen indløst.

Columbine.

O din forbandede Doctor! Gid du var besat! at tage alle Pengene, og lade mig uden Middagsmad. Nu, det tilgiver jeg ham aldrig, saa længe jeg lever.

(Der bankes.)

Eleonore.

Det banker.

Columbine.

Na! gid det var den Hunde-Doctor, han skulde herud med dem igien, om han blev rasende.

Eleonore.

Men, naar han anvender dem til vores Bæste.

Columbine.

Gaae den Skam, der troer ham.

(Hun gaaer.)

Eleonore.

Hun tænker altid det Beste, og jeg tænker altid det Veste. Himlen give, at hendes Tanker ikke træffe rigtigere end mine!

Columbine.

Frue! naadige Frue! Det er Don Rodrigo.

Eleonore. (reiser sig.)

Hurtig! sæt Bordet tilside! sæt denne Stool her! tag Rammen bort, og lad ham komme ind!

Columbine.

(for sig selv i det hun rydder tilside.)

Ei! Ei! See engang, hvilken Hede der kom over hende, da jeg nævnte Don Rodrigo.

Eleonore.

Naa! Skynd sig da, lad ham ikke staae og vente.

Columbine.

Nu er jeg færdig, naadige Frue! Husk vel paa, at vi har ingen Middagsmad!

Eleonore.

Jeg forstaaer Hende ikke, hvad vil Hun sige?

Columbine.

Dersom Don Rodrigo skulde lade see nogen Medlidenshed, saa beder jeg, at De ikke viser Dem fortrydelig.

Eleonore.

Don Rodrigo er en ædelmodig Cavalier; men jeg er en ærefærdig Dame. Hans Venstreb er mig meget behageligt, og jeg bær mere end en almindelig Hoiagtelse for

for ham; men med alt dette, kan jeg aldrig forglemme, hvad jeg skylder min Staud og min Herkomst.

Scene 5.

Eleonore, Don Rodrigo, Columbine.

Rodrigo.

Deres underdanigste Tiener, Donna Eleonore.

Eleonore.

Deres Tienerinde, Don Rodrigo, De behage at sidde.

Rodrigo.

De befaler! Har Sønnen været rolig i Nat?

Eleonore.

Saa rolig, som et Herte, bespændt af tusende Angester, kan nyde den.

Rodrigo. (for sig selv.)

Ulyksalige Dame, hvor smerter mig hendes Ulykke.

(høit.) Har man nogen nye Efterretning fra Don Roberto?

Eleonore.

I sex Dage har jeg ingen Efterretning faaet fra ham. I hans sidste Brev lod han mig vide, at han frugtede for et Anstød af en Feber, og eftersom jeg ingen Skrivelse har seet fra ham siden, saa forøges min Angest, at han er bleven syg. Jeg venter vores Ties, ner Pasquin i Dag fra Benevento, og jeg tæller hvert Minut, inden jeg faaer Efterretning om min ulyksalige Mand.

Rodrigo.

Og holder han sig endnu i Benevento?

Eleonore.

Ja. Han har ikke villet gaae videre, for at være Neapolis desto nærmere, og for des oftere at kunne faae Efterretning fra mig.

Rodrigo.

Den arme Cavalier! Men hvormed kan han op-
holde sig, da der er slet intet udfat til hans Under-
holdning.

Eleonore.

Ja, det maae Himlen vide! Han havde nogle faa
Juveler hos sig, dem har han vel i sine Omstændighe-
der maattet benytte sig af.

Rodrigo.

Men De, naadige Frue, De forlade mig min Dre-
stighed, hvorledes befinder De Dem i denne ulyskelige For-
fatning?

Eleonore.

Som jeg kan.

Rodrigo.

Dersom De kunde behøve min Tjeneste i noget,
saa beder jeg Dem, at De vil befale.

Eleonore.

Jeg er Dem høiligen forbunden. Hidindtil har
jeg ikke Aarsag til at foruleilige Dem.

Rodrigo. (sagte.)

Hvilken Varsomhed!

Eleonore.

Eleonore. (sagte.)

Hvilken Eftelmodighed!

Rodrigo,

Hvorledes ftaaer nu Deres Sag med Biscum?

Eleonore.

Min Advocat har forfikret mig, at der fkal snart falde Dom i den.

Rodrigo,

Jeg talte i Gaar med Secretairen Dem angaaende, naadige Frue, og han lod fee en stor Medlidendhed med Deres ulykkelige Tilfaelde. Det var maaskee ikke ilde gjort, om De lod ham overlevere en Memorial i Deres Navn. Dersom det finder Deres Bifald, faa fkal jeg overlevere den.

Eleonore.

De bevifer mig en færdedes Bevaagenhed. Jeg har allerede Memorialen færdig, men jeg har ikke fundet Leilighed til at overlevere den. Columbine!

Columbine. (kommer ind.)

Naadige Frue!

Eleonore.

Set efter inde i Alcoven, der fkal ligge en Memorial paa min Skriverpult, tag mig den, og vær fnaar.

Columbine.

Strax, naadige Frue. (sagte til Donna Eleonore.)
Har han intet budet Dem — — —

Eleonore.

(sagte til Columbine.)

Gaae bort, Mæseviis!

B 4

Columbine.

Columbine. (for sig selv.)

Da skal jeg nok faae ham til det.

(Hun gaaer.)

Rodrigo.

Det er særdeles beklageligt, at De i saa tidlig en Alder, og ziret med saa mange naturlige Gudsigheder, skal befinde Dem uden Mand og uden Udkomme.

Eleonore.

Forøg ikke min Ulykke, Don Rodrigo! ved at erindre mig dens Omstændigheder.

Columbine.

Naadige Frue! jeg kan intet finde.

Eleonore.

Tosse! Du forretter ingen Ting tilgavns. Jeg skal vist finde den. Med Deres Tilladelse.

(Hun gaaer.)

Rodrigo.

Behag at bruge Deres Frihed.

Columbine. (for sig selv.)

Himlen skee Tak, at hun er borte.

Rodrigo.

Hvorledes lever hun, Columbine?

Columbine.

Glet nok, min Herre! man spiser ikke, man drifter ikke, og tilsidst dør man af Sult.

Rodrigo.

Giver Donna Eleonore Hænde ikke saa meget, som hun kan leve af?

Columbine.

Columbine.

Derfor kun hun havde noget selv. Hun lever et kummerligt Liv. Hendes Spise er Brød og Vand, og jeg lever af det samme for Selskabs Skyld.

Rodrigo.

Men jeg har tilbudet mig, at tiene hende, og hun — — —

Columbine.

Sagte, min Herre, der kommer hun. Lad Dem ikke mærke med, hvad jeg har sagt Dem. De maae anvende den mueligste Forsigtighed.

Rodrigo.

Hun sætter mig i den yderste Forundring.

Eleonore.

Her er Memorialen. Seer Du nu, Din Taabe, at den var der. Don Rodrigo! jeg anbefaler mig til Deres Bevaagenhed.

Rodrigo.

Jeg skal efterleve Deres Befaling med yderste Noiaaetighed; men, naadige Frue! tør jeg udbede mig en Naade af Dem.

Eleonore.

De behager at befale.

Rodrigo.

Jeg ønskede, at De vilde værdige mig den Fortrolighed, at sætte Prove paa mit Vensteb.

Eleonore.

Jeg haabede, at De var overbevist om, hvor hoie jeg statterer det.

B 5

Rodrigo.

Rodrigo.

Jeg har ikke endnu seet et saadant Beviis, som jeg ønskede.

Columbine. (for sig selv.)

Nu komme vi nærmere til Texten.

Eleonore.

Hvorved kunde jeg vel endnu mere overbevise Dem?

Rodrigo.

Bed at tale aabenhjertet med mig; De seiler visse-
selig eet eller andet, og De vil ikke værdige mig Deres
Fortrolighed.

Eleonore.

Det er en ugrundet Formodning; jeg mangler al-
deles intet.

Columbine. (sagte.)

Jeg kunde blive rasende?

Rodrigo.

Jeg spillede i Gaar Aftes Farao, Deres ærede
Person randt mig i det samme i Tanke, jeg satte et
Kort ud for Dem, dette vandt; jeg fordobblede det, og
det vandt igjen. Disse Penge hører Dem til, naadige
Frue, og jeg beder Dem ydmygt at tage imod dem.

Columbine.

(til Donna Eleonore.)

Ja, naadige Frue, naar Herren har spillet for
Dem, og vundet for Dem, saa ere Pengene Deres.

Rodrigo.

Her ere de — —

Eleonore.

Eleonore.

Nei, Don Rodrigo. Sæt dem i Spil igien; tag dem, eller anvend dem til hvad De selv behager. Men ligesaa lidet som jeg kunde erstatte dem, om de vare tabte, ligesaa lidet høre de mig til, nu, da de ere vundne.

Rodrigo.

Jeg forsikrer Dem, at De beviser mig den største Gunst med at imodtage disse for Lønisd'orer.

Eleonore.

Had Dem naie dermed, at jeg erkiender Deres ædle Hierte, men jeg forsikrer Dem, at jeg behøver dem ikke.

Columbine. (for sig selv.)

Uh! for Pokker! — — Jeg kunde ret æde hende af Arrighed.

Rodrigo.

Naar saa er, naadige Frue, saa beder jeg om Forladelse for min Driftighed.

Eleonore.

Jeg forbliver Dem uendelig forbunden for Deres Hengivenhed.

Rodrigo. (for sig selv.)

Hvilken Høimodighed!

Eleonore. (for sig selv.)

Hvilket ædelt Hierte!

Rodrigo. (som før.)

Hendes Bæsen fortrykker mig.

Eleonore. (som før.)

Hans Opsørset indtager mig.

Rodrigo.

Rodrigo. (høit.)

Donna Eleonore, jeg vil ikke længere være til Uleilighed.

Eleonore.

Den, som bærer mig, er ikke til Uleilighed.

Rodrigo.

Jeg udbeder mig endnu eengang, naadige Frue, at De vil bære mig med nogen Besøling, hvori jeg kunde tiene Dem.

Eleonore.

Jeg anbefaler Dem min Memorial.

Rodrigo.

Jeg skal sikkert besørge den. Deres underdanige
Tjener. (Han gaar.)

Columbine.

(Sagte til Donna Eleonore.)

Gi, naadige Frue! vi trænge nok til andet, end Memorialer; Brød trænge vi til. (til Don Rodrigo.)
Er Diebtik, naadige Herre! behag at bie, jeg skal strax have den Vre — —

Eleonore.

Hvor vil Du hen?

Columbine.

Jeg vil følge Herr Don Rodrigo ud.

Eleonore.

Han har dig ikke nødig.

Columbine.

Da har jeg saamen ham nødig.

Rodrigo.

Rodrigo.

Vilde Hun noget, Columbine?

Eleonore.

Det er intet, Don Rodrigo! Hør De ikke efter hende; det er en Gaas.

Columbine.

Vil De da endelig see mig døe? Nu vel da.

Rodrigo.

Men maaſkee den arme Pige vilde tale med mig; jeg beder, naadige Frue, forbyd hende det ikke.

Eleonore.

Hun kan ikke have andet at ſige Dem, end nogle Taabeligheder; jeg beder Dem derfor, at De ikke vil høre efter hende.

Rodrigo.

Som De befaler. Underdanigſt Farvel, naadige Frue. (for ſig ſelv.) Jeg ſeer her tydelig et Hjertes Empfindelighed, ſom frygter for at fornedre ſig, en rar og ſærdels Ting i vore Tider. (Han gaar.)

Scene 6.

Eleonore, Columbine.

Eleonore.

Hvad fattes Hende? hvorfor græder Hun?

Columbine.

Jeg græder af Gult, af Arrighed og af Fortvivlelſe.

Eleonore.

Eleonore.

See her, tag denne Bevernaal, laan paa den, hvor
hun kan, og klob ind, hvad vi har nœdig i Dag.

Columbine.

Nu faaer De mig til at græde paa en anden Maade.

Eleonore.

Hvorfor da?

Columbine.

Fordi jeg seer, at De er alt for god. Mide i
alle disse Gienvordigheder vil De heller lide Nød, heller
fille sig ved alle Deres Smykker og Stads, end be-
giere Vistand af nogen.

Eleonore.

Min fiere Columbine! til at opholde Livet behø-
ver man ikkun meget lidet. Stads og Smykker ere ikke
nødvendige; men i Henseende til Vren behøves den af-
færmste Opmærksomhed, og den, som er af adelig Her-
komst, er forbunden til langt større Afgielse, end no-
gen anden.

Columbine.

Men Don Rodrigo har jo ikke uden de allerrene-
ste Hensigter.

Eleonore.

Man bliver aldrig klog paa en Mandspersons Hierte.
Derfor hans Hensigter for nærværende Tid ere rene,
saa kan han forandre dem. Og taber jeg først Hsiags-
telsen paa hans Side, saa vil han leetelig tilegne sig en
Slags Myndighed over mig. Nei, nei! for dse, end
lide det allermindste Skaar paa Vren.

Columbine.

Columbine.

Hyperligt, naadige Frue! Jeg vil imidlertid gaae hen og sætte Bevertaaen ud. Vi vil holde det, saa længe vi kan, siden tænker jeg nok, at Fruen maae rette sig efter Omstændighederne. O! naadige Frue! De vil finde ganske saa af Deres Tænkemaade, hvad siger Ordspøget: man giver det i sin Nød, som man ikke tænkte i sin Død. (Hun gaaer.)

Eleonore.

Nøden skal dog aldrig lære mig at forglemme min Pligt. Min ulykkelige Mand, som har tabt alle Ting, eier nu intet, uden en ærefier Kone, som kan vedligeholde hans nedtrykte Families Ære. Jeg skal vedligeholde den, om det end skulde koste mit Liv, og dersom jeg formærker, at Don Rodrigos Besøgelses sætter min Dyd i mindste Fare, saa skal jeg endog berøve mig selv denne eneste Umgængelse; jeg skal opofre alt, for at opfylde mine Pligter, som en troe Egtfælle, et dydigt Fruentimmer, og en ærefier, skiont fattig Dame. (Hun gaaer.)

Scene 7.

(Donna Claudias Børnser.)

Donna Claudia, Balæstra.

Claudia.

Balæstra!

Balæstra,

Deres Naade.

Claudia.

Claudia.

Dette Bord herhid!

Balæstra.

Strar, Deres Naade. (Han trækker Bordet frem.)
Befaler Deres Naade mere?

Claudia.

Nei. (Hangaar.) Mine Vister blive denne Mors-
gen temmelig længe ube. Balæstra!

Balæstra.

Deres Naade!

Claudia.

Har I seet Don Alonso?

Balæstra.

Nei, Deres Naade.

Claudia.

Gættet videre. (Han gaaer.) Denne min Hr. Ca-
valier viser kun liden Opmærksomhed for mig, det lader
som han begynder at blive noget koldsindig; han kom-
mer ikke som han pleier om Morgenens tidlig, for at
drikke Chocolate med mig. Balæstra!

Balæstra.

Deres Naade!

Claudia.

En Stool!

Balæstra.

Her, naadige Frue. (Han sætter en Stool og bliver
staaende.)

Claudia.

Claudia. (sætter sig.)

Min Mand har vel ikke forsomt paa denne Tid
at giøre Opvartning hos sin Dame. (Hun seer Balæ-
stra.) Hvad staar I der, som en Kreds?

Balæstra.

Jeg ventede, om Deres Naade havde mere at be-
fale.

Claudia.

Naar jeg vil Jer noget skal jeg nok kalde Jer.

Balæstra. (mumlende.)

Meget vel.

(Han gaaer).

Claudia.

Denne Censomhed dræber mig. Balæstra!

Balæstra.

(Kommer ind uden at tale.)

Claudia. (seer ham ikke.)

Balæstra!

Balæstra.

Jeg er her, Deres Naade!

Claudia.

Svarer I ikke, Tølper!

Balæstra.

Jeg tænkte Deres Naade havde seet mig. (sagte.)
Gid der var ti Gedehamse i din Tuppee.

Claudia.

Hvad Tid gif min Mand ud?

Balæstra.

Klokken ti.

(Han vil gaae.)

Cavalieren og Damen.

Claudia.

Claudia.

Bliv her! Sagde han intet?

Balæstra.

Nei.

Claudia. (forbittret.)

Afsted! fort med Jer! jeg vil intet videre.

Balæstra.

Jeg er alt borte.

(Han gaar.)

Claudia.

Siden her ingen kommer, saa vil jeg tage hen til
Donna Virginia. Balæstra!

Balæstra. (kommer.)

Deres Naade!

Claudia.

Siig Kudsten, at han spænder for.

Balæstra.

Strax, Deres Naade!

(Han gaar.)

Claudia.

Men kan jeg føre ud, uden at have en Cavalier
til at føre mig, det stikker sig ikke. Balæstra!

Balæstra. (kommer.)

Deres Naade!

Claudia.

Lad være.

Balæstra.

Befaler De ellers noget?

Claudia.

Nei.

Balæstra.

Balæstra.

Befaler De da ikke Vognen?

Claudia.

Nei, Dumrian, siger jeg. Nei!

Balæstra. (sagte.)

Hvilken Satan!

Claudia.

Denne Don Alonso er mig ogsaa alt for u høflig. Bryder han mig, ja bryder han mig for meget, saa tager jeg Grev Asdrubal i hans Sted.

Balæstra. (kommer.)

Deres Naa — — —

Claudia.

Næsvise Slynge! Hvem har kaldet Jer?

Balæstra.

Jeg skal melde — — —

Claudia.

Hvem?

Balæstra.

Don Alonso, som vil gjøre Dem sin Opvartning.

Claudia.

Ubehøvede Flegel! Skal en opvartende Cavalier melles? Lad ham komme ind!

Balæstra.

Jeg beder Deres Naade om Forladelse, jeg er nylig kommen i Tjenesten. (sagte.) En anden Gang laer jeg ham komme, i hvad Postyr han end treffer hende.

(Han gaar.)

B 2

Claudia.

Claudia.

Jeg burde sætte ham tilrette; men jeg vil nødig støde ham. Det er et godt eenfoldigt Menneske; han gør alt hvad man forlanger, og han lader sig nøie med meget liden.

Scene 8.

Don Alonso, Donna Claudia, derefter
Balæstra.

Alonso.

Underdanige Tiener! en god Morgen, naadige Frue!

Claudia.

Kiere Don Alonso, forlad min nye Tieners Dummhed. Det var langt fra ikke min Villie, at lade Dem vente i Forgemakket.

Alonso.

Jeg er forsikret om Deres Godhed, og saadanne Smaating legger jeg ikke paa Hierte.

Claudia.

Men jeg er forferdelig nøieregnende, og jeg ønskede gierne, min kiere Don Alonso, at De viste nogen mere Opmærksomhed.

Alonso.

Jeg forsikrer Dem, naadige Frue! at en Sag af yderste Vigtighed har i Dag forhindret mig.

Claudia.

Jeg vilde ikke haabe — — — Men bide De kun, kommer jeg efter Dem, saa vogt Dem.

Balæstra.

Balæstra. kommer ind.)

Deres — — —

Claudia. (forbittret.)

Hvad vil I her?

Balæstra.

Der er — — —

Claudia.

Herud! og slaae Dorene i.

Balæstra.

Men De behager — — —

Claudia.

Saa gaae Fanden i Bولد! Hvor tør I Døtmer understaae Jer, at komme i mit Kabinet, naar der er en Cavalier hos mig, uden at jeg kalder.

Balæstra.

Som De befaler, (sagte.) Det er en Furie.

(Han gaaer.)

Claudia.

Jeg forsikrer Dem, Don Monso, at jeg kunde gaae fra min Forstand over disse dumme Vester af Tienere.

Monso.

Men, med Deres Tilladelse, troer jeg, at han havde nogen at melde Dem.

Claudia.

At melde mig?

Monso.

Uden al Tvivl. Han begyndte at sige det, men De hindrede ham fra at tale ud.

C 3

Claudia.

Claudia.

Han havde nogen at melde, og siger mig det ikke.
Uh! det fæ. Balæstra!

Balæstra. (uden for.)

Deres Naade!

Claudia.

Kommer I ikke?

Balæstra. (uden for.)

Tor jeg, eller ikke?

Claudia.

Herind, Slynge! herind!

Balæstra. (kommer.)

Her er jeg.

Claudia.

J har nogen at melde mig, og I siger det ikke.

Balæstra.

De vilde jo ikke — — —

Claudia.

Hurtig! sig frem! Hvem er det?

Balæstra.

Donna Virginia, som vil besøge Dem.

Claudia.

Donna Virginia! Er hun i Vognen?

Balæstra.

Nei, hun er stegen af.

Claudia.

Hun er stegen af, og I lader hende vente? O,
Tølpes!

Tøser! o Hægel! hie kun! jeg skal — — — Hurtig,
løb, lad hende komme!

Balæstra. (sagte.)

Bliver jeg længere i dette Huus, saa gid jeg bli-
ve Dievels. (Han vil gaae.)

Claudia.

Balæstra! Balæstra!

Balæstra.

Hei! Deres Naade!

Claudia.

Nok en Stool her. (Han sætter den og vil gaae.)

Balæstra! nok een. (Han sætter den og vil atter gaae.)

Balæstra! den staaer ikke ret; bedre herhid. Hurtig!
hurtig! gaae! løb, og hent Damen, det J maae brække
Deres Hals!

Balæstra.

Men en ene Tiener kan jo ikke gjøre alt paa cengang.

Claudia.

Hold Munden, Bengel!

Balæstra. (sagte.)

O! din Pulverher! (Han gaaer.)

Claudia.

Disse Betientere ere noget lumpent Pagas.

Alonso.

Ja, man maae omgaaes dem en Smule lemsfældig.

Claudia.

Fortreffligt, min Herre! De tager Betienternes
Partie, De er en allerkiereste Cavalier, jeg er Dem
mangfoldig forbunden.

Alonso. — — —
 Forlad mig, naadige Frue! Det er Ting, som jeg ikke bør indlade mig i.

Claudia.

De bør just egentlig indlade Dem deri. Det hører Dem til, at forskaffe mig Uerbødighed og Lydighed.

Alonso.

Dette tilkommer Deres Mand, naadige Frue!

Claudia.

Min Mand besætter sig ikke med saadanne Ting. Det kan være hans Forreining paa et andet Sted; men mine Berientere kommer det Dem til at holde i Orden.

Scene 9.

Donna Virginia, de Forrige, Balæstra,
 som lukker op.

Claudia.

Kiere Veninde! velkommen.

Virginia.

Ha, ha, Don Alonso! Nu kan jeg begribe, hvorfor jeg maatte vente en halv Time i Forgæmffet. Jeg heder, at De tilgiver mig, at jeg forstyrrer Dem.

Claudia.

Jeg beder Dem mangfoldig om Forladelse. Det er den Dagmers Forseelse, som jeg har antaget i Gaar. Jeg haaber, at De ikke gjør sig nogen anden Tanke.

Virginia.

Virginia.

Udsees ikke, min Beste! jeg skrikses kun. Det
forlojer mig at finde Dem i saa godt Selskab.

Alonso.

Donna Virginia er denne Morgen i meget godt
Humeur.

Claudia.

Naar man har Glæde i Hjertet, saa spiller For-
nøielsen i Dinene. (til Donna Virginia.) Stig mig
engang, har De seet min Mand i Dag?

Virginia.

Jo, han var hos mig i Dag tilig.

Claudia.

Og han har ikke gjort Dem Selskab i Vognen?

Virginia.

Nei, Marquis Ascanio var hos mig, og De veed,
at Deres Mand gjør sig ikke til af at have Foxtrinet;
han overlader gierne sin Plads til en Fremmed.

Claudia.

Hvor tog da Marquien hen?

Virginia.

Da han havde fulgt mig hertil, tog han til Hove,
for at afgjøre noget af Vigtighed.

Claudia.

Hvem skal da hente Dem af?

Virginia.

Enten han, eller Deres Mand, eller Baronen,
eller denne Engellænder, eller jeg veed ikke selv, een af
dem eller en anden.

E 5

Claudia.

Claudia.

De mangler ikke Opvartere.

Virginia.

Jeg har saa mange, at jeg ikke kan erindre dem alle.

Claudia.

Men hvilken af dem er da den rette?

Virginia.

De ere mig ligegyldige alle, og jeg bekymrer mig ikke det ringeste om nogen af dem.

Alonso. (for sig selv.)

Denne Samtale morer mig mangfoldig.

Claudia.

Hvad skal vi nu tage os for? Skal vi spille et Partie l'Ombre?

Virginia.

O ja! det er min største Fornøielse.

Claudia.

Don Alonso! behager det Dem?

Alonso.

Alt hvad De befaler.

Virginia.

Don Alonso er ret en indtagende Cavalier.

Alonso.

Jeg har dog en Feil, som maaskee ikke behagede Dem.

Virginia.

Og det er?

Alonso.

Alonso.

At jeg i Ondt og Godt gierne vil have min Deel
alene.

Claudia.

Balæstra!

Balæstra. (uden for.)

Tor jeg komme?

(Han kommer.)

Claudia.

Hurtig! bring Kort og Kride hid.

Balæstra.

O Diebliffet.

Claudia.

Lad os imidlertid sætte os. Balæstra!

Balæstra.

Deres Naade!

Claudia.

Stole omkring Bordet!

Balæstra.

Strax Deres Naade. (Han vil sætte Stolene.)

Claudia.

Hurtig! hurtig! Kortene og Kride!

Balæstra.

Eet af Gangen, Deres Naade! Jeg har jo kun to
Hænder og to Fødder.

Claudia.

En næsviis Slynge! Den maae jeg strax have
paa Porten igien.

Virginia.

Virginia. (for sig selv.)

Den arme Karl har Net. En artig Dame, hun vil holde Selskab, og har kun een eneste Tjener?

Balæstra.

Her ere Kortene og Kride. (Han bliver staaende affides.)

Alonso. (tager Kortet.)

Med Deres Tilladelse.

Claudia.

Net, min Herre! naar een Cavalier spiller med tvende Damer, saa skal han have Forhaanden. Jeg gier.

Alonso.

Som De befaler.

Claudia.

(blander og giver Kortet.)

Virginia.

Hvor høit spille vi?

Alonso.

De befaler.

Claudia.

Vi vil ikke spille høit, en halv Ducat Marquens.

Virginia.

Med Couleur.

Claudia.

Saa, dobbelt Couleur?

Alonso. (for sig selv.)

Her er jeg kommet an. (høit.) Jeg passer.

Virginia.

Virginia.

Jeg med. (sætter.)

Claudia.

Er det tilladt?

Balæstra. (sagte.)

Ja at du hænger dig.

(Han gaaer.)

Virginia.

Det er sandt, Donna Claudia, har De nyligen besøgt Donna Eleonore?

Claudia.

Det er nok otte Dage siden.

Virginia.

Den arme Kone! Det var dog en meget uslyffelig Hændelse.

Claudia.

Vær De forvissat om, at hun har den, som træffer hende.

Virginia.

Og hvem? Don Rodrigo?

Claudia.

Just Don Rodrigo. (Hun kisher.)

Virginia.

Ei han er altfor alvorlig dertil, han har aldrig fundet Fornøielse i Damernes Selskab.

Claudia.

Ja! de som stille sig saa ærbare an offentlig, de ere hemmelig de allerverste.

Alonso.

Alonso.

Naadige Frue! har De valgt Deres Trumf?

Claudia.

Halder Tiden Dem lang, maaskee? Det er mig berettet for vist, at han er der i Huset hvert Dieblis paa Dagen.

Virginia.

Det er ganske vist, man har fortalt mig det samme, og dog, naar man hører den ærbare Dame tale, saa skulde man troe, at hun var den anden Penelope.

Claudia.

Jeg lader mig aldrig føre saa let bag Lyset. Jeg kan forsikre Dem, at hvis hun ikke havde Don Roberto, saa maatte hun crepere af Sult.

Virginia.

Hendes Medgift troer jeg ikke er ret betydelig.

Claudia.

Medgift? Da Don Roberto tog hende, havde hun knap det hun kunde skule sig i.

Virginia.

Men af hvad Årsag givtede da Don Roberto sig med hende, naar hun var saa fattig?

Alonso.

Det kan jeg have den Ære at sige. Don Roberto er af den nye Adels, og Donna Eleonore er een af de fornemste og ældste Familier i Neapolis.

Virginia.

Ei! Ei! et særdeles høit Adelskab. Hendes Mo-
der

der er alt for vel bekiendt; det var en god ærlig Borgermands Datter, og hendes Tante har givet sig med en Advocat.

Claudia.

Jeg veed ellers ganske vel, hvorfor han tog hende.

Virginia.

Af hvad Aarsag, min Allerkiereste?

Claudia.

Jeg gider ikke tale ilde om nogen; men jeg veed den hele Historie fra først til sidst.

Virginia.

Var der maaskee en Klemme, som holdt ham.

Claudia.

Det kan De let forestille Dem — — —

Alonso.

De forlader mig, naadige Frue! Det var min Fader, som sluttede Partiet, og Donna Eleonore har givet sig med allerstørste Berømmelse.

Claudia.

Bravo, min Herre! uforsligneligt; men jeg erindrede ikke, at De var selv forliebt i hende, da hun var Pige, og derfor taer De hende nu i Beskyttelse, ikke saa?

Virginia.

Min kiere Don Alonso! De fornærmer Donna Claudia.

Alonso.

Jeg fornærmer ingen, naar jeg siger Sandhed.

Claudia.

Claudia.
 Meget artig. Gaae De kun hen til Deres store
 Dame; jeg behøver Dem ikke. (Hun reiser sig.)

Virginia.

O! vist ikke! Kom lad os blive ved at spille.

Claudia.

Nei. Jeg spiller ikke mere. (De skaae fra Bordet.)

Alonso.

Jeg beder om Forladelse, naadige Frue! jeg har
 aldrig havt i Sinde, hverken at fornærme Dem, eller
 at forarsage Dem nogen Misfornoielse.

Claudia.

De har en affkyelig Feil, min Herre! at De be-
 standig skal sige imod. De viser kun meget liden Leve-
 maade.

Alonso.

De har største Ret, naadige Frue! jeg beder Dem
 om Forladelse.

Claudia.

At ville forsvare saadan een, som man altfor godt
 kiender for den hun er.

Virginia.

Hele Neapolis veed jo, at Don Rodrigo underhol-
 der hende.

Claudia.

Han lønner endogfaa hendes Plig.

Virginia.

Og hvor faaer hun vel Hunsleien fra? da hun ellers
 ikke selv en Skier.

Claudia.

Claudia.

Jeg tør næsten forsikre Dem, at Don Rodrigo maatte leie Værelserne i sit Navn, eftersom Herr Anselmo ellers ikke vilde betroe dem til Donna Eleonore.

Virginia.

Det er saa, i Sandhed.

Claudia.

Jeg er saa godt som forvissat derom, og inden Aften skal jeg være i Stand til at bekræfte det.

Virginia.

Hvad siger De hertil, min Herr Protector?

Alonso.

Jeg forsikrer Dem, at jeg holder det for umueligt.

Claudia.

Der hører man. Froløse Menneske! det er mig kiert, at jeg har opdaget Deres Rænker. Jeg har alt længe mærket, at De har ført Dem kold op imod mig. De staaer uden Tvivl allerede i Forbund med denne store Dame. Men jeg skal ikke være den Person, jeg er, om jeg ikke hevner det. Maatte hendes Mand tage Flugten ud af Landet, saa skal jeg ikke hvile, førend hun skal komme til at danse efter ham.

Alonso.

Men, naadige Frue!

Claudia.

Jeg vil ikke høre Dem.

Alonso.

Jeg beder underdanigst — — —

Cavalieren og Damen.

D

Claudia.

Claudia.

Forskaan mig for Deres Nærværelse.

Scene 10.

Don Flaminio; de Forrige.

Flaminio.

Hvad er dette for en Støi, hvorfor er man saa høirostet?

Virginia.

Den stakkels Don Alonso har faaet sin Text læst af Deres Kone.

Flaminio.

Min Kone er det forunderligste Gemyt at komme tilrette med. Kiender De hende ikke bedre endnu, Don Alonso? De maae ret lære at kiende hende, og saa skal De selv give mig Ret, naar Taalmodigheden undertiden forgaaer mig.

Alonso.

Men, kiereste Ven! jeg veed i Sandhed ikke at jeg har forseet mig det allerringeste imod min Skyldighed.

Flaminio.

Men, hvorover ere De da saa opbragte?

Virginia.

Det skal jeg sige Dem. Don Alonso har sat sig for, at forsvare Donna Eleonore; han tør nægte, at Don Rodrigo er hendes Tilbeder, eller rettere sagt, hendes Belgiærer. Vi andre, som vide Sagen tilvisse, som den er, vi ere af en ganske anden Mening. Men han

han bliver ved i sin Haardnækkethed, og siger os paa den allerhøffligste Maade, at vi har læiet.

Flaminio. — — —

De maae forlade mig, Don Alonso! men deri har De viist en stor Enfoldighed. Det maae bestandig være Dem en Hovedregel, at for de Fruentimmer, som De er i Selskab med, maae De aldrig berømt et andet af deres Rign. Desuden veed De jo, at det er eet og det samme, at sige et Fruentimmer imod, og at seile imod Vind og Strøm.

Alonso.

Alt dette veed jeg, men troer De da, at jeg kan høre en ærefier Dames Ære fornærmes.

Flaminio.

Hvorledes? fornærmer de hendes Ære, fordi de sige, at Don Rodrigo er hendes Tilbeder? Jeg tilberder Donna Virginia, De giør Deres Opvartninger hos min Kone; hvad Ulykke er der vel i alt dette?

Alonso.

Dette er ikke Sagen, men de paastaar, at Don Rodrigo underholder hende, at han lønner hendes Pige, at han betaler hendes Huusleie, og andet mere.

Flaminio.

Kiere Ven! hvem mener De da, der skulde betale den for hende? De er paa min Ære ogsaa alt for trofskyldig. Hendes Mand's Gods er altsammen confiskeret, og hun har ikke een Skilling i Medgiort. Nei, lad os tale aabenhjertet med hverandre. Af Lusten lever dog ingen.

D 2

Alonso.

Alonso.

Men hun har solgt adskilligt; hun sælger endnu, og arbejder — — —

Claudia.

Vil De høre, hvor han ikke veed alting paa det allernøieste.

Virginia.

Donna Claudia! Skal vi ikke tage hen i Aften og besøge Donna Eleonore?

Claudia.

Besøge Donna Eleonore! Saadan en Præster holder der jeg ikke min Besøgelse værdig.

Virginia.

Vi kunde jo tage derhen, for at have lidt Tidsfordriv af hende.

Claudia.

Det var kun at spille Aftenen meget flæ.

Virginia.

Alene for at see, hvorledes denne store Dame stiller sig an i hendes usle Omstændigheder.

Claudia.

Som alle andre hendes Lige, fattig og hoffærdig.

Virginia.

Hvem veed, hvad mere vi kunde komme efter. Jeg forestiller mig, at hun finder stor Fornøielse i godt Selskab, det veed uden Tvivl Don Alonso.

Alonso.

Alt hvad jeg veed, er dette, at Donna Eleonore

er

er den meest indgetogene Dame, og naar jeg undtager Don Rodrigo, saa er der slet ingen, som har Udgang i hendes Huse.

Flaminio.

Nu! kom an! hvad skal vi vedde, at jeg skal faae Udgang i Huset, og at jeg skal blive hendes Favorit.

Alonso.

Jeg vedder hundrede Louisd'orer, at det ikke lykkes Dem.

Flaminio.

Skal vi vedde om et Gulduhr.

Alonso.

Ja vel! Jeg gaaer ikke fra mit Ord.

Flaminio.

Samtykker De, Donna Virginia! at jeg gjør dem en Prøve, og vinder et Gulduhr.

Virginia.

Benyt dem af Deres Frihed.

Flaminio.

Jeg haaber dog ikke, at der skulde feile Dem een til min Plads, i den Tid jeg maae forlade Dem.

Virginia.

Bekymre Dem ikke; lad mig kun selv besørge det.

Flaminio.

Og De, min kiere Kone, hvad er vel Deres Tanker?

Claudia.

Jeg tænker, at De useilbarlig har vundet.

Flaminio.

Troer De vel, at mit Vesen er saa indtagende, at jeg er i Stand til at erobre et Fruentimmers Hjerte, ved første Ansald.

Claudia.

Saadanne Fruentimmer ere snart erobrede.

Flaminio.

Beddemaaliet er gjort, nu intet videre om dette. Lad os gaae ned og gjøre en Tour i Haven, til det er Tid at spise.

Virginia.

Ja nok, lad os gaae! og endnu bedre, lad os blive samlede, og spise til Middag hos Dem.

Flaminio.

Som De behager, De beviser mig en Ære. Maaske jeg have den Ære at geleide Dem.

Virginia.

Meget gierne.

Flaminio.

Jeg beklager Dem, Donna Virginia! hvor vil De længes i dette par Dage foruden mig?

Virginia.

De kan forlade Dem til, at Sygdommen bliver ikke farlig.

Flaminio.

Ah! Grumme! Kan De være saa ligegyldig, da jeg døer for at behage Dem.

Virginia.

Virginia.

I Morgen skal De døe for Donna Eleonore, saa kan De siden komme igien og døe for mig.

(De gaae.)

Alonso.

Befaler De, at jeg maae have den Ære at opvarte Dem.

Claudia.

Jeg er Dem mangfoldig forbunden, De kan gjøre Deres Opvartninger hos Donna Eleonore.

Alonso.

Det vil umueligen lykkes mig. Hun er jo allerede bestemt for Deres Mand.

Claudia.

Gaae de kun! Der bliver glerne Plads for Dem med. Hvor Skillet hænger ud, tager man ligevel imod alle.

(Hun gaaer.)

Alonso.

Der seer man næsten alle Fruentimners almindelige Feil, at igiennemhegle andres Gierninger, uden at overveie sine egne. Hovedmateriaen i de fleste Sælfskaar bestaae gemeenligen deri, at skumle over andre, at tale ilde om sin Næste, og at skjære Hæder og Ære fra Folk, fordi de ere fattige. Jeg beqvæmmer mig aldrig dertil. Jeg er overbevist om, at Donna Eleonore er en ærefier Dame, det er min Pligt at forsvare hendes Ære, omendskjønt jeg ikke paastaar den ringeste Forbindelighed derfor. Jeg gjør min Opvartning hos Donna Claudia, meer for Levemaadens Skyld, end af nogen Tilboielighed. Og dersom hun fordrer mere

af mig, end almindelig Høflighed tilfiger, saa forlader jeg hendes Omgang. Hvor er man ikke latterlig, at søge sin Fornøjelse i at gjøre Opvartninger, at underkaste sig et Fruentimmers meest urimelige Indfald, og der alene se for at erhverve sig den store Titel, at man veed at leve.

(Han gaar.)

Ende paa den første Act.

Anden

Anden Act.

Scene I.

(En Gade.)

Pasquin (kommer reisendes), derefter Don Rodrigo.

Pasquin.

Fordømte Ulykke! En Dødsmer er jeg fød, og en Mar
dør jeg. Død og Ulykke! Brevet er rigtig nok
borte. Min Herre fikker mig expresse fra Venevento
med et Brev til hans Frue, og Fanden i Bold er det.

Rodrigo. (for sig selv.)

Det er Don Roberti Tiener.

Pasquin.

Finder jeg det ikke, saa hænger jeg mig selv. (Han
leder alle vegne paa sig selv, og paa Jorden.)

Rodrigo.

Pasquin!

Pasquin.

Naadige Herre!

Rodrigo.

Hvad gjør du her?

Pasquin.

Seg leder efter et Brev.

Rodrigo.

Hvilket Brev?

Pasquin.

Et Brev, som min Herre har givet mig, for at
levere det til Fruen.

Rodrigo.

Hvorledes befinder din Herre sig?

Pasquin.

Han ligger paa Sengen, og brydes med en Syg-
dom og en Doctor.

Rodrigo.

Hvorledes?

Pasquin.

For di Sygdommen og Doctoren kappes om, hvem
der først kan faae Livet af ham.

Rodrigo. (sagte.)

Det er en forstyrret Krabat. (høit.) Saa er
din Herre da syg?

Pasquin.

Ja, naadige Herre! og jeg har tabt hans Brev?

Rodrigo.

Don Roberto har da sendt et Brev til Donna
Eleonore?

Pasquin.

Ja, vi har begge to havt Umage nok.

Rodrigo.

Hvorledes? begge?

Pasquin.

Pasquin.

Jo! han har havt den Umage at skrive det, og jeg at tabe det.

Rodrigo. (for sig selv.)

Han kommer mig ret tilpas, for at udføre mit Ansøg. (høit.) Hvorledes tør du da lade dig see for Donna Eleonore, uden Brev fra hendes Mand?

Pasquin.

Jeg agter at pakke mig til Benevento igien med samme Befordring, som jeg kom med. (Han peger til sine Been.)

Rodrigo.

Du vil da reise bort igien, uden at lade dig see af din Frue. Men dersom hun siden skulde faae at vide, at du har været her i Byen, saa vil hun troe, at hendes Mand er død, og derover geraade i Fortvivelse.

Pasquin.

Det er sandt. Jeg vil da heller træffe hende med min behagelige Nærværelse.

Rodrigo.

Men, kommer du til hende, og har intet Brev, saa er det endnu verre.

Pasquin.

Skal jeg da baade gaae til hende, og ikke gaae til hende. Ja, paa den ene Side, og Nei, paa den anden.

Rodrigo.

Giv Agt paa hvad jeg siger dig. Jeg vil give dig noget at bringe hende, som skal være meget bedre end et Brev.

Pasquin.

Vasquin.

Gode! Det skal være mig en stor Fornøjelse.

Rodrigo.

Her er en Pung med halvrediesindstive Ducater, den skal du bringe Donna Eleonore, og sige, at hendes Mand sender hende dem, at han lader hende hilse paa det kjerligste, og at han befinder sig bedre. Skulde hun spørge dig, hvorfor han ikke har skrevet, saa kan du forgive, at han kunde ikke faae Leilighed. Men mag det for alting saaledes, at hun troer, at Pengene useilbarligen sendes fra Don Roberto.

Vasquin.

Nei, naadige Herre! Det kommer jeg aldrig vel affsted med.

Rodrigo.

Men hvorfor?

Vasquin.

Fordi, skal jeg sige Dem, jeg bliver saa rød i Hovedet, naar jeg lyver.

Rodrigo.

Du maae tage Mod til dig, ikkun tale lidt, overlevere hende Pengene, og saa strax gaae din Vej igien. Naar du forretræder det vel, kom da til mig paa næste Kaffehuus, saa skal du have en Ducat for din Umage.

Vasquin.

Nei, dersom jeg ikke skal blive rød, saa veed jeg intet andet Raad, end at gnie mig med lidt Guld eller Sølv under Vinene. Dersom jeg havde Ducaten strax, saa skulde det maaskee gaae nok saa vel af.

Rodrigo.

Rodrigo.

Jeg forstaaer dig. See der har du den, forret
nu dine Sager med Forstand.

Pasquin.

Forlad Dem kun paa mig; jeg er en huul Knegt.

Rodrigo.

Vogt dig for alting, i hvad Spørgsmaal hun end
gør dig, at du ikke nævner mig.

Pasquin.

Det forstaaer sig, at jeg ikke nævner Dem, des-
uden, skal jeg sige Dem, at jeg har saamen forglemt
Deres Navn.

Rodrigo.

Saa gaae da! jeg bier efter dig paa næste Kaffes-
huus, naar du har faaet Svaret.

Pasquin.

Og Ducaten?

Rodrigo.

Ducaten har du jo faaet.

Pasquin.

Den er for Ansigtet, men den anden skal være for
Haanden; den ene for ikke at blive rød, og den anden
for ikke at skamme sig.

Rodrigo.

Forret kun dine Sager vel, saa skal du blive fornøjet.

Pasquin.

Naadige Herre kiender nok Ordsproget. Den ene
Haand toer den anden, og begge toe Ansigtet.

(Han gaaer.)

Rodrigo.

Rodrigo.

Det er en pudseelig Fyr; men saavidt jeg har hørt, saa er han troe og ærlig, og derfor er jeg sikker paa, at han ikke bedrager mig. Paa denne Maade kan jeg komme Eleonore til Hielp, uden at fornærme hendes Empfindtighed. Det er en Dame af stor Forstand og af den bedste Tankemaade; hendes rare Fortieffter indtager mig stedse mere og mere. Dersom hun var fri, stod jeg ikke noget Dieblis i Betænkning om, at tilbyde hende mit Hierte. Men nu, da hun er gift, vil jeg quæle mine Sukke, undertvinge min Kierlighed. Og holde det for min største Ære, med den allertænksomste Hengivenhed at opvarte en Dame, som midt under Ulykkens Forsølgelser vedligeholder den Værdighed, som tilkommer hendes Stand og Fødsel.

(Han gaaer.)

Scene 2.

Don Flaminiø, Balæstra.

Flaminiø.

Balæstra! det er et stort Foretagende jeg har at udføre.

Balæstra.

Dersom De troer mig hurtigt nok til at tiene Dem, saa har De at befale.

Flaminiø.

Jeg har gjort Beddemaal om et Gulduhr, at jeg skulde skaffe mig Udgang hos en Dame, og blive hendes Favorit.

Balæstra.

Balæstra.

Er hun Pige, Enke, eller har hun en Mand?

Flaminio.

Hun har en Mand, men han er forbiist Landet.

Balæstra.

Har hun nogen betydelig Underholdning?

Flaminio.

Nei. Jeg troer at hun lever meget kummerlig.

Balæstra.

Saa haaber jeg, at vi umueligen taber Gulduhret.

Flaminio.

Du maae vide, at foruden Beddemaalet, staaer min Vre aldeles i Vove. Man har aldrig hørt, eller skal nogentid høre, at Don Flaminio har attackert en Fæstning, som ikke er gaaet over paa Accord. Og jeg vilde tage al min Hoes, dersom dette Foretagende slog mig feil. Desforuden maae jeg sige dig, at Damen mishager mig ikke, jeg drives lige meget af Vren til at vinde, og af en Tilbøielighed, som næsten begynder at bryde ud til en virkelig Kierlighed.

Balæstra.

Tre vigtige Marsager til at declarere Fienden Krig. Denne Fæstning, siden det har behaget Dem at kalde Deres Dame saaledes, maae da attackeres fra adskillige Kanter. Man maae i Begyndelsen bloquere den lange fra med Opvartninger, indtil man lidt efter lidt kan sætte den i Knibe, og formere en ordentlig Beleiring. Der paa indretter man Vatterierne: her et Vatterie af Kierligheds-Erklæringer; der et Vatterie af Sukke. Paa denne

Side

Side et Batterie af Forlystelser; og paa denne, det allerstærkeste af Foræringer. Snart spille med det ene, saa med det andet, hvor det gaaer, saa faaer man et Steds Bresche, og saa gaaer Fæstningen over, enten paa Accord, eller en tapper Soldat løber Storm, og bestiger den, behandler Fienden, som han selv vil, lader ham springe over Klingen, og faaer hele Ammunitionen til Bytte.

Flaminio.

Bravo, Valæstra! Du er en stor Mand i Kierligheds, Batailler.

Valæstra.

Ja, De maae vide, naadige Herre! at jeg bestandigen har staaet i Oberste Cupidos Regiment som Fourreer.

Flaminio.

Jeg gior dig da til Chef for mit Compagnie af forliebte Duffer, og du kan strax rykke nærmere imod Fiendens Poster.

Valæstra.

Godt. Jeg skal da gaae for i Veien og forskaffe deres Naade Standquarteer.

Flaminio.

Du kan give Commendanten en Opfordring.

Valæstra.

Giv mig kun Ammunition med, og lad mig sørge for Resten.

Flaminio.

Der har du noget Guldpulver, det er nok saa kraftigt, som Kanonpulveret. (Han gior ham nogle Ducater.)

Valæstra.

Balæstra.

Jeg er vis paa, at i de alvorlige Bataillier bliver der gemeenligen forbrugt mere Guld end Salpeter. Forslad Dem nu kun paa mig. Jeg kiender Fæstningen, som jeg skal attackere; De har nu givet mig niere Underretning, og jeg har, Himlen skee Tak, en god Hukommelse.

Flaminio.

Troer du vel, at den er i meget god Forsvar-
Stand?

Balæstra.

Jeg veed dens Force, jeg kiender den commanderende General, og jeg veed, hvor stærk Besætningen kan være.

Flaminio.

Du sinigrer dig da med Seieren?

Balæstra.

For Modstanden inden fra frygter jeg ikke, men jeg staaer større Fare for et vis flyvende Corps.

Flaminio.

Og som maaskee anføres under Don Rodrigues Com-
mando?

Balæstra.

Justement! Jeg frygter for, at han har et Regi-
ment af de Ungerke, som kunde komme vore Batterier
til at tie.

Flaminio.

Saa maae man være betænkt paa at bruge et Krigs-
Puds.

Cavalieren og Damen.

C

Balæstra.

Balæstra.

Jeg vil see, om jeg ikke ved en hemmelig Forstaaelse med en vis Undercommanderende kunde indtage denne Fæstning.

Flaminio.

Saa kunde vi siges, at vinde uden at udgyde Blod.

Balæstra.

Der er en vis Captain Columbine i Fæstningen, kunde det lykkes mig, at overtale denne, saa skulde jeg maaskee saae Vindebroen nedlagt om Natten, og forstaae os Durchmarsch igennem een af Lønporene, og saa redde sig, hvem som kunde. Fæstningen er da vores, og Gouverneuren vor Krigsfange.

Flaminio.

Kortreffelig, Balæstra! Du er færdig i Feldeen og i Cabinettet, tapper og skarpsindig tillige. Kaldsør dit Arbejde, og du kan være vis paa, at du skal faae din Deel med af Seieren.

(Han gaaer.)

Balæstra.

Gouverneuren for min Herre, og Captainen for mig, dette var en ganske artig Scene. Derfom nogen havde hørt os, saa havde de vist taget os for et Par Acteurer af det sextende Aarhundrede. Men det bliver nok best at lade Lignelsen fare, og betragte Sagen i sig selv. Her kommer det an paa, om jeg veed at snoe mig, og at opfylde en Herres Ønsker, som slaar al sin Tiid til mig. I saadanne Slags Tilfælde maae man have Forvovenhed og Mod. Jeg gaaer sporensstreg ind i Huset. Finder jeg Pigen, saa er jeg frek og dristig, finder

finder jeg derimod Fruen, er jeg ydmyg og forsigtig.
Penge har vi nok af. Ord fattes os ikke. Hvo in-
tet vover, han intet vinder.

(Han gaaer.)

Scene 3.

(Eleonores Kabinet.)

Donna Eleonore, Columbine.

Columbine.

Her er, alt det, Frue! som jeg kunde faae paa Dø-
vernaalen, to Ducater.

(Eleonore.)

Ikke mere end to Ducater?

Columbine.

Det var endda med stor Nød, at jeg fik Dem.

Eleonore.

Den har kostet mig selv otte. Nok een nagende
Ulykke for dem, som trænge. Hos hvem har Du sat
den?

Columbine.

Hos en meget from Mand, som faster tre Gange
hver Uge, og laaner paa Pandt alene for at styre fat-
tige Piger ud.

Eleonore.

Saa tager han dog ingen usædvanlig Rente?

Columbine.

Jo, naadige Frue! Han sagde mig, at hvis jeg

ikke inden otte Dage løser den ind med tre Ducater,
saa bliver Bavernaalen solgt.

Eleonore.

Det var bedre, om han fastede mindre, og tog
ikke saa ubarmhiertig Nager.

Columbine.

Det banker, jeg vil see, hvem det er.

(Hun gaaer.)

Eleonore.

Jeg er steds i Angest for min Mand; af! gid
det maatte være nogen Esterretning fra ham.

Columbine.

(Kommer langsom.)

Lystig, naadige Frue! lystig!

Eleonore.

Hvad Tidende bringer Du mig.

Columbine.

Her er Pasquin, som kommer fra Venevento.

Eleonore.

Himlen være lover! Har han Brev?

Columbine.

Det veed jeg ikke.

Scene 4.

Pasquin, de Forrige.

Pasquin.

Jeg er, naadige Frues! underdanigste Tiener. God
Dag, Columbine!

Columbine.

Columbine.

Velkommen Pasquin! Hvordan lever Herren?

Eleonore.

Hvorledes er det med min Mand?

Pasquin.

Han brister af Sundhed.

Eleonore.

Jeg forstaaer dig ikke? Befinder han sig vel eller
ilde?

Pasquin.

Meget vel, han kan aldrig befinde sig bedre.

Eleonore.

Himlen være lovet! Har han ikke sendt Brev med
dig?

Pasquin. (bestyrstset.)

Brev?

Eleonore.

Ja! Har han ikke givet dig et Brev til mig?

Pasquin.

Nei! Han har ikke givet mig Brev; men han har
givet mig noget, som er bedre end tusende Breve.

Eleonore.

Hvad har han da givet dig?

Pasquin.

Vil de behage at see. (Han viser Pungen frem.)
En Pung med halvtrediesindstive Ducater.

Columbine.

O! de deilige Tingester! Jeg holder dem bedre end ti tusende Breve.

Eleonore.

Hvorledes? Kan min Mand sende mig saa mange Penge, og han er selv i største Nødlidende. Jeg frygter for, at Du vil bedrage mig.

Columbine.

Ei, naadige Frue! Vasquin er en honet Karl, han er vist ikke i Stand til at foregive nogen Usandhed.

Vasquin.

Jeg maae i Sandhed forundre mig. Jeg er en Karl, som endnu aldrig har sagt en eneste Sandhed, som var Løgn.

Eleonore.

Men hvor kan han da have faaet disse Penge?

Vasquin.

Det skal jeg sige Dem, naadige Frue! Men sagte! Der maae ingen faae det at vide. (for sig selv.) Jeg maae først digte noget op.

Eleonore.

Nu vel da, hvorledes har han da faaet dem?

Columbine. (for sig selv.)

Hvilken Nygierighed!

Vasquin.

Han har vundet dem i Spil.

Eleonore.

Hvorledes? Spiller min Mand?

Vasquin.

Vasquin.

Ja, naadige Frue! Han spiller og fordriver Ti-
den, og saa har han vundet.

Eleonore.

Og hvilket Spil har han da spillet?

Vasquin.

Paa Diebliffet, nu vil det ikke falde mig ind?
Han spillede et saadant stort Spil, som endes med et o.
Jeg troer man kalder det — — —

Columbine.

Farao?

Vasquin.

Sanske rigtig! Farao.

Eleonore.

Hvem spillede han med?

Vasquin. (for sig selv.)

Oh! for en Ulykke. (høit.) Med Doctoren, som
besøgte ham.

Eleonore.

Med Doctoren?

Vasquin.

Ja, naadige Frue! med Doctoren. Han kom og
spillede med ham, for at holde ham i godt Humeur.

Eleonore.

Det er noget urimeligt Ti, du væver sammen.
Og jeg har en Tvivl om, at der er noget andet under.

Vasquin.

Nei, ikke det ringeste, hverken under eller over et

halvhundrede Ducater, her ere de ligesom Herren har sendt dem. Dersom, naadige Frue, vil behage at tage imod dem, saa blive de her. Hvis ikke, saa bær jeg dem tilbage til ham igien.

Columbine.

For alting gjør ikke det, naadige Frue! Hvorledes meener De, at Herren vilde tage det op, om han bragte ham de halvtrediesindstive Ducater tilbage igien? Han vilde troe, at De havde ham ikke mere nødig, og kun de maaskee gjøre sig ufordelagrige Tanke om Dem.

Eleonore.

Hvad Slutning skal jeg fatte? Nu vel! Jeg vil da tage imod disse Penge, som en Gave af Forsynet, jeg vil takke min Mand for hans kære Omhue, og troe, at de ere sendt mig fra ham.

Columbine.

Det kan De tilforladelig troe.

Pasquin.

Jeg forsikrer Dem det paa min Honneur.

Eleonore.

Dig, Pasquin, takker jeg ligeledes for din Møie. Du maae være træt; gaae hen og hvil dig.

Pasquin.

Træt er jeg just ikke saa meget, naadige Frue; men der er ellers noget andet, som gjør mig mere Uleilighed.

Eleonore.

Hvad da?

Pasquin.

Jeg er sulten.

Eleonore.

Eleonore.

Columbine! tag ham med dig i Ristkenet, og giv ham for det første det lidet, der er.

Columbine.

Har Du en god Appetit?

Pasquin.

Ja tilviffé.

Columbine.

Saa kom med mig. Du vil snart blive færdig; naa kom da.

Pasquin.

Oh, naadige Frue! vil De ikke bevise mig den Naade, at forære mig en lille Priis Tobak? Jeg skal bede Himlen, at Herren maae vinde nok en Pung fra den samme Doctor, som tabte denne.

Eleonore.

So gierne. (Hun giver ham Tobak.)

Pasquin.

Oh! den er scharmant. (Han nyser, og trækker et Tørklæde op for at snude Næsen, af hvilket falder et Brev.)

Eleonore.

Du tabte noget.

Pasquin. (for sig selv.)

Hille en Ulfke! (Han snapper Brevet op, som var i Tørklædet.)

Eleonore.

(Hvad er det for et Papiir?

Pasquin.

O! det er intet af Betydendhed. (for sig selv.) Læs
 ser hun Brevet, saa er alting forpurret.

Eleonore.

Jeg vil see det.

Pasquin.

O nei, naadige Frue! det er et af mine egne
 Breve.

Eleonore.

Flue mig det, jeg vil læse det.

Pasquin.

Det gaar aldrig an, naadige Frue! nei i Sands-
 hed — — —

Eleonore.

Columbine! tag det fra ham.

Columbine.

Herhid!

Pasquin.

Lad være, det er et Brev fra Herren.

Columbine.

Vi vil see det. (Hun snapper Brevet fra ham.) Her
 er det. (Hun leverer det til sin Frue.)

Eleonore.

Jeg kunde umueligen forestille mig, at Don Ro-
 berto skulde forsømme at skrive mig til. Det er hans
 Haand. O Himmel! hvor banker mit Hjerte.

(Hun aabner Brevet.)

Pasquin.

Pasquin. (sagte.)

Nu bliver alting røbet, det er nok det bedste, at jeg pakker mig. (høit.) Naadige Frue! jeg vil recommendere mig.

Columbine.

Wie lidt, jeg vil først høre hvad der staaer i Brevet.

Pasquin. (sagte.)

Jeg maae see, om der kan lukkes mig, at faae Fingre paa den anden Ducat, og saa affed til Venerento igien, førend Uveiret, som trækker op, kommer over mig. (Han sniger sig bort, saa at ingen bliver det vaer.)

Eleonore. (til Columbine.)

Hør her, hvad min Mand skriver. (Hun læser.)
„Min allerelskverdigste Kone!

Columbine.

Han har bestandigen elsket Dem meget høit.

Eleonore.

O Himmel! — — — „Feberen plager mig uophørlig!

Columbine.

Har han Feberen?

Eleonore.

Der hører Du. Pasquin har givet os en falsk Beretning? Løb gesvindt, og faae fat paa ham, og bring ham strax herind.

Columbine.

Jeg skal snart finde ham. Men for alting, naadige

dige Frue! giv ham ikke de halvtrediesindstive Ducater
 igien. (Hun gaaer.)

Eleonore. (læser.)

„ Det er i Dag den siette Dag, at jeg har maat-
 „ tet holde Sengen. Jeg er uden Venner, uden
 „ Penge, og eier ikke saa meget, som jeg kan kiobe en
 „ Høne for, til en Suppe. Jeg sender derfor Tienes-
 „ ren til dig, i det Haab, at dit medlidende Hierte
 „ ikke lader mig forsmagte uden Hielp, om du end skul-
 „ de nødes til at sælge eet eller andet, som ikke er dig
 „ uomgængelig nødvendigt. Jeg vil ikke spørge om mie-
 „ ne Sager, thi i min nærværende Tilstand kan jeg
 „ ikke tænke derpaa. Jeg ønsker alene den Efterret-
 „ ning, at du befinder dig vel, og forbliver ic.“ Ak!
 jeg Ulyksalige! Hvilken Tidende! Hvorfor bedrager Pas-
 quin mig med den Forsikring, at min ulykkelige Mand
 befinder sig vel? Og, hvorledes er det ham mueligt, at
 sende mig Penge, da han selv er i saa ynkværdig en
 Tilstand? Ak! der er et Bedragerie under! Mit Hierte
 tilsagde mig det. Hvem kan det vel være, som tilbyr
 der mig disse Penge. Men Himmel! Pasquin kommer
 ikke! Dog, jeg vil fatte mig. Den Maade, paa hvil-
 ken jeg har imodtaget dem, kan i ingen Henseende for-
 pligte mig, og jeg vil med et frit Mod beholde dem,
 som en Gave, Forsynet har sendt mig. (Hun kalder.)
 Columbine!

Scene 5.

Scene 5.

Columbine, Balæstra, Eleonore.

Eleonore.

Hvor er Pasquin?

Columbine.

Pasquin har taget Flugten, naadige Frue! uden at jeg veed hvorfor. Dette Brev har ganske forvirket ham. Men glæd Dem, naadige Frue! denne hederlige Person har angennemte Tidender at bringe Dem fra Don Roberto.

Balæstra.

Ja, Deres Naade! Jeg har den Ære at formæle Dem en underdanigst Compliment fra min Herre, tilligemed den Forsikring, at Don Roberto befinder sig nu meget bedre.

Eleonore.

Hvem er Deres Herre?

Balæstra.

Herr Don Flaminio del Zoro.

Eleonore.

Hvorfra har han den Efterretning, om min Mandes Velbefindende?

Balæstra.

Han er for faa Timer siden kommet med Posten fra Benevento, der har han haft den Ære, at besøge Deres høistærede Mand, som har paalagt ham, at overbringe Dem denne behagelige Tidende.

Eleonore.

Eleonore.

Har da min Mand ikke sendt noget Brev med ham?

Balæstra.

Han fik ikke Tid til at skrive, saasom min Herre ikke kunde opholde sig saa længe. Men han har sagt ham meget af Betyndhed, mundtlig, som min Herre ikke vilde betro mig. Men dersom Deres Naade tillader det, saa vil han selv udbede sig den Ære, at give Dem en udsørlig Underretning om det altsammen.

Eleonore.

Han kan komme, naar han behager, det skal være mig en Fornøjelse.

Balæstra. (for sig selv.)

Naar jeg kun har skaffet ham Indpas, og han kommer hende i Tale, saa har jeg gjort mit. Det overige maae han selv sørge for. (høit.) Jeg er Deres Naades allerunderdanigste Tjener.

Eleonore.

Jeg er Dem forbunden.

Balæstra.

(sagte til Columbine.)

Columbine! vidste du, hvor høit jeg elsker dig.

Columbine.

(sagte til Balæstra.)

Du elsker mig, men jeg har endnu aldrig seet det mindste fra dig.

Balæstra. (saa for.)

Behøver du noget, saa kan du kuns frit tale mig til.

Columbine.

Columbine. (som før.)

Saa forer mig da strax til et Par Skoe.

Balæstra. (som før.)

Oh! hiertelig gierne. (Han griber i Duxelommen.)

Eleonore. (til Columbine.)

Har han noget videre at tale om?

Columbine.

Nei! Jeg spurgte ham kun, hvad Klokken var?

Eleonore.

Hvor mange er den?

Columbine.

Paa Diebliffet, nu taer han sit Uhr op.

Balæstra.

(sagte til Columbine.)

Der har du en Ducat, lad mig nu see, at du
staaer min Herre bi.

Columbine.

(sagte til Balæstra.)

Lad mig kun raade.

Eleonore. (til Columbine.)

Git Hun at vide, hvad Klokken var.

Columbine.

Nei, naadige Frue! hans Uhr er gaaet i staae.

Balæstra. (for sig selv.)

Det lader til at gaae temmelig godt.

(Han gaaer.)

Columbine.

(Hun mæl)

Columbine.

Nu, naadige Frue! kan denne gode Tidende ikke bringe Dem i godt Humeur.

(Columbine)

Eleonore.

Nei, tvertimod. Saa længe jeg intet Brev seer, saa svæver jeg i tusende Betymlinger. Efterat jeg er blevet bedraget af Pasquin, saa frygter jeg for enhver. Og jeg veed næsten ikke mere, hvem jeg tør forlade mig paa. (Der bankes.)

Columbine.

Det banker.

Eleonore.

See hvem det er.

Columbine. (for sig selv.)

Jeg havde nok nødig, een gang endnu at faa at vide hvad Klokken var.

(Hun gaar.)

Scene 6.

Eleonore, derefter Columbine, derefter
Doctoren.

Eleonore.

Ah! Denne Pung og disse Penge forurolige mig uden Ophør. Tusende Forestillinger forvirrer mine Tanker, og den Uværdige har taget Flugten.

Columbine.

Lystig, naadige Frue!

Doctoren.

Doctoren.

Glad Dem, Donna Eleonore! glad Dem!

Eleonore.

Er Dommen fældet?

Doctoren.

Den er fældet. Victoria, Victoria.

Eleonore.

De er en ypperlig Mand! men behag at sige mig dens Indhold. Hvad bliver der udsat til min Underholdning? Naar kan jeg haabe at leve op igien af min Ulykke? Naar skal jeg være saa lykkelig, at blive Eier af noget igien?

Doctoren.

Langsom, naadige Frue! een Ting af Gangen.

Eleonore.

Ja vist, naadige Frue! een Ting af Gangen. De veed jo nok, at Advocaterne gjøre aldrig meere end een Ting af Gangen, for desto længere at have noget at gaac efter.

Doctoren.

Som jeg da sagde Dem, Dommen er fældet. (for sig selv.) Det dromte jeg.

Columbine.

Gode! det har vi hørt.

Eleonore.

Lad ham tale.

Cavalieren og Damen.

§

Doctoren.

Doctoren.

Deres Underholdning bliver, saa at regne paa — en Ducat om Dagen. (for sig selv.) Knap.

Columbine.

Det er lidt nok.

Eleonore.

Det er nok, jeg er fornøiet.

Doctoren.

Lehnsgodset faaer De i Besiddelse. (for sig selv.) i Maanen.

Eleonore.

Har De faaet Copie af Dommen?

Doctoren.

Nu maae jeg have den Ære at sige Dem. Her er kun en liden Vanskelighed, som jeg dog haaber lettelig at kunne rydde af Veien.

Columbine.

Au! for en Ufærd!

Doctoren.

Det bestaaer deri, at General-Fiscalen har protesteret, og paaستاar at appellere til den høieste Ret.

Eleonore.

Men han lader dog vel den Paastand fare?

Doctoren.

Langt fra, han udfærdigede Appellationen paa Stedet.

Columbine.

Columbine.

Tænkte jeg det ikke nok? Lykke paa Reisen, vore
30ve Ducater om Maaneden.

Eleonore.

Saa ere vi da lige langt fra Maalet endnu?

Doctoren.

Vil De behage at høre, og døm saa, om Doctor
Bonatesta har en hurtig Geist, naar det gielder. Jeg
indsaae strax, at det kunde umuelig være General-Fiscar-
lens Hovedhensigt at forhindre Dommens Guldbyrdselse,
eftersom det, i hvor det gik, ikke kunde indrente ham det
allermindste. Men at han gierde det — — De indseer
det — Jeg kiender Knebene. —

Columbine.

O! de godt Folk, de kiende nok hverandre.

Doctoren.

Nu da, hvad var her at gjøre? Jeg fik ham saa
uformærkt ind i et Kammers, hvistede ham en Ducas i
Dret. Jeg har lovet ham 20 Ducater, om han vilde
holde Appellationen tilbage, og det har han givet mig sit
Løfte paa. Hvad siger De nu, naadige Frue? forstaaer
jeg min Metie? og veed jeg vel at dreie Sagerne, som
jeg vil have dem?

Eleonore.

Som De altid pleier, Hr. Doctor! paa det allerbeste.

Columbine.

Men mig synes alt, at denne Sag kommer aldrig
til Ende.

§ 2

Eleonore.

Eleonore.

Jo, den skal komme til Ende. Forsikre ham om, at af de allerførste Penge, jeg faaer til min Underholdning, skal jeg betale ham 20 Ducater.

Doctoren.

Hvorledes? Naadige Frue! Nei, paa den Maade komme vi ingen Vei. Den gode Ven har ikke lært at bie; enten strax eller intet.

Eleonore.

Men, hvor skal jeg bringe 20 Ducater tilveie? De veed jo selv, at jeg eier ikke det ringeste.

Columbine.

Sagde jeg det ikke nok, at vi fik et Eftersmek.

Doctoren.

Her maae De for alting gribe Dem an; thi paa dette Skridt beroer det nu altsammen.

Eleonore.

(Sagte til Columbine.)

Columbine! Hvad tænker Du?

Columbine.

(Sagte til Donne Eleonore.)

Dersom man kunde kuns forlade sig paa, at det var som han siger.

Eleonore.

(som før.)

Bevare os! Kan Du troe, at han har i Sinde at bedrage mig?

Columbine.

(som før.)

Jeg har kun en svag Troe, som De seer.

Doctoren.

Doctoren.

(for sig selv.)

Det lader som hun finder sig i Tingene. Hun er langt fra ikke saa bar, som hun vil bilde os ind, jeg har meget godt mærket det. Hun vil slippe for at betale mig, ved hendes foregivne Armod, men jeg betaler mig derfor selv med denne min opdigtede Dom.

Eleonore.

Velan, Hr. Doctor! jeg har fattet min Beslutning, jeg vil endnu vove dette. Her i denne Pung har jeg nogle faa Penge, som Forsynet selv har tilsendt mig. De veed i hvor stor Elendighed jeg befinder mig, men jeg vil dog berøve mig dem, og forlade mig paa Deres Oprigtighed.

Columbine.

(for sig selv.)

Uf! Den kolde Sved sprækker ud af mig, naar jeg tænker derpaa.

Doctoren.

Bekymre Dem aldeles ikke, lad De mig kun sørge for Resten.

Eleonore.

Her ere de tyve Ducater.

(Hun tæller ham dem til af Pungen.)

Doctoren.

(seer paa Pengene.)

Jeg kan nu ikke erindre — om jeg skulde have forglemt noget.

Columbine.

Fanden i Bولد! Meener De, at vi ikke ogsaa skal spise?

Doctoren.

Nei, nei! jeg vil nu strax gaae hen og bringe Sagen i Rigtighed. (sagte.) Naar man plukker dem fiint, saa skrige de ikke. (Han gaaer.)

Eleonore.

Nu er der ingen Hinder meer for Dommens Udstedelse, og for at befries fra alle de Vidtløstigheder, som flyde af at appellere, kunde jeg ikke anvende de 20 Ducater bedre.

Columbine.

Ja, Himlen give, at det var kun saa vel. Der bankes: lystig! det gaaer her paa Døren, som en Tromme. Det er lige saa godt at lade den staa reent aaben.

(Hun gaaer.)

Scene 7.

Donna Eleonore, Columbine, derefter
Don Rodrigo.

Eleonore.

Paa Slaget synes mig at det er Don Rodrigo.

Columbine, (kommer.)

Ha, ha! Naadige Frue! vi har truffet begge to.

Eleonore.

Hvad vil Du sige?

Columbine.

Columbine.

Hvorfor bliver Fruen saa rød? Her er han, det er

Don Rodrigo.

Rodrigo.

Underdanige Tiener, naadige Frue!

Eleonore.

Tienerinde, Don Rodrigo! (til Columbine.) en Stoel.

Columbine.

(Kommer med Stoelen.)

Strax, naadige Frue!

Rodrigo.

Jeg forarsager Dem Uleilighed, førend jeg havde foresat mig det.

Eleonore.

De har dermed forskaffet mig en Fornoielse, førend jeg ventede det.

Rodrigo.

Jeg vilde, saa hastig som mueligt, berette Dem, at jeg har efterlevet Deres Befaling og overleveret Deres Memorial.

Eleonore.

Jeg gjør Dem alt for megen Uleilighed. (for sig selv.)
Hvilken elskværdig Cavalier!

Rodrigo, (for sig selv.)

Al! hvilken tilbedelig Dame!

Columbine. (for sig selv.)

Det var et at disse Dieblif, som siger mig, at det er nok bedre at jeg gaaer min Vej. (høit.) Dersom De

har intet videre at befale, naadige Frue, saa vil jeg nok gaae ned i Kjøkkenet. (Hingaaer.)

Eleonore.

Gaae kun. Nu vel, Don Rodrigo! Hvad var Secretairens Tanker.

Rodrigo.

Han lod Dem forskre om sin Bistand.

Eleonore.

Jeg haaber dog nu, at jeg ikke har nødig at foruleiligg ham, min Advocat har bragt mig den Tidende, at han har vundet Seier.

Rodrigo.

Saa er Sagen alt vundet?

Eleonore.

Saaledes har han berettet mig; men saasom General-Fiscalen desuagtet vilde appellere, saa har jeg været nød til at opofre endnu 20 Ducater, for at formaae ham derfra.

Rodrigo.

20 Ducater! det er en betydelig Summa i Deres nærværende Omstændigheder.

Eleonore.

Forsynet selv har gjort mig formuende.

Rodrigo.

Det er mig en inderlig Fornøjelse, naadige Frue! men endskiønt jeg ikke fortjener saa stor Bevaagenhed, saa fordrister jeg mig dog til at udbede mig denne Fortroelighed.

Eleonore.

Eleonore.

Ja, D. Rodrigo, jeg skal betro Dem det; jeg er desuden overbevist om, at min Vige har aabenbaret Dem den yderlige Elendighed, jeg befinder mig i. Denne Bistand er mig tilsendt detsfra, hvor jeg allermindst havde ventet det.

Rodrigo.

Maaskee fra Deres Mand?

Eleonore.

Nei, han befinder sig, desværre! i en ynkværdig Tilstand.

Rodrigo, (for sig selv.)

Hvorledes har han foretaget dette? (høit.) Af hvem har De da annammet den?

Eleonore.

Af en Tiener.

Rodrigo.

Af Deres Vasquin?

Eleonore.

Just af ham.

Rodrigo.

Og han har ikke faaet dem af Deres Mand?

Eleonore, (for sig selv.)

Hvilke overflødige Spørgsmaal! (høit.) Nei, i Sandhed; jeg forsikrer Dem, at Don Roberto befinder sig i en flættende Tilstand end jeg.

Rodrigo.

Men, af hvem har han da — — For jeg spørge Dem, hvor stor var vel den Summa — han bragte?

§ 5

Eleonore.

Eleonore.

Halvtredsfindstive Ducater.

Rodrigo.

Men, af hvem har da Tjeneren kunnet faae disse halvtredsfindstive Ducater?

Eleonore.

Han foregav, at min Mand havde sendt ham med dem, for at overlevere dem til mig.

Rodrigo.

Og det troede De ikke?

Eleonore.

Nei; thi han havde et Brev, som berettede mig ganske tvertimod.

Rodrigo.

Ah! havde da Pasquin tillige et Brev?

Eleonore, (for sig selv.)

Hvor heftig han bliver ved denne Samtale. (Høit.)
Ja han havde et Brev, hvori Don Roberto lod mig vide, at han var heftig angrebet af en Feber, og befandt sig i den yderste Elendighed.

Rodrigo, (for sig selv.)

Himmel og Jord, han har bedraget mig!

Eleonore, (for sig selv.)

Han bliver meere og meere forvirret.

Rodrigo.

Men, ret alvorligen, sagde da Tjeneren Dem, af hvem han havde faaet disse Penge?

Eleonore.

Eleonore.

Nei, jeg fik det ikke at vide; saasnart jeg opdagede Brevet, sneeg han sig bort, for ikke at blive nødt til at bekiende Sandheden.

Rodrigo.

Saa kan de med Rette antage dem som en Vifstand af Forsynet.

Eleonore.

Ufeilbarlig. Dersom jeg med alt dette ikke tvivlede om, at det er en konstig Opfindelse af et ædelt Hjerter.

Rodrigo.

Skulde der vel findes nogen, som havde Hjerter til at give uden at være saa forfængelig at ville have Navn derfor?

Eleonore.

Jo, Don Rodrigo, saa medlidende og høit et Hjerter findes der ganske vist. Jeg har hidindtil tvivlet derom; men jeg er nu tilfulde bleven overbevist.

Rodrigo.

Hvem skulde det da være? Tor jeg udbede mig at vide det?

Eleonore.

De er den ædelmodige Cavalier, Don Rodrigo, som fremfor alle fortjener denne rare Character.

Rodrigo.

Jeg, naadige Frue?

Eleonore.

Eleonore.

Ja, De, det er forgieves, at De vil dølge Dem. Efterat jeg af Belansthændighed havde aflaaet de høflige Tilbud, som De har gjort mig, tvivlede jeg strax om, at denne saa konstigen anbragte Vistand kom fra Dem. Men nu, da jeg har seet de Virkninger, som det Urisuelige og Uforventede i min Fortælling har gjort hos Dem, er jeg tilfulde overbevist om en Sandhed, som paa eensgang paaegger mig Forundring, Taknemmelighed og Skamfuldhed.

Rodrigo.

Jeg forsikrer Dem, naadige Frue! at det er en Feiltagelse; jeg kan ikke tilegne mig den Fortieneste, at have gjort Dem nogen Vistand. Jeg havde ikke heller tordet fordriste mig dertil, efter at De havde aflaaet mig det personligen. Nei, det er ikke fra mig, jeg forsikrer Dem, det er ikke fra mig. Og dersom det end havde været fra mig, saa vilde det allermindste af den Skamfuldhed, som De viser ever at have imodtaget dens Forøring, udlette alle dens Fortienester, som havde tilbudt den.

Eleonore.

O Himmel! (hun kalder.) Columbine!

Rodrigo.

Befaler De noget? Naac jeg opvarte Dem?

Eleonore.

Mit Hierte er saa beklemt. Columbine!

Columbine, (kommer.)

Naadige Frue!

Eleonore.

Eleonore.

Bring mig min Melissen-Spiritus.

Columbine.

Strax, naadige Frue! (for sig selv.) Jo, jo, Don Rodrigo har nok sat Blodet i Bevægelse.

(Hun gaaer at hente Glasfen.)

Rodrigo.

Behager De at betjene Dem af min?

(Han byder hende sin Glasfe.)

Eleonore.

Jeg er Dem meget forbunden.

(Hun taer imod den.)

Columbine, (kommer.)

Her er den.

Eleonore.

Gaae kuns, jeg behøver den ikke.

Columbine. (for sig selv.)

Jeg har læst engang: Amor selv læger, hvor han saarer.

(Hun gaaer.)

Eleonore.

Jeg beder Dem om Forladelse, Don Rodrigo! Min Wands ulufsalige Tilstand qvæler bestandigen mit Hjerte.

Rodrigo.

Den Dame er altid Priis værd, som elsker sin Mand oprigtig.

Eleonore.

Eleonore.

De er ikke blant deres Tal, som indskyder Konerne at hade deres Mand.

Rodrigo.

Himlen bevare mig! Jeg holder ingen Gierning i Verden saa nederdrægtig og skammelig som den, at sætte Splid imellem tvende Egtesfolk. Der gives stedse alt for megen Leilighed til Uenighed og Splid imellem Mand og Kone, men saasnart et ildefindet og lumpent Gemyt ophidjer dem endnu meere, blive de, inden de selv veed deraf, de dødeligste Fiender. Hvorledes? Den, som stæler en Vørs eller et Uhr, bliver straffet, og den, som stæler Huusfred, og stræber at forføre en andens Kone, skulde ustraffet gjøre det? Dersom jeg var bundet ved noget Egtebaand, jeg vilde ikke raade nogen, i hvem han end var, at tilføie mig en saadan Fornærmelse, og jeg vilde ansee den Cavaleer for et slet og nederdrægtigt Menneske, som prøvede paa at berøve mig den mindste Deel af min Kones Hjerter.

Eleonore.

De vilde da blive en jaloux Mand.

Rodrigo.

Nei, Donna Eleonora! jeg vilde med den største Fornærmelse bivaane Selskab. Jeg vilde aldrig forbyde en dydig Kone at tage imod tilladelige Opvartninger af andre Mandfolk. En simpel Omgang er ustraffelig. De har her et tydeligt Exempel. Jeg har havt den Være paa nogen Tid at gjøre mine Opvartninger hos Dem. De er en deilig Dame; De er ung; De er elskværdig;

jeg

jeg er frie, jeg er en Mandsperson, jeg tilbøder Deres Fortienester, og hvad ere Følgerne deraf? Kan De breide mig den mindste Uansændighed? Kan Deres Mand besvære sig over mit Venskab? Ingen kan bedre sige det, end De selv, og jeg begierer det af Dem paa en Tid, da intet kan bevæge Dem til at stule Deres Hjerte.

Eleonore.

Ja, Don Rodrigo! Deres Dyd og Edelmødighed kunde ikke drives videre. Men den vilde dog tabe noget af sin Værdi, dersom jeg troede, at jeg var Dem aldeles ligegyldig.

Rodrigo.

Ah! den allerforsigtigste Cavalier kan, uden at fornærme en Dames Ære, fatte en tilladelig Tilbøielighed for hendes Person. Det er alt nok, naar han kun vogter sig for, at en utilladelig Kierligheds Fantasi ikke bemæstrer sig ham, og besmitter de allerreeneeste Hensigter.

Eleonore.

Hvem tør vel stole paa at besidde saa streng en Dyd?

Rodrigo.

Enhver, som ikke har gjort sig Lasterne til en Vane. Jeg negter ikke, at der jo undertiden i det rene og dydigste Hjerte kan opstige uordentlige og farlige Tanker; men dem kan man dæmpe ved en fornuftig Adspredelse, eller ved at foretage sig een eller anden Forretning. Kalde paa en Betient —

Eleonore, (kalder.)

Columbine!

Columbine.

Columbine, (kommer.)

Naadige Frue!

Eleonore.

Gjør dette Hovedtrai istand.

Rodrigo, (for sig selv.)

Jeg formærker det, Donna Eleonore behøver at
adsprede sine Tanker. Det er Tid, naadige Frue, at jeg
ikke længer er Dem til Uleilighed.

(De rejse sig.)

Eleonore.

Hvorfor saa hastig? jeg har ifkun kaldt paa min
Dige, fordi jeg trænger til det Sæt, hun har at gjøre.

Rodrigo.

Jeg er nød til, formedelt en Sag af Vigtighed,
at indfinde mig paa et andet Sted.

Eleonore.

Jeg tør da ikke opholde Dem; De har Deres fulds-
komne Frihed. (for sig selv.) Staae imod mit Hierte.

Rodrigo, (for sig selv.)

Vind Seier min Død!

(De see kiærligen til hverandre.)

Columbine, (for sig selv.)

Der har vi de sædvanlige hjerterørende Diekast.

Rodrigo.

Donna Eleonore, jeg er Deres underdanige Tiener.

Eleonore.

Deres Tienerinde, Don Rodrigo.

(Han betragter Donna Eleonore, gjør en Com-
pliment og gaaer.)

Columbine.

Columbine.

De stumme Complimenter ere uforlignelige, de ere Tusinde Gange meere værd end Deres Tale.

Eleonore.

Vas paa sig selv, forstaaer hun mig, gaar kun sin Vej, saa gjør hun nok saa fornuftigt.

Columbine, (for sig selv.)

Jeg vil løbe og see til at jeg faaer plukket lidt fra Don Rodrigo, jeg maae skynde mig førend han kommer ned af Trappen.

(Hun gaar.)

Eleonore.

Ak Himmel! mit Hjertes Uroelighed forøges jo længere jo mere. Nei, nei! Don Rodrigo skal aldrig opdage den hemmelige Strid, som hans Fortjenester har forarsaget i mit Hjerte. De ypperlige Regler, som han anførte for den dydige og ustraffeløse Omgang, skal tjene mig til Vejledning og Lærdom. Omvendtstent at Mellemrummet, imellem det at tænke, og det at udføre er meget stort, og meget, som er godt og fornuftigt, kan synes en anden ganske let, som dog falder meget vanskeligt at udføre, ikke allene for den, det læres af, men endogsaa for den, som lærer det.

(Hun gaar.)

Scene 8.

(En Gade.)

Don Flaminio, Balæstra.

Flaminio.

Men hvad vil Du at jeg skal fortælle om Don Roberto? Ved jeg hvordan han befinder sig, enten han lever, eller han er creperet.

Cavalieren og Damen.

G

Balæstra.

Balæstra.

Ei! det skal kuns tiene Dem til et Præludium. Erindre Dem kuns det, som jeg har sagt Dem. Jeg har faaet al den Underretning af Pasquin, som vi behøve, og hende har jeg fortalt alle Omstændighederne, saaledes at de gjøre Deres Foregivende troeværdig. I Aften, naar Klokken er 6, kan De frit gaae hen og besøge hende, og naar De først er der, saa maae De tage Deres Vigtighed til Hielp, erindre Dem stedse, at i Kierligheds-Sager maae man være forvoven.

(Balæstra gaaer.)

Scene 9.

Don Flamino, (derefter) Anselmo.

Flaminio.

Aftenen nærmer sig, og med den nærmer sig det lykkelige Dieblis, i hvilket jeg skal fremstille mig for Donna Eleonore.

Anselmo, (for sig selv.)

See! der har vi den berømmelige Herre, Don Flaminio.

Flaminio.

Oh! Herr Anselmo! nu var jeg paa Veien, og vilde gaae hen til Dem.

Anselmo.

Og jeg havde nu i Sinde at gaae til Dem.

Flaminio.

Jeg behøvede et Partie Boxlys.

Anselmo.

Anselmo.

Og jeg behøver nogle Penge paa den gamle Regning.

Flaminio.

Til Hosten, Herr Anselmo, saa skal vi bringe det i Rigtighed.

Anselmo.

Det har De sagt i 3 Aar, naadige Herre. Der er indhøstet tre Gange, men for mig har der bestandig været ufrugtbare Aaringer.

Flaminio.

Hør! hvad jeg vil sige, gaar til min Forvalter, og lad give Dem Anvisning paa saa meget Sød, som der, jeg skylder Dem, beløber sig til.

Anselmo.

Godt, jeg vil da strax gaar til ham, det er den høie Tid —

Flaminio.

Dog — hie et Øieblik — Sæden for dette Aar, er allerede høstet. Men han kan give Dem Anvisning paa det tilkommende.

Anselmo.

Maar jeg med Deres naadige Tilladelse, sige Dem min Meening: Jeg mærker meget vel, at De holder mig for en Nar; Men jeg behøver mine Penge, og jeg skal nok selv finde Middel til at blive betalt.

Flaminio.

Hvad, De vil dog ikke sende mig en Stevning paa Halsen?

Anselmo.

Jo, ganske sikkert.

Flaminio.

Jeg vil ikke haabe, at De har den Forbovenhed.

Anselmo.

De skal faae det at see.

Scene 10.

Columbine (med en Billet.) De forrige.

Columbine.

Ah! see! der er jo Hr. Anselmo.

Flaminio.

Min Smukke! er hun ikke i Tieneste hos Donna Eleonore?

Columbine.

Jo, naadige Herre.

(Hun gaaer hen til Anselmo.)

Flaminio.

Er hendes Frue hjemme?

Columbine, (som tilførn.)

Ja, naadige Herre.

Flaminio.

Kan jeg gjøre hende min Opvartning i Aften?

Columbine.

Herr Anselmo, min Frue lader Dem formelde sin Compliment, og sender Dem denne Billet; det var en Lykke, at jeg traf Dem saa nær herved, de sparede mig der-
med

med, at gaae den lange Vej, og mine Skoe befinder sig ikke heller med det beste.

Flaminio.

Det fornoier mig, Herr Anselmo! Billeter fra Damerne?

Anselmo.

Med Deres gunstige Tilladelse, jeg maae udbede mig Frihed til at læse den.

(Han gaar til Siden for at læse.)

Flaminio.

Læs kun, læs kun, jeg forhindrer Dem ikke.

(Han nærmer sig til ham, og vil kikke i Brevet.)

Anselmo.

Men, De forlade mig, naadige Herre, De bør ikke bekymre Dem om mine Sager?

Flaminio.

Det er vel en meget stor Hemmelighed?

Anselmo.

Enten det er en Hemmelighed eller ikke, saa udfordrer dog Levemaaden, at man ikke blander sig ind i hore nettes Folkets Forretninger.

Flaminio.

En Ridsmand vil lære en Cavalier Levemaade.

Anselmo.

Jeg skal strax have den Ære at svare Dem.

(Han gaar affides og læser Brevet.)

Flaminio.

Naa, min Dukke, kan jeg da, som jeg før spurgte hende, gjøre min Opvartning i Aften hos hendes Frue?

Columbine.

Men med Tilladelse, naadige Herre, hvem er De?

Flaminio.

Jeg er Don Flaminio del Zero, det er mig, som har Ordre at tale med Donna Eleonore fra hendes Mand.

Columbine.

Nu forstaaer jeg Dem. De er Valastras Herre. Naar De behager, min Herre! naar De behager. De forventes med største Længsel.

Anselmo, (til Columbine.)

Jeg har læst Villetten. Hils hendes Brue, og sig: at jeg er til hendes Tjeneste.

Columbine.

Godt, min Herre. Men det maatte være snart; Tiden er næsten forløben.

Anselmo.

Nu gaaer jeg hen i mit Magasin, og saa skal jeg sende een af mine Folk.

Columbine.

Jeg recommenderer mig, Herr Anselmo: Underdanige Tjenerinde, Herr Don Flaminio.

Flaminio.

Jeg kommer ganske vist.

Columbine.

Naar De behager. (sagte.) Naar Tjenerens Uhr har slaet Et, saa maae efter mine Tanker Herrens endelig repetere Tre eller Fire. (Hun gaaer.)

Scene

Scene II.

Don Flaminio, Anselmo.

Anselmo.

Nu er jeg til Deres Tjeneste, min naadige Herre. De anseer det da for urimeligt, at en Riibmand vil lære Dem, som er en Adelsmand, Levemaade?

Flaminio.

Ja ikke allene urimeligt, men endogsaa formasteligt, at torde sige mig det.

Anselmo.

Jeg maae da forklare mig: Retskaffene og ærefærdige Cavalierer, som erkjende deres Høihed, og opføre sig, som deres Gudsvel udfordrer det, de behøve ikke at lære Levemaade af nogen, i hvem det end er. Men Cavalierer allene af Navnet, som misbruge deres Stand og Adelskab, dem agter jeg ikke engang værdige at sættes ved Siden af en hæderlig Riibmand, som jeg er.

Flaminio.

Hølt, Dumdriftige! eller jeg skal komme jer til at fortryde jeres Forvovenhed. Væd I vel, at jeg er en Cavalier, og at I er kun en lumpen Riibmand, en gemeen Mand.

Anselmo.

En lumpen Riibmand, en gemeen Mand? Dersom De kunde begribe, hvad det Ord Riibmand indbefatter, saa kunde De ikke bruge slige Talemaader. Riibmandskabet er en ualmættelig Haandtering, hvilken saa vel i de forbigangne, som i vore Tider er drevet af Cavalierer,

af en meget høiere Rang og Stand end De. Riibmands Skaber er den nyttigste Indretning, som Verden eier, og nødvendig for at vedligeholde Samdrægtigheden imellem Nationerne. Og den, som driver sit Riibmandskab med Berømmelse, som jeg gjør mig en Vre af, kan ikke kaldes en gemeen Mand. Men den er langt snarere en gemeen Mand, som, fordi han har arvet en Slump Jord og en Titel, driver sine Dage hen med Lediggang, og troer, at det er ham tilladt at træde alle andre under Fødder, og benytte sig af sin Overmagt. Den kan kaldes en lumpen Mand, som ikke veed eller iagttager sine Pligter, som opofrer baade Ret og Uret for sin Hyrmod. Han lader Verden see, at den blot af en Hændelse er fød Adel, som fortiente kun at være en gemeen og lumpen Mand.

Flaminio.

Og I underknaaer jer at tale saaledes, uden at frygte for min Brede?

Anselmo.

De har selv tvunget mig dertil. Jeg siger min Meening frit og ligefrem, som en frie Mand, uden nogen Undergivenhed, efterdi jeg staaer ikke under noaens Gervalt. Deres Grovheder ansegte mig ikke; En reiskaffen Mand, som jeg og mine Lige, veed allestider at forskaffe sig Estime. Naadige Herre, jeg er Deres Tiener.

(Han gaaer.)

Flaminio.

Samle stolte og uforkammede Knark! To Skiepper af den Sød, som Du har vægret at tage imod, var allene nok til at betale dem, som skulde mærke Dine Lemmer.

(Han gaaer.)

Scene

Scene 12.

Donna Eleonores Kabinet med tvende Borde og adskillige Stole for Selskabet, paa Bordet staaer en Lysestage med et halv udbrændt Tælle-Lys, som er antændt.

Donna Eleonore, Columbine, (derefter)
Christoffer.

Eleonore.

Lovede han da at sende mig det?

Columbine.

Ja, det lovede han mig.

Eleonore.

Tiden er forløben, og jeg seer endnu ingen. Har hun ogsaa sagt ham, at det var til i Aften?

Columbine.

Ja jeg sagde ham det udtrykkelig, og Deres Billet har vel ogsaa kundt sig ham det.

Eleonore.

Klokken maae snart være sex. Men, om nu Selskabet kommer, saa har vi jo intet, uden dette Stykke Tælle-Lys?

Eleonore.

Jeg veed intet andet Raad; De veed alle, at jeg er fattig.

Columbine.

Det banker.

Eleonore.

Tag Lyset!

5

Columbine.

Columbine.

Og De vil blive her i Mørke?

Eleonore.

Det siger intet.

Columbine.

Naar De er tilfreds, saa er jeg ogsaa.

(Han tager Lyset og gaaer.)

Eleonore.

Herr Anselmo er saa forekommende og høflig, at han umuelig har kunnet nægte mig denne Tjeneste, allerhelst da jeg ikke har forlangt det af ham, som en Gave, men at han allene vilde bide et par Dage efter Vertalingen.

Scene 13.

Columbine, Christoffer (med en Kurb, hvori ere: Tvende Knipper Bør-Lys, sex Toppe Sukker, en Daase Thee, en Pakke Kaffe, fire Sølv Lysstager og en liden Vasse.) Eleonore.

Columbine.

Ah! Naadige Frue, Hr. Anselmo er dog en allerskiereste Mand. See her, Frue! See!

Eleonore.

Hvad er alt dette? Har hun ikke leveret ham min Billeter?

Columbine.

Jo, saa sandt som jeg er en ærlig Pige, har jeg leveret ham den.

Eleonore.

Eleonore.

Jeg har ikkun begiert, at han vilde sende mig et halv Pund Caffe, et Pund Sukker, lidt Thee og fire Børlys, hvor kommer det sig da, at han sender mig alle disse Ting.

Christoffer.

Herr Anselmo lader ydmygst formelde sin Hilsen, og beder, at naadige Frue ikke vil tage denne hans Frihed unnaadig op. Han sender Dem her to Knipper Børlys, en Pakke ægte alexandrinske Kaffeønner, en Daase Thee, og ser Toppe Sukker, og ønsker, at De vil bevilse ham den Benaagenhed, at tage derimod, og betjene Dem deraf efter Behag.

Columbine.

Og ligesaa med Stagerne og Bakken?

Christoffer.

Lysestagerne og Bakken har han sendt, i Fald De behøvede at bruge dem til Selskabet i Aften, da han siden ved Leilighed vil lade dem hente igien.

Columbine.

Den sidste Umag maatte han gjerne spare sig.

Eleonore.

Vær saa god at takke ham, paa mine Begne, indtil jeg kan mundtlig forsikre ham om min Erkiendtlighed.

Christoffer, (til Columbine.)

Mademoiselle, vil hun tage imod dette?

Columbine.

Ja, til Tieneste, kom kun herhid med det.

(Han sætter Kurven paa Bordet.)

Eleonore.

Eleonore.

Jeg kan ikke noksom forundre mig over Hr. Anselmos Belvillighed. Columbine!

Columbine.

Naadige Frue.

Eleonore.

(sagte til Columbine)

Jeg maae give Buddet nogle Drifkepenge.

Columbine, (sagte.)

Deri gjør Fruen meget vel.

Eleonore, (sagte.)

Der, giv ham en halv Ducat.

Columbine.

Det skal skee. (sagte til Karlen.) Min kiære Ven, min Frue takker Dem paa det venligste for Deres Umage. Hun vilde gierne give Dem nogle Drifkepenge; men hun har ingen selv. (Hun putter Pengene iommen.) (for sig selv.) Den er god nok til mig.

Christoffer, (for sig selv.)

Det var forunderligt. (høit.) Underdanigste Tiener.
(Han gaaer.)

Eleonore, (til Columbine.)

Var han fornøiet?

Columbine.

Ja, overmaade.

Eleonore.

Nu, hurtig! sæt, Lysene i Stagerne.

Columbine.

Columbine.

Jeg er saa gesvindt som en Fugl. Det banker.
(Hun sætter Lyfene i Stagerne.)

Eleonore.

Ekynd sig!

Columbine.

Strax. Lad dem bie lidt.

Eleonore.

Hører hun, det banker igien?

Columbine.

Gid Poffer havde dem med deres Banken. Naar
jeg er ferdig, saa kommer jeg.

Eleonore.

Det faaer heller ingen Ende.

Columbine.

Alting vil jo have sin Tid. Nu gaaer jeg.

(Hun tager en Stage med Lyset og gaaer.)

Eleonore.

Jeg onskede, at Don Rodrigo vilde komme med i
dette Selskab. Men formodentlig kommer han ikke, for
at undgaae Eftertale. Men jeg saae det dog hellere, at
han kom; de veed det alle, at han ofte besøger mig, og
skulde han nu just være traværende, da her er Selskab,
saa kunde det lade, som han vilde holde sine Besøgeller
hemmelige.

Scene

Scene 14.

Don Flaminio, Columbine (med Lyset.)

Donna Eleonore.

Columbine.

Naadige Frue, her er Don Flaminio del Zero.

Flaminio.

Jeg er naadige Frues underdanige Tiener.

Eleonore.

Deres Tienerinde.

(Columbine sætter Lyset og gaaer.)

Flaminio.

Endelig forskaffer Lykken mig den længe forønskede
Gæst, at gjøre Dem min Opvartning.

Eleonore.

Det er en Lykke, som jeg i Sandhed ikke fortjener.
Behager at sidde. (De sætte sig.)

Flaminio.

De er yndigere og deiligere end nogen Tid tilforn.
Deres og Deres Mand's Vanhæd har ikke berøvet Dem
det allermindste af Deres deilige Farve.

Eleonore, (for sig selv.)

Han lader til, at være temmelig dristig, imod en
Dame, som han aldrig tilforn har talt med.

Flaminio.

Ja, det er en Virkning af Deres Dyd, som gjør
Dem standhaftig imod Lykkens umilde Anfald.

Eleonore.

Eleonore.

Jeg beder Dem indstandig, min Herre, at De vil behage at underrette mig, om alt hvad min Mand har fortroet Dem at sige mig, eftersom det er den egentlige Aarsag, hvorfor De har gjort Dem den Uleilighed, at besøge mig.

Flaminio.

Jeg beder om Forladelse, min naadige Frue. Dets er ikke den eneste Aarsag, hvorfor jeg har taget mig den Frihed at forstyrre Deres Rolighed. Det er frem for alting den allerheftigste Attraa efter, at forsikre Dem, at jeg ærer og tilbeder Dem, og at det er mit høieste Ønske, at nyde den Ære, at regnes iblant Deres Opvartere.

Eleonore.

Jeg havde langt fra ikke ventet mig en saadan Compliment, min Herre. Men De behager at sige mig, hvorledes Don Roberto befinder sig?

Flaminio.

Overmaade trist og vel, jeg havde utallige Ting at berette Dem paa hans Begne; men den Forvirring, De har sat mig i, har aldeles forstyrret den Orden, jeg havde foresat mig i min Beretning.

Eleonore.

Dersom De ikke erindrer Dem mere, min Herre, beder jeg Dem, at De ikke spiller Deres Tid uden Nytte, for min Skyld.

Flaminio.

Lidt efter lidt erindrer jeg mig det igien. Ja, een af de Ting, som min Ven har overdraget mig var, at han

han anbefalede mig sin Kiereste, sin elskværdige Egtfælle, sin eneste Døster. Han har paalagt mig, at staae Dem bi, at komme Dem til Hielp, og aldrig et Øieblik at forlade Dem.

Eleonore.

Det falder mig meget forunderligt, at Don Rodrigo skulde anbefale mig til en Persons Omsorg, som jeg ikke kender, og som jeg aldrig tilforn har havt den Ære at see i vores Huus.

Flaminio.

Jeg forstaaer Dem, naadige Frue. Det havde været Dem kiere, i Fald han havde overdraget denne Omsorg til Don Rodrigo.

Eleonore.

Don Flaminio, De fornærmer mig.

Flaminio.

Forslad mig, naadige Frue, det var ikkun Skiemt. Men, jeg kan lade Dem vide, at han med det første skal være her i Neapolis.

Eleonore.

I Neapolis? Hvorledes?

Flaminio.

Ved min Bistand.

Eleonore.

Og hans Forviisning bliver igienkaldet?

Flaminio.

Den skal blive igienkaldet, og han skal faae sine Godser igien. Mit Navn betyder noget ved Hoffet, og
Don

Don Flaminio har endnu aldrig begiært nogen Naade, som han jo i samme Dieblis har erhholdet.

Eleonore.

Hvis saa er, min Herre! saa skal Don Roberto blive Dem uendeligen forbunden.

Flaminio.

Men Donna Eleonore skal ikke vise mig mindste Forbindelighed.

Eleonore.

Jeg skal velsigne Deres edelmødige Hiertelag.

Flaminio, (kærligen.)

Vil De da ansee mig med mildere Bine?

Columbine.

(Kommer hastigen.)

Naadige Frue! jeg hører en Vogn komme. Det er uden Tvivl Damerne.

Eleonore.

Gaae og tag imod dem, og beed dem undskyldte mig, at jeg har ingen Tiener.

Columbine.

Lad det ikke bekymre Dem. De seiler vist ikke Følgesvenne.

(Hun gaaer.)

Flaminio.

Hvor mange Ting har jeg ikke endnu at sige Dem angaaende Don Roberts Tilbagekomst. (for sig selv.) Man maae gaae saa lempeligen tilværks.

Eleonore.

De sætter mig i en forfærdelig Urolighed.

Cavalieren og Damen.

H

Flaminio.

Flaminio.

Og De kan bidrage meget til hans Tilbagekomst.

Eleonore.

Derfom De ikke vil forklare Dem tydelig, saa begriber jeg endnu ikke det ringeste.

Flaminio.

Vi skal siden tale tilfammen. (for sig selv.) Da læstra har her sat mig i en artig Forlegenhed.

Scene 15.

Donna Claudia, som bliver ført af Don Alonso, Donna Virginia, ført af Don Gilberto, Columbine, med Lyset, som hun sætter paa Bordet, sætter Stolene tilrette og gaaer, de Forrige.

Eleonore.

(Gaaer Damerne i Møde, som komme.)

Virginia.

Tienerinde, Donna Eleonore.

Eleonore.

Deres Tienerinde, Donna Virginia.

(De kyskes.)

Claudia.

Deres Tienerinde, Donna Eleonore.

Eleonore.

Eleonore.

Tienerinde, Donna Claudia. (ligeledes.)

Alonso.

Underdanigste Tiener, Donna Eleonore.

Eleonore.

Deres Tienerinde, Don Alonso.

Filiberto.

Jeg udbeder mig tillige den Ære, at forstikke Dem om min underdanige Hengivenhed.

Eleonore.

Underdanige Tienerinde. (til Donna Virginia.)
Hvem er denne Herre?

Virginia.

Det er en Sicilianst Cavalier.

Filiberto.

Og Deres underdanigste Tiener.

Eleonore.

De beviser mig alt for stor Ære.

Virginia.

(seende uformærkt til Donna Eleonore.)

Jeg tager Deel i Deres Lykke, Don Flaminio.

Flaminio.

(seende uformærkt til Don Filiberto.)

Og jeg i Deres.

Virginia.

(til Don Flaminio.)

Hvorledes gaar det med Uhret?

Flaminio.

Ret vel. Halvparten er alt vunden.

Claudia.

(til Don Alonso.)

Hvad siger De nu, Herr Protector?

Alonso.

Naar jeg seer det, saa troer jeg det.

Eleonore.

Jeg beder Dem, behager De at sidde?

Flaminio.

Jeg vil forestille Verten i Huset; her Donna Virginia, og her hendes Cavalier; her min Kone, og her Don Alonso; her Fruen i Huset, og her jeg.

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

See engang, Deres Mand har alt taget Huset i Besiddelse.

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Oh! min Mand det er en listig Dievel, og hvem ved hvor lange de har kiendt hverandre.

Alonso. (for sig selv.)

Don Flaminio er ret et uforkammet Menneske.

Eleonore.

Kiereste Veninder! jeg er Dem manfoldig forbunden, fordi De har villet bære mig med Deres vennsabelige Besøgelse. Men det smerter mig, at jeg i den Tilstand, jeg befinder mig i, ikke kan imodtage Dem efter Deres Fortienester. Jeg haaber, at saavel

De,

De, som disse Herrer, vil have Medlidenshed med mine Ulykker.

Alonso.

Vi komme alene for at bevidne Dem vores Høiagtelse, uden at forarsage Dem den mindste Uleilighed.

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

Hvad siger De om dette? Hiere Vortys!

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Og det endda i Solvstager.

Virginia. (som før.)

Det er altsammen Don Rodrigues.

Claudia. (som før.)

Det var et Spørgsmaal? Havde hun ikke ham, saa vilde det kun see maveret ud.

Alonso. (for sig selv.)

Nu er jeg vis paa, at Lovsangen begynder.

Flaminio.

(sagte til Donna Eleonore.)

Nu erindrer jeg mig en Ting af Vigtighed, angaaende Deres Mand.

Eleonore.

Det er ikke anstændigt, min Herre, at hviſte i Selskab.

Flaminio.

(sagte til Donna Eleonore.)

Det er giort med to Ord.

Eleonore. (til Selskabet.)

Jeg beder, at De vil undskyldte mig, det er en Sag af yderste Vigtighed.

Virginia.

De maae ikke tvinge Dem.

Flaminio.

(hvisker til Donna Eleonore.)

Claudia.

(til Don Alonso.)

Don Alonso, hold kunns Uhrer færdigt.

Alonso.

Der er intet, som overbeviser mig endnu.

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Hvad synes Dem? Fører denne dydige Dame sig ikke artig nok op.

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

Fortreffelig.

Flaminio.

(sagte til Donna Eleonore.)

De kan sikkert troe mig.

Eleonore.

(sagte til Don Flaminio.)

Tiden vil lære det. (til Selskabet.) Nu er jeg hos Dem igien. Nu, mine Herrer! hvad har man for Nyheder? Dersom De ikke ommunter hverandre indbyrdes, saa vil mit nedslagne Sind ikke forkaffe Dem nogen Anledning til Fornøielse.

Virginia.

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

Hvad synes Dem om det Hovedtsi?

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Det er affhyeligt.

Virginia. (som før.)

Ja, tilvisse, og endda vil hun paastaae at have Smag.

Claudia. (som før.)

Og hendes Frisur! Kunde noget være slettere?

Virginia.

Donna Eleonore, maae jeg spørge Dem, hvem der har opsat Deres Hovedtsi?

Eleonore.

Min Kammerpige.

Virginia.

Det er uforligneligt, uforbederligt, og det er en Maneer, som gefalder mig usigelig vel.

Claudia.

Og hvem friserer Deres Haar?

Eleonore.

Samme Pige.

Claudia.

Man skulde i Sandhed sige, at den netteste Accommodeur i Neapolis havde friseret Dem.

Eleonore.

Jeg kan forsikre Dem, at jeg har aldrig gjort det til nogen Hovedtsag.

Flaminio.

O! alting klæder Donna Eleonore vel. Det er et Privilegium, som alle Skønheder besidder. (sagte til Donna Eleonore.) Der falder mig atter noget ind angaaende Deres Mand.

Eleonore.

(sagte til Don Flaminio.)

Nu kan det ikke ske sig.

Flaminio. (som før.)

Saaer jeg ikke sagt Dem det nu, saa gaaer det mig vist i Glemme igen.

Eleonore. (som før.)

Gjør det saa kort, som mueligt. (til Selskabet.)
Med Deres Tilladelse. (Don Flaminio hviſter til hende.)

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

Der er intet mere at tvivle om.

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Hvem ved, hvor mange saadanne Galaner hun har.

Filiberto.

(sagte til Donna Virginia.)

Donna Virginia! Deres Don Flaminio kommer mig meget naragtig for, i Selskabet bør der ikke hviſtes.

Virginia.

(sagte til Don Filiberto.)

De maae undskyld ham, han er forliebt.

Eleonore.

Eleonore.

(sagte til Don Flaminio.)

Det er nok. Jeg forlanger ikke, at vide mere.

Flaminio.

Ved bedre Leilighed skal vi tale om det øvrige.

Eleonore.

(til Donna Claudia.)

Deres Herr Mand er en forunderlig Cavalier.

Claudia.

(til Donna Eleonore.)

Dersom De kan sœie sig efter ham, saa vil han vist fornœie Dem.

Eleonore.

Han har paataget sig Commissioner for min Mand, og dem meddeler han mig i Stumper og Stykker.

Claudia.

Den arme Frue! De maae skynde Dem at trœste hende.

Eleonore.

Har han da ikke fortalt Dem, at han har besøgt min Mand i Benevento?

Claudia.

I Benevento?

Flaminio.

Ja, kom jeg ikke i Morges med Posten fra Benevento, og derafra har jeg paataget mig disse Commissioner for Don Roberto.

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Hvilken dunkdreven Krabat. Hør, hvilke Historier han kan digte.

H 5

Virginia.

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

Men, hvad synes De om Hende? Hvor net hun ikke veed at besmykke sig?

Alonso. (for sig selv.)

Don Flaminio vil bedrage Donna Eleonore; men jeg skal opdage hans Anslag.

Columbine.

(bringer Kaffe, og bærer den omkring til dem alle.)

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

Donna Claudia! Forfriskninger! Forfriskninger!

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

De koster hende ikke meget.

Virginia. (som før.)

Don Rodrigo leve.

Claudia. (som før.)

Den Stymper! Han betaler, og de andre gjør sig tilgode.

Eleonore.

Jeg beder, at De undskylder mig, isald den ikke er, som den burde.

Virginia.

Den er usorbederlig.

Claudia.

Jeg har ikke smagt den bedre. (sagte til Donna Virginia.) Det er bruunt Vand.

Virginia.

Virginia.

(Sagte til Donna Claudia.)

Den er ikke engang drickelig. Hun vil ikke give os efter.

Claudia. (som før.)

Foreskil Dem kun! En forarmet Prækker!

Alonso.

Den har virkelig en fortreffelig Smag.

Claudia.

(Spottende til Don Alonso)

Naar De siger det, saa maae det endelig være saaledes.

Filiberto.

Den er lavet usorligneltg.

Flaminio.

Alt, hvad Donna Eleonore byder, er usorligneligt.

Eleonore.

De er alt for gunstig.

Claudia. (Efteraber hende.)

De er alt for gunstig. See engang, hun vil gjøre sig yndig.

Columbine.

Naadige Frue! dersom det ikke er til Ueilighed, saa vil Don Rodrigo have den Væ, at gjøre sin Opvartning.

Eleonore.

Før ham ind, han er hiertelig velkommen.

Claudia.

(Sagte til Donna Virginia.)

Nu kommer Manden.

Virginia.

Virginia.

(Sagte til Donna Claudia.)

Jeg kunde umueligen forestille mig, at han blev borte.

(Hun) Flaminio. (for sig selv.)

Jeg har viklet mig ind, jeg lader ikke Modet falde.

Scene 16.

Don Rodrigo, de Forrige.

Rodrigo.

(Hilser dem alle, og de reise sig, han tager den nederste Plads ved Siden af Filiberto. De sætte sig alle igjen.)

Selskabet er saa smukt, som udsøgt.

Virginia.

Det seilede kun Deres Nærværelse, for at blive fuldkomment.

Rodrigo.

Denne Compliment kunde man kun vente af een saa overmaade fuldkommen Dame, som De er.

Claudia.

Vi har i Sandhed været meget melankolske, før end De kom; Donna Eleonore var næsten færdig at græde.

Rodrigo.

Hendes ulukkelige Tilstand tillader hende ikke anden Trøst. (for sig selv.) Hun begynder alt at stikle.

Eleonore.

Eleonore.

Don Rodrigo, jeg har faaet behagelige Efterretninger fra min Mand.

Rodrigo.

Saaledes, naadige Frue! Det fornøier mig. (for sig selv.) Ulyksalige! da har jeg meget bedrøvelige.

Flaminio.

(sagte til Donna Eleonore.)

A propos; endnu een Ting af største Vigtighed.

Eleonore. (sagte.)

Jeg forsikrer Dem, jeg gjør det ikke.

Flaminio. (sagte.)

Hvorledes? Fordi Don Rodrigo er kommen, saa nægter De at høre mig.

Eleonore. (sagte.)

Nei; men jeg vil ikke begaae nogen Uansændighed.

Flaminio. (sagte.)

Kun den ene Post, og saa er det til Ende.

Eleonore. (sagte.)

Jeg taber al min Taalmodighed. (Flaminio hvæser til hende.)

Rodrigo. (for sig selv.)

Hvad Fortrolighed kan der være imellem Don Flaminio og Donna Eleonore?

Eleonore.

(høit til Don Flaminio.)

Himlen give, at det var saaledes.

Flaminio.

Flaminio.

Det er, som jeg forsikrer Dem.

Rodrigo.

(til Donna Eleonore.)

Behager De ikke, naadige Frue! at meddele os de behagelige Tidender, som De har saaet fra Deres Mand, paa det, at vi kunde bevidne Dem vores Glæde over Deres Lykfsalighed.

Eleonore.

Herr Don Flaminio forsikrer mig, at inden to Dage skal Don Roberto være her i Neapolis, friskendi, benaadet, og fuldkommen i sin forrige Stand.

Rodrigo.

(til Don Flaminio.)

Er det mueligt?

Flaminio.

Ufeilbartlig.

Rodrigo.

Men hvem kan give os Forsikring herom?

Flaminio.

Jeg, min Herre!

Eleonore.

Ja, Don Rodrigo! Denne Herre er kommen i Dag Morges fra Benevento, han har talt med min Mand, som befinder sig fuldkommen vel, og inden to Dage vil han være her hos os.

Rodrigo.

(til Don Flaminio.)

Men er dette alvorligt?

Flaminio.

Flaminio.

Tvivler De derom?

Rodrigo.

Og naar har De talt med ham?

Flaminio.

I Gaar Aftes.

Rodrigo.

Og han befandt sig vel?

Flaminio.

Ja, fuldkommen vel.

Rodrigo.

Donna Eleonore! Jeg vilde ikke forurolige Selskabet med saa bedrøvelig Tidende. Det var ikke heller mit Forsæt, at bringe Dem det allerbedrøveligste Budskaab saa pludselig; men Don Flaminio nøder mig dertil. I Gaar Middags er Deres Mand død, og her er et Brev, som stadfæster dette Dødsfald. (Han viser et Brev, som han tager op af Lommen.)

Eleonore.

Himmel! hvilket Fjendslag! O! Don Rodrigo! De handler alt for grusom imod mig.

Rodrigo.

Denne Herre, med sine Opfindelser, handler endnu verre imod Dem.

Flaminio.

Giv De Dem tilfreds og troe ikke — —

Rodrigo.

Vil De høre Brevet, om Deres Hjerte kan udholde

holde det. Det er fra Grev Alfendi, som skriver mig til. (Han læser.) „Min Ven! For to Timer siden har den ulyksalige Don Roberto endt sit kummerfulde Liv, ved et Anfald af den allerheftigste Feber. Jeg giver Dem denne bedrøvelige Efterretning, fordi jeg veed, at De altid har været hans oprigtigste og fortrøsteligste Ven. Vær De dette sørgelige Budskab til den ulyksalige Enke Donna — —

Eleonore.

Ah! holdt op! læs ikke videre! Mit Hjerte kan ikke længere udstaae det. Kiære Veninder, mine Herre! hav Medlidenhed med Egtfælles heftige Smerte, og tillader mig, at jeg maae forlade Dem. Og De, uforkammende Cavalier! lær De, at søre Dem bedre op mod ærefiere Damer, og ikke vanære den Titel, som De gjør Dem saa uværdig til at bære. Columbine! kom mig til Hielp! O Himmel! jeg føler min Død. (Hun hælder sig til Columbine.)

Columbine.

Den smukke Herre, som er kommen saa tilig fra Benevento i Dag, han kan kun gaae hjem og legge sig, han maae være træt af Rejsen. Disse Mandfolk, de er mig de rette Mammeluffer. (Hun gaaer bort med Eleonore.)

Flaminio. (for sig selv.)

Don Rodrigo har gjort mig til Vagner i et offentlig Selskab. — Det skal komme ham dyrt at staae. (Han gaaer og seer forbitret til Don Rodrigo.)

Rodrigo.

Rodrigo, (for sig selv.)

Don Flamino seer mig forbittret an, og gaaer.
Han skal see, at jeg ikke frygter ham.

(Han vil gaae.)

Claudia.

(til Virginia.)

Skulde der kun ikke blive en Duel af dette.

Virginia.

Don Rodrigo.

Rodrigo.

Hvad befaler De?

Virginia.

Vil De gaae bort, og lade den arme Donna Eleonore træstesløs.

Rodrigo.

Det kommer Dem, som Fruentimmer, til at træste hende, og ikke mig. Jeg forstaaer Dem ellers meget vel, naadige Frue!

Virginia.

Ei! De taer det i en vrang Mening. Den arme Dame har virkelig høit nødig at træstes.

Rodrigo.

Nu vel! Saa trøst De hende.

Claudia.

Ei hvad! Don Rodrigo. Stil Dem dog ikke saa koldfindig an! Gaae dog hen og tør Vinene paa den stakkels Enke!

Cavalieren og Damen.

I

Rodrigo.

Rodrigo.

Jeg er en ærefier Cavalier, Donna Eleonore er en dædig og fornuftig Dame, og hvem som tænker andet, dømmer andre efter de Laster, som ere blevne dem selv en Bane, og som deres eget Hjerter er besmittet af.

(Han gaar.)

Virginia.

Slut den Pille, Donna Claudia.

Filiberto.

Don Rodrigo talte temmelig tydeligt.

Claudia.

Jo hidfigere han tager sig det, jo mere røber han sin Forliebelse.

Filiberto.

Den Bedrøvelse, Donna Eleonore lod see over hendes Wands Forliis, er et stort Beviis paa hendes Kierlighed og Dyd.

Alonso.

Derfom det maatte behage Dem, mine naadige Fruer, at dømme bedre, og skumle mindre.

Filiberto, (for sig selv.)

Slangen skifter ofte Hud, men aldrig Natur.

Virginia.

Derfom det maatte behage Dem, Don Alonso, saa gif De bort og hentede os en Doktor.

Alonso.

Med største Beredvillighed.

Virginia.

Virginia.

Og De, Don Filiberto, kan betjene Dem af min
Bogn; jeg vil blive her hos Donna Eleonore i Nat,
dersom Donna Claudia vil gjøre Selvfab.

Claudia.

Ja vel, lad os blive her. (for sig selv.) Jeg havde
dog Lust, at see, hvorledes Don Rodrigues Roman vil
ende sig.

Virginia.

Vi Fruentimmer, vi tale undertiden noget lestin-
digen, men vi meene det dog ikke saa ilde.

(Hun gaar.)

Claudia.

Don Alonso, vil De ikke komme med, og hielpe
at trøste Donna Eleonore?

Alonso.

Jeg, naadige Frue, dersom De frister min Taal-
modighed, saa frygter jeg for at tale tydeligere end
Don Rodrigo.

Claudia.

Som De vil, De maae da altsaa have det hof-
tigere end han.

Alonso.

Jeg gaar hen at hente en Doctor.

Claudia.

Godt! Gaae De kun. Dersom De vil hente den
rette Doctor til Donna Eleonore, saa bring De hende
kun en kien ung Mand.

(Hun gaar.)

I 2

Filiberto.

Filiberto.

Hvor var det at ønske, at der maatte findes en Doctor, som kunde curere den Sygdom: at bagtale.

(Han gaaer.)

Alonso.

Denne Sygdom er incurabel hos de fleste. Den er bleven Dem en Natar, og de kan ikke imodstaade den, til Lykke er Skumlen og Dadeln en Wyndt, som kommer altid tilbage, og saaledes som vi tale om andre maage nødvendigtvis andre tale om os igien.

(Han gaaer.)

Ende paa den anden Act.

Tredie

Tredie Act.

(Det er Dag.)

Scene I.

(En Gade.)

Don Rodrigo, Don Alfonso.

Alonso.

Don Flaminio er meget ubesindig.

Rodrigo.

Ja, han begik en Rammelig Gierning.

Alonso.

Han fik tilfulde Løn, som han fortiente; han gik bort bestemt og forvirret.

Rodrigo.

Det lod som han truede mig i det han gik. Jeg fulgte strax efter ham, men jeg fandt ham ikke.

Alonso.

Ham feiler ellers ikke paa Mod; men naar et Menneske er overbevist om sin Uret, saa gior Skam, men ham Modløs.

Rodrigo.

Hvad kunde hans Hensigt være, med at bedrage denne ulykkelige Dame.

3 3

Alonso.

Alonso.

Han haabede derved at formaae hende til at tage imod hans Opvartninger.

Rodrigo.

Men han vidste jo, at jeg havde den Lykke at opvarte hende.

Alonso.

Det er en af hans Hovedregler, at et Fruentimmer umuelig kan notes med een Cavaliers Opvartninger offene.

Rodrigo.

Donna Eleonores Dyd er overalt noksom bekendt.

Alonso.

Han har indaaet Veddemaal med mig om et Guld-Uhr, at han skulde tilvinde sig hendes Yndest.

Rodrigo.

Og De kunde være saa skæbelig at indlade Dem i sligt et Veddemaal?

Alonso.

Jeg er forvissat om Donna Eleonores Tænkmaade, og jeg gjorde det egentlig for at overbevise andre om hendes Dyd.

Rodrigo.

Nei, min Ven, De maae forlade mig, De har derved snarere hjulpet til at sætte den i Tvivl. Om en Dames Ære maae ikke gøres Veddemaal. Det er saa delicat en Sag, at ingen retskaffen Mandsperson bør tale derom uden med Erhødhed. Verden finder lettelig Anledning til at gjøre Dyden latterlig. Hos en
hver

hver som ikke kender Donna Eleonore sætter Deres Beddemaal, hendes Ære i Bøve, og saasnart den onde Verden først kan tvivle om noget, saa er den strax færdig til at troe det allerværste.

Alonso.

Jeg maae tilstaae at De har Ret. Jeg burde ikke have underskrevet treende Fruentimmers Daarligheder, som med Deres Skumslen gav Anledning til denne Trætte. Men hvorledes skal det nu blive med Donna Eleonore?

Rodrigo.

Det veed jeg ikke.

Alonso.

Det er Dem, som har komme hende til Hielp.

Rodrigo.

Bagtalekens Tunge afskæfter mig.

Alonso.

De maae for alting ikke negte denne ulyksalige Dame Deres Bistand.

Scene 2.

Balæstra, de forrige.

Alonso.

Der kommer Don Glaminios Tiener.

Balæstra, (til Rodrigo.)

Naadige Herre, jeg er Deres Naades underdignigste Tiener.

34

Rodrigo.

Rodrigo.

Hvad er jeres Forlangende?

Balæstra.

Min Herre sender Dem denne Bille.

Alonso, (til Rodrigo.)

Uden Tvivl en Udfordring.

Rodrigo.

Lad os høre: " Don Rodrigo! De har høiligt
 „ fornærmet mig, og jeg paaستاer Satisfaction. Der-
 „ som De er en retskaffen Cavalier, saa venter jeg
 „ Dem denne Morgen Klokken imellem 9 og 10 uden
 „ for Capuaner-Porten, hvor De med Raarden skal
 „ staae mig til Regnskab for den mig i Aftes tilføiede
 „ Tort, da De gjorde sig en Fornøielse af at erklære
 „ mig for en Løgner i et offentlig Selskab. Forsee
 „ Dem med en Secundant, jeg skal gjøre det samme,
 „ efterfom denne min Udfordring strækker sig til den
 „ sidste Draabe Blod.

„ Don Flaminio del Zero.

Balæstra, (for sig selv.)

For en ævig Ulykke, hvad hører jeg? En Udfor-
 dring, og jeg er Overbringeren! Min Herre har artig
 taget mig ved Næsen.

Alonso, (til Rodrigo.)

Hvad Slutning vil De fatte?

Rodrigo.

De skal strax saae min Beslutning at høre. (Til
 Balæstra.) Vie her efter mig. Jeg skal strax give
 jer Svar.

Alonso.

Alonso.

Gaaer De hjem?

Rodrigo.

Behag at oppebie mig her. Jeg vil gaae ind i
nærmeste Boutikke. (Sagte til Alonso.) Hold kuns dem
ne tilfæde at han ikke undløber.

(Han gaaer.)

Alonso.

Og du tør understaae dig at overbringe en Ud-
fordring?

Balastro.

Jeg vil giøre min hæieste Ed paa, at jeg ikke
vidste, hvad Billerten handlede om. Dersom jeg havde
vidst det, saa havde jeg aldrig paataget mig et saadant
Værende, som sætter mig selv i saa stor en Fare. Og
for at overbevise Dem om, naadige Herre, at jeg al-
drig vil befatte mig med saadanne Affaires, saa vil jeg
strax pakke mig herfra, og passe mine andre Forrets-
ninger.

(Han vil gaae.)

Alonso.

Nei, nei, min ærlige Ven! det gaaer ikke saa
gesvindt.

Balastro.

Hvad forlanger De af mig? Hvorfor forbyder De
mig at gaae bort?

Alonso.

Du skal bide til Don Rodrigo kommer.

Balæstra.

Naadige Herre — jeg beder De vil forstaaene mig — jeg besætter mig ikke med meer — med Deres gunstige Tilladelse —

Alonso.

Jeg haaer Arme og Been i tu paa dig, dersom du rører dig.

Balæstra.

Men af hvad Aarsag, min Herre?

Alonso.

Dersom du kommer tilbage uden Svar, saa veed Don Flaminio ikke hvad han skal domme om Don Rodrigo, han kunde ansee hans Taushed for Feighed, og rose sig af Seier uden at have vundet. Her kommer Don Rodrigo. Rør dig ikke, det raader jeg dig.

Balæstra, (for sig selv.)

Jeg maae lystre; jeg er derfor, og jeg maae derom. Men kommer jeg heeltiudet fra det denne Gang, de skal vist ikke faae mig i Gælden saa hastig igien.

Scene 3.

Don Rodrigo, de forrige.

Rodrigo.

Her er det Svar, som du skal bringe Don Flaminio i mit Navn.

Alonso.

For jeg spørge Dem, hvad De har besluttet?

Rodrigo.

Rodrigo.

Jeg vil læse det for Dem saa maade De høre
 lige, om jeg har svaret, som en ærefier Cavalier.

Alonso.

Jeg skal høre Dem med Forskielse.

Rodrigo.

„Don Glaminio, paa Deres Udfordring, er dette
 „mit Svar: at jeg hverken vil eller bør imodtage den
 „efterdi alle Love forbyde mig det. Med alt dette,
 „dersom der ikke var andet at befrygte, end den Pen-
 „ge eller anden personlig Straf, som de allerhøieste
 „Befalinger true Overtræderne med; saa skulde jeg
 „maaskee underkaste mig denne Fare, for at overbes-
 „viise Dem om mit usforsagte Mod. Men da de rids-
 „derlige Statuta erklære den Cavalier, for insam,
 „som duellerer; saa afflaner jeg Dem det ganske og
 „aldeles at indfinde mig paa det Sted, som Deres
 „Udfordring bestemmer; jeg lader Dem tillige viide,
 „at jeg bær min Kaarde søg at forsvare mit Liv og
 „min Ære. Og paa hvilket Sted De end har Hiera-
 „te til at anfælde mig, skal De beskiade, at jeg skal
 „holde Stand, som en Cavalier egner og anstaaer.

„Don Rodrigo Masponi.

Hvad siger De? meener De, at jeg saaledes har iagte-
 tager min Skuldighed paa begge Sider.

Alonso.

Uaantvivelig. De kunde aldrig paa bedre Maade
 adlyde Lovene, og viise Dem usforsagt.

Rodrigo.

Rodrigo.

(forsegler Billetten med en Ablat og giver den til Balaftra.)

See der! bring din Herre dette. Min Ven! behager De at følge med. (Han gaar.)

Alonso.

Forsøm det ikke, ellers skal Don Rodrigo og jeg komme dig til dyrt at betale din Glemsomhed.

(Han gaar.)

Balaftra.

Jeg takker mangfoldig. Denne Gang kunde jeg fortient nogle fligune Drikke-Penge for at bringe Billeder. (Han gaar.)

Scene 4.

(Eleonores Bærelser.)

Donna Claudia, Donna Virginia.

Virginia.

Vi skal see, at Donna Eleonore sover endnu?

Claudia.

Jo men, jeg hørte hende røre sig inden vi gik ud af vores Kammer.

Virginia.

Hvorfor kommer hun da ikke ud, eller lader os komme ind til hende?

Claudia.

Hun vil ikke lade sig see, førend hun er i sin fulde Puds.

Virginia.

Virginia.

Jeg tænker, at Bedrøvelsen over hendes Mand's Død har nok betaget hende denne Lyst.

Claudia.

Hvor De kan tale ensfoldigt, troer De virkelig, at hun var bedrøvet over Mandens Død?

Virginia.

Saae De ikke, at hun faldt i Asmagt?

Claudia.

Kiere Donna Virginia, De er jo selv et Fruentimmer? Har De aldrig faldet i Asmagt for at bilde Folk noget ind, som dog ikke var saaledes?

Virginia.

De kommer mig til at lee. Jeg kan ikke negte, at naar det har været nødvendigt, har jeg aldrig sparet et par Taare for at røre destomeere. Men overalt, kan De sikkert troe, at Don Robertos Død har nedslaaet hende aldeles.

Claudia.

Jeg tænker tvertimod. Jeg troer, at hun inderst lig har længtes efter hans Død.

Virginia.

Nei, hvad det angaaer, saa bliver dog en Mand steds en Mand, og i hvor stem han end er, saa kan vi dog ikke holde os fra, at vi jo undertiden maae elske ham.

Claudia.

Veed De, hvad Mændene sige om os? at de har i Gærdeleshed tvende lykkelige Dage i deres Levetid

tid, den eene, naar de faaer en Kone, og den anden, naar hun dør. Hvorfore Skulde vi da ikke igien kunde sige det samme om dem.

Scene 5.

Columbine, (som kommer ud af Eleonores Kabinet og lukker Døren efter sig.) **De forrige.**

Virginia.

Columbine, hvorledes befinder din Frue sig?

Columbine.

Meget bedre, naadige Frue! meget bedre.

Claudia.

Er hun oppe?

Columbine.

Ja, naadige Frue.

Claudia.

Hvad kan hun have at forrette, eftersom hun bliver i sit Kammer.

Columbine.

Yes! naadige Frue, hun gier sig først en Smule Couleur.

Claudia, (til Virginia.)

Sagde jeg det ikke?

Virginia.

Men hvorfor smykker hun sig?

Columbine.

Det gjør hun altid.

Claudia.

Claudia.

Men, hvad behøver hun at male sig saa tilig om
Morgenens for at lade sig see af os?

Columbine.

Det er, langt fra, ikke for Deres Skjld.

Virginia.

For hvis da?

Columbine.

Hun venter paa Don Rodrigo.

Claudia.

Har hun da Gudhed for Don Rodrigo?

Columbine.

Hun er sterbens forliebt i ham.

Claudia.

Og han? hvorledes serer han sig op imod hende.

Columbine.

Han er her Dagen igiennem.

Virginia.

Det vilde kunns seet slet ud for hende, dersom hun
ikke havde haft Understyttelse af ham.

Claudia.

Ja, det er overalt bekiendt, at han underholder
hende.

Columbine.

Nei, deri feiler De, hidindtil har han ikke givet
hende den mindste Skilling.

Claudia.

Claudia.

Hvem betaler da Husbølen for hende?

Columbine.

Hun har solgt een af sine Klædninger, for at betale Hr. Anselmo sine 20 Ducater. Men af Medlidendighed over hendes Tilstand vilde han ikke tage imod dem.

Virginia.

Men de Forsekkninger i Aftes, hvem havde sendt hende dem?

Claudia.

Don Rodrigo, det veed vi alt for vel.

Columbine.

Nei, jeg forsikker Dem at Hr. Anselmo sendte dem.

Virginia.

Men Sølv-Stagerne?

Claudia.

Dem kiendte jeg. De vare dog Don Rodrigos.

Columbine.

De maae i Sandhed have seet Feil, thi de hører Hr. Anselmo til.

Claudia.

Hvorledes? Er Hr. Anselmo da forliebt i hendes Frue?

Columbine.

Hvilke Tanker? Naadige Frue! Det er en iegod Mand, som gjør sig en Fornoielse af at tiene enhver.

Claudia.

Claudia.

Og altsaa koster din Frue Don Rodrigo Ret intet?

Columbine.

Ikke een Skilling.

Claudia.

Og hvorledes fordriver han Tiden med hendes Frue?

Columbine.

Ret som man saae et Træbillede. De sidder saa langt fra hverandre, saa der kunde kjøre en Vogn imellem dem. De tale enten om Processer, Huus-Sager eller om Krigen, og driver saaledes Tiden unyttig bort. Une dertiden skifter de til hverandre, og saa blive de maalløse begge to. Saa man maae lee sig til Skamme over dem.

Claudia.

Men hvor kan hun viide, hvorledes de omgaaes, naar de ere allene?

Columbine.

O! allene ere de aldrig. Men tys, min Frue ringer. For Himlens Skyld sig hende intet, af hvad jeg har fortalt Dem. Nu kommer jeg, Frue, nu kommer jeg. Hun vil nok have Tungen til at rykke de smaa Haar af Panden.

(Hun gaaer ind i Eleonores Kammer.)

Scene 6.

Donna Claudia, Donna Virginia.

Virginia.

Maa, hvad siger De nu, Donna Claudia? Sagen forholder sig dog ikke saaledes, som man har udsprede den.

Cavalieren og Damen.

R

Claudia.

Claudia.

Jeg troer ikke, at Columbine har sagt os den reene Sandhed.

Virginia.

De hørte jo selv, at hun begyndte strax at bagtale sin Frue, og havde hun vidst noget mere om hende, saa havde hun ganske gierne fortalt os det.

Claudia.

Man kan dog ikke negte, at hun jo er lidt forsængelig.

Virginia.

Men, kiære Donna Claudia, lad os see paa os selv.

Claudia.

De vil dog ikke sætte mig i Vigning med hende? De beviiser mig en stor Vre.

Virginia.

Der er hun! der er hun.

Scene 7.

Eleonore, de forrige.

Claudia.

(sagte til Virginia.)

O, deilige! Hun har alt lagt Sorgen af.

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

See engang hvor vel det klæder hende!

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Hvor prægtig Blegghvidtet stikker frem af det sorte!

Eleonore.

Eleonore.

De forlade mig, kære Veninder, at jeg har ladet Dem være saa længe alene. Jeg skal beseende Dem Sandheden; vi er Fruentimmer. Jeg saae saa ilde ud af den bedrøvelige Nat jeg har haft, at jeg først maatte sætte mit Hoved i Stands.

Virginia.

Deri har De gjort meget vel.

Claudia.

Man kan i Sandhed ikke see nogen Forandring paa Dem. De er rød og hvid som en Rose.

Eleonore.

Donna Claudia! jeg har ikke i Sinde at prøve med en Sorg, som man dog maaskee troede forstilt. Heller ikke søger jeg at gjøre den troeværdig ved en selvgjort Blegghed. Jeg bærer min Sorg i Hjertet, der føler jeg den, og det er mig ligegyldigt, om de, som ikke kan forstå andre den, troe det eller ikke.

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

Mærker De, det var uden Tvivl en til Dem.

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Det er, som jeg siger, hun er hovmodig som Lucifer.

Virginia.

Siden De nu er Enke, Donna Eleonore, hvad agter De da at foretage Dem.

R 2

Eleonore.

Eleonore.

Jeg har i de saa Dieblif endnu ikke havt L  lighed
at tænke p  a mig selv.

Virginia.

Mit Raad skal være, at De gifter sig igjen.

Claudia.

Og jeg vil raade Dem, at De forbliver Enke. Fri-
heden det er en   del Ting. Det er sandt, der findes vel
iblant flige s  ielige Mænd, som ikke forbyder deres Koner
at gøre alt, hvad dem behager; men iblandt falder det
dem dog ind, at de ere Mænd, og p  a een Gang sætte
de sig for at forhindre det, som de over hundrede G  nge
tilforn selv har givet Tilladelse til.

Virginia.

Hvad mig ang  aer, dersom jeg blev Enke, saa giftede
jeg mig igjen tredie Dagen derefter.

Claudia.

Så, det siger De med Forsæt, men jeg troer ikke, at
De meener det af Hjertet. De har jo en heel Skot af
Tilbedere.

Virginia.

Som Kone kan jeg nok have dem; men som Enke
kunde jeg det ikke.

Claudia.

Det er sandt, en Mand er dog alletider en god
Noqv  lore.

Eleonore.

Mig synes dog, at det er en meget fl  t Fornøielse
at give Verden Anledning til at skumle.

Claudia.

Claudia.

Ei hvad! Verden skumler, enten den har Anledning eller ikke. Enten man derfor lever vel eller ilde, det kommer ud paa et.

Eleonore.

Deri farer De, i mine Tanker, meget vild. Naar man giver Verden gyldige Aarsager til at skumle, saa bliver der en Straf for den, som lever ilde. Men naar den derimod skumler uden Aarsag, saa trøstes den Ufskyldige af en god Samvittighed. Jeg veed, at der er sældede meget usordeelagtige Domme over mig; men det har aldrig bedrøvet mig. Efterdi jeg er overbevist hos mig selv, at jeg ikke fortjener dem.

Claudia.

Hvad usordeelagtigt har man vel fundet sige om Dem? Man har vel sagt, at De var forliebt i Don Rodrigo, og hvad saa mere?

Eleonore.

Don Rodrigo er en dydig Cavalier.

Claudia.

Og De er en dydig Dame. De elsker ikke hverandre uden i al Dydighed, og nu kan De herester i et dydigt Egteskab forskaffe Verden et Dussin dydige Børn.

Scene 8.

Columbine, de forrige, Don Alonso.

Columbine.

Naadige Frue, Don Alonso vil udbede sig den Ære at opvarte Dem.

R 3

Eleonore.

Eleonore.

For ham ind; han er mig velkommen.

Columbine.

(Sagte til Donna Claudia.)

For alle Ting overtal hende til at gifte sig snart igien. (for sig selv.) Jeg længes inderlig efter engang at gjøre et ordenligt Maaltid.

Alonso.

Deres underdanigste Tiener, mine Damer, hvorledes befinder De dem, Donna Eleonore?

Claudia.

Bedre end Donna Virginia, og jeg.

Alonso.

Hvorledes? bedre end De?

Claudia.

Fordi hun er nu befriet fra Egestandens Slaveri.

Alonso.

Jeg vilde ikke ønske Dem, Donna Claudia, at De alt for us forventet skulde nyde denne Befrielse.

Claudia, (for sig selv.)

Himlen give at det var saa vel! (høir.) Af hvad Aarsag siger De dette? Har min Mand maaskee Feberen?

Alonso.

Det som er meget værre. Han har fordret Don Rodrigo ud.

Eleonore, (for sig selv.)

Himmel! hvad hører jeg!

Claudia.

Claudia.

Har han fordret ham ud?

Alonso.

Det er, som jeg siger Dem.

Claudia.

Har han taget imod Udfordringen?

Alonso.

Nei; men de mødes ganske vist, og saa vil det komme an paa Klingen.

Claudia.

Ah! jeg ulukfsalige! hvad hører jeg? Dersom Don Flaminio nedlegger sin Rival, saa bliver han forviiist Landet, ligesom Don Roberto, hans Gods bliver confisqueret, og jeg kommer i samme Armod som Donna Eleonore.

Virginia.

Det lader som Deres Mands Gods ligger Dem mere paa Hjertet end hans Liv.

Claudia.

Hvarledes? Er der vel nogen Ligning imellem en Mand og hans Gods. Hvad meener De vel at jeg skulde fange an, uden Egvirage, uden Verientere og uden at kunde føre mig op, som en Dame af min Stand? Ah! den kolde Angestes Sveed sprekker af mig, naar jeg allene tænker derpaa. Hvor skal jeg nu faae fat paa ham. (til Donna Alonso.) Har De seet min Mand? Hvor opholder han sig?

Alonso.

Jeg har seet ham ture omkring, som jeg troer, søger han efter Don Rodrigo for at anfalde ham.

Claudia.

Rom, Donna Virginia, lad os søge ham op! Vi vil begge to gjøre os Umag for at overtale ham fra sit Forsæt.

Virginia.

Hierkelig gjerne. Men jeg troer ikke, at her er nogen af vore Bøgne.

Alonso.

De behager at betiene Dem af min?

Claudia.

Rom De med, Don Alonso.

Alonso.

Jeg vil selge Dem, for ikke at give nye Anledning til Dagtaalelse.

Claudia.

Lad os afsted.

(Hun vil gaac.)

Virginia.

Lev vel, Donna Eleonore, vi sees igien inden Middag.

Claudia.

Lad os afsted, lad os afsted, her er nu ikke Tid til Complimenter.

Alonso.

Donna Eleonore, jeg anbefaler mig.

(De gaac alle tre.)

Scene

Scene 9.

Donna Eleonore, Columbine, (derefter)

Anselmo.

Eleonore.

Donna Claudia vilde ikke engang værdige mig et Farvel. Hvilket opblæst og hoffærdigt Fruentimmer. Men hendes Foragt rører mig ikke. Den Fare Don Rodrigo er i, forårsager mig al min Bekymring. Ah! hvor stor Deel har han ikke i mit Hjerte og i mine Tanker!

Columbine.

Naadige Frue! Hr. Anselmo vilde have den Ære at gjøre sin Opvartning.

Eleonore.

Bed ham komme ind.

Columbine.

Naadige Frue, jag nu Sorgen bort, og hold op at græde længere for en Mand; og hvad Nytte kunde hun desuden vente sig af ham, naar han skulde være i Venevento, og hun i Neapolis.

(Hun gaar.)

Eleonore.

Ingen kan forestille sig, hvor mange Passioner mit Hjerte paa een Gang bestormes af.

Anselmo.

Jeg forsikker Dem, naadige Frue, at jeg af det oprigtigste Hjerte tager Deel i den Bedrøvelse De søler over saa værdig en Mands Forliss. Jeg mødte Don Rodrigo

go, som gav mig denne sørgelige Efterretning, jeg vilde derfor ikke forsømme min Skyldighed, og De maage forlade Dem til, at disse mine Taare ikke ere en Virkning af nogen tvungen Compliment, men af et Hierte, som bløder af Medlidenhed over Deres ulykkelige Skiebne.

Eleonore,

Kære Hr. Anselmo! De forpligter mig paa det høieste med Deres adelmødige Hiertelaug imod mig! Forøg ikke min Sorg med Deres sømme Medlidenhed, og lad ikke Deres Bedrøvelse paa nye asprende mig Taarer.

Anselmo.

Jeg indseer det, naadige Freje, at mit oprigtige Venkab gjør at Sorgen tager Overhaand hos mig. Jeg burde ikke gaaet uden for de sædvanlige Complimenter. Giv Dem tilfreds, vi skal alle døe o. s. v. Men det er noget, som den Person, det siges til, føler langt bedre, end den, som siger det, og det hjælper hverken den døde eller den levende. Versom De vil tillade det, saa vil jeg af et redeligt Hierte, som Deres oprigtige Ven og Tjener, intet videre sige Dem end dette: at jeg i alle foresaldende Begivenheder er til Deres Tjeneste. Befal De kun frit, alt hvad De kunde behøve i Huset, til Sorgen-Anstalter eller andre Omkostninger? Med et Ord: alt hvad der gøres nødig. Jeg er til Deres Tjeneste og De behager at befale og raade over mig. Det er den bedste Compliment, som jeg veed at gjøre Dem.

Eleonore,

De overvælder mig med Deres alt for store Vædelmodighed. De har endogsaa i Gaar Aftes bevist mig større Godhed, end jeg kan giengielde Dem, og jeg takker Dem

Dem hierteligen for Vordlys, Sukker, og alt det øvrige, som De saa rigelig har forsynet mig med.

Anselmo.

Intet, naadige Frue, det er Ting af ingen Betydning. Men vil De vel tillade mig, at jeg maae tale frit og aabenhjertet med Dem?

Eleonore.

Jeg vil ansee det som en Bevaagenhed, paa Deres Side.

Anselmo.

Kunde De vel værdige mig, i Henseende til min Allder, at antage mig som Fader?

Eleonore.

Saaledes har jeg steds anseet og æret Dem.

Anselmo.

Og jeg vil, ikke i Henseende til Standen, thi den ved jeg, er Dem ikke værdig, men i Henseende til den Kierlighed jeg bær til Dem, antage Dem som min Datter, Vil De behage at høre mig, saa vil jeg tale med Dem, som en Mand, hvis eneste Ønske det er, at see Dem lykkelig. De er nu Enke, uden Midler og uden Formue; De er af adelig Herkomst, og endnu i Deres beste Ungdom. Hvad har De besluttet at foretage Dem?

Eleonore.

Det er denne Tanke, som for nærværende Tid foruroliger mine Sandser.

Anselmo.

Vi vil da uden videre Omsvøb gaae lige til Sagen. Dersom De beslutter at blive Enke, saa kan De ikke vel
være

være for sig selv. Jeg vilde derfor raade Dem til at begive Dem enten til Deres Vaargrende, eller en anden bonet Familie, og jeg skal, saa længe De lever, forskaffe Dem, efter min Leilighed, en sømmelig Underholdning, hvilken jeg skal forviise Dem om, endog efter min Død. Men har De i Sinde at forandre Dem igien, saa skal fire, fem eller sex Tusinde Ducater være til Deres Tjeneste, ligesom De gjør Partiet til. Jeg har ingen Vørn, og mine Slegtninger trænge ikke til mig. Jeg er bleven Eier af en Deel Midler. Himlen har givet mig dem, og Himlen vil at jeg skal anvende den Deel af dem, som jeg ikke selv behøver, til gode Gjerninger. Og af al den Gevinst, som jeg i min Levetid har erhvervet, skal denne være den største, at jeg har gjort en Enke Vistand, som er forladt, fordi hun er fattig, og elendig, fordi hun er dydig.

Eleonore.

O! Himmel! De kommer mig til at græde af Erkiendelighed.

Anselmo.

Giv Dem tilfreds. Deres Fromhed, Deres Indtagetoghed og Deres Sagtmodighed rører mig, og opvækker hos mig den Medlidenhed, som er ethvert sølende Hjertes Glæde. Nu har De hørt mine Tanker: Enten De forbliver i Eenlighed, eller De forandrer Dem, saa skal De være forvissat, om Deres Underholdning eller en maaadelig Udstyr. Dette er alt hvad en antaget Fader har at tilbyde en udkaaret Datter.

Eleonore.

Deres Hjerte er idel Godhed og oprigtig Kierlighed.

Anselmo.

Anselmo.

Ja, naadige Frue, dette er den oprigtige Kierlighed, og ikke den, som disse latterlige Fantaster prale med. Ah! min tilbedeligste! — min Herskerinde — jeg forsmægter — jeg døer — jeg har aldrig kunnet lide flige Narre-Strøger, og jeg, jeg agter Dem derfor desto høiere, fordi De er en fornuftig Dame, som ikke finder Behag i saadanne Taabeligheder. Jeg forkaster langt fra ikke Giftermaal; De har nu een Gang været i Egestanden, De er ung, og De gjorde maaskee ikke ilde i at De giftede Dem igien. Men her maae bruges stor Betænkksomhed; et fornuftigt Fruentimmer maae søge at forbedre og ikke forværre sin Tilstand, man maae have mere Hensigt til Dagen end til Natten, og stedse erindre sig, at Ungdom og Skønhed forgaaer hasteligen. Gode Sæder, Dyd og Forstand derimod vedligeholde den sande Lykksalighed i en Familie.

Eleonore.

O! dersom alle vare saadanne Fædre i Verden, som De, hvor saa skulde man da finde af ulyksalige Børn.

Anselmo.

Med Deres Tilladelse, naadige Frue, jeg vil nu ikke længere være Dem til Uleilighed.

Eleonore.

Vil De saa hastig berøve mig Deres behagelige Selskab?

Anselmo.

Jeg maae passe mine Forretninger, og jeg har ikke et Øieblik af min Tid tilovers. Jeg har nu sagt Dem,
 mit

mit Forsæt, behag at overveie det, og at fatte Deres Beslutning, og naar den er fattet, at underrette mig derom. De forlade Dem paa mig, og være uden al Beskyrning, Sagen skal blive en Hemmelighed imellem Dem og mig. Vi finder vel siden paa et Middel til at faae Verden til at troe, at De har Deres Underholdning af Deres Naarværende, af Deres Mands Efterladenskab, eller af Giscum. Jeg vil for alting ikke, at nogen skal viede, at De har den af mig. Thi den, som giver for at gjøre det bekendt, at han er Giveren, viser tydelig, at han drives mere af Vergierrighed, end af et kietligt og ædelt Hjerte. Og naar en Belgierer naaer den til at rødme, som han beviiser Belgierningen, saa selger han den sandelig, i hvor stor den maatte være, alt for dyrt. Naadige Frue, jeg er Deres underdanige Tiener.

(Han gaaer.)

Scene 10.

Donna Eleonore, Columbine, Doctor Bonatesta.

Eleonore.

Jeg taber mig i Forundring. Hvilket iegodt Hjerte besidder Hr. Anselmo! Hvilket Forsyn af Himmelen i min ulykkelige Tilstand.

Columbine.

Frue! her er Docteren.

Eleonore.

Lad ham komme ind; det er Dommen han bringer mig.

Columbine.

Columbine, (for sig selv.)

Naar det er sandt, saa skal jeg æde den. (til Doctoren.) Kom kun, kom kun Hr. Doctor.

Eleonore.

Vær kun ubekymret, dersom Udsaldet ikke er som vi ønske det, saa har Himlen forsynet mig paa anden Maade.

Columbine.

Alvorlig? Nu det glæder mig af mit Hjerter.

Doctoren.

(stiller sig meget bedrøvet an.)

Jeg er, naadige Frues, underdanigste Tjener. Jeg bevidner Dem, at Deres Høistærede Mand, Den Robertos Død, gaaer mig inderlig til Hjerter. Men hvad er derfor at gjøre; De maae lade Dem trøste, vi skal alle døe.

Eleonore. (for sig selv.)

Der er den Compliment som Hr. Anselmo sigtede til. (høit.) Jeg takker Dem, Hr. Doctor, hvorledes gaaet det med Sagen?

Doctoren.

Ja, naadige Frue! jeg veed nu ikke mere hvad jeg skal svare Dem. Een Ulykke bier ikke den anden.

Columbine.

Hvad sagde jeg Frue!

Eleonore.

Endnu nye Forhindringer?

Doctoren.

Doctoren.

Troer De da, at Deres Mands Død er ikke Forhindring nok? De indseer selv, at Sagen derved nu faaer et ganske andet Anseende? Vi har søgt om en Underholdning af *Fiscum vivente viro*, det vil sige: Imens Manden levede. Nu er Manden død, altsaa maac Ansøgningen ganske forandres.

Eleonore.

Hvorledes? Begynde forfra igien?

Columbine.

Saa lad os i det mindste faae de 40 Ducater igien.

Doctoren.

De ere udgivne, de ere alt floyten.

Eleonore.

Og de 20 Ducater fra i Gaar Aftes med?

Doctoren.

Ligeledes. Saa snart jeg gif herfra, gif jeg strax hen til min Ven, og betalte ham de 20 Ducater, i Dag Morges skalde jeg have Dommen udfærdiget. Imidlertid spredet sig det Rygte ud om Deres Mands Død, og nu frygter jeg for, at det ryger i Lyset altsammen.

Scene II.

Don Rodrigo, de Forrige, en Rettens Betient.

Rodrigo. (uden for.)

Er det tilladt, at træde nærmere?

Columbine.

Columbine.

Den forbandede Doctor har ladet Døren staa
aaaben efter sig.

Eleonore.

Behag at komme nærmere, Don Rodrigo.

Rodrigo.

Underdanige Tiener, naadige Frue! Ei se, Herr
Doctor! Er De her? Hvorledes gaaer det med Sagen?

Doctoren.

Det regner ikke til, at den vil gaae meget godt.

Rodrigo.

Da kan jeg sige Dem en meget god Tidende.
Dommen er publiceret, og Sagen er til Ende. Og
det veed De intet af.

Doctoren. (fornsiet.)

Er det alvorligt.

Rodrigo.

Det er tilforladeligt.

Eleonore.

Hvad Dom er da fældet, Don Rodrigo?

Rodrigo.

De skal strax faae den at høre. Her er een af
Rettens Betientere uden for, som egentligen er sendt
herhid for at forkynde den. Columbine! lad ham kom-
me ind.

Columbine.

Det havde jeg dog aldrig kundet troe.

(Hun gaaer.)

Cavalieren og Damen.

Doctoren.

Doctoren.

Der seer De, naadige Frue! at jeg er en rebelig Mand. Det kan De takke min Duelighed og min fornuftige Omgang for.

Rettens Betient.

Jeg er, naadige Frues, underdanigste Tiener.

Rodrigo.

Her er Doctoren, nu er De saa god, at forkynde ham Dommen.

Doctoren.

Ei! lad ham kun forkynde den for Principalinden, siden hun selv er nærværende.

Rodrigo.

Nei, nei, den skal forkyndes for Dem.

Rettens Betient.

Efter Kongelig allernaadigst Befaling skal Doctor Bonatesta inden fire og tive Timer forsøge sig for evig af Neapolis, hvis han ikke i vidrig Fald vil underkaste sig Fængsel og anden vilkaarlig Straf.

Doctoren.

Hvorledes? At tilføie mig en saadan Beskæmmelse? Af hvad Aarsag? Hvad har jeg begaaet?

Rettens Betient.

Forði han har bedraget Donna Eleonore, og ved falske og opdigtede Rænker, paa en underfundig Maade søgt at tilvende sig hendes Penge, uden at vise den ringeste Medlidenhed over hendes Elendighed. Samt, fordi han har beskylt den høieste Øvrighed, for Uretfærdighed.

færdighed og Underflab, til største Fortkleinelse paa deres Ære.

Doctoren.

Seg paastaaer, at forsvare mig.

Rettens Betient.

Daf Jer strax herud af Huset, ellers skal Bagten vise Jer Veien.

(Han gaaer.)

Doctoren.

O! jeg Ulyksalige! en forgiftig Tunge har styrtet mig i Fordærvelse.

Rodrigo.

Jeg er den forgiftige Tunge, som har opdaget Jeres skammelige Rænker.

Doctoren.

Ah! min stakkels Ære! ah! min arme Familie! Men det er Frugterne, som høstes af Underfundighed og Bedragerie. Jeg maae forlade Landet med Spot og Skiendsel. Oh! give Himlen, at denne min Ulykke og Straf maatte herefter tiene til en Lærdom for mig og mine Lige: at enhver, som søger at berige sig per fas & nefas, dog tilsidst bliver opdaget, straffet og styrtet i den yderste Fordærvelse.

(Han gaaer.)

Scene 12.

Donna Eleonore, Don Rodrigo.

Eleonore.

Ah! jeg Elendige! i hvilke Hænder havde jeg betroet mig.

E 2

Rodrigo.

Rodrigo.

De har handlet alt for voveligt deri, at overgive Dem saaledes til en vild Fremmed. Man veed ikke engang, hvor denne Karl har hienne, eller hvor han er kommet fra.

Eleonore.

Hvad skal jeg nu gribe til?

Rodrigo.

Donna Eleonore, lad os opsætte det, at tale om denne Sag, indtil videre. Det glæder mig, at jeg er saa lykkelig at finde Dem ene, og jeg udbeder mig, at jeg maae forblive ene med Dem i nogle Dieblis.

Eleonore.

Damerne ere tagne ud, og for nærværende Tid er her ingen, som kan forstyrre os.

Rodrigo.

Jeg har en Forestilling at gjøre Dem, som De maaſkee ikke forventede.

Eleonore.

Jeg vil høre Dem med største Fornøielse. Men først udbeder jeg mig den Gødhed, at De vil berette mig Udfaldet af Don Glaminios Udfodring.

Rodrigo.

Det rygtedes, og nogle Cavalierer af vore fælleds Venner har lagt sig derimellem, og man arbejder paa at forlige os.

Eleonore.

Nu behager De, at berette mig Deres Anliggende.

Rodrigo.

Rodrigo.

Donna Eleonore! Efter som dette er maaskee den sidste Gang, at jeg har den Lykke at tale med Dem, saa vilde De tillade mig, at tale frit og aabenhjertet.

Eleonore.

O Himmel! Hvorfor den sidste?

Rodrigo.

Det er ikke længere Tid, at fortie en Hemmelighed for Dem, som jeg hidindtil med saa megen Forsigtighed har fordulgt i mit Hierte. Donna Eleonore! jeg elsker Dem, ja, jeg tilstaaer det, at jeg elsker Dem, og den Kierlighed, jeg bær til Dem, er saa heftig, at min Dyd nu ikke længere er mægtig nok til at overvinde den. Saa lange Deres Mand endnu levede, kunde jeg, naaget min Kierligheds Hefstighed, dog dæmpe den med Fornuften. Men nu, da De er fri, og da jeg kunde maaskee smigte mig med Forhaabningen om at blive Eiere af Deres deilige Person, saa tør jeg ikke forlade mig længere paa min hidindtil viiste Standhaftighed, og seer intet andet Middel for min Skrøbelighed, end for evig Tid at berøve mig Deres uskattede lige Nærværelse.

Eleonore.

Don Rodrigo! Deres Kierligheds Erklæring sætter mig ikke i en liden Forundring, efterdi jeg er overbevist om, at jeg ikke fortjener den. Den særdeles Godhed, De ytrer for min Person, udfordrer, at jeg igien erkiender den ved oprigtig Fortrolighed, som jeg, naaget al Undseelse, ikke kan nægte Dem. Ja, Don Rodrigo, jeg elsker Dem høiere, end jeg selv forestilte mig, og

De har storligen feilet, dersom De har kundet troe mig ligegyldig imod Deres indragende Manerer. Jeg har prøvet, hvad Møie og Pine det koster, at overvinde sig selv, og der feilede meget lidet i, at jo min Død havde givet tabt i den heftige Strid med de indvortes Bevægelser, som jeg søgte i mit Hjerte.

Rodrigo.

Dette er endnu en Anledning til at bestyrke mig i mit Forsæt. Donna Eleonore! vi ere nu ikke mere tvende ustraffelige Personer, som kan omgaaes hverandre uden Anstød, og vinde hverandre uden Fare. Vi bruge allerede en ganske anden Talemaade, og vore Hjertes vil snartligen vænne sig til at ligne den fordærvende Verdens. Lad os forebygge dette, imedens det endnu er Tid.

Eleonore.

Men er der da intet andet Middel at foreslaae, end saa smertelig en Skilsmisse? Dog! nei! den elendige Tilstand, jeg befinder mig i; min store Armod og mangfoldige Ufuldkommenheder forbyde mig, at smigre mig med noget andet Haab.

Rodrigo.

Jeg indseer Deres Tanke, naadige Frue! Med største Villighed kan De bebreide mig, at jeg ikke langt hellere har foreslaaet en Forening, end en Skilsmisse. Men dersom jeg, nu De er Enke, indgik en Forening med Dem, saa vilde hele Verden sige, at jeg havde været Deres Fortrolige, som Kone. Og i Steden for at tilintetgjøre ildefindede Menneskers Domme, skulde vi selv bestyrke deres nedrige Bagtalelser.

Eleonore.

Eleonore.

Ah! ja! det er alt for sandt. Skumlernes Brag, de har allerede noksom forfulgt vores Ukyldighed, og jeg nødes til at tilstaae, at Deres Forsæt er viseligen overlagt; men at skilles for evig — — — O Himmel! hvilken Kummer! Tilgiv min Skrøbelighed, mit Hierte kan ikke udholde dette Stød. O du! min før saa høit elskte Mand, dersom din Skygge nu svæver omkring mig, dersom du hører mig, og seer, hvad der gaaer for sig i mit Hierte; ah! da tilgiv mig, om du hverken er den eneste eller største Aarsag til min Bedrøvelse. Ah! Don Rodrigo! De har udfundet Middelet, som kommer mig til at forglemme min Mands Forliis, i det De truer mig med et Tab, som er mig ikke mindre bedrøveligt og smerteligt.

Rodrigo.

Hvad Slutning skal vi fatte? Troer De, at behøve Standhaftighed nok til at udholde Bagtalelser? Kan De overtale Dem til at opofre Velansændigheden, for Deres Fornøielse? Dersom De selv tilskynder mig, at vove dette Skridt, saa føler jeg, at jeg, uagtet alle mine Forestillinger, uden Modstand, blindt hen maae adlyde Dem.

Eleonore.

Nei, Don Rodrigo, jeg agter ikke at tilegne mig Dem, for at opofre Dem. Jeg kiender Deres empfindelige Hierte. De kunde umueligen udholde den rasfende Verdens Forhaanelser. Forbliv ved Deres Beslutning, og tænk aldrig meer paa mig.

Rodrigo.

Ja, min Elskværdigste — — — O Himmel! forlad mig, naadige Frue! denne ubesindige Overilse, af en døende Kierlighed. Jeg vil forjage mig selv af mit Fædreland. Jeg vil slække Verden om fra Sted til andet. Vien førend jeg forlader Dem, saa ønskede jeg dog at vide, hvad Stand De vil udvælge for Deres øvrige Levetid.

Eleonore.

Aldeles adskilt fra Verden.

Rodrigo.

Og jeg tilbyder Dem alt, hvad der udfordres til saa heltemodigt et Foretagende.

Eleonore.

De vilde da paa en anden Maade give Verden Anledning til at skumle. Nei! vær kun uden al Betymring, Himlen har allerede forserget mig.

Rodrigo.

Og hvorledes, min Tilbedelige! — — — Ah! seer De nu selv, hvor høistnødvendig vores Skilsmisse maae være.

(Han falder i Tanker.)

Eleonore.

Uhyfsalige Skiebne! Det som skulde være den ene, ste Aarsag til vores Forening, skal nu være Aarsag til en evig Skilsmisse.

(De tie begge og falde i Graad.)

Scene 13.

Scene 13.

Columbine, de Forrige, Don Alonso.

Columbine.

Sover De, eller hvad tager De sig til, naadige
Frue!

Eleonore.

Hvad vil Hun.

Columbine.

Don Alonso er derude.

Eleonore.

Lad ham komme ind.

Columbine. (for sig selv.)

Skal jeg troe, at det er den Døde hun græder
for, eller den Levende.

Rodrigo.

Sat Rod, naadige Frue!

Eleonore.

Det er min Trøst, at mine Lidelser skal snart
faae Ende.

Rodrigo.

Hvorledes da?

Eleonore.

For di min Kummer skal snart forvolde min Død.

Alonso.

Deres underdanigste Tiener, Donna Eleonore.
Min Ven, aking er bragt i Rigtighed. De og Don
Flaminio ere Venner.

Rodrigo.

Paa hvilke Vilkaar er Forliget sluttet?

Alonso.

Paa meget billige, og for begge Parter anstændige: Don Flaminio skal strax komme herhid og udbede sig Forladelse af Donna Eleonore, fordi han har forebragt hende en opdigtet Beretning, han skal undskyldte sig dermed, at det skeede kun for Tidsfordriv, og for at opmuntre hende i Selskabet, dermed maae De, som har taget hendes Parti, være fornøiet. De derimod, eftersom De dog har gjort ham latterlig i et offentlig Selskab, maae erklære, at De ikke har havt i Sinde, at fornærme ham; men at De holdt det for Deres Pligt, at aabenbare en Sandhed, som ikke kunde blive skjult. De kalde hverandre Venner, og al Strid er til Ende. Er De fornøiet med disse Vilkaar.

Rodrigo.

En Cavalier, som har givet en anden sit Ord, er forbunden til at indgaae alt, hvad han har afgjort i hans Navn.

Scene 14.

Columbine, de Forrige.

Columbine.

Bevare os vel, naadige Fruet! hvilken Numlen her kommer. Tre eller fire Kareter for Døren paa eensgang. (for sig selv.) Skal vi have dem til Vords allesammen, saa vil De kun faae smaa Portioner.

Alonso.

Alonso.

Det bliver uden Tvivl Donna Claudia og Donna Virginia, som fører Don Flaminio med sig.

Eleonore.

Ja, der har vi dem.

Scene 15.

Donna Virginia, Donna Claudia, Don Flaminio og de Forrige.

Virginia.

Tienerinde, Donna Eleonore.

Eleonore.

Tienerinde, Donna Virginia.

Claudia.

Tienerinde, Donna Eleonore.

Eleonore.

Deres Tienerinde, Donna Claudia.

Flaminio.

Donna Eleonore! Jeg beder Dem i denne min Vens, Don Rodrigues Overværelse, om Forladelse, for den Historie, som jeg nyligen opdigtede for Dem. Jeg forsikrer Dem, at jeg havde ingen anden Hensigt deraf med, end den, at faae Dem mere munter og fornøiet i Selskabet.

Eleonore.

Hvad mig angaaer, saa antager jeg Deres Undskyldning med største Beredvillighed, og er Dem forbunden for dette Beviis paa Deres Devaagenhed.

Rodrigo.

Rodrigo.

Don Flaminio, jeg erklærer Dem, at jeg i den Handel i Gaar Afres aldeles ikke havde i Sinde at fornærme Dem, og at jeg af ingen anden Aarsag læste Brevet, end for at aabenbare en Sandhed, som jeg ikke burde fordølge. Forsikrende Dem, at jeg er Deres Ven.

Claudia.

Saa! Nu er da Freden sluttet, lad os nu sætte os et Dieklif.

Columbine.

(Bringer Stole, og de sætte sig alle.)

Virginia.

Nu vel, Donna Eleonore! hvorledes befinder De Dem?

Eleonore.

Himlen skee Tak! meget vel.

Claudia.

Er den store Hjertesorg over Manden snart forsvunden.

Eleonore.

Den er lidet formindsket.

Claudia.

Og hvad vil De vedde, at jeg kan giette, hvem der har fordrevet den.

Eleonore.

Og hvem?

Claudia.

Don Rodrigo.

Rodrigo.

Rodrigo. (for sig selv.)

Strax en bidende Tunge!

Eleonore.

Jeg nægter det ikke. Don Rodrigo har meget forlindret min Bedrøvelse ved et venfabeligt Forslag, som han har gjort mig, og som jeg ganske villigen har taget imod.

Claudia.

Jeg forestiller mig, at han har foreslaaet Dem, at forandre Stand.

Eleonore.

Saaledes er det.

Claudia.

Saae faae vi med det første at see et ret fornuftigt Sivtermaal.

Eleonore.

Nei, Donna Claudia! De faaer med det første at see, at jeg unddrager mig fra Verden.

Virginia.

Og hvorfor satte et saadant Forsæt?

Eleonore.

Fordi Don Rodrigo har raadet mig det.

Claudia.

Men, Don Rodrigo, hvorfor ikke heller give Dem med Hende.

Rodrigo.

Hvorfor Kulde just jeg give mig, naadige Frue?

Claudia.

Claudia.

De tilbøder hende jo?

Rodrigo.

Jeg bærer Høiagtelse for Donna Eleonore, og jeg ærer hende, som en Dame af hendes Stand.

Claudia.

Og De, Donna Eleonore, føler Deres Hjerte da slet intet for Don Rodrigo?

Eleonore.

Jeg aater ham høit, og jeg ærer ham, som en fuldkommen Cavalier.

Virginia.

(Sagte til Donna Claudia.)

Hvad synes Dem? Det er det rette Par Helte.

Claudia.

(Sagte til Donna Virginia.)

J mine Tanker ere de det rette Par Narrer.

Alonso.

Saa vidt, som jeg kan formærke, saa er det Skum-
lernes og ildefindede Gemytters Tunger, som forarsa-
ger dem den Nødvendighed, at overbevise Verden om
deres Dyd.

Flaminio.

Og De vil legge paa Hjerte, hvad Verden siger?
O! lad mig ikke troe Dem saa eenfoldige. Jeg veed,
at andre tale ilde om mig, og jeg taler igien ilde om
andre, og saa blive vi alle lige gode.

Alonso.

Alonso.

(til Donna Eleonore.)

De har da foresat Dem, at begive Dem i Fensomhed?

Eleonore.

Saaledes har jeg fast besluttet.

Alonso.

(til Don Rodrigo.)

Og De kan tillade det.

Rodrigo.

Jeg kan ikke fraraade saa heltemodigt et Foretagende.

Alonso.

De opvække begge min Medlidenhed.

Claudia.

Nu vel! Har De saa stor Medlidenhed, hvi giver De sig da ikke med hende.

Alonso.

Jeg beder Dem, hold dog inde engang med Deres bidende Talemaader. Dersom den ullykkelige Dame mister en Brudgom i Don Rodrigo, saa er det maaskee fornemmelig for Deres Skyld.

Claudia.

Mister hun ham for min Skyld? Hvad bryder det mig? For min Part er jeg tilfreds, at hun gives sig med et heelt Døds.

Sextende.

Sextende og sidste Scene.

Anselmo, de Forrige.

Anselmo.

Jeg beder de naadige Herrer og Damer underda-
nigt om Forladelse, jeg fandt Døren aaben, jeg kaldte
paa Betienterne; men ingen svarede mig, jeg har der-
for taget mig den Dristighed, at gaae ind umeldet.

Eleonore.

Deri har De gjort meget vel, behag at sætte Dem,
Herr Anselmo.

Flaminio. (for sig selv.)

Han skalde dog aldrig have min Regning med sig
for Vorkysene.

Anselmo.

(Sætter sig yderst uden for de andre.)

I dette Dieblis er her ankommen en Stafet fra
Venevento, som har bragt mig adskillige Breve Han-
delen angaaende, iblant disse har min Correspondent sendt
mig eet, som skal overleveres i Donna Eleonores egen
Haand.

Columbine. (for sig selv.)

Nu skal vi nok see, at Don Roberto er staaen
op igjen.

Eleonore.

Kiere Herr Anselmo, giv mig den Tjeneste, at
aabne og at læse det. Dersom det ikke indeholder an-
det, end Efterretningen om den ulykkelige Don Robers-
tes Død, saa forskaaner De mig for at forøge min
Bedrøvelse.

Anselmo.

Anselmo.

Hjertelig gierne, som De befaler.

(Han brækker Brevet op og læser sagte.)

Virginia.

(sagte til Donna Claudia.)

Det er dog tydeligt nok, at Don Rodrigo ikke er
saa forlicbt i hende, som Rygtet siger.

Claudia.

(sagte til Donna Virginia.)

Jeg veed ikke selv hvad jeg skal tænke, alt dette
er for mig som et Koglerie.

Virginia. (som før.)

Vi har dog gjort hende stor Uret i det at vi har
hidindtil talt saa ilde om hende.

Claudia. (som før.)

Ei! Fordi vi have talt om hende, saa har vi jo
derfor ikke bidt Stykker af hende.

Anselmo.

Jo, naadige Frue, her i dette Brev er noget
mere; her er udførligen beskrevet alt hvad den ulykke-
lige Don Roberto har talt til dem, som gjorde ham
Bistand i hans sidste Time. Iblant andet synes mig
dette at være af den største Betydning. Hr. Don
Rodrigo, vil De behage at høre. Dersom De tillader,
saa vil jeg læse det. „Kiere Ven, som har den God-
hed for mig at staae mig bi i det sidste Diebluk af
„mit Liv. Jeg anbefaler Dem det kiereste af alt det,
„som jeg eier paa Jorden, det er min ulyksalige Kone.
„Jeg efterlader hende elendig, forladt, og uden aller-
Cavalieren og Damen. M „mindste

„ mindste Underholdning. Dette er den bitterste Smerte, som jeg føler i min Død. „ Jeg kan ikke vinde ge mine Taare. „ Don Rodrigo Masponi, den agtbarste og dydigste Cavalier, jeg har holdt Benskab med, har stedse baaret Gudhed for mig og mit Huus. „ Bed De ham indstændigen i mit Navn, ved et Brev eller ved nogen af Deres Venner, at han for Himlens Skyld ikke forlader min ulyksalige Kone. „ Det haaber jeg af Himlens naadige Forsyn, til hvilkken jeg anbefaler denne fattige, men dydige Dame. „

Alonso.

Nu vel! Don Rodrigo, lad Deres Hjerter røres af Medlidenhed over hende, og dersom De ikke tilskyndes dertil af Kierlighed eller Tilbøielighed, saa gjør det dog for Deres afdøde Vens kjerlige og inderlige Venners Skyld.

Flaminio.

Dersom De ikke lader Dem bevæge, saa har De alt for haardt et Hjerter. Betragt hende dog! arme Kone! En Steen maatte græde over hende.

Virginia.

Vær dog mindre streng i at følge Dydens Regler alt for nøie. De have nu begge lagt deres ustraffelige Opførsel tydelig nok for Dagen, og enhver er overbevist om deres Afholdenhed paa begge Sider. For Himlens Skyld, gift Dem med hende, Donna Claudia. Jeg forsikrer Dem, at jeg er henrykt af Forundring. Jeg kunde ikke troe, at der fandtes Personer i Verden af saadan Caracteer, og naar jeg har hørt tale derom, har

har jeg holdt det for latterligt. De have nu overbevist mig, og jeg holder det høistnødvendigt, at De indgaaer en Forening med hverandre, for om det er muligt, at frembringe i Verden saadanne Gemytter, som vil efterfølge Deres Dyder.

Anselmo.

Nu! uforfagt! Hr. Don Rodrigo! lad Dem ikke længer nøde, De er noksem overbevist om denne ærbare, dydige og fornuftige Dames ypperlige Caracteer. Hvad kan da holde Dem tilbage? Gjør de Dem maaskee Betænkninger over, at hun ingen Midler har, saa maae De vide, at hun har en Medgift af 6000 Ducater. Og dersom De tvivler derom, saa er jeg Vorgen derfor.

Columbine, (for sig selv.)

Siger han nu ikke ja, saa er han mere haardnakket end et Muusefel.

Rodrigo.

Alle overtale mig, alle tilskynde mig, Donna Eleonore alene siger inter.

Eleonore.

Hvad kan jeg vel sige? De veed jo, at jeg har aldeles overladt mig til Deres fornuftige Raadsførel.

Rodrigo.

Troer De, at disse vore Venners Raarsager ere tilstrækkelige?

Eleonore.

Min ulykkelige Mand har anbefalet mig til Deres Omsorg.

M 2

Rodrigo.

Rodrigo.

Hvor gierne vilde jeg opfylde hans Forlangende, dersom jeg ikke frygtede for Nette Menneskers Eftertale.

Flaminio.

Hele Verden vil berømme Deres Opførsel.

Virginia.

Donna Eleonore kan tjene til Exempel for en anstændig Omgængelse.

Claudia.

Men det vil blive vanskeligt at følge.

Alonso.

Det er Deres Pligt som en Cavalier, at belønne saa værdig en Dames rare og seldne Dyder.

Rodrigo. (for sig selv.)

Hvad skal jeg gjøre?

Eleonore. (for sig selv.)

Hvad bliver hans Beslutning?

Rodrigo.

Donna Eleonore! —

Eleonore.

Don Rodrigo! —

(De seer kierligen til hverandre.)

Rodrigo.

Jeg kan ikke staae imod.

Eleonore.

Jeg er mig ikke mægtig. (De giver hverandre Hænderne.) Alle (reise sig.) Til Lykke! Til Lykke!

Rodrigo.

Rodrigo.

Ja! Donna Eleonore! da jeg nu kan gjøre mig Haab om at erholde Dem uden Tab paa Deres gode Navn og min Væ, saa tilbyder jeg Dem min Haand.

Eleonore.

Jeg tager imod Deres adelmødige Tilbud, og tilsvær Dem en usoranderlig Troeskab. Men jeg beder Dem at overveie, at det er ikkun faae Tinner siden jeg blev Enke, og at det er mig ikke anstændigt saa pludselig at indgaae det andet Egteskab.

Rodrigo.

Nei! Belansthændigheden udfordrer, og min Kierlighed samtykker det, at De skal have et heelt Aar til Deres Enkestand.

Claudia.

Ei! det er for længe.

Virginia.

Tre eller fire Maaneder ere mere end nok.

Flaminio.

Nei hør! For at følge god Skik, saa lad det blive ved ni Maaneder.

Rodrigo.

Den, som gifter sig af en blind Kierlighed, kan ikke udholde nogen Forhaling; men den, som gifter sig med Dyd og Fortieneste, fornvier sig med Forvisning om Belønningen, og glæder sig over, at han ved sine Duffers Forhaling, faaer Tid til at fortjene den.

Eleonore.

(til Donna Rodrigo.)

Derfor De samtykker det, saa vil jeg tilbringe dette Aar i den Eensomhed, som jeg havde udvalgt mig for min øvrige Levetid.

Rodrigo.

Det er et priseligt Forsæt, som kommer overens med Deres Tænkemaade.

Anselmo.

(til Donna Eleonore.)

Og jeg, naadige Frue! hvad jeg een Gang har sagt, det bliver jeg ved. De forstaaer min Mening.

Alonso.

Hvilket lykfsaligt Ægteskab! hvilken fuldkommen Forening! hvilket rart og ædelt Par! Det viiser Verdén et levende Exempel paa En Cavalier og En Dame.

Eleonore.

Jeg takker Himlen, som har opløstet mig fra Elensdighedens Afgrund, til saa uventet en Lykke. Jeg takker Dem, min elskværdige Brudgom, for Deres oprigtige Kierlighed imod mig. Jeg takker Dem alle, og i Særdeleshed Hr. Anselmo, for det ædelmodige Venskab, han har bevist mine ringe Fortienester; eftersom jeg maae, til Sandhedens Ære bekiende, at jeg har opnaaet denne Grad af Lykfsalighed, allene ved Dyd og Sagtmodighed, hvilke ere det største Liggendefæ for en fattig men dydig Dame.

Ende paa den tredie Act.

Det

Det sære Menneske.

Comoedie i fem Acter

oversat af det Franske

efter

Hr. Des Touches L'Homme Singulier.

Personerne:

Grev Sanspair.

Den gamle Grev Arbois.

Grevinden, en ung Enke, Grev Arbois Datter.

Den unge Grev Arbois, hans Son.

Julie, Sanspairs Søster.

Baron Ulveborg, en Fætter af Sanspair.

Lisette, Julies Kammerpige.

Gorju, Huus Hofmester hos Grev Sanspair.

Pasquin, Kammerdiener hos Grev Arbois.

Henrik, Sanspairs Tjener.

Skuepladsen er i Kiøbenhavn i Greven af Sanspairs
Huus.

Første Act.

Scene I.

Sanspair.

(allene i sin Slaabroff.)

Sei da! er der ingen? Hvorledes? Jeg seer Dagen bryde frem, og ingen af mine Folk vil staae op endnu? Henrik! Monsr. Gorju! Nei, ikke et Menneſte svarer mig; de sover allesammen. Jeg er oppe, og endſkiønt Klokkeren er allerede ſlagen fire, ſaa er der dog ikke een, der rører ſig i det heele Huus. Er det ret ſaaledes at ſpilde den ædle Morgenſtund ved at ſove? Monsr. Gorju! Henrik. Nei, jeg kan gjøre ſaa megen Stoi, ſom jeg lyſter, ſaa vil de dog ikke vaagne. De gjør kun lidet Bæſen af en Herre, hvis alt foromme og ſoielige Hierte ſtrax er færdigt til at give efter, naar de ifkun gjør den mindſte Undſkyldning, men tilſidſt gaaer det ogsaa forvidt, og jeg nødes til, tvertimod min Tilſoielighed, at blive ubevogelig, arrig, haard, bydende og knurrende. Ja, jeg maae forandre min Opførelſe, og ſtiule min medfødde Mildhed under et ſtolt og barſt Bæſen. Det er det eenefte Middel til at blive adlydende; man opvækker Uerbødighed ved at gjøre ſig forhadet, da derimod en overdreven Fromhed gjør

doove

doone og haarnakkede Betientere. Ja, det vil blive en Ulykke for den, som jeg først saar sat paa, thi aldrig skal han kunde finde en mere umenneskelig Herre. Endelig seer jeg Gorju. Lad os nu giøre Begyndelsen.

Scene 2.

Sanspair, Gorju.

Sanspair, (med Hefstighed.)

Til hvad Tid kan I komme af Sengen om Dagen?

Gorju, (leendes.)

Sig?

Sanspair, (med Haardhed.)

Ja, I.

Gorju.

Gid jeg maae dæe Herre! om jeg i det høieste har saaet mere end to Timers Søvn. I Gaar Aftes stillede jeg min Vækkere til Midnat, men det var ganske vist en Time forhen, at den gjorde Alarm.

Sanspair.

Saa meget desto bedre.

Gorju.

Siig heller desto værre.

Sanspair.

Ei! denne Maade at tale paa behager mig meget godt, den skifter sig i Sandhed ret for jer, i Synderlighed naar I har Uret.

Gorju,

Gorju, (smilende.)

Jeg troer De vil skiende?

Sanspair.

Ja vist skiender jeg, og det ret for Alvor.

Gorju.

Og hvad fattes Dem da, min Herre?

Sanspair.

(med en foragtelig Mine.)

Det er ikke jeres Sag.

Gorju.

Man vaager Nætter og lyse Dage for at behage Dem. Jeg plager Deres Folk, og de ere altid færdige ved første Bink. Alle Deres Befalinger ere ligesom de Domme, hvilke ikke kan appelleres, og vi følge dem lige efter Bogstaven, saa sære, som de ogsaa ere, uden nogensinde at tage os Frihed enten at udtvde eller forhale dem et Dieblis, og uagtet al vores Omsorg er De dog misfornøiet.

Sanspair.

Ja meget misfornøiet.

Gorju.

Min Herre! Tillad mig at sige Dem —

Sanspair.

(med en myndig Tone.)

Hold jeres Mund.

Gorju.

Som De befaler. (sagte.) Hvilken forunderlig Hændelse! Hvorledes har saa from en Herre kundet for-
andre

andre sit Sind? O Himmel! Hvor er hans Godhed og Venlighed bleven af?

Sanspair.

(i samme Tone.)

Hvad siger J?

Gorju.

Jeg siger — Jeg snakker med mig selv.

Sanspair.

Og hvad er det J taler om?

Gorju.

Om min forkræffelige Forundring.

Sanspair.

Og hvad forårsager samme?

Gorju. (bevæget.)

Den Maade De taler til mig paa, den skær mig i mit inderste Hjerte. Jeg maae gaae min Vej.

Sanspair.

(i en mild Tone.)

Kom hid igien, hvorledes? Har J ikke Uret?

Gorju.

Nei min Herre, det svær jeg Dem til.

Sanspair.

Saa skal man nok see, at det bliver mig.

Gorju.

Ja, efter min ringe Mening, saa maae jeg ganske sikkert have Uret, dersom Herren har Ret, men dersom jeg nu ikke har Uret — Men De maae i dette Øieblik have nogen hemmelig Bekymring, der forvirrer

og fornøieliger Dem; thi naar De ellers pleier at blive vred, saa kunde et eeneste Ord stille Dem tilfreds igien, den mindste Undskyldning var da gyldig. Men i Dag skænder De uden at ville høre mig.

Sanspair.

Og I, I vil dadle mig, fordi jeg er bleven fied af at kalde paa alle mine Folk inden at der kom een af dem, eller i det mindste vilde værdiges at svare mig.

Gorju.

Jeg forsikrer Dem ved min Ære, at vi ikke har hørt det.

Sanspair.

Ved jer Ære?

Gorju.

Saa min Herre.

Sanspair.

(sekkende ham Haanden.)

Jeg troer jer, og er allerede god igien. Der, giv mig din Haand min Ven.

Gorju.

Af ganske Hierte! Men min allerkiereste Herre, der er noget, som foraarsager Dem Kummer. Og hvad kan det vel være?

Sanspair.

(sukkende meget dybt.)

Al!

Gorju.

Tael dog.

Sanspair.

Sanspair.

Du vel da, see her er Mafsagen.

Gorju.

Hvad er det?

Sanspair.

Der har du det.

Gorju.

Hvorledes? Et Portrait! Det er et meget fint Malerie, og Indfatningen forhoier dets Værdie. O! hvilken elskværdig Person! O! hvilke skønne Diamanter! Men er De forliebt?

Sanspair.

Al! ja jeg er det, og jeg blues nok derved.

Gorju.

Og hvorfor det?

Sanspair.

Skikker sig en Skrøbelighed sig vel for mig? Jeg, jeg skulde overlade mit Hjerte til Kierlighed! Jeg skulde udøse forliebte Sukke?

Gorju.

Var De da vel den første? eller vil De da være et særindet Menneske i alle Ting. De er det allerede i en høj Grad, om jeg saa maae sige. Men undertiden faaer Hjertet Herredømmet over Forstanden, og enten det skeer tiilig eller silde, saa maae Fornuften dog følge dets Lov: og Deres Hjerte er ligesaa vel af Rind og Blod som mit.

Sanspair.

Sanspair.

Ja, men troer I vel at det er saa skrøbelige som jeres?

Gorju.

Hvorføre ikke det? Deres Hierte er ikke anderledes end andres, uden for saa vidt, at Deres Forstand har hidindtil holdt det fangen. Jeg maae tilstaae, at De har stor Forstand, mens uagtet dens Mod og Styrke, saa kommer den dog til at bukke, det er til Trods for Deres Forstand, at De maae bekiende Deres Hierte for Seirvinderen, og det er dette usformodentlige Tilfælde, der ophidser Deres Gemyt. Er det ikke sandt, min Herre! Jo, jeg har rigtig nok giettet det.

Sanspair.

Ja, dette for mig saa farlige Billede, har foraarsaget min Fordærvelse.

Gorju.

Nu vel, saa giv det til mig, jeg skal giemme det for Dem.

Sanspair.

Nei. Jeg vil beholde det saa længe mueligt er; det vilde vist koste mit Liv.

Gorju.

Al, min Herre!

Sanspair.

Jeg er færdig at blive rasende derover; Al! for skrækkelige Virkning af en blot Hændelse! og er det mueligt, at et livløst Billede kan besidde saa mange Tilfælder for mig? Jeg fandt dette Portrait i Kongens Have,

Have, jeg havde ikke ſaaſnart fundet det, førend jeg ſøgte efter Leilighed at levere det til ſin Eiermand igien, ligesom jeg frygtede for, at blive indtaget deraf. O viiſe og fornuftige Forvarſel! En Tiener fulgte beſtændig i Hælene paa mig, enten det ſkeede af en Hændſe, eller af frie Forſæt, det veed jeg ikke. Det var ſilde, Stedet havde en eensom Anſeende, og ſontes ligesom at indbyde en til forliebte Hemmeligheder, men jeg gav ikke Agt derpaa; jeg tænkte ikke paa andet end paa ſtaaende Fod, at levere Portraitet fra mig. Min Ven, ſagde jeg, er det jeres Frue, ſom ſpadſerer her for ved os, og har hun ikke tabt det Portrait, ſom I her ſeer? Nei, min Herre, ſvarede han, men jeg har ſeet tvende Fruentimmere komme den Vei fra, maafkee det hører en af dem til, ſkal jeg ſige ſandt, ſaa synes mig at det ligner den eene af dem, men de ere allerede langt borte, jeg vil løbe hen og vare dem ad, ifald jeg kan naae dem. Derpaa gik han ſin Vei, og jeg blev ſtaaendes paa ſamme Sted, for at oppebie hans Tilbagekomſt, men jeg har ikke ſeet ham ſiden.

Gorju.

Denne Hændſe er beſynderlig.

Sanspair.

Jeg tog Portraitet med mig, og lod ſtrar offentlig bekiendtgjøre, at det ved en Hændſe var falden i mine Hænder, at det var omſat med ſex ſtore Diamanter, og at jeg var villig til, at levere det tilbage igien, naar Eiermanden vilde ſelv afhænde det. Hidindtil har der endnu ingen meldet ſig, for at begiere dette koſtbare Klenodie, min Siæl's ſøde Plage! Som jeg til
min

min Wyſke alt for ofte har betragtet med Forundring og Henrykkelse, og hvis Yndigheder synes at have sammenrottet sig, for at fængſle mit Hierte.

Gorju.

At ſige Dem den bare Sandhed, ſaa er Deres Eliebne meget ſelfom. Et Portrait af en Ubekjendt bemæſtrer ſig Deres Hierte! Dette Hierte, der har holdt Stand imod de ſtørſte Skionheder! Det er den højſte Grad af det, man kan kalde beſonderligt, og kommer fortræffelig vel overeens med Deres Tænkemaade.

Sanspair.

Jeg ſeer kun et lykkeligt Middel, for at helbrede mig.

Gorju.

Og hvori beſtaaer det?

Sanspair.

At ſee Originalen af alle de Yndigheder, ſom denne farlige Copie foreſtiller mig. Thi jeg bliver viſt Meſter over min blinde Tilbøielighed, derſom jeg kan ſaae hende at ſee, og hun vil give ſig tilkiende? Hendes Egenſkaber vil ſnart blive anſtødelige for min Fornuft, og en ſikker Modgift for mit Hierte. Thi lange ſra at finde et fuldkomment Fruentimmer, vil jeg ſaae en Galning og fræk Coquette at ſee.

Gorju.

Men Herre, det er at dømme meget formæſteligt.

Sanspair.

Men ere vel Fruentimmerne for nærværende Lid anderledes? Siig mig, hvor ſkal jeg finde et Fruentim-

Det ſøre Menneſke.

N

mer,

mer, som er forsigtig, dydig, vittig, oplyst, moersomt, der ved at tie i rette Tid, med eet Ord: een som skæker sig for mig?

Gorju.

Uden at dølge noget for Dem, saa kan De finde indtagende Gladderhanker overalt, men dersom De søger efter een, som kan tie, naar det ikke skeer enten af Indsæld eller Egenfindighed, saa kommer De min Troe til at søge længe Herre. Og det, som endnu mere er, hun skal tillige være lærd! men var det ikke langt bedre, at hun var uvidende?

Sanspair.

Min Ven! Den Uvidende kiender ikke sin Pligt, og kan derfor letteligen skeie ud af Veien, uden selv at vide det, da derimod den, hvis Forstand er oplyst, kiender den paa det allernærmeste; hendes Videnskab, er den sikkerste Skildpagt, der kan sættes for hende; hendes Siæl, som er opløstet til de allerhøieste Betragtninger, beskæftiger sig allene med alvorlige Ting; den er saa langt fra at lade sig indtage af det forfærlige og blendende, at den har Modie med at fornægte sig til de tilladelige Forlystelser.

Gorju.

Men jeg har hørt sige, ja ret jeg, og det af fornuftige Folk —

Sanspair.

Af Tøffer, min Ven! Jeg tænker og I tænker, men derfor ere mine Meninger dog ganske adskilte fra jeres.

Gorju.

Gorju.

O! Det veed jeg Herre.

Sanspair.

J retter jeres Tanke ind efter Jandres Begreb,
men jeg følger kun mine egne.

Gorju.

Der er intet viffere.

Sanspair.

Der kommer nogen, hvem kan det være, der vil tale
med mig saa tilig paa Morgenstunden.

Gorju.

Det er Deres nye Tiener.

Scene 3.

Sanspair, Gorju, Henrik.

Sanspair.

Hvad godt vil J min Hr. Henrik?

Henrik. (leendes.)

Min Herre —

Sanspair.

Hvad leer J af?

Henrik.

Forlad mig det, men jeg kan viffelig ikke bare mig.

Sanspair.

Hvorfore?

N 2

Henrik.

Henrik.

De kalder mig min Herre.

Sanspair.

Ja min Herre.

Henrik.

Paa min Ære, det troede jeg ikke at jeg var.

Sanspair.

Og imidlertid er I det dog.

Henrik.

Jeg? Jeg er ganske forvirret derover at De vil bruge Complimenter med saadan en fattig Diavel.

Sanspair.

Kom, kom mit kiære Barn, jeg har mine Aarsager, hold derfor op, at tage det for Complimenter, som er en Virkning af det, den menneskelige Natur foreskriver en fornuftig Mand, og som burde udøves paa alle Steder og ved alle Leiligheder. Jeres Skiæbne er at tjene, og jeg stræber ved mit gode Hierte at gjøre denne Ulykke taalelig for jer, og dette maage være jer nok eengang for alle.

Henrik.

Alt dette gjør mig saa forundret, at —

Sanspair.

Lad jeres Forundring fare, og om det behager jer, saa lad os komme til Sagen. Hvad vil I, min Herre? (til Gorju.) Han er ganske bestyrtset.

Gorju.

Det har han Aarsag til.

Henrik.

Henrik.

Her er en Herre, som begjærer at tale med Dem.
Befaler De at han skal komme ind, eller skal han bide lidt?

Sanspair.

Viid dette min Ven, at jeg aldrig lader nogen bide i
mit Huis. Jeg gjør mig en Lov deraf, at tale med en-
hver i samme Dieblif.

Henrik.

Men da det er saa tidlig —

Sanspair.

Alle Timer ere beleilige for mig. (til Gorju.) Saa-
snart jeg er allene vil jeg gaae til Bords.

Gorju.

Ganske godt, om et Dieblif skal Maden være færdig.

Sanspair.

(hukkende meget dybt.)

Jeg er jer uendelig forbunden, men skynd jer noget,
om I saa behager.

(Gorju gaaer, tilligemed Henrik.)

Scene 4.

Sanspair, den gamle Grev Arbois.

Greven.

(til Sanspair.)

Er det tilladt at komme ind?

Sanspair.

Ja, min Herre.

N 3

Greven.

Greven.

Det er noget tidlig at jeg kommer Dem til Veilighed, men da mit Huus er tæt herved, saa veed jeg, at man kan faae Dem i Tale, i hvor tidlig det end er.

Sanspair.

Ere vi da Naboer?

Greven.

Ja ganske vist, thi mit Kammer er lige for Deres, og vi kan tales ved i største Næghed, uden at have no-
dig at sætte en Fod uden for Døren, eller engang at snakke meget høit. Jeg havde ogsaa længe siden betient mig af denne gode Leilighed til at komme i Bekendtskab med Dem, men da man har sagt mig, at De gierne vilde leve i Eensomhed, saa har jeg aldrig turdet driste mig til at forstyrre Deres Roelighed.

Sanspair.

O min Herre! jeg veed nok, at der tales paa adskillige Maader om mig, og at man holder mig for et underligt Menneske. Men omendstundt jeg er en sæt Mand, saa er jeg dog ingen Vildmand. De fleste Mennesker forekomme mig affælselige, deres Omgang er efter mine Tanker meget farlig, fordi de har skilt dem ved den elskværdige Ufuldskab, der forjagede Frækhed og Laster, langt fra dem; fordi Egennytte har fordærvet deres Hjærter, og utallige Feil forandret deres Skikke og Sæder; fordi Pragt og Overmod, Oprindelsen til tusende Laster, har bragt dem til at forglemme Grens Negler. Ja min Herre, alt dette forbinder mig til at foragte dem; men deres Vildfarelse opvækker min Medynk. Og i hvorel
at

at vore Meeninger ere ganske stridige, saa kan jeg dog ikke hade dem; de blive stedse mine Brødre. Hvilket Menneske, der kan stille sig fra dem, kan blive min Ven, og langt fra at være mig forhadet, saa vil Ære, Fromhed, Nødselighed og Visdom opvække i mit Hierte den hæftigste og ænneste Kierlighed, ja jeg vil tilbede disse Egenskaber hos den allerringeste, og gjøre mig selv til et Offer for at befordre hans Lykke.

Greven.

Jeg seer nok, at man mishager Dem, naar man vil forstille sig, og derfor vil jeg tale reent ud med Dem. Man holder Dem for at være latterlig, egenfindig og naragtig. Jeg har selv troet det, og gjort mig retsaffen lys paa Deres Beforsning. Men hvor kiender man Dem Æt! Og hvor er Deres Maade at tale paa ikke ulige —

Sanspair.

Jeg veed, at man gjør mig Uret overalt, men jeg besymrer mig meget lidet om, hvad Folk snakker. Det eenes Menneske er en virkelig Vasilist imod det andet, et forgiftigt Dyr, hvis blotte Diesyn er nok til at dræbe; han er stedse en Muldvarp, for jaavidt det angaaer hans egen Person, men han betragter andres Feil med Falke:Øine, foragter heele Verden, og ophsier sig selv; og uden at gjøre mig Umage med at dræge ham ud af denne store Bildfarelse, saa indskrænker jeg min Omsorg til at helbrede mig selv; for at see min Møie belønnet med en lykkelig Virkning, saa stræber jeg egentlig at blive en Original, som er tværtimod Verdens; jeg undfsier alle dens Sædvaner, og troer, at den er den beste.

Greven.

Deres Forsæt er godt, men det lader som det store Fremgang til Slutningen vil bringe Dem til at gaae alt for vidt, og i hvorvel at det er et Beviis paa en stærk Forstand, saa holder jeg dog den Regel, at Middelveien er den bedste, for at være ganske ret; den beviiser: at en viis Mand bør ved alle Leiligheder være det med Maade og Beskedenhed.

Sanspair.

Jeg frygter intet saa meget, som at lignede ved andre. Jo ferre der ere, som ligne mig, jo klogere troer jeg mig selv at være. Det er altsaa ikkun at spille sin Umasse, om nogen vilde søge at forandre mig.

Greven.

Det er ikke heller af den Aarsag, at jeg er kommen hid.

Sanspair.

Hvad er det da? Skulde vel en hemmelig Bevægelse? —

Greven.

Nei min Herre! Det er allene et Portrait angaaendes, som jeg, saavelsom min hele Familie, tager Deel i.

Sanspair.

Et Portrait? Og hvis er det?

Greven.

Det er min Datters.

Sanspair.

Deres Datters? O Himmel! har jeg ogsaa hørt ret til?

Greven.

Greven.

Ja, min Herre.

Sanspair.

De kan være forvissset om, at De skal faae det tilbage.

Greven.

Det tvivler jeg ikke paa, og jeg haaber, at De strax giver mig det med.

Sanspair.

Den, der har tabt det, skal selv afhente det. Jeg troer, at De er en ærlig Mand, og har ikke den mindste Tvivl om Sagens Rigtighed. Men De maae forlade mig, at jeg er paaftaaende i denne Post; det er det Vilkaar, som jeg har ladet bekiendtgjøre, det er nødvendigt, og jeg veed selv Aarsagen hvorfor.

Greven.

Nødvendigt eller ei, saa maae vi rette os derefter; men naar De faaer at vide, hvem jeg er, saa synes mig, at De bør have lidt mere Fortroelighed til Grev Arbois.

Sanspair.

Jeg troer Dem, men jeg er meget for at være overbevist om alle Ting. Mit Forsæt er tillige, at vi ville lære at kiende hinanden bedre, derfor hav den Godhed, at rette Dem heri efter min Forsætighed, den er billig, og jeg har kundgiort den for hele Verden.

Greven.

Det er sandt.

Sanspair.

(Efter at han har siddet lidet i Tanker.)

Er Deres Datter gift?

Greven.

Hun har været gift i tvende Aar med en gammel Mand, hvilken hun, uagtet hans høie Alder, havde meget kjær. Hun har allerede begravet hans Død i fiorten Maanedes, endskiønt hun baade er ung, deilig, og velskabt.

Sanspair.

Det er et rart Exempel. Men min Herre, imellem os sagt, hvad kunde bevæge Dem til at give Deres Datter til en gammel Mand.

Greven.

Da Fruentimmerne af vores Familie efter Testamentet er udeløst fra Arv, saa ere de tvungne til, enten at gaae i det Kloster, de efter Testamentet ere indsatte til, eller at blive slet givte.

Sanspair.

Jeg har altid havt en Affkye for slig ubillig Deeling. Jeg er i samme Omstændighed, jeg har umaadelige Rigdomme, hvoraf jeg har i Sinde, uagtet vores umenneskelige Rettighed, at give min Søster en anseelig Deel til Medgift, dersom hun vil tage en Mand af min Haand. Det er een af mine Fættre, jeg har tiltænkt hende. Men den Toffe afflaaer det bestandig, thi hun er stolt, forsænelig, og al hendes Munterhed har ikke kunnet frelse hende fra at sætte sig naragtige Grillen i Hovedet. I det mindste har jeg hende mistænkt for at —

Greven.

Greven.

Min Datter har derimod ingen anden Villie, end hendes Faders. Hun har en dydig Siæl, der er bleven moden for Aarene, og er tillige dybsindig.

Sanspair.

Dybsindig?

Greven.

Ja, skulde De vel troe, at hun paa hendes Alder veed og kiender alleting. Ja det som mere er, saa er hun ganske indtaget af Newton; efter hendes Sigende, saa har han en guddommelig Forstand, og Descartes gielder slet intet hos hende. Ja! hvad er vel det, som hun ikke forstaaer? Hun har en forunderlig Hukommelse, hun besidder utallige Videnskaber, saasom Chronotogien, Historien, Geographien, Physiken, hun skriver som en Engel, saavel i Vers, som i solut Stil, og taler tyve adskillige Sprog med lige Færdighed.

Sanspair.

Jeg maae tilstaae, at denne Afbildning er meget indtagende. Store Gud! hvilket et Fruentimmer! deilig, dydig og lærd. Men sig mig, min Hr. Greve! vil De ikke give hende bort?

Greven.

Jo, jeg har fundet en elskværdig Mand til hende, som er ung, velstabt, temmelig riig, og af Stand.

Sanspair.

(med Hefstighed.)

Er da denne Forbindelse ganske fast besluttet?

Greven.

Greven.

Det beroer allene paa mig, og da Greven af Beaufang er et fordeelagrigt Partie, ſaa vel i Henſeende til hans Midler, ſom til hans Rang —

Sanspair.

Beaufang? Det er min Syſter-Søn.

Greven.

Deres Syſter-Søn?

Sanspair.

Ham ſelv. Men kan jeg ikke ſaae at vide, om Deres Datter elſker ham?

Greven.

ſkal jeg ſige ſandt, ſaa veed jeg det ikke ſelv forviſt; naar jeg taler til ham derom, ſaa ſvarer han intet derpaa. Men enten hun elſker ham eller ei, ſaa er det en Sag, ſom allerede er beſluttet; thi da dette Partie ſikker ſig meget godt for hende, ſaa ſkal det ogsaa fuldbyrdes med det allerførſte.

Sanspair.

Kære Naboe! Man bør aldrig tvinge et Hjerte.

Greven.

Got!

Sanspair.

Dersom De vilde troe mig —

Greven.

Jeg har ikke i Sinde, at lade mig foreſkrive Love af ſaa ung en Hjerne.

Sanspair.

Sanspair.

Men da Deres Datter beſidder ſaa ſtor Forſtand —
Greven.

O! jeg beſidder mere end hun, og jeg vil endelig have denne Sag bragt til Ende i denne Aften. Og nu maae jeg gaae bort, for at forkynde hende det. Hun ſkal ſiden komme her hid til Dem. Deres Tiener.

Sanspair.

Vil De at jeg ſkal følge Dem til Dørs? Der er efter mine Tanker ingen større Taabelighed end denne Skif, og jeg følger den ellers aldrig, men for Deres Skyld, vil jeg i Dag underkaſte mig ſamme. Thi hvad ſkulde jeg vel ikke gjøre for at behage Dem?

Greven. (ſmilende.)

Jeg ſeer gierne, at man følger den almindelige Skif. Men jeg frietager Dem derfra, og beder Dem ret indſtændig ikke at gaae ud af Deres Kammer. Lev vel.

Sanspair.

Indtil vi tales ved igjen.

(Greven gaaer.)

Scene 5.

Sanspair.

(allene kaſtende ſig i en Lehnſtoel.)

Jo, jeg er rigtig nok i Snaren. Kiærligheden forfølger og beleirer mig fra alle Kanter. Der er ingen Redning for mig. Det er ude med mig. Jeg er Dødsens. Jeg elsker. Jeg er Jaloux. Ak! hvor er min
Skiebne

Skiebne haard! Et ulykkelig Portrait indtager og for, blinder mig. Men jeg vil, at min Fornuft skal altid blive den stærkeste. Ak! hvad lyder den mig ikke slet! Hvorledes? Jeg min Søster: Søns Medbeiler, og en ulykkelig Medbeiler. Thi det tvivler jeg ingenlunde paa. Han er ung og stæiende, han sukker og bliver anført, jeg vilde gjøre mig latterlig, om jeg meldte mig efter ham, og det som mere er, saa er han understøttet af hendes Fæder, som endnu i denne Dag vil have dette Partie sluttet. Skal jeg da vove mig ud paa et Hav, hvor jeg er vis paa at lide Skibbrud? Og desforuden er jeg? Er jeg fæbt til at giøre mig? Skal jeg nu give Folk noget at lee ad, ved at efterfølge de Toffer, som jeg forhen har beleet. Jeg giøre mig? Hilleffam! Hvor vilde ikke det klæde mig got! Nei, nei, tie kun stille mit Hjerter, der bliver saamen dog slet intet af. (han taler til Portraitet.) Og du stumme Forsører. For nu ikke at frygte din Magt længere, saa brænder mit Hjerter af Begierlighed til at stille sig af med dig. Ja, lad os giøre det, som mere er, lad os sende hende det, og derved undflye en Person, som er langt farligere, end hendes guddommelige Vilsede. Ja, lad os uførtøvet følge dette ædelmodige Forsæt. Ak! nu kiender jeg mig selv igien, og begynder at skænke mig min forrige Hoiagtelse. Hvilken Ere! Mit Hjerter brister af Fortrydelse derover, mens —

Scene 6.

Sanspair, Gorju.

Gorju.

Maden er færdig, Herre.

Sanspair.

Sanspair.

Jeg har ingen Lyst at spise paa nærværende Tid. Lad dem bide med at rette an, indtil den kommer igjen. (Han rækker ham Portraitet uden at slippe det.) Der, bring dette Portrait her lige over for i Grev Arboises Huus, jeg har hørt, at det er hans Datters.

Gorju.

(betragter det.)

Virkelig, naar jeg ret besinder mig, saa troer jeg at kunne kiende det igjen af det jeg en Dag saae hende staae for Vinduet, og see her over til Dem. Og mig tykkes —

Sanspair.

(uden at slippe Portraitet.)

Gaae frax.

Gorju.

Hvilken en herlig Seier har De dog endelig vunden.

Sanspair.

Giv en Ende derpaa, om I saa behager, jeres Besømmelser dræber mig.

Gorju.

Det er ogsaa meget artigere, at sende hende det, end som at tvinge et Fruentimmer til at hente det hos Dem.

Sanspair.

Gaae dog jeres Vel.

Gorju.

Men Herre! De maae først flye mig det.

Sanspair, (med Hæftighed.)

Hvad for noget?

Gorju.

Gorju.

(i ſamme Tone.)

Portraitet.

Eanſpair.

Der er det. Nagtet min ſtore Smerte. — Men jeg troer, at jeg gjør bedre, derſom jeg hvinger hende det ſelv. Levemaanden forbinder mig til denne Høſtighed.

(Han gaaer.)

Scene 7.

Gorju, (allene.)

Jo, jo, den gode Karl er klar nok. Far vel al Besynderlighed.

Scene 8.

Baronen, Gorju.

Baronen.

Jeg kan ingenſteds finde min deilige Narvaagne. Hvad for en Egenſindighed gjør hende ſaa eſterladen i Dag.

Gorju.

O! jeg troer, at det er vores Landsbhemand der kommer, nu ſaaer jeg at høre, hvad got han vil.

Baronen.

Ei! god Morgen.

Gorju.

Hvad fanden vil De her ſaa tidlig?

Baronen.

Baronen.

Jeg er kommen til min Cousin, for at søge efter min Cousine. Har hun endnu ikke ladet sig see?

Gorju.

Nei, men hun er opstaaen.

Baronen.

Det veed jeg nok! Na' sagen til, og siden vi ere under fire Dien, saa kan jeg nok sige Dig det, at fra den Tid af, hun fik mig at see, har jeg hende mistænkt for, at hun har en stor Længsel efter at blive Baronesse, og det er denne Længsel, der berøver hende Sovnen; den Behag, hun finder i mig, den jager hende af Sengen. Er det ikke sandt Gorju?

Gorju.

Jeg tvivler paa min Troe endnu derom.

Baronen.

Men jeg, jeg vil være Dig Mand for, at denne lille Gaas tilbeder mig. Gaasnart hun bliver mig vaer, saa løber hun strax af Veien, i det Haab, at jeg skal følge efter hende, og da jeg har Forstand, saa har jeg mærket hende denne List af.

Gorju.

Men har hun da ikke sagt Dem nogle søde og kierlige Ord?

Baronen.

Jo, saa ongefær. Thi forgangen Dag, efter at jeg havde kastet et Par forliebte Bline til hende, sagde jeg: Her seer De Deres tilkommende Brudgom.

Det sære Menneske.

o

Gorju.

Gorju.

Men hvad ſvarede hun Dem?

Baronen.

Hun gav ſig hiertelig til at lee. Nu kan Du jo lee ſee, min Son! hvad det vilde ſige.

Gorju.

Ja det kan jeg tydelig nok ſee.

Baronen.

Naar en Pige leer ad ſligt, ſaa er hun velfornøiet dermed.

Gorju.

Det er ganſke viſt. O! hvilken Lykſalighed! at have ſig en Forſtand, at man ſtrax kan begribe Aarſagen til en Ting, naar man ikkun kaſter Øinene paa den.

Baronen.

Jeg kunde ſige dig endnu mere min Ven! Men man bør legge Tømmen paa ſin Mund. Thi i Gaar, da min Couſin endelig vilde vide hendes Meening angaaende min Perſon, ſvarede hun ham, at hun hadede mig.

Gorju.

Er det da Kierlighed?

Baronen.

Jo, Pigerne ere ligesom Drømme; derſom man troer det, de ſige, ſaa bliver man bedraget, derfor, ſaaſnart jeg ſeer Couſine Sanspair ſtille ſig ſtolt an imod mig, og tage et foragteligt Vaſen paa ſig, ſaa raaber jeg ſtrax: O! min indtagende Duffe! hvor vel ſkiuler du din Kierlighed, ſom jeg foraarſager dig.

Gorju.

Gorju.

Og hvad svarer hun derpaa?

Baronen.

Enten ikke et Ord, eller og hun siger: O! hvad er De roffet, kedsommelige Landsbye-Kompen — og saa er jeg færdig at gaae fra mig selv af bare Glæde.

Gorju.

Det er et meget fint og rørende Beviis paa Kierlighed.

Baronen.

Saa der er en barnagtig Undseelse; en af Byens Fantaster tog sig en Tale, enten for en Virkning af Had eller Foragt, men man kan ikke bilde en Herremand fra Island sigt paa Ermer! Og veed Du vel, at jeg lever som en liden Fyrste i mit Huns?

Gorju.

Det veed jeg nok, og der er ingen, som tvivler derom. Men vil De ikke blive ved Hoffet?

Baronen.

O! Ju! Det er et forbandet Sted for os Baroner, og der siges, at vi har ifkun en slet Anseelse der. Men jeg har i Sinde, at føre min Brud til mit Guds. Mine Undersaatter skal ret viise sig for hendes Dine, og min Forædled skal komme os i Møde, for at bede hende være velkommen.

Gorju.

Er han da saadan en stor Orator?

Baronen.

En usorligelig Orator. Han taler Jydsk, som en Cicero.

O 2

Gorju.

Gorju.

Han gjør Handen heller?

Baronen.

Vi Gyder har en fiin og giennemtrængende Forstand. Og naar du har hørt mig tale, ſaa har du vel ikke Aarsag til at tvivle mere derom.

Gorju.

For Pokker, derſom de alle ere ſaa ſkarpsindige, ſom De, ſaa kan man med Rette ſige, at de ere af det fineſte Slags. Og Deres Couſine vil ret have Aarsag til at forniſie ſig.

Baronen.

Ja, ſkal jeg ſige ſandt, ſaa er hun lidt plump, men vi ſkal nok ſætte Skik paa hende. O hvor vil hun ikke brøſte ſig af at være Fru til ſligt et Sted, ſom Ulveborg! Ja, min Kiære, hun vil ſaae et forunderligt Syn at ſee. Et beſættet Slot, med ſtore udtørrede Grave omkring, ingen Have eller Vandspring, thi jeg er en Hader af ſlige Lapperier; jeg har nedfældet Skoven, og ødelagt en Hoben unge Von-Bøge, og dette Kneb har bragt mig mere end hundrede tuſende Rigsdaler ind. For nu ikke at lade noget ligge øde til unyttige Zirater, ſaa er det Pløven, ſom for nærværende Tid omgraver mine Blomſter-Beeede, og af tuſende ſmaa Indhegninger har jeg vidſt den Konſt at gjøre et enefte Stykke Jord. For nu tillige at blive befriet fra tuſende nyſgierrige Toſſer, ſom Stedets Skionhed hver Dag trak derhen, ſaa har vi ingen anden Dag, end den, ſom falder ind af et Bryſtverk af de nyeligen fældede Træer, og vores Spadseregang er uden for ſamme.

Gorju.

Gorju.

Altsaa elsker De det, som er ligefrem og bondagtigt?

Baronen.

Ja det er min Fornøielse, og alt det, der har Navn af Kunst er en Vederstyggelighed for mig.

Gorju.

Nu forundrer jeg mig ikke mere over, at min Herre elsker Dem, han bør at betragte Dem som sin anden Jeg.

Baronen.

Det gjør han ogsaa, men hvor er Cousin gaaet hen?

Gorju.

Han er henne og klæder sig paa for at besøge en af hans Naboer.

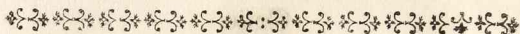
Baronen.

Det kan han gjøre længe nok for mig. Jeg vil imidlertid gaae ned i Kjøkkenet og see mig lidt om, og naar jeg har faaet Frokost, vil jeg besøge min Cousine.

(De gaae.)

Ende paa den første Act.

Anden Act.

Scene I.

Julie, Lisette.

Lisette.

To Piger, som ere ude af Sengen ved Dagbrækningen.

Julie.

Hvilket et Opholdssted, at være midt om Sommeren i Byen.

Lisette.

O! Bedrøvede Eensomhed!

Julie.

O! Græffelige Slaverie!

Lisette.

Jeg bliver visselig Folkestue, dersom jeg længe skal være indsluttet paa dette Sted, jeg maae endelig hen, og see til at jeg kan faae frisk Luft, og jeg vil have mig paa det allerbeste recommenderet i Grev Sanepairs Benaagenhed.

Julie.

Dersom Du forlader hans Huus, saa forspilder Du din egen Lykke, thi min Broder er gavmild, og endskjønt han falder mig besværlig, saa stræber jeg dog efter at behage ham. Hielp mig derfor, jeg beder Dig, at fordrive min kedssommelige Tid, thi jeg maae tvinge mig meget.

Lisette.

Lisette.

Ikke ret meget, og mig synes, at Deres Broder og De lever just ikke i den bedste Forſtaaelſe med hinanden.

Julie.

Det er ſandt, men for at komme til rette med ham, ſaa maae man gaae tilbage igien til de Tider, vore Forfædre har levet udi. Han paaſtaaer, at jeg ligesaa vel ſom han ſkal gaae klædt ſaaledes, ſom de gif. Han finder Poſcher latterlige og beſværlige, og viſer ſaadan en Afſkye for denne Prydſe — —

Lisette.

Men De maae ogſaa tilſtaaе, at Deres ere meget ſkøre, og det forundrer mig ſlet intet, at det er anſtodeligt i hans Dine.

Julie.

Derſom jeg var mindre frygtſom, og ikke ſaa ſoielig, ſom jeg er, ſaa ſkulde de endnu være ſtørre; thi jeg ſeer hver Dag dem, ſom ere endnu ſtørre.

Lisette.

I ſaa Fald maae de og være af en forſkrækkelig Størrelſe, og intet kan være hæſligere. Hvad mig anbelanger, ſaa retter jeg mig efter hans Smag, ſom De ſelv ſeer, og jeg finder min Regning ret godt derved.

Julie.

Ja, Du har ingen Skade deraf; Du vinder min Broders Yndſt.

Lisette.

Hvorfor kan De ikke da viiſe ſamme Iſoielighed imod ham?

Julie.

Himlen bevare mig derfra! Jeg tænker, at det paa min Alder ikke alene er tilladt, at sælge Moden, men endog at gaae lidt for vidt deri. Min største Omsorg bestaaer i at purre mig, og intet er saa behageligt for mig, som en nye Mode; thi man kan umuelig være smuk, naar man ei er efter den. og den allerurimeligste har Yndigheder i mine Dine. Med et Ord: Modens Regler ere min største Lov.

Lisette.

Altsaa er De just det, som er tvertimod, hvad Grev Sanspair er. Moden forarsager Skral hos ham, og han bær en Affkye for Pragt og Overdaadighed. Jeg kan visselig ikke begribe, hvor der kan være saa stor Forskiel imellem en Broders og Søsters Sindelav, og man kan ved denne Leilighed med Joie sige: at Naturens største Skønheder bestaaer i Forandringer.

Julie.

Min Broder troer, at jeg er en Daare, og jeg paa min Side betragter hans søre Udfærd med Medlidenhed.

Lisette.

Den ene halve Deel af det menneskelige Køn beleer det andet halve. Greven har sine Feil ligesaavel som De Døres; men i det mindste har hans bevægende Aarsager saasdan en ædel Oprindelse, at de ere overtydende, uagtet alt det man har imod dem. Hans besynderlige Udfærd er latterlig, men man elsker Grunden til samme, endskiønt man beleer hans Bevemaade, og derforuden saa bør de store Midler, som han har bestemt Dem — —

Julie.

Julie.

Men han vil, at jeg skal tage en Mand af hans Haand, og hvad for en Mand Lisette! En uhehøvet og grov Landsbypemand, hvis udvortes Anseelse, Forstand, Tale, Tænkemaade, ret ligesom synes at trætte med hinanden, om den Ære at mishage mig. Og at forårsage mig en Leede til ham.

Lisette.

De har saamen ogsaa gjort en fuldkommen Virkning.

Julie.

Det er ganske vist, jeg bærer en Afstøje for ham. Al! hvor stor en Forskiel er der ikke paa ham, og paa den jeg tilbeder. Thi jeg maae tilstaae det, jeg er saa daarlig, og mit Hjerte — —

Lisette.

Ja, den unge Grev Arbois er en deilig Herre, men det er en Spradebasse, og Deres Broder kan umuelig komme til rette med sligt et Menneske, han bærer en Afstøje for alle dem, der besidder det, som nu omstunder kaldes artig og frit Væsen.

Julie.

Oa da dette er den eneste fuldkomne Egenskab i mine Dine, saa døm selv, om jeg kan elske den Mand, som man har udvalgt mig.

Lisette.

Hvilken en skønne Leilighed for Deres oprøriske og selvraadige Gemt, det vil sikkert vove alle Ting af Kierlighed til Grev Arbois.

Julie.

Det kan Du være vis paa.

Lisette.

Men dersom Deres Broder, indtaget af ſit eget Val, tvinger Dem med Magt til at ægte Baronen.

Julie.

O! jeg kiender min Broder, det er han alt for from til. Men om ſaa var, ſaa vilde jeg ikke blive her længere, men løbe hen til min Moder.

Lisette.

Og De kan være vis paa, at hun vilde meget badle Deres Forhold, og ſnukt bringe Dem tilbage igien.

Julie.

Vel an, ſaa ſkulde Broken-Klosteret tiene mig til en Tilflugt.

Lisette.

Hvilken en Tilflugt for Dem.

Julie.

Ja, jeg ſkulde leve roelig og fornøiet, naar mit Hjerte var i Frihed.

Lisette.

O! bedrøvelige Frihed! Hvor ſnart vilde Deres Hjerte ikke keedes ved den. Jeg forſiktrer Dem, at De ſnart vilde blive overbevist om, at en toffed Mand er tuſſende Gange bedre end et keedsommeligt Kloster. Men hvad tænker De paa?

Julie.

Jeg maae tilſtaaе, at din Snak gjør mig bange.

Lisette.

Lisette.

Kan De ſelv ſee, at jeg kiender Deres Hierte fra
Grunden af.

Julie.

Men imidlertid ſaa ſig mig: Hvad ſkal jeg gjøre?

Lisette.

Søg at forſvare Dem, ſaa længe mueligt er. Si-
den er det tids nok at gribe til andre Midler.

Julie.

Men Faren er overhængende, ſig mig: vilde Du
vel hielpe mig.

Lisette.

Hiertelig gierne, hvad Middel vil De, at jeg ſkal
gribe til?

Julie.

Haab den Godhed, at ſee paa mig.

Lisette.

Nu vel, jeg betragter Dem fra Top til Taale.

Julie.

Og kan Du ikke giette, hvad mine Dine vil ſige?

Lisette.

O! dem forſtaaer jeg meget vel. Siger De ikke,
at De ſaae gierne, om det var mueligt, at ſkaſſe Gre-
ven ind i Huſet?

Julie.

Jeg maae til min egen ſkam tilſtaae, at jeg on-
ſkede gierne, at tale et Dieblit med ham. Kunde Du
ikke hielpe mig dertil?

Lisette.

Lifette.

Jeg? Nei, det kan jeg aldeles ikke giøre, thi vores Portner er den ſinkarlige Dievel, en hundredſiet Argus, et Aſſum, ſom ingen tør drifte ſig til at komme nær paa ti Skridt.

Julie.

Søg at vinde denne farlige Dievel.

Lifette.

(bliver Paſqvin vaer.)

Hvad ſeer jeg? Naa Morgensfund har Guld i Mund! Der kommer en Mandſperſon. Mon han ſkulde have noget at ſige til mig? Jeg vil gaae ham i Møde, for at tale med ham.

Julie.

Og jeg vil gaae ind i mit Kammer.

(Hun gaaer.)

Scene 2.

Paſqvin, Lifette.

Paſqvin.

(betragter Lifette langt borte.)

Jeg kender hende ei, men jeg er ganſke forliebt i hendes Miner, og ſaavidt jeg kan ſee, ſaa ſtaaer mit Bæſen hende iligemaade vel an.

Lifette.

(neiende meget dybt.)

Min Herre — — — Jeg forſikrer Dem, at jeg er hans ydmygſte Tienerinde.

Paſqvin.

Pasquin.

Skønne — — — endskjønt jeg ikke veed, hvem De er, saa har Hendes igiennemtrængende Mine dog ved første Biektast bemestret sig mit Hjerte, og jeg er ganske tilforladelig Hendes allerydmygske Tjener.

Lisette.

Vi give hinanden verelviis meget smukke Navne, men naar jeg nu sagde Ham mit, kunde jeg da iliges maade faae Hans at vide.

Pasquin.

Hvorfor ikke det? Derksom man af en Hændelse kalder mig Pasquin. — —

Lisette.

Og mig Lisette.

Pasquin.

Lisette? Jeg vil være en Skielm, om der i min Livstid er kommen mig et sødere Navn for Dre.

Lisette.

Og det Navn Pasquin klinger uforlignelig vel; det lader ret ligesom disse Navne være skabte for hinanden.

Pasquin.

Hun kan være forvissat om, at Pasquin er ganske og aldeles til Hendes Tjeneste.

Lisette.

Det er meget artig gjort af Ham, og Han kan være forvissat om det samme hos Lisette.

Pasquin.

Det har Hendes Dine allerede sagt mig, elskverdige

dige Putte, og jeg maae tilstaae, at jeg strax troede, at Hun var i Tjeneste hos en Skionhed i dette Huns.

Lisette.

Ja, det er jeg ogsaa, men Tiden er kostbar for mig, jeg frægter, at man allerede har savnet mig. Lad os derfor komme til Sagen i sig selv.

Pasquin.

Det er just det, som jeg forlanger.

Lisette.

Han forstaaer mig ikke.

Pasquin.

Forlad mig det.

Lisette.

Hvorledes?

Pasquin.

Hun vil, at vi i dette Dieblis skal forbinde os med hinanden, ved at skienke hverandre en fuldkommen Fortrolighed.

Lisette.

O! min Fortrolighed kommer først, efterat jeg har erfaret, om man fortjener den; har Han derfor i Sindet at vinde den, saa stræb, at gjøre sig værdig dertil.

Pasquin.

Lad see engang, ved hvad Midler man kan erhverve sig samme.

Lisette.

Begynd med at sige mig Hans Herres Navn, skulde jeg vel ved en Hændelse have den Være, at kiende ham.

Pasquin.

Pasquin.

Det kunde meget vel være.

Lisette.

Godt, dernæst vil jeg vide, hvad Karsagen er til denne Besøgelse, som vi har faaet af Ham saa tilig paa Morgenstunden.

Pasquin.

Det er en fornøden Følge.

Lisette.

Saa meget desbedre, og til Slutningen maae Ham underrette mig om den Maade, Han har brugt, til at komme herind i Huset. Thi det er en Sag, som er meget vanskelig.

Pasquin.

Men, førend jeg svarer paa disse mig forelagte Spørgsmaale, maae jeg først være forvissat om een Post.

Lisette.

Slig, hvad det er, jeg beder Ham.

Pasquin.

Tiener Hun her i Huset?

Lisette.

Ja.

Pasquin.

Mens — — — tiener Hun hos Julie?

Lisette.

Hos hende selv.

Pasquin.

HilseHam! Hvor glæder det mig!

Lisette.

Eisette.

Og hvorfor det?

Pasquin.

Jeg skal strax sige Hende det; men mellem os sagt, veed Hun da ogsaa hendes Hemmeligheder?

Eisette.

Ja, det forstaaer sig.

Pasquin.

Det var en skønne Tidende! Jeg er kommen her i Huset, for at tiene under Hendes Opsyn, og, saavidt jeg kan mærke, kunde jeg ikke falde i bedre Hænder; thi Hun maac vide, at min Herre — — —

Eisette.

Er det ikke Arbois?

Pasquin.

Jo, ganske rigtig.

Eisette.

Hvilken fornuftelig Hændelse! Og hvad vil Hans Nærværelse ikke være en Trøst for os! Men ved hvad for et hemmeligt Middel er Han kommen ind i vort Fængsel.

Pasquin.

(fremviser et Brev.)

Der seer Du mit Pas.

Eisette.

(læser Opfkrivten.)

Til Brev Sanspair.

Pasquin.

Vasquin.

Det er et Brev fra hans Moder, som har sendt mig herhid til ham.

Lisette.

Saa! og af hvad Aarsag?

Vasquin.

For at gaae i hans Tjeneste.

Lisette.

Og hvad skal Din Bestilling være?

Vasquin.

Det skal være Kammertiener.

Lisette.

Altsaa har Han forladt Grevens Tjeneste.

Vasquin.

Det være langt fra. Men da han selv ikke kunde komme til sin Kiereste, som man holder indsluttet paa dette Sted, saa har han søgt ved denne behændige Streg, at bringe mig her ind i Huset, paa det jeg ved min Omsorg kunde forskaffe ham Leilighed, til at faae hende i Tale. Og vi har brugt en stor Snedighed, for at sætte dette Puds i Værk. Grevens Moder søgte overalt efter en Kammertiener til ham, som var vittig, hurtig, skarpsindig, og velstakt, dette fik min Herre at vide af en gammel Kone, som for mange Aar siden havde tient hos denne gode Frue. Derpaa made hun det saaledes underhaanden, at hun beglerede at see mig, jeg fremskillede mig da for hende paa det allerbeste recommendede, og da jeg desforuden blev understøttet af min Skabning, saa kan jeg, uden at rose mig

Det sære Menneske.

P

selv,

selv, sig, og jeg haaber, at Hun ikke tvivler derom, at den gamle Grevinde strax fattede Gudhed for mig, og sendte mig herhid til hendes Søn, og da hun nu bliver indtaget til min Fordeel af det Brev hun har skreven ham til, saa troer jeg, at han ligesaa lidet, som hun, skal tage i Betænkning, at finde Behag i mine Fortienester.

Lisette. (neiende.)

O! det tvivler jeg ingenlunde paa.

Pasquin.

(brystende sig.)

Deri gjør Hun ganske ret.

Lisette.

Tag imidlertid imod en nyttig Lærdom, og stræb, at kiende Hans nye Herre. Alt det andre ikke er, det gjør han sig en Ære af at være. Et besynderligt Menneske, saavel i Henseende til hans Meninger, som i hans Tale og ganske Adfærd.

Pasquin.

Det har hans Moder allerede sagt mig, og jeg har gjort mit Udkaft efter hans Tænkemaade.

Lisette.

Med et Ord, han er et Menneske, som har ikke sin Lige.

Pasquin.

Saa underlig, som han ogsaa er, saa skal jeg dog snart finde Leilighed, til at erhverve mig hans Fortroelighed. Jeg er skiftet til alle Ting, og retter mig efter enhver Smag, og som Ordsproget lyder: tuder med

med de Ulve, jeg er iblant. Jeg skal i en Hast giøre en Prøve for Hendes Dine paa det store Pund, Naturen har nedlagt hos mig, ved det Hun om et Die-
blik skal faae min rette Herre at see heer i Huset.

Lisette.

Men hvorledes skal han komme ind? Da vores Portner er verre end Ganden selv.

Vasquin.

Det er sandt; men tive Ducater i rede Penge, med Lovte paa tive andre, har giort ham ganske ven-
lig. Jeg har fundet Middel, til at tæmme den fare-
lige Diebel, han er bleven saa from som et Lam, og
Grev Arbois har frie Adgang her i Huset.

Lisette.

Det er en god Begyndelse for ham, at denne be-
hændige Streg er lykkedes Dig.

Vasquin.

Men han er ikke den eneste, som jeg har at ar-
bejde for.

Lisette.

For hvem da?

Vasquin.

For hans yndige Søster, fra hvilken jeg har en
himmelig Befaling, til at indtræge Sanspair til hendes
Fordeel, og altsaa er jeg kommen her, for at tiene
Søsteren, saavel som Broderen, og det uden deres Fa-
ders Vidende.

Lisette.

Hvad forlanger da denne Søster af Sanspair?

N 2

Vasquin.

Pasquin.

Dette er saa stor en Hemmelighed, at den ikke kan betroes uden til en Pige, der kan tæmme sin Tunge; thi dersom det blev aabenbaret, saa vilde det forstyrre alle vore hemmelige Anslag.

Lisette.

Og tør Han ikke forlade sig paa min Tavsshed.

Pasquin.

Ikke saa ganske aldeles endnu, men mit Forsæt er, at komme i et næiere Bekendtskab med Hende, og saa længe vil vi bide med vores Fortrolighed.

Lisette.

Dersom Han kiendte mig, vilde Han vist tale af en anden Tone, og — — — Men jeg maae gaae min Vej, thi der kommer den anden Herre i Huset. Farvel saa længe. (Hun gaaer.)

Scene 3.

Pasquin, Gorju.

Pasquin.

Jeg har ikke den Gæde, at kiende Dem, min Herre! Men vi skal snart have den Lykke, at tiens een Herre. Mit Navn er Monfr. Pasquin.

Gorju.

Og jeg er Monfr. Gorju.

Pasquin.

(rækkende ham Haanden.)

Jeg er meget fornøiet over, at forefinde Ham.

Gorju.

Gorju.

(omfavner ham.)

Og Han er mig hiertelig velkommen.

Pasquin.

Jeg er Ham meget forbunden, Monse Gorju. O
hvilket et deiligt Navn!

Gorju.

Det er allerede mere end hundrede Aar siden, at
dette Navn er bekendt i den høiadelige Sanspaise
Familie.

Pasquin.

Hvordan, for Dievelen!

Gorju.

Og Han maae selv tilstaae, at det er nok, til at
gøre det berømmeligt.

Pasquin.

For en Ulykke, det troer jeg, det er ligesaa godt,
som den prægtigste Titel nu omstunder; men man har
de sagt mig, at Han var en Domestik her af Huset.

Gorju.

En Domestik? Ja, det er sandt, men een af de
fornemste. Jeg er Huus-Hofmester, og ved Leilighed
Kammertiener tillige. Og jeg kan rose mig af at være
den arbeidsomste i hele Huset.

Pasquin.

Men bringer Hans Betiening noget anseeligt ind
om Aaret?

Gorju.

Jo, men den er meget majsommelig, thi i dette Huus maae jeg være færdig til at rette an hvert Døgn, enten det er Nat eller Dag, det kommer Herren ud paa eet, hans Lyst til at spise er hans Middags-Klokke, og der er ingen Nøe at vente for os, uden i den Tid han sover.

Pasquin.

Men hvorledes kan han stoppe de store Omkostninger, som sli en Huusholdning maae forarsage? Han ødelegger sig selv.

Gorju.

Han? Nei, min Herre legger i det mindste nogle tusende Daler op hvert Aar ved sin Vindskibelighed, thi foruden det, at han er meget riig, saa ere alle hans Sager i saadan Orden, at ingen kan formindste ham en Skilling i hans Indkomster. Han beleer vore storpralende Herrer, der lade deres Forvaltere skalte og valte med alle Ting, ligesom de selv finde for godt, og ret ligesom give dem Rettighed til at udplyndre sig.

Pasquin.

Han holdes for at være en Nar, men jeg troer, han er meget fornuftig. At kunne være uden Forvalter, er den største Prøve derpaa; thi man forarmes ikke ved at bestaae sig selv.

Gorju.

Vel talt.

Pasquin.

Er hans Klædekammer pragtig forsynet?

Gorju.

Gorju.

Intet mindre end det, thi han er meget forliebt i alt det, som er gammeldags, og det er saa langt fra at han retter sig efter Moden, at den Kiole han bær, er vist over et halvhundrede Aar gammel, med lange vide Lommer, og en stor Paryk ganske stærk kræppet; han elsker en fløt og ret Dragt, hvori tillige er noget gravitøst, og derfor forekommer vore Tiders Mandfolk ham, som Duffer. Og det, som endnu mere viser hans Besynderlighed, er dette, at denne ærbare Mand paastaar, at alle hans Betiente skal være klædte paa det prægigste, og for alle Ting efter den nyeste Mode; saa ofte den forandres, saa forandres vore Klæder med. Han kan selv domme det af den Klædning jeg her har paa; thi den er meget for prægig for min Stand.

Pasquin.

Den klæder ham overmaade vel.

Gorju.

O! jeg er hans Tiener.

Pasquin.

Jeg tog ham i Forstningen for en lille Herres mand.

Gorju.

Jeg har ogsaa, uden at rose mig selv, baade Gang og Væsen dertil. Men tys der kommer Herren.

Pasquin.

O! hvilken smuk Skabning!

Scene 4.

Sanspair, Gorju, Pasquin.

Sanspair.

(sagte gaaendes i dybe Tanker.)

Hun var ikke opstaaen, og hendes Fader var gaaet ud, ak! hvad gjør det mig ondt! Min Slutning var fattet, hvem veed, om jeg alletider beholder saa megen Magt over mig selv, til at handle saaledes? Min Fornuft og mit Hjerte føre Krig med hinanden; men hvilken af dem skal beholde Seieren? Fornuften eller Hjertet. (Han bliver Pasquin vaer.) Hvad vil dette Menneske?

Pasquin.

Dette Brev vil underrette Dem om Marsagen, der har bragt mig herhid.

Sanspair.

Ha, ha, det er fra min Moder. Saa har hun da haat den Umage, at lede et Menneske op for mig, der var mig anstændig. Monsr. Gorju?

Gorju.

Hvad befaler Herren?

Sanspair.

J maane være betænkt paa, at have Maden færdig, thi mig tykkes, at min Lyst til at spise kommer igien.

Gorju.

Til hvad Tid, Herre?

Sanspair.

Til hvad Tid? Maaskee i dette Dieblis, Kællar og
saa

Saa noget ſildigere. Jeg vil lade Jer vide, naar jeg bliver ſulten.

Gorju.

Stegen er næſten mæd. Jeg er bange, at den bliver forſtegt.

Sanspair.

Saa ſæt en anden paa, men for alle Ting, lad dem ſpynde ſig noget.

Scene 5.

Sanspair, Paſquin.

Sanspair.

Lad os ſee, hvad min Moder ſkriver for godt om dette Menneſke. Jeg forlader mig derpaa, at hun har været lykkelig i hendes Valg, thi hun har en fin Smag, og er ikke lettroende; hvad mig anbelanger, da er jeg det i ſaa høi Grad, at det gjør mig latterlig. (Til Paſquin.) Sæt Jeres Hat paa, min Ven.

Paſquin.

Jeg, Herre?

Sanspair.

Som jeg ſiger, der ſkal ingen Omſtændigheder være imellem os.

Paſquin.

Men en Tiener — — —

Sanspair.

Sæt Jeres Hat paa, ſiger jeg, jeg vil have det.

Pasquin.

Men jeg tænker, at De har forglemt, at jeg er
Deres Tieneste, at Belanſtændigheden — — —

Sanspair.

Belanſtændigheden forbinder Jer til at adlyde mig.

Pasquin.

Dertil ſkal jeg altid findes villig, i hvad det end
maatte være, ſom De fandt ſer godt, at befale mig.
Og derſom De kræver det, ſom et Beviis paa min Lyd-
dighed, ſaa vil jeg ſtrar overbevise Dem derom, ved at
ſætte min Hat paa.

Sanspair.

Gode! Dette Træk behager mig.

Pasquin.

(ſætter Hatten paa.)

Naar Befalingen er ſaa alvorlig, ſaa er det bedre
at være roſet, end uldig.

Sanspair.

Man kan ikke tale bedre, og ſaaſnart man har
hørt Jer tale, ſaa har I ingen videre Recommenda-
tion nødig. Men imidlertid vil jeg dog læſe det. (Han
læſer.) „Min Søn! Ihvorvel jeg er vant til Jer
„res beſynderlige Opførelſe, ſaa ſeer jeg dog ſtedſe nye
„Sælſomheder, der ſøraarſage, at Jeres gode Navn
„og Rygte ſtaaer i Fare for, at blive ilde omtalet.
„Det er et ſatterligt Indfald, at jeg ſkal ſøge en Kam-
„mertener ud til Jer. Men det maae være ligeme-
„get, jeg haaber, at jeg har funden et Menneſke til
„Jer, ſom I kan være kient med, og jeg er meget
„fore

„ fornoiet derover. — Denne Fortælle er noget lang,
men lad os læſe ud til Enden. (læſer.) „ Det er en
„ meget fiøn Karl —

Vasquin.

(gjør en meget dyb Compliment.)

O! min Herre! Intet mindre end det —

Sanspair.

Forſtyrre mig ikke oftere, og ſpar diſſe Krumspring;
man vinder intet hos mig ved en utildig Yomighed,
hvorunder dog ſtedſe ſtiules en hemmelig Hovmod. De,
ſom beſidde Fortienefter, bør ikke at nægtes ſamme.

Vasquin.

Det ſkal ikke ſkee oftere, Herre. (ſagte) Det er en
meget latterlig Karl, han forekommer mig, ſom om han
havde ſaaet et Slag af en Veir-Mølle.

Sanspair. (læſer.)

„ Det er en meget fiøn Karl, af et godt Bæ-
„ greb og ſund Forſtand, og ſom i alle Maader ſvarer
„ til det, man havde ſagt mig om ham.“ Min Mo-
der har aldrig været ødſel med ſine Derſømmelſer.

Vasquin.

Min Herre —

Sanspair.

Alſaa har J Forſtand?

Vasquin.

Siden De ſaa vil have det, min Herre, ſaa maaſe
jeg bekiende, at jeg har Forſtand, ſom en Engel.

Sanspair.

Sanspair. (smilende.)

Slig en eenfoldig Bekiendelse er meget indtagende. (hansker) „ Han er flittig, hurtig og oprigtig, og „ man har sagt aed for hans Troeskab. Men det, „ som vil behage Dem best af alle de gode Egenskaber, „ han er bleven berømt for, er den forunderlige Gave, „ han har til at tie. „ — O! Forunderlige Gave! her i Kjøstbarhed overgaaer Guldet, dersom I besidder den, saa er I et ret Liggendesfæ; men siig mig, besidder I den virkelig? Kan jeg troe, at en Tjener kan opnaae siig en Ere? Og er I da den eeneste, som Himlen har benaadet med denne kostbare Gave? Er I dette Vidunder? Kom! Svar mig oprigtig. Er det sandt, at I kan tie? Min Gud, svar dog. Jeg troer I holder jer op over mig.

Vasquin.

Min Taushed, min Herre! bør svare for mig.

Sanspair.

Paa min Troe, denne Karl gjør mig forvirret. Kunde een af de græske Philosopher vel have svaret bedre? Kom hid min Ven! og lad mig omfavne Dig.

Vasquin. (triner tilbage.)

A! Herre?

Sanspair.

Uden Omsvøb.

Vasquin.

Hvad? Min Herre vil gjøre en Pigning imellem sig og mig? Og om jeg end har dreven Uforskammensheden saa vidt, at jeg har lat min Hat —

Sanspair.

Sanspair.

Gør, som jeg siger, jeg elsker Lydlighed. Lad os sætte os need. (De omsfavne hinanden.)

Pasquin.

Jeg sætte mig?

Sanspair.

Endnu? Ved første Ord.

Pasquin.

(Sætter sig hastig need.)

De seer selv, min Herre! at jeg er ikke andet end en Toffe.

Sanspair.

Jeg seer just det, som er tvertimod. Kom nærmere hid. Der er noget i min Opsørsel, der forundrer jer. Jeg tilstaaer det, at den er besynderlig, og det maade I allerede have mærket. Den dumme Pøbel fornøier sig derover, og troer, at jeg er en Nar, og maake har I samme Tanker om mig. Hvad siger I? En Herre vil tvinge sin Tiener til at sætte sig ved Siden af ham, ja ydermere, til at sætte sin Hat paa. Det er sandt, at tillade sine Tienere slig en Frihed i vore Tider, er at drive sin Godhed alt for vidt, og det er ikke Brug endog i de ringeste Huse; men da I har et godt sundt Begreb, saa hør mine Marsager. Jeg er et Menneske.

Pasquin.

Tilforladelig.

Sanspair.

Der seer I min høieste Ære: Titel, om endog

Etiaa.

Elisabnen havde bestillet mig til en Dommer og Herre over mine Med-Kreaturer. Ja, min Ven! Jeg er et Menneske, og I er det ligesaa vel som jeg. Er det ikke sandt?

Dasquin.

I det mindste har jeg troet det hidindtil, men derfor er der dog en stor Forskiel imellem os.

Sanspair.

Jeg, jeg seer ingen væsentlig Forskiel; det eene Menneske er ikke bedre end det andet, saa længe ingen af dem har havt den Ulykke, at fordærve sin Forstand og sit Hierte. Thi hvilken af de Dødelige fortjener den største Agtsomhed? Det gjør visselig den dydiaste og fornuftigste. Og hvilken er den foragteligste? Det er den, der udsøver de største Laster. Lad ham længe nok beraabe sig paa sine adelige Forsfædre. Lad ham troe sig selv at være bedre end andre. Dersom hans Hierte er fordærvet, saa er han den ringeste iblant alle Mennesker. Nagtet de ved Opdragelsen forudsatte Meeninger, saa seer jeg dog ingen anden Forskiel, alt det øvrige er et blot intet i Philosophens Dine, sølgelig har jeg intet forud for jer, og jeg bør forglemme dem, som I bør Erbødighed for, dersom vi ere hinanden lige i gode Egenskaber. I tier stille, og betragter mig med Forundring. Kan I mærke nogen anden Forskiel imellem os?

Dasquin.

Ja, min Herre! Dersom jeg ikke mærkede det, saa var jeg en Nar. De er en fornemme Herre, mens jeg, hvad er jeg? Een stakkels fattig Karl.

Sanspair.

Sanspair.

Og Aarsagen dertil?

Pasquin.

Den veed jeg ikke at sige Dem.

Sanspair.

Jeg min Troe ikke heller. Skibnen, der udøver sit Herredømme over Menneskene, har begejstret jer med ild, og mig meget vel. Mine Forsfædre har i forrige Tider været meget bekendte. De har ved deres berømmelige Heltedrifter erhvervet sig stor Rigdom, og prægtige Titler, som ved en Arve-Rettighed er tilfalden mig. Og jeres Forsfædre?

Pasquin.

Mine Forsfædre? Jeg har paa min Troe ikke den Ære, at kiende dem.

Sanspair.

Men I har dog vel havt nogle?

Pasquin.

Det kan meget vel være.

Sanspair.

Ja, det er tilforladeligt. Men hvad er da hans det dem? Det samme, som de allermægtigste saa ofte har erfaret. Thi da Lykken ligesom spiller Vold med det menneskelige Kion, saa har den opløst jeres Forsfædre til den højeste Spids, for at gjøre sig en Forsiøelse af at styrte dem ned igien. Mine derimod, efter at de i lang Tid har følet dens Grumhed, ere ligesom trappeviis stegne op til de andres Æres-Poster. Virkningen

ningen af en blot Hændelse, eller en lykkelig Forvovenhed, ret ligesom en Bippe, naar den ene Ende trykkes ned, saa stiger den anden op, og jeg kan ikke begribe, hvorledes de store, som dagligen see slige Omkæftelser, kan giøre sig en Vane af, at være høvmedige. De første Tider staae mig stedse for Dinene, og undertrykker al Stoltthed og Overmod i mit Hierte. Ja jeg giør mig ret en Fornægtelse af, at krænte det, og det er det, som giør mig saa sær; thi Menneskerne ere nu omstunder saa daarlige, at man ikke kan være fornuftige, uden ma. af alle Kræfter skyer det, som er deres Skik og Sæder.

Vasquin.

Det er sandt, De siger, Herre, alle Mennesker ere Narre, og der er paa den ganske Jord ikke et fornuftigere Menneske end De.

Sanspair.

(reiser sig hastig op.)

O! Hv! Nu smigrer I for mig, hvilken en skammelig Nederdrægtighed.

Vasquin.

Jeg troede, at De besad samme Svaghed, som alle store Folk; Berømmelser ere saa behagelige for dem, at jeg allene betiente mig af disse, for at rette mig efter Deres Smag, og for at faae at vide, om De elskede den bare Sandhed. Men jeg blev selv fangen i det Garn jeg satte for Dem.

Sanspair.

(tagende ham ved Haanden.)

I skal visselig forblive hos mig min Søn, Høi da! Monfr. Corju! Kom her ind.

Scene

Scene 6.

Sanspair, Pasquin, Gorju.

Gorju.

Her er jeg, og Waden bier efter Dem.

Sanspair.

Du kommer jeg ret strax.

Gorju, (sagte.)

Jeg maae blive gal.

Sanspair.

Giv denne Karl de Klæder, og hvad andet tilbe-
hør, som der blev gjort til hans Formand, han er just
af samme Størrelse.

(Gorju gaaer.)

Scene 7.

Sanspair, Pasquin.

Sanspair.

Siig mig engang, om I behager, hvem er jeres
forrige Herre?

Pasquin.

De kiender ham ingaske, thi han boer her i Nær-
værelsen.

Sanspair.

Jeg kiender ingen Monneske.

Det sære Menneske.

Q

Pasquin.

Pasquin.

Han spiser ofte hos Grev Arbois.

Sanspair.

Kiender I da denne Greves Datter?

Pasquin.

Nei, men jeg har hørt tale om hende. O! hellsken forunderlig Familie.

Sanspair.

Hvori bestaaer det?

Pasquin.

Denne Herre har to Børn, en Søn, der er ligesaa alvorlig og adstædig, som en gammel graaehærdet Mand, endnu langt mere besynderlig end som De, og det i hans blomstrende Alder.

Sanspair.

Er det mueligt?

Pasquin.

Ja.

Sanspair.

Saa maae han være viis af Naturen.

Pasquin.

Det er en Tato uden Skiæg, men hans Søster er endnu mere underlig, efter mine Tanker. Hun er i det høieste ifkun to og tyve Aar gammel, og i Steden for, at hun paa den Alder skulde være vild, lystig, munter —

Sanspair.

Hvad da?

Pasquin.

Vasquin.

Saa studerer hun; hun læser Dag og Nat i de allerældste Auteurs, og man siger: at hun forstaaer mere deraf, end mangen Professor.

Sanspair.

(gaafte fra sig selv.)

Det alvorlig?

Vasquin.

Ja, min Herre.

Sanspair.

Meget got. Men hvordan seer hun ud?

Vasquin.

Hun skal være meget smuk, saavidt jeg har hørt.

Sanspair.

Elfskærdige Skabning!

Vasquin.

Ja, det er got nok, men det er en modbydelig Vane, at læse allestider.

Sanspair.

Gud give at min Søster besad samme Tilbøielighed, men langt fra at bryde sit Hoved med fligt, er det ret en ung Taabe-Rakke, der elsker intet uden Pragt og Overdaadighed, og det gjør mig meget mistroelig. En ærbar og skikkelig Mand er saa langt fra at behage hende, at hun meget mere anseer ham, som en Vanskabning, der ikke tør nærme sig til hende. Naar I derfor nu kommer frem I jeres nye Klæder, saa vil jeg, at I skal paatage jer Væsen af en Spræde-basse. Mener I at kunne gjøre det.

Q 2

Vasquin.

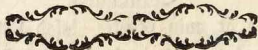
Pacquin.

Uden at roese mig ſelv, min Herre, ſaa kan jeg med Sandhed ſige, at jeg har ſtore Gaver til at være uforſkammeret.

Ganspair.

Jeg har ſtrax giættet det af jeres Lader, begaae ikkun qanſke frit, alle de Urimeligheder, I kan opſtanke, jeg ſkal ret moere mig med jeres fortreffelige Gaver, for med dem at fixere min Coſter, og derved bringe hende ud af ſin Bildfarelſe. Jeg veed ikke ſikrere Middel at ſaae hende til at hade det moderne Vaſen end naar hun ſeer at min Tiener er i Grand til at eſtersabe det. Denne Comoedie har overbeviſe hende om, at man af Pøbelen kan giøre Spradebaſter, og at vore unge Herrer ved denne abgeſmagte Opførelſe, fra Folk af Grand bliver til Pøbel.

Ende paa den anden Act.

Tredie

Tredie Act.

Scene I.

Den unge Grev Arbois, Pasquin.

Pasquin.

(Holdende sin Herre ved Haanden.)

Gesvinde, og gjør ingen Allarm.

Greven.

Hillemén! hvor skal det gaae hemmeligt til.

Pasquin.

Det er meget nødvendigt for at naae vores Dier
mærke.

Greven.

Got, men er Sansspair da et Menneske, som man
har nødig at være saa bange for.

Pasquin.

Nei, men De vilde vist fordærve hele Legen med
Deres Tusentasterie.

Scene 2.

Greven, Lisette, Pasquin.

Lisette.

Er det Dem min Hr. Greve?

A 3

Pasquin.

Pasquin.

Saa til en evig Værelse for min Sneedighed.

Lisette.

De er hiertelig velkommen.

Greven.

Bring mig strax hen til din Fæst.

Lisette.

Giv Stunder, hun kommer her hid om et Diebst.

Greven.

Du maae ufortøvet føre mig hen i hendes Kammer.

Lisette.

Koldfindig, om De saa behager.

Greven.

Koldfindighed falder mig meget besværlig.

Pasquin.

Men troer De, da, at De er i et Hus, hvor man kan gaae saa lige til.

Greven.

Nei, men da jeg er en Hader af alle Omfærd, saa saa jeg gierne, at man svarede til min Hastighed.

Lisette.

Men det maatte blive Dem skadeligt her.

Pasquin.

De maae bruge meer Forsigtighed.

Greven.

Denne Knekt kommer mig til at lee. Forsigtighed!

Hed! Sy, sy! for Ganden! det er ikke efter den arrige
Levemaade.

Lisette.

Men det er den, der skifter sig i Grev Sans-
pairs Huus.

Greven.

Men veed du da ikke, at jeg er færdig at blive
gal af Kierlighed, og at det eneste Middel — —
Ak! der seer jeg min indtagende Julie.

Scene 3.

Julie, Greven, Pasquin, Lisette.

Greven.

(tager Julie ved Haanden.)

Endelig, min Elskværdige! er den Dag kommen,
at vi kan forklare hinanden vores Kierlighed med alle
Omstændigheder; thi jeg troer, at den er lige hæftig
paa begge Sider, og at der ikke er det mindste tvety-
digt imellem os.

Julie.

(sagte til Lisette.)

Ak! hvilken stor Forskiel er der imellem ham og
den stygge Baron.

Lisette.

(sagte til Julie.)

Det tilstaaer jeg, men han er lidt susentastisk.

Julie.

(sagte til Lisette.)

Det er Moden.

Lisette.

(Sagte til Julie.)

Saa meget desværre.

Greven.

Vig tykkes, at De staaer i Tvivl? Hvorledes?
raadfører De dem med hende?

Julie.

Nei, men min hele Krop skælver.

Greven.

Og hvad frygter De for?

Julie.

At min Broder skalde komme.

Greven.

Oh! lad ham komme. Vi vil nu ikke tænke paa andet, end at tale med hverandre i største Fortroelighed, og dersom der da kommer en Broder til Uleilighed, saa veed man nok, hvorledes man skal bære sig ad, for at faae ham efter vort Sind.

Julie.

Min Gud! Hvad er det De siger? Jeg maae omgaaes ham meget vaerlig; thi min Skiebne beroer alene paa ham.

Greven.

Jeg skal nok vide, at bringe ham paa min Side, thi efter al Anseelse, saa kan han ikke være uvidende om min Fædsel og Rang. Folk af mine Slags kan altid giøre sig en Begiering, thi de finde intet hos dem selv, som kunde give dem Anledning til at frygte for en Afviisning.

Julie.

Julie.

Jeg finder intet hos Dem, uden det, der er meget behageligt, men maaskee, det er nok, til at mishage min Broder.

Greven.

Til at mishage ham?

Lisette.

Ja tilforladeligt.

Greven.

Hilse! De gjør mig ret forundret; hvilket foreteer Indfald var ikke det.

Julie.

Deres Maade at tale paa, Deres Væsen, Deres Opførsel, som jeg finder saa elskværdig, kunde meget let blive utaalelig i hans Dine.

Lisette.

Det skal jeg svare for.

Greven.

Det er min Troe saa meget desværre for ham, thi jeg er just i alle Maader saaledes, som man bør være for nærværende Tid.

Masquin.

Og det er just det, som De ikke bør være, naar De er hos ham. Thi veed De, hvorledes man maa forekomme Grev Sanspair, dersom man vil vinde hans Yndest? Forstandig, viis, med et Ord: reent affkaste dette vilde Væsen.

Greven.

Forſtandig, viis. O! for en Ulykke, dette Forſlag er latterlig.

Eiſette.

For en ret forliebt Veiler er ingen Ting umuelig.

Greven.

Denne Satz er meget rørende, den er ſplinter nye; og man kan ikke finde den ſmukkere i den beſte Opera, jeg vil min Troe ſætte den i Muſik.

Eiſette.

Og derſom De er ret klog, ſaa ſøger De at ſætte den i Værk.

Greven.

Hoordan? For Dævelen! Saa er det allerede ganſke rigtig. Denne Piges Hoved er fuld af Overlæg, og jeg maae tilſtaaе, at de har overtalt mig. Alſaa! Er Deres Broder ikke ret rigtig i Hovedet?

Julie.

Nei, han har en Skrue løs, og derſom jeg tør ſigе alt hvad jeg meener, ſaa er De alt for indtagende til, at De ſkulde kunne være efter hans Smag.

Greven.

Det ſaer jeg da at finde mig i, efterdi jeg er efter Deres; thi vi har de Gaver paa begge Sider, at indtage hverandre, er det ikke ſandt? I det mindſte har Deres Dine ſagt mig det. Lad Deres Mund forklare ſig ligesaa tydelig, ſom Dinene.

Julie.

Julie.

Lad Dem ngie dermed.

Greven.

Nei, det kan jeg ikke, jeg venter efter en Tilstaalelse af Deres smukke Mund, men jeg troer mit Forslag forkræfter Dem?

Julie.

Det er ganske sandt, thi — —

Greven.

Stil Dem ikke saa barnagtig an! Stig ifkum: Jeg elsker Dem.

Julie.

Jeg, det skulde jeg sige! Stig det heller til mig.

Greven.

O! hiertelig gierne, og det hundrede Gange, om De behager. Jeg elsker Dem, og jeg svar Dem det til, at min oprigtige Kierlighed skal brænde i mit Hjerte for Dem, indtil mit sidste Dieblis. De Bevægelser, som jeg føler, bringer mig ganske fra mig selv, og dersom det ikke er den reene Sandhed, hvad jeg her siger, saa gid Lynilden dræbe mig i dette Dieblis for Deres Fødder. (Han reiser sig op.) Na! kalder De det at forklare sig? Nu snart min Dronning! nu falder det Dem til.

Julie. (forvirret.)

Min Herre! I Sandhed! — — —

Greven.

Det er et fornøieligt Svar.

Eisette.

Lisette.

Det er Svar nok af en dødig Pige. De elsker, og jeg vil være Dem Mand for, at De bliver elsker.

Greven.

Hierter for Hierter.

Lisette.

Ja, min Herre! Og nu er der ingen Spørgsmaal om nogen Ting, uden allene, at vinde hendes Broder. Men deri bestaaer just Knuden.

Greven.

Hvad er herved at gjøre?

Lisette.

De maae tage Dem en anden Skikkelse paa, og fore andre Deres Væsen, Opførsel og Talemaader.

Greven.

O! Du begierer paa min Troe noget meget.

Lisette.

Og jeg, jeg paaftaaer, at naar man har Forstand, og er ret forliebt, saa kan man gjøre alle Ting. Betænk, at vi har ingen Tid at spille.

Greven, (leende.)

O! Det troer jeg gjerne.

Lisette.

De fortolker mine Ord paa en vrang Maade, thi Eliden er kostbar, naar man har en Medbeiler at frygte for.

Greven.

Hvad er det for een?

Pasquin.

Pasquin.

Det er en Baron.

Julie.

Som bliver understøttet af min Broder.

Greven.

En Baron, siger De?

Lisette.

Ja, Baron Wreborg.

Julie.

Jeg hader ham, jeg bærer Afsky for ham, men min Broder er ganske forgæbet i ham.

Greven.

Hvor skriver dette Dyr sig fra?

Lisette.

Fra Jylland.

Greven.

Lad mig kun raade mig selv, saa skal De faae Løser at see. Jeg vil gaae hen, og hugge Dreng af ham, og det i Sanspårs Nærværelse.

Pasquin.

En skionne Forretning!

Lisette.

Det var den rette Vej, til at skaffe Dem en Proces paa Halsen, og det var alt der, De vandt derved.

Greven.

Hvad? Skal jeg have sig en Karl til Medbeiler?
En Landsbye-Tosse! En Nar!

Lisette.

Lisette.

Ja, og det en tredobbelt Nar, og det er just derfor at han behager Greve Sanspair, der forbander alt det, der er efter Moden.

Pasquin.

Dersom De tænker, at bekomme Deres Kiereste, saa maae De opføre Dem imod Sanspair med Forstand og Sneedighed. De maae skule dette frie Væsen under en ærbar Dragt, og forekomme hans Dine underlig og sær, med et Ord: De maae fra Top til Taae just være det, som er tvertimod det De er. De kan vinde hans Yndest ved at efterabe ham, og gjør De ikke det, saa kan De være vis paa, at han giver Dem Afslag.

Greven.

Jeg vil gierne stræbe, at ligne ham, men hvem kan underrette mig, hvorledes jeg skal bære mig ad?

Pasquin.

Det kan jeg, thi jeg veed det uden ad paa Imine Fingre, og kan derfor let underviise Dem, naar De allernæste vil være fornustig i en halv Time, og lade andre raade med.

Greven.

De seer, at jeg lader mig reent omskabe til et andet Menneske, for at blive Eier af Dem, og jeg agter det for min største Lykke, at jeg derved kan overbevise Dem om min Kierlighed.

Pasquin.

Men, De maae ogsaa hjælpe os, Frøken!

Julie.

Julie.

Hvad ſkal jeg gjøre?

Paſquin.

Deres Broder vil betiene ſig af mig til at ſpille Dem et Puds, i det han vil omſkabe mig til en Herre, der har noget at betyde, og ſom ſkal være udfatteret med det fornemme og nyemodige Veſen, ſom De er ſaa forliebt i. Men langt fra at berømme mig, ſom ellers lettelig var ſteet, ſaa maae De ſøge, at narre Deres Broder, ved det, at De beegner mig, ſom en Nar.

Julie.

Det er nok, og altsaa ſkal vi alle tage os nye Skik-
kelſer paa.

Lifette.

Der kommer nogen.

Greven.

Det er min Søſter. Lev vel min Beſte! indtil vi
tales ved igjen. Jeg haaber, ved min Nøie og Omſorg
at fortiene Deres Hjerte.

Scene 4.

Grevinden, Julie, Greven, Lifette,
Paſquin.

Grevinden.

Jeg kommer noget driftig.

Greven.

Greven.

(til Grevinden.)

Med Din Svigerinde (i det mindste fattes der ikke meget i forend hun er der) har Du ikke behov at bruge Complimenter, derfor kom kun nærmere.

Grevinden.

Det skulde glæde mig mangfoldig.

Greven.

Nu vel, saa glæd Dig kun, og omsavner hinanden i Forveien, og det ret af Hjertet.

Grevinden.

(omfavner Julie.)

Det er en uudsigelig Fornøjelse for mig.

Julie.

Og jeg, Madame — — —

Greven.

Paa den Maade, som De begynder, seer jeg nok, at det Bekendtskab er snart giort, og jo høiere De elsker hinanden, desmere Årsag har jeg til at være fornøjet med Dem begge. Farvel!

Grevinden.

Gaaer Du bort?

Greven.

Jeg kommer paa Diebliffet igien.

Scene 5.

Grevinden, Julie, Lisette.

Grevinden.

Jeg forundrer mig ikke mere over, at min Broder elsker Dem.

Julie.

Julie.

Troer De, at han elsker mig?

Grevinden.

Ja, jeg er endog vis derpaa.

Julie.

De er meget artig.

Grevinden.

Og oprigtig.

Julie.

Men sig mig, hvad for Beviis har De paa hans Kierlighed til mig?

Grevinden.

Hvad for Beviis? At han aflaaer et meget fordeelagtigt Partie, en Pige, der er overmaade riig, og temmelig smuk. Min Fader er meget forbittret derved, uden at han kan gierne Marsagen til dette haardnakkede Afslag. Hvad mig anbelanger, saa vidste jeg den, men jeg har holdt det saa hemmelig — — —

Julie.

Deres Broder behager mig. Jeg har forbunden mig til ham, ja, jeg troer iligemaade, at jeg behager ham. Mens efter det, som jeg hører, saa har vi hver sin Tyran at drages med, og som stræber at forhindre vore Dnsker, og maaskee at han giver efter for sin Faders Wyndighed. Min Moder har ganske og aldeles underkastet mig min Broders Villie, og han har bestemt mig til en Toffe, som jeg har en dødelig Affve for. Det er almindelig de ommeffe Elskendes Skiebne. Allertider skal der leages dem ubillige Forhindringer, i
Det sære Menneske. R Veien,

Veien, og der udkræves et Mirakel, for at gjøre dem lykkelige.

Scene 6.

Sanspair, (som bliver staaende for at høre til)
Julie, Grevinden, Lisette.

Grevinden. (til Julie.)

De bør at haabe det Beste.

Julie.

Det kan jeg ikke.

Grevinden.

Hvorfor ikke det?

Julie.

Min Broder er alt for underlig.

Sanspair.

(bliver Grevinden vaer.)

Er det hende jeg seer?

Grevinden.

Hvad mig anbelanger, da har jeg bedre Tanker om ham, thi ihvorvel at han forekommer mig at gaae alt for vidt i sine Meninger, saa er han dog Viisdommen selv.

Sanspair. (sagte.)

Det er min dellige Grevinde. Ja, jeg kan ikke længere tvivle derom. Jeg vil endnu blive staaendes her et Dieblis, for at høre, hvad de siger, at jeg kan faae ngiere Underretning, førend jeg lader mig see.

Julie.

Julie.

De kender ham kun slet.

Grevinden.

Og jeg troede, at jeg kender ham meget godt.

Julie.

Min Broder er ikke nær saaledes, som De beskriver ham for mig. Han Viisdommen selv! O! gode Gud! jeg seer nok, at De frygter for, at tale aabent hiertet med mig angaaende hans Urimeligheder, men jeg veed nok, at man gjør tusende Spottegloser over dem.

Grevinden.

Det veed jeg med, men jeg veed ogsaa, at man har største Uret deri. Men er han hjemme? Thi jeg skulde tale med ham. De bliver ganske bestyrtet?

Julie.

Ja, Madame! Det er sandt, De vil besøge ham? Det maae jeg falde i Forundring over.

Grevinden.

Af hvad Aarsag?

Julie.

Fruentimmerne ere en Skræk for ham.

Grevinden.

Derfor vi mishage ham, saa er det en Ulykke for os. Men man har sagt mig, at han havde mit Portrait, og jeg kommer for at bede ham, give mig det tilbage igien.

Julie.

Han har Deres Portrait? Det er meget forunderligt. Og hvorledes er han kommen dertil?

Grevinden.

Hvorledes? Jeg tabte det ved en Spadseregang, uden at blive det vaer; det maae være falden Sanspair i Vinene, og det slutter jeg deraf, at han har taget det op.

Julie.

Aldrig kunde saa deiligt et Portrait falde i flere Hænder, og det vil ikke koste megen Umage, at faae det tilbage igien.

Grevinden. (smilende.)

Denne Tale maatte krænke mig, dersom jeg besad Forsængelighed nok til at troe, at mine Lincamenter kunde have rørt ham.

Julie.

Hun? Han skulde kunne finde Behag i et Frøens timmers Portrait? Nei, han er ikke i Stand til at begaae sliq en Skrøbelighed; thi ihvorvel han ved første Diekast har maattet finde Dem elskværdig, da Deres Lincamenter ere saa fuldkomne, igiennemtrængende og yndige, saa kan De dog være vis paa, at intet af alt dette har kunnet giøre mindste Indtryk paa hans Hjerte. (Hun betragter Grevinden.) Ak! Madame — — —

Grevinden.

Hvad er der paa Færde?

Julie.

Det er noget deiligt Løi.

Grevinden.

Grevinden.

Mønsteret gefaldt mig, det er efter den nyeste Mode, og meget kostbart; men naar jeg faaer Lyst til noget, saa tierer jeg mig aldrig om, at det er dyrt. Thi jeg søger alleridder efter det nyemodigste.

Julie.

Deri gjør De meget vel.

Sanspair. (sagte.)

Hun forekommer mig, at være alt for meget Fruentimmer, til at være Philosoph.

Grevinden.

Og hvad synes Dem om disse Kniplinger?

Sanspair. (sagte.)

Hun bliver ved.

Julie.

Der kan ikke være meget smukkere.

Grevinden.

(betragter Julies Riol.)

Jeg finder det meget smukt, at denne Guld-Bund skinner overalt imellem disse vel anbragte deilige Blomster; de ere, efter mit Begreeb, giorte saa konstige, som om de vare levende.

Julie.

Denne Riol gefalder mig meget godt, og derfor bær jeg den ofte. Men er mit Haar godt opsat?

Grevinden.

Lidt for meget ud i Dinene; dersom De vilde sætte det lidt mere tilbage, saa fik De et friere Ansigt. De seer at det er min Maade.

A 3

Sanspair.

Sanspair. (sagte.)

Jeg er færdig at gaae fra mig selv af Forundring.

Julie.

(til Lisette.)

Det ser i Fremtiden derefter.

Sanspair.

(for sig selv, men høit.)

Det viifste Fruentimmer, har dog meget liden For-
stand.

Grevinden.

Jeg hørte nogen tale.

Julie.

Det er nok min Broder.

Lisette.

Ja, i Sandhed ham selv, jeg troer, han har staaet
paa Luur for at høre, hvad vi talede.

Sanspair.

(kommer frem.)

Ja vist har jeg staaet paa Luur Lisette! Og jeg har
hørt det altsammen.

Julie.

Det jeg talede om Dig med?

Sanspair.

Der er ikke undgaet mig et eneste Ord.

Julie.

Destoverre for Dig, min Broder, det er alle Mys-
gierriges sædvanlige Skæbne.

Grevinden.

Grevinden.

Altsaa veed De Haisagen, der har bragt mig her hid?
min Herre!

Sanspair.

Ja, naadige Frue! Og det er mig — — —

Julie.

Jeg veed den med, og jeg har lovet paa Dine — —

Sanspair.

Du kan love for Dig selv, min Søster, og ikke for
mig. (til Grevinden.) Jeg anseer dette Dieblis for meget
gunstigt, som giver mig den Lykke at tale med Dem. Jeg
vilde før have forekommet Dem, men man sagde mig —

Julie.

Na, aa, han siger en Hoben Artigheder! det er no-
get ganske nyt.

Sanspair.

(til Julie og Lisette.)

Vil I have den Godhed, og lade os blive alene.

Julie.

Hjertelig gjerne.

Grevinden.

Men hvor vil De hen? Jeg veed De vil ikke lade os
blive allene tilfammen.

Julie.

(i det hun gaar.)

Jeg vil sige god for min Broder. Han er ikke min-
dre end farlig.

Scene 7.

Sanspair, Grevinden.

Sanspair.

Jeg maae begynde. naadige Frue! med at give Dem min forkræftelige Forundring tilkiende.

Grevinden.

Og hvorover er De saa forundret, om jeg maae spørge?

Sanspair.

At see Dem saa vel paaflædt, at see Deres Haar i denne store Orden, at see, at De paatager Dem dette Væsen, denne Munterhed, disse smaae Manerer, dette kælne Sprog, som Verdens Fruentimmer har bragt i Brug, en Brug, der fordærver baade Forstanden og Hjertet, og som visselig gjør en skadelig Virkning paa Sæderne. Hvad? De forstaaer, at tale om Silkeoi, om Kniplinger, De kan fornede Dem til flige smaae Ting! Enten har Deres Hr. Fader søgt, at bedrage mig, eller og Moden har aldrig havt noget, der kunde beskjæftige Dem. Dersom De besidder Lærdom, saa bør De at være uvidende om den, og hade alt det, den er Opfinder til.

Grevinden.

Har De udtalt, min Herre?

Sanspair.

Jeg kunde endnu legge dette til — — —

Grevinden.

Alt hvad De behager. Jeg har lært med koldt Blod at

at høre endog paa det, som mishager mig, og jeg besidder, naar det gøres nodig, den Gave, at kunde tie.

Sanspair. (sagte.)

O! Himmel! Saa besidder hun iligemaade denne Fuldkommenhed, som man saa meget sielden finder forenet med Lærdom. Et vittigt Fruentimmer at kunne beqvemme sig til Tausshed! Nei, aldrig er noget forekommet mig mere utroeligt. (De betragter hinanden uden at tale et Ord.) Hun tier dog virkelig. De svarer mig intet?

Grevinden.

Bliv kun ved, min Herre, jeg venter efter hvad De mere kan have at sige mig.

Sanspair. (sagte.)

Det er virkelig et forunderligt Fruentimmer!

Grevinden.

Nu vel, har De ikke endnu betænkt Dem paa de Bevøiser, som De vil bruge?

Sanspair.

Nei, naadige Frue! jeg har ikke et Ord mere at indvende, og jeg er ganske forvirret.

Grevinden.

De besvarer mig dog vel mine Indvendinger, efter at jeg har besvaret Deres. Mit Svar er dette: Et Fruentimmer, som besidder Videnskaber, bør at skule samme, skær dette ei, da begaaer hun en stor Uforsigtighed. Hun maae gjøre det for derved at tvinge Alvind til at lade hende blive i Noe. Hun maae undgaae Pedanterie, være de almindelige Fruentimmer ganske liig, beskæftige sig med smaae Ting, rette sig efter Moden, og kunne tale grundig

om ſamme; alt dette maae hun udøve paa en fin og behendig Maade, thi derſom hun ikke ſkiuler ſine Videnskaber under denne leiſindige Maſke, vil de viſt anſee hende for at være daarlig. Du har jeg udtalt min Herre!

Sanspair.

Deres Tale viiſer ganſke oprigtig den Kierlighed, De bær for Verden.

Grevinden.

Skulde jeg vel, min Herre! i den Alder jeg er, have en Afſtøye for ſamme?

Sanspair.

Jeg ſkal ſnart overbeviſe Dem derom, ved mit Svar.

Grevinden.

Det vil vi ſaae at ſee, og jeg vil høre derpaa med ſtørſte Agtſomhed.

Sanspair.

Korſtanden ſtyrkes ved Lærdom. Et Fruentimmer, der foreener Videnskaber med hendes Yndigheder, bekymrer ſig aldrig om, hvad den gemeene Hob ſnakker. Hun overlader det, ſom en Rettighed til ſvage Siæle, at beſkymre ſig om Moden, og den udbortes Anſeelse. Hun anſeer ſigt med Foragt; langt fra at hun ſkulde ſøge at behage, ſaa frygter hun meget mere for denne Vre. Hendes Korſtand er ſtedſe mægtigere end hendes Hierte. Den meddeler hende Kræfter til at glide ſig løs fra alle hendes Kiøns Svagheder, og Toſſernes Foragt rører hende ikke.

Grevinden.

Grevinden.

Denne Sætning forekommer mig lidet stolt, og den er alt for sær til, at den skulde kunne overtale mig. Jeg hader — — (De seer, at jeg taler oprigtig med Dem) alt det der synes at være sært.

Sanspair.

De er viis, og vil dog ligne andre?

Grevinden.

Er man ufornuftig, naar man ikke er sær? Det er en stor Bidsfarelse. Thi jeg har ofte seet de store og lærde Mand, hvis Skrifter hele Verden berømmer, men jeg har aldrig seet Dem paatage sig et Væsen, som man med Roie kunde kalde sært. De har tvertimod gjort Deres yderste Gliid for at skule Deres Færdom under en artig og behagelig Omgang. Og dersom de gamle lærde Fantaster har troet, at gjøre sig berømmelige ved gamle Dialter og en uforkammet Opsørsel, saa har derimod de viiseste iblant alle Dødelige stedse foragtet den sære Fraskillelse af en forklædt hemmelig Hoovmod. En Socrates, en Plato, de syv Viise af Grækenland, har prydet deres Viisdom ved en udoortes Venlighed, og man har aldrig hørt, at de ved Særindighed har sonderrevet alle Salskabs-Vaand, at de har paataget sig en Levemaade særskilt fra alle, eller gjort sig utaalelige, ved at have noget forud for andre Mennesker.

Sanspair.

Jeg skulde betragte med Koldsindighed saa mange Bidsfarelser, og sliig en Misbrug? Jeg skulde kunne omgaaes sliige fordærvede Mennesker?

Grevinden.

Grevinden.

Og hvem taler om Dem, min Herre? Min Sætning er almindelig.

Sanspair.

Ah! jeg mærkede meget vel, til hvem Deres Morale flggede.

Grevinden.

Hvorledes? Er De da et sært Menneske?

Sanspair.

Ja, jeg lever i Eensomhed, og Fornuften er mit eneste Selskab. Naar Marsens Tid driver hele Verden til Byen, saa reiser jeg paa Landet. Og den Fornoielse, jeg finder i at være allene, bringer mig til at foragte Vinterens Kulde. Jeg kommer ikke heller til Byen igjen, førend andre Mennesker forlade den.

Grevinden.

Men mig synes, at en viis Mand bør rette sig efter den Tid, han lever udi; en alt for vidt dreven Viisdom falder alletider besværlig, den mishaaer, opirrer, og fortørner, i Steden for at forskaffe Nytte. Man søger, at havne sig over sligt et Menneskes fortredelige Sindelag, og man sparer ingen Møie, for at gjøre ham forhad. Jeg kunde overbevise Dem om denne Sandhed ved et smukt Sted af Horaz, men det skifter sig ikke for mig, at besraabe mig paa Autores i min Tale. Jeg tilstaaer, at intet kan være reener og uskylligere, end Deres Sæder, og jeg har bedre og høiere Tanker om Dem, end om de fleste Mennesker; men troe mig, det er best, at rette sig efter de Tider, vi leve i; lad os vogte os for at fordærves af dem,

uden

uden at beslitte os paa en tvungen Opsørsel, at efterabe de gamle Tiders Redelighed, deres Skikke og Sædvaner, er at være viis paa en naragtig Maade. Hvad mig angaaer, da bær jeg en Afsky for Verden, endskjønt jeg ikke stikker mig fra den. Jeg lader mig nøie med, at bede om dens Forbedring.

Sanspair.

Jo længere jeg hører Deres Tale, jo større bliver min Høiagtelse, men De opvækker min Forundring ved at trætte mig imod; at vilde have noget forud for andre, er en Last i Deres Dine, og man skal endelig begaae Urimelighed for at forekomme Dem viis og fornuftig.

Grevinden.

Gjør dog en Forskiel derpaa, om De saa behager, thi jeg er Hadet af Everydigheder. En viis Mand sælger Verdens Brug, endskjønt han hemmelig foragter samme. Han forbander dens Vildfarelser, Laster og Misbrug, men uden at kaste de fordærvede Mennesker deres Feil lige i Dinene. Det forekommer ham ynkværdigt, at man berømmes det, som er lastværdigt, men hans bedre Smag bør derfor ikke gjøre ham Folkeshy.

Sanspair.

Jeg var mig slig en grundig Underviisning formodende. Altsaa dadler De baade min Klædebragt og Levesmaade?

Grevinden.

Ja, i høieste Grad, og jeg kan sige med Sandhed, at dersom jeg havde den mindste Magt over Deres Hjerte, (thi man maae have vundet Hjertet førend man kan veilede

lede Forſtanden) ſaa vilde jeg ſtrax overtale Dem til at opofre Deres ſære Adfærd for min Skyld, og i dens Sted paantage Dem den ſtore Verdens Sæder og Levemaade.

Sanspair.

Jeg, jeg ſkulde gjøre mig til en Nar? en Fuſens taſt? Nei, Madame! om De ogſaa havde opvakt den allerhæſtigſte Kierlighed hos mig, ſaa kunde De dog aldrig bringe mig dertil, at jeg paa et Dieblif ſkulde opføre mig anderledes, end jeg gjør. Jeg maae tilſtaa, at De er et Vidunder, et indtagende Vidunder, et Dieblif har vliift mig ſaa mange fortreffelige Egenſkaber hos Dem, at jeg har Noie med at troe mine egne Dien og Dren. De veed at foreene Viisdom med Munterhed, og Deres Viidenſkaber ophøie Deres Skionhed. Men vores Tænkemaade kommer aldeles ikke overeens, og jeg kan umuelig elſke noget, uden det, der ligner mig.

Grevinden. (ſmilende.)

Jeg har ſlet intet mere at ſige efter denne ſmukke Forklaring, og for ikke mere at trætte hinanden imod, ſaa lad os tale om mit Portrait. Kan De ſiende, at det er mit? eller troer De, at det hører nogen anden til.

Sanspair.

Ne! naadige Frue! det er alt for deiligt dertil, at det kunde tilhøre nogen anden.

Grevinden. (ſmilende.)

De er meget artig, endſkiønt De er meget ſær, og alſaa hører det mig til?

Sanspair.

Ja, Madame! jeg kan ikke nægte det.

Grevinden.

Grevinden.

De veed, at jeg er kommen i Deres Huus, for at hente det, og altsaa haaber jeg, at De er saa artig, og ikke nægter mig samme.

Sanspair.

(tagende det op af Kommen.)

Her er det, naadige Frue.

Grevinden.

Giv mig det.

Sanspair.

O! Tillad, jeg beder Dem, at betragte det endnu et Øieblik. (Han seer paa Portraitet.) Hvilke deilige Lineamenter! Ak! hvilke Øine! hvilken sød Mund! der er nok, til at indtage det allervildeste Hjerte. (Han kuffer Portraitet) Farvel guddommelige Billede, som mine fortryllede Øine — — —

Grevinden.

(vil tage Portraitet fra ham.)

Min Herre! De tager Dem forunderlige Friheder.

Sanspair.

(giver hende Portraitet.)

Efterdi jeg har begaaet en Feil, saa vil jeg selv straffe mig derfor. (han betragter hende.) Men Originalen overgaaer endnu Copien. Ja, jo nøiere jeg betragter Dem, jo tydeligere bliver jeg det paa, ihvorvel at Deres Portrait besidder fortryllende Yndigheder.

Grevinden.

(seer paa Portraitet.)

Mig tykkes, at Skildrerens Konst, er større, end Liigheden.

Sanspair.

Sanspair.

(river hende det af Haanden.)

Imidlertid er det dog livagtig Deres Dine.

Grevinden.

(vil tage det tilbage.)

Flye mig — — —

Sanspair.

Taalmodighed! Jeg vil give mig stunder, at ligne Dem ret sammen. (han betragter Grevinden og Portraitet verelviis.) Troe mig, naadige Frue! og lad mig beholde dette Portrait. Jeg er meget forliebt i at betragte det. Jeg har gjort mig en sød Bane deraf, denne Skilsmisse vilde blive alt for haard for mig.

Grevinden.

Det maae være ligemeget, thi jeg skal have det.

Sanspair.

Af! Dersom De paastaar — — Men hvad? Er det da ret alvorlig, at De forlanger, at have det tilbage igien?

Grevinden.

Men kan De tvivle derom? Jeg kan visselig med al min Konst ikke blive klog paa Dem.

Sanspair.

(med en kælent Røst.)

Af! De forstoed mig nok, dersom De vilde forstaae mig.

Grevinden.

Jeg gjør min yderste Flid dertil.

Sanspair.

Sanspair. (ſagte.)

Det er forgieves, at jeg ſtræber, at overvinde mig ſelv. Og Du, min ſvage Fornuft, forlad mig dog ikke ganſke og aldeles. Thi aldrig har noget Fruentimmer været ſaa farligt for mig.

Grevinden. (ſagte.)

Å! hvor var jeg lykkelig, dersom han kunde elſke mig. Skulde vel mit Portrait have tilveiebragt mig ſig en Lykſalighed? O! at hans ſtolte Mod vilde lade af, at forſvare hans Hierte.

Sanspair.

(eſter han har ſtaaet lidt i Tanker.)

Nu vel, naadige Frue!

Grevinden.

Hvad behager Dem, min Herre!

Sanspair.

Lor jeg ikke haabe at beholde dette Portrait.

Grevinden.

Og under hvad for et Paaskud, kan jeg lade Dem beholde det min Herre! Forklar mig det i det mindſte.

Sanspair.

Å! det er juſt det, jeg er hange for.

Grevinden.

Det maae ſee ſnart, min Herre! thi jeg venter min Fader herhid om et Diebliſk. Og hvad ſkal jeg da ſvare ham?

Det sære Menneſke.

S

Sanspair.

Sanspair.

Mens — — sig ham uden mindste Omsvøb, at jeg vegrede mig for at — — dog nei, sig ham det ikke; den Sag maatte ellers gaae forvidt, thi De begriber meget vel, at han vilde søge, at udforske Aarsagen til dette Afslag.

Grevinden.

Det er tilforladeligt.

Sanspair.

Og om jeg foreslog ham et Middel til, at blive eenige om det — — thi det kunde der nok findes.

Grevinden.

Det kan jeg ikke troe.

Sanspair.

Jeg skal overbevise Dem om det.

Scene 8.

Den gamle Grev Arbois, Grevinden,
Sanspair.

Greven.

Jeg gjør mig en Glæde deraf, at jeg har overrumplet Dem. De har vel haft en meget fornøielig Samtale med hinanden?

Sanspair.

Ikke meget fornøielig.

Greven.

Hvordan? Har De da været i Trætte?

Grevinden.

Grevinden.

Mens — — Ja, jeg har stridet imod det, der er sært.

Greven.

Hvad kommer det Dig ved? Enhver har sin Orm. Som for Exempel: Din er at philosophere. Aldrig hører man Dig tale om andet, end Locke, Leibniz, Descartes og Newton. Men Du maae være betænkt paa, at Du med det første forandrer dette Sprog, og vænner Dig til at tale om almindelige Ting. Thi jeg haaber endnu i denne Aften, at bringe Dit Siv ernaal i Rigtighed. Og da Din Brudgom forekommer mig at være ligeslem, og ikke forsynet med stor Lærdom, saa vil han efter al Anseelse ønske, at dine Videnskaber ikke strækker sig høiere end hans. Men har Du saaet Dit Portrait? Hvorfor svarer Du ikke?

Sanspair.

Har det saa stor en Hast? Og vil De ikke tillade mig at beholde det endnu i nogen Tid?

Greven.

Jeg kan ikke tilstede det, fordi jeg har lovet det til Grev Beaufang.

Sanspair.

Til Beaufang?

Greven.

Ja, min Herre!

Sanspair.

Saa vil jeg flye ham det.

Greven.

Og naar det, om jeg maae spørge?

Sanspair.

Naar jeg giver mit Samtykke til, at han maae ægte Grevinden.

Greven.

Saaledes! Og tænker De — —

Sanspair.

Alt mit Samtykke skal bekræfte Deres. Thi naar De veed, at Beaufang ikke er myndig, saa veed De vel ogsaa, at jeg er hans Fornøyer.

Greven.

Ja, men da dette Givtermaal er anstændigt paa begge Sider, saa kan det vel ikke andet, end iligemaade behage Dem.

Sanspair.

Efter Omstændighederne.

Greven.

Efter Omstændighederne?

Sanspair.

Ja, thi jeg maae først vide, om Grevinden samtykker det.

Greven.

Saa snart jeg vil have det, saa samtykker hun det.

Sanspair.

Alf en blot Høflighed maaskee?

Greven.

Greven.

Jo, jo! Jeg vilde at hun satte sig derimod.

Sanspair.

Og jeg, jeg vil, at hendes Hierte skal bestemme hendes Skiebne, og sælde en uigienkaldelig Dom over samme.

Greven.

(til Grevinden.)

Nu vel da, saa sæld Dommen.

Grevinden.

Det kan jeg endnu ikke.

Greven.

Naar da?

Grevinden.

Det veed jeg ikke.

Greven.

Jeg troer, at de har lagt over med hverandre at giøre mig rasende. Man giør hende selv til Dommer og hun vegrer sig ved at domme.

Grevinden.

Esterdi Greven paastaar, at jeg skal sælde Dommen, saa maas han have den Godhed at forfatte den for mig.

Sanspair.

Jeg, naadige Frue?

Grevinden.

Ja, min Herre, jeg forlader mig ganske og aldeles paa Dem, jeg vil tage imod en Brudgom af Deres

Haand, Deres Balg skal være en Lov for mig, og jeg er vis paa, at De vil vælge meget bedre for mig, end jeg selv kunde gjøre. Mit Kion er skøbeligt, og mange Bildfarelser underkastet. De besidder al for megen Fornuft, Dyd og Erlighed til, at De ikke skulde give mig et tienligt Raad, De kiender Beaufang, hans Midler og Egenstaber, ja, dersom De finder, at han fortjener det, saa vil jeg endnu i denne Aften give ham min Haand og mit Hjerte.

Greven.

Det er vel talt, og jeg er af samme Meening, som min Dotter. De skal staae os i Faders Sted, sig os nu Deres Meening.

Sanspair.

Det kan jeg ikke.

Greven. (sagte.)

Hvad er dette for en Hemmelighed?

Sanspair.

(Efter at han har staaet noget i Tanker.)

Vil De komme igien om to Timer, mig synes ikke at jeg begierer for lang Tid, til at betænke mig.

Greven.

Vi skal være her igien til bestemte Tid, og hvad Portraiter anbelanger — —

Grevinden.

Da kan Greven beholde det saa længe, og benytte sig af det, i Følge af den Slutning han fatter.

Greven.

Kom lad os gaae.

Sanspair.

Sanspair.

(rekker Grevinden Haanden.)

Tillad mig, at have den Ære, at følge Dem.

Greven.

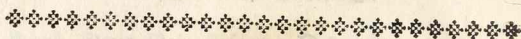
De ſagde jo forhen, at der var ingen ſtorre Taa-
belighed, end denne Drug.

Sanspair.

Jeg har virkelig ſagt det, men naar Maſſagen er
ſaa deilig, ſaa er det ingen Feil, at forandre ſine
Tanker.

Ende paa den tredie Act.

Fjerde Act.

Scene I.

Sanspair.

(Alene og med Hefstighed.)

Efter en heftig Striid, har jeg dog omsider vundet Seieren. (han taler til Portraitet.) Jeg vil give Dig tilbage, og derved opreise min faldne Ære; al for farlige Yndigheder, der foreskrev mig Love! Jeg skal overvinde baade jer og mig. Nederdrægtige! Der var i'ke en Fingersbreed imellem Dig og Kordærvælsens Afsgrund, Fornuften skal vede derved, og Himlen ske Tak, dens Underviisning hindrede mit Fald. Jeg forundrede mig over at see den undertrykket, men den befæstede sig i mit svage Hjerte, og jeg kan nu uden Fare see min Fiende. Kom tilbage til mig igien. O! søde Noelighed, jeg føler min forrige Munterhed oplives i mit Brøst. Jeg vil følge dens Bevægelser, den elskværdige Viisdom skal paa nye indføre Fred og Glæde paa dette Sted, og Kierligheden skal aldrig mere forstørre min Noelighed. Men hvad seer jeg? Er det Pasquin? Han kommer ret tilpas.

Scene 2.

Sanspair, Pasquin (klædt som en Spradebasse.)

Pasquin.

Jeg kommer for at vise mig i min nye Skikkelse.

Sanspair

Sanspair.

Lad mig ret betragte jer.

Pasquin.

Ja, betragt engang diſſe Maneerer, denne Gang-
See! Hvilke høie Hale, og deilige Dandſe-Skoe. Den-
ne geſvindte og affnuppede Kiøle, viiſer ret Legemetſ
Dannelfe, og giver en dukagtig Anſeende, denne ſeiende
Frifur, denne lille frynſede Pung, og denne af frie For-
ſæt puddrede Skulder, giver en et fuldkommen Anſeende
af en Cavalier, der ligefom vrimler af Yndigheder. Kort
ſagt: Udſtafferingen er fuldkommen og ſaaledes, ſom jeg
har befalet det.

Sanspair.

Kan I nu ogſaa underſtøtte dette betydelige Væ-
ſen, med en herſkende, ſpottende og myndig Tone?

Pasquin.

For Pokker! Det er juſt de Midler, man ſkal
bruge, for ikke at være ledig, diſſe prægtige Lader gjør,
at man er eſter Verdens Smag. De, der har den
ſtørſte Viefald, erhverver den paa denne Maade, og der-
ſom de foreener diſſe Gaver med den ypperlige Videns-
ſkab, at gjøre den gemeene Hob til Deres fortroelige,
ſaa er Deres almindelige Bei til at naae Deres Vies-
meed denne, at De fortroer hinanden Deres Hemmel-
ligheder. Hilleſkam! Hvilken deilig Snak, uden at jeg
har nodig at bryde mit Hoved meget, ſaa vil jeg eſter-
gaa Dem, for at ſordrive Tiden for Dem.

Sanspair.

Jeres Herre maae have været en fuldkommen Mes-
ſter deri?

S 5

Pasquin.

Pasquin.

O! Herre! Deres Manerer ere mig ligesom medfødte, og der fattes mig visselig intet andet, end en bedre Herkomst, for at være i største Agt og Ære blant alle Folk. (Han falder Sanspair om Halsen og trykker ham meget heftig til sit Bryst.) Ei! god Dag min fiere Greve!

Sanspair.

For Pokker! hvilke Karesser.

Pasquin.

Hvordan kommer Du til rette med Din stakkels Grevinde? Thi mellem os sagt, saa havde hun gode Tanker til mig, men jeg kiender min Pligt imod saa, dan en Ven, som Du, desforuden er jeg saa umistelig paa saa mange andre Steder, at jeg ikke har stunder, at legge Dig noget i Veien. Den lille Doris beskæftiger mig for nærværende Tid ganske alene, og jeg troer, at jeg i det mindste bliver hende bestandig i to Maaned. Hilseskam! To Maaned er imidlertid dog temmelig længe.

Sanspair.

Er dette vores artige Herrers Talemaader.

Pasquin.

Ord for Ord.

Sanspair.

O! Verden! O! fordærvede Tider! O! hvilke Sæder! der forvolder, at Dyd og Forstand bliver holdt for sår. (Han tager Portraictet op af Lommen og taler til det, efter at han har kastet sig i en Lehnestoel.) Og Du vil tvinge mig til at forandre min Levemaade? Jeg skal for Din

Skuld

Skyld raatage mig denne uregierlige, latterlige og for-
 keerte Verdens Vefen og Talemaader. Nei, om Du
 endog befad tusende Yndigheder og Tilløkkelfer, til dem
 Du virkelig har, ſaa var min Forſtand nok, til at be-
 ſtride dem, og jeg kan overlade Dig til Beaufang, uden
 at bedrøve mig derover.

Pasquin.

Til hvem taler De?

Sanspair.

Jeg taler til dette Portrait. Kom nærmere, be-
 trag det, og forundre Dig over det.

Pasquin.

(betragter Portraitet.)

Ah! Herre! hvor er hun deilig! Det er noget,
 der kunde forrykke den beſte Hierte. (ſagte.) Det er
 min Herres Søſter, nu maae jeg bruge al min Sne-
 dhed til at underſtøtte hende.

Sanspair.

Denne Pande, og diſſe Dikſt, forkynde en dyb
 og igiennemtrængende Forſtand, dette ærbare Vefen ind-
 ſpyder Kierlighed og Verbødighed paa en og den ſamme
 Tid, diſſe fine og ordentlige Lineamenter ſtemme alene
 ſaa vel overeens med hinanden, for at indtage Dinene,
 og fuldføre Naturens Meſterſtykke, og dog udviſer dette
 Billede ikke Halvparten af alle de Yndigheder, Origina-
 len er begavet med, men imidlertid er denne milde og
 fuldkomne Skønhed dog en Anſtødsſteen for Fornuſten,
 jeg tilbeder og frygter for den, og Viisdommen er det
 eneſte, der kan forſvare mit Hierte imod diſſe Yndig-
 heder.

Pasquin.

Pasquin.

Dersom jeg var i Deres Sted, saa havde jeg længe siden overgivet mig til dem. Hvorfor vil De da imodstaae dem?

Sanspair.

Det har jeg allerede sagt.

Pasquin.

Kierlighed undskylder alleting.

Sanspair.

En herlig Moral.

Pasquin.

Men siger man ikke, at den bragte Hercules til at spinde for Omphale?

Sanspair.

Hercules var en Nar.

Pasquin.

Ja, ja, De har godt ved at snakke, men vi skal dog alle den Vei.

Sanspair.

(med Heflighed.)

Jeg forandrer mig aldrig, det er en afgjort Sag.

Pasquin.

De taler af en ganske anden Tone, naar De faaer hende at see.

Sanspair.

Jeg har seet hende, jeg har tilbedet hende, og jeg har dog holdt Stand.

Pasquin.

Vasquin.

O! Deres Time var endnu ikke kommen, men den kommer nok.

Sanspair.

Die stille.

Vasquin.

Ja naar De befaler det. Men dersom De vilde høre mig et Dieblis, saa vilde jeg sige Dem Herre, at da de allerede er tredive Aar, eller lidt derover, saavidt jeg kan forstaae, riig som en Crasus, og i deres blomstrende Alder, saa burde De tænke paa at giøre Dem.

Sanspair.

Det har jeg forforet, og jeg fornyer dette Løfte hvert Dieblis.

Vasquin.

Kom! dette Portrait beleer alle Deres Eder.

Sanspair.

J skal vide — — —

Vasquin.

At Deres Fornuft erklærer sig imod Egtestanden, men jeg vil vædde hvorom De vil, at dette Portraits Original bliver Deres Kone.

Sanspair.

Og jeg vil staae vedts om, at J er en Nar.

Vasquin.

Saa vinder De min Troe ganske vist. Men lad os tale tilsammen uden at ivre os eller giøre Allarm derom.

Sanspair,

Sanspair.

(tager ham ved Haanden.)

Tilgiv mig denne haarde Talemaade; jeg blues ved mig selv for min Hastigheds Skyld; men hvorfor vil I ogsaa være saa paaftaaende imod mig?

Pasquin.

Det er fordi jeg undertiden har de Gaver, at jeg kan giette en Ting forud.

Sanspair.

Endnu? Jeg vil lade den elskværdige Enke veders færes Ret; men jeg har sat mig selv paa Prøve imod hendes Yndigheder. Hvem, jeg? jeg skulde tage en Kone, som jeg seer, at være indtaget af den fordærvede Smag, som hun burde foragte. Og som vilde bruge alle sine Konstgreb, for at bringe mig til, at omgaaes Verden, enten det saa skæde tilig eller silde. Nei! jeg vil tusende Gange hellere døe uden Krvinger, end lade af at være et sært Menneske.

Pasquin.

Men dersom De nu ved en Slumpelykke blev elsket?

Sanspair.

Dersom man elskede mig, saa maatte man uden Betænkning antage mine Meeninger. Man bør opofre Tilhøieligheden, Begierligheden, Vanen og Smagen for dens Skyld, som man elsker.

Pasquin.

Denne Gang fik jeg Dem i deres eget Garn. Thi efter denne Regel kan den smukke Enke kræve samme

me Beviis paa Kierlighed af Dem, som De af hende.

Sanspair.

Men Forskiellen paa vore Fordringer er denne, at jeg søger, at forbedre hende, og hun vil tvinge mig til at paatage en Mars Skikkelse og Gestalt. Men hendes flette Smag, kan ikke gjøre mindste Indtryk paa mit Hierte. Jeg stræber meget mere, at helbrede min Søster, som herudi er Grevinden ganske lig. En daarlig Slave af Moden, og det fornemine Væsen, med et Ord: Verden er hendes Afgud. Men siig mig, kender I hende ikke?

Pasquin.

Nei!

Sanspair.

Jeg vil betiene mig af jer, til at helbrede hendes Forstand.

Pasquin.

Det befatter jeg mig ikke mere med.

Sanspair.

Hvi saa?

Pasquin.

Jeg mødte Julie paa Veien herhid til Dem. Og da hun derpaa gjorde mig den Ære, at betragte mig, saa udtømmede jeg alle mine Artigheds Leddiker for hende. Jeg paatog mig vore unge Herrers Talemaader, og jeg spillede min Person, i det mindste ligesaa godt, som De. Med et Ord: jeg har forsøgt og sagt alt det jeg vidste, for at gjøre mig yndet af hende.

Sanspair.

Sanspair.

Og hvad Virkning gjorde alt dette?

Pasquin.

Alle mine Actigheder vare ſpildte.

Sanspair.

Saa maae hun have havt Miſtanke — —

Pasquin.

Nei! men De kan være vis paa, at hun har forandret ſin Smag.

Sanspair.

Hvad? Min Søſter ſkulde være bleven fornuſtig?

Pasquin.

Jeg forundrer mig, ſvarede hun, over diſſe unge Springere; tænker De, at man har tabt baade ſin Fornuſt og gode Smag? Store Gud! hvilket abgøſmaſt Sludder! Min Princeſſe! ſvarede jeg, med en ſpødiſk Mine, De tager det i en meget høi Tone. De burde vide — — — Men uden at høre, hvad jeg vilde ſige, var hun ſaa uforſkæmmet, at vende mig Ryggen til, og gaae ſin Vej.

Sanspair.

Hendes Forhold foraaſager mig en forſkrækkelig Forandring, og jeg har Meie —

Pasquin.

Der kommer hun, nu kan De ſelv ſee det.

Scene

Scene 3.

Julie, Sanspair, Pasquin.

Julie.

Hvor kommer denne artige Herre fra, min Broder?
Er det en af Dine Venner?

Sanspair.

Tilførladelig, min Søster. Men saadan en artig og
velskabt Herre maae endelig behage Dig. Derfor forstil
Dig ikke.

Julie.

Du tager Feil, min Broder, han den Godhed og
fat bedre Tanker om mig. Jeg har overveiet Din vilse
Tale, og det har bragt mig ud af den fordærvede Smag,
jeg var i. Vores Smag er bleven saa overensstemmende,
at den Mand, der vil behage mig, maae ligne Dig.

Sanspair.

Du bedrager mig Julie, saadan en Forandring, som
denne, kan visselig ikke skee paa et Dieblit.

Julie.

Det er ogsaa i en lang Tid, at jeg har ført Krig
med mig selv, førend jeg kunde overvinde mine Tilbøies-
ligheder.

Sanspair.

Jeg troer det ikke, min Søster!

Julie.

For at blive overbevist derom, kan Du jo sætte mig
paa Prøve, og dersom Du kender nogen Philosoph, der
Det sære Menneske. I har

har Tilhoielighed for mig, saa skal De strax finde mig bered, til at give ham min Haand og mit Hjerte.

Sanspair.

Du kan igientage det hundrede Gange, og jeg troer det endda ikke. Men dersom det var saa i sig selv? Hvor skulde det ikke glæde mig! Overbeviis mig om, at Du elsker det, der er sæt, saa skal jeg give Dig Prøver paa min Gæmildhed.

Scene 4.

Sanspair, Julie, Lisette.

Lisette.

Der er en, som begierer at tale med Dem, og det er saadan en ærbar Herre, at han kan gjøre Dem det Navn stridigt af en viis Mand, naar det skal være.

Sanspair.

Hvad hedder han?

Lisette.

Grev Arbois.

Sanspair.

(meget hurtig.)

Lad ham komme ind.

Lisette.

(til Greven.)

Kom nærmere, min Herre!

Scene

Scene 5.

Greven, (meget besynderlig klædt.) Sanspair,
Julie, Lisette.

Greven.

(Gaaendes meget langsom støttende sig paa sin Stok, og
taler meget langsom.)

Endelig har jeg den Lykke, at see Dem, kære Greve!
Det levende Mønster af en viis Mand. En behjerttet
Kiende af de nu brugelige Skikke. Lasters og fordærvede
Sæders retviise Dadler. Omfavn et Menneske, der høj-
ligen agter og ærer Dem, og dagligen stræber, at træde i
Deres Fodspor.

Sanspair.

(Efter at de har omfavnet hinanden.)

Min Herre! jeg har ikke den Ære, at kiende
Dem.

Greven.

Da kiender jeg Dem, baade som min Naboe og
Læremester. Til Trods for min Alder og Stand, har De
opvakt en Begierlighed i mit Hierte, til at blive besynderlig,
og min Klædedragt bør tiene Dem til et Bevīs derpaa.
De har søet den unge Enke, min Søster Grevinden, hun
besidder stor Forstand, men endnu større Videnskaber, og
dog kan intet helbrede hende for den daarlige Kierlighed,
hun har fattet til Verdens Brug og Skik. Jeg er gan-
ske fortvivlet derover. Thi hvad mig angaaer, saa, jo
næiere jeg undersøger mig selv, jo mere finder jeg mig
sæbt, til at være besynderlig, endskiønt at der endnu er en
liden Levning af det frie Væsen hos mig.

T 2

Lisette.

Lisette.

(sagte til Julie.)

For en Fantast spiller han sin Rolle meget vel.

Julie.

(sagte til Lisette.)

Uforbederlig.

Greven.

Deres Søster har Navn for at være viis. Hun kunde tiene mig til en Trøst i min liden Horte, som er eensom, og af den Aarsag indtagende i mine Dine. Thi da en ung Mand har en Medhjælper nodig paa Landet, saa kommer jeg, som et besynderligt Menneske, ligesom og uden Omsvøb, at begiere denne Deres viise Søster af Dem.

Sanspair. (smilende.)

Ja, meget viis.

Greven.

Jeg haabede, at Deres sære Sindelag, skulde forpligte Dem til, at begegne mig paa samme Maade, som jeg Dem. Og da der er saadan en Overensstemmelse imellem os, saa troede jeg, at vi skulde blive eenige ved første Ord. De maae være underrettet om min Stand og Vilkaar, og jeg seer Dem ikke an derfor, at De skulde ville holde mig op med Snak.

Sanspair.

Derfor seer jeg forlade mig paa Deres udvortes Ansæelse, saa har De Rettrighed til, at begiere min Søster. Jeg nægter ikke, at jeg jo gierne ønskede mig saadan en Svoger. Men man er mange Forandringer underkastet, naar man er paa Deres Alder. Og hvad min Søster angaar,

gaaer, da fiender De hende meget ſlet, thi langt fra at være Dem til Trøſt i Deres Enſomhed, vilde hun meget mere foraaſage Dem Urolighed og Reedsommelighed. Hun elſker Praagt og Støi ligesaa meget, ſom Deres Søſter, og et ſært Sindelag kan ikke behage hende.

Julie.

Jeg har jo allerede ſagt Dig, min Brøder! at jeg har indſeet min Bildfarelſe, og derſom denne Herre anſtaaer Dig, ſaa kan Du ſnart blive overbeviiſt derom, thi jeg vil med Fornoiſe tage hvad for en Mand, Du finder for godt at give mig, undtagen min Fætter.

Sanspair.

Hav den Godhed, og lad os blive allene.

(Julie gaaer.)

Scene 6.

Sanspair, Greven.

Sanspair.

Tael oprigtig med — — —

Scene 7.

Baronen, Sanspair, Greven.

Baronen.

(ſom kommer ind paa en plump Maade.)

Hei da! Couſin! I denne Aften, og det uden nogen videre Snif Snak, vil jeg forviſſe min Couſine om

hendes Lyksalighed. Du veed det ligesaavel, som jeg, at jeg besidder hendes Hjerter, og at hun brænder af Begierlighed — — —

Sanspair.

Hun forsikker mig om det, som er tvertimod. Men hvorefter alting er, saa skal ingen Ting faae mig til at staae fra dette Forsæt. Du er min Vaarbrønde, oprigtig, ærlig, ligefrem, og besidder store Midler.

Greven.

(til Sanspair.)

Er det den Fætter, der blev talt om?

Sanspair.

Ja, min Herre! Det er ham selv, en oprigtig, ærlig Mand, som jeg elsker og tillige bærer Høiagtelse for, fordi han retter sig efter de gamle Tiders Sæder, og er en Fiende af Pragt og Hovmod, han er hastig og lidt fremfusende, et Bortis paa et redeligt Hjerter, og ærlige Folkes almindelige Feil, og det er ogsaa den eeneste Feil, jeg er bleven vaer hos ham.

Greven.

(med en munter og forundret Mine.)

Og vil De give ham Julie?

Baronen.

I Dag skal Contracten skrives, og i Morgen gjør vi Brylluppet.

Sanspair.

Giv lidt stunder.

Baronen.

Baronen.

Jeg kan ikke bide længer Cousin. Thi enten maae man giøre mig eller ſlaae mig ihjel.

Greven.

(i en hoitravende Tone.)

Nu vel! ſaa kan man da ſlaae Dem ihjel.

Baronen.

Det er en latterlig Karl, og hvem vilde vel tage den Forretning paa ſig? — — —

Greven.

(i ſamme Tone.)

Det vil jeg, om De ſaa finder det for godt?

Baronen.

Det Tilbud er meget artig; altsaa finder J, min Ven! Lyſt i at ſlaae Folk ihjel.

Greven.

Saa ſnart der er en, ſom miſhager mig, ſaa giør jeg mig en Forngielſe deraf.

Baronen.

(til Sanspair.)

Hvad giør Du med denne Karl hos Dig? Kan han harcellere i denne Dragt?

Greven.

At begegne mig, ſom en Harcellist, er en utaalelig Skam for mig, et ſært Menneſke er alletider alvorlig.

Baronen.

Men veed Du vel, min Ven! at jeg er ikke at ſkieme med, derſom jeg bliver vred?

Sanspair.

Tael med mere Bessedenhed, min Fætter! eller tie
reent stille, thi Du maae vide, at Du taler med en Mand
af Stand.

Greven.

(stamper med Foden.)

For Pokker! Dersom det ikke var for — — —

Sanspair.

(til Greven.)

Ei! For min Skyld — — —

Greven.

(med Heftrighed.)

Gid Fanden tage mig — — —

Sanspair.

(til Greven.)

Et sært Menneske saaledes at forivre sig.

Baronen.

Troer I, at kysse mig med jeres vilde Nafsyn. Ved
I hvem jeg er?

Greven.

(meget alvorlig.)

En meget tøffed Landsbye-Kompen.

Baronen.

Jeg tøffed! Jeg en Landsbye-Kompen! Ak! dersom
Galden først begynder at løbe over i mig — —

Greven.

Hvad da?

Baronen.

Baronen.

(gaaer ganske tæt op til Sanspair.)

Hold paa mig Cousin, eller jeg gjør en Ulykke.

Greven.

(bukkende meget dybt.)

Ei! min Hr. Baron! jeg troer, at De besidder for megen Forsigtighed dertil.

Baronen.

Jeg skal viise Dig min Forsigtighed en halv Sneek Skridt herfra.

Greven.

(tagende ham i Brystet.)

Jeg vil overbevisees derom paa Diebliffet, kom med mig, min tappre Baron!

Baronen.

(i det Greven trækker ham med sig.)

Kom dog, og stil os ad Cousin, thi Blodet begynder at faaage i mig.

Sanspair.

(holder paa Greven.)

Hav den Godhed Naboe — — —

Greven.

Ja! men giv mig Løfte paa Julie.

Sanspair.

Det kan jeg ikke.

Greven.

(bliver stædse ved sin alvorlige Tone.)

Betank, at jeg beder Dem meget indstændig derom.

Baronen.

Den, der gjør sig en Begiering, fornærmer mig, og dersom jeg ikke var visere end hastig.

Greven.

(tagende fat paa ham.)

Hvad vilde I da gjøre?

Sanspair.

(holdende paa Greven.)

Min Herre! — — —

Greven.

(tager sit alverlige Væsen paa igjen.)

Forlad mig, min kære Medbroder, at han har bragt mit sære Sind i Uorden. Men jeg maae reent ud tilstaae, at jeg er meget forundret over, at finde Dem saa forgabet i Deres toffede Fætter. De gjør Dem saa latterlig — — —

Baronen.

Følg med mig!

Greven.

Hjertelig gierne.

Baronen.

Vie lidt, der falder mig noget ind. (til Sanspair.)
Kan han ogsaa regne sine sexten Ahner op?

Sanspair.

(gaaer bort fra Greven.)

Troe mig, kære Baron — — —

Baronen.

Men Du veed det jo ikke af andet, end af hans egne Ord, og jeg er meget empfindelig, ved sig en Leilighed.
(til

(til Greven.) I maae derfor først viise mig jeres Vaaben og Afdelsbrev, førend jeg kan staaes med jer.

Greven.

(pegende paa sin Kaarde.)

Der seer I det ene. (og paa sit Hjerte.) Og der seer i det andet.

Baronen.

(lader som han vil trække Kaarde.)

For Pokker, min Ven! jeg skal nok lære jer at snakke af en anden Tone, og paa staaende Fod — — —

Greven.

(trækker sin Kaarde.)

Det vil vi faae at see.

(Grevingen og hendes Fader kommer gaaendes langt borte.)

Baronen.

(holdende Haanden paa Grebet af Kaarden.)

Lad mig raade mig selv Cousin, og hold ikke paa mig.

Greven.

(bliver sin Fader vaer.)

(sagte.) Ak! der kommer min Fader! (høit.) Jeg maae endelig bort, vi tales ved om et Dieblit, Herr Baron!

Baronen.

(ganske fra sig selv af Glæde.)

Jeg beholder Valpladsen, og den usle Stymper undløb.

Scene

Scene 8.

Grevinden, den gamle Grev Arbois,
Sanspair, Baronen.

Greven.

(til Sanspair.

Var det ikke min Søn, der løb saa hastig bort?

Sanspair.

Jo, min Herre.

Baronen.

Han løb den Vei, han kom fra, da han saae, at vi
Baroner ikke vare at skiemte med.

Greven.

Hvad siger De min Herre?

Baronen.

Jeg siger, at det er en stor Vindbeutel.

Greven.

For Greven af Sanspairs Skyld, vil jeg bære over
med Dem. Men jeg kan lade Dem vide, at De slet ikke er
en Karl, som min Søn skulde være bange for.

Baronen.

(tager til sin Kaarde.)

Tor I understaae jer, at forsvare ham?

Greven.

Ja jeg tør, min Herre. (til Sanspair.) Hvad er
dette for et Menneske?

Sanspair.

Sanspair.

Det er en af mine Paarsørende, som Deres Hæder
Søn har bragt i en bestig Bredde; men Himlen ske Tak!
min Fætter har et fredeligt Hjerte.

Baronen.

Ellers var der bleven en artig Leeg af.

Sanspair.

Gaae nu bort, Baron!

Baronen.

Jeg vil gaae hen og drikke engang eller to paa den
Skraak, og saa vil jeg legge mig til at sove, indtil Notarius
kommer. Thi et Ord saa godt, som fire og ti, Cousin!
Ingen videre Forhaling, eller og der bliver slet intet af.
Det er mig, som taler, ja ret mig selv, Baronen af Ulves-
borg, og jeres Tiener.

(Baronen gaar.)

— Scene 9.

Sanspair, den gamle Grev Arbois,
Grevinden.

— Grev.

Mig synes, at Deres Fætter er temmelig plump,
men hvad har min Søn og han havt at skifte tilfammen?

Sanspair.

Min Søster har forvoldet deres Trætte. De maa
staae begge at ville ægte hende, og det kan umulig lade sig
gøre.

giøre. Jeg har sagt til Deres Son, at jeg har givet den anden mit Løfte; men langt fra, at staae fra sit — —

Greven.

Jeg er meget forundret. Han veed, at jeg har udseet et andet Partie for ham.

Sanspair.

Det er ganske imod hans Meening.

Greven.

Da skal jeg ganske sikkert faae ham af min Meening.

Sanspair.

Det er Skade, at han er saa hestig, thi han forekommer mig, at være meget viis.

Greven.

Han?

Sanspair.

Paa hans Alder, at kunde vælge Eensomhed, som en Tilflugt, for at undgaae Verdens Tummel, at klæde sig tarvelig, være alvorlig og ærbar — — —

Greven.

Taler De om min Son?

Sanspair.

Ja i Sandhed, og jeg forsikkrer Dem, at dersom jeg ikke havde givet mit Løfte — — —

Greven.

Jeg troer, De vil spille Gief med mig. Han alvorlig! Han ærbar!

Sanspair.

Ja visselig.

Greven.

Greven.

Troe mig paa mit Ord, at der er ikke et galere Hoved i hele Kiøbenhavn, og denne Spitsbube har forskilt sig, for at bilde dem noget ind. Men vær forvissat — —

Sanspair.

Virkelig, naar jeg ret eftertænker disse Forvandlinger — — —

Greven.

Saa er det den høieste Grad af Hyklerie. Men lad os tale om noget andet. De har havt Tid nok, til at betænke Dem. Hvad for en Slutning har De fattet? Hvad er det? De blegner! Hvorfra kommer denne Forvirring?

Sanspair. (sagte.)

Naar jeg er paa det nærmeste til at erholde Seieren, saa forøges min Svaghed. Jeg skielver.

Grevinden. (sagte.)

Jeg bæver.

Sanspair.

O! forskrækkelige Dieblik! Jeg har Møie med at fatte mig.

Greven.

Hvad siger De?

Sanspair.

Tillad mig, at komme til mig selv igien. Først og svarer Dem. Min Herre — — —

Greven.

Hvordan?

Grevinden.

Grevinden. (sagte.)

Retfærdige Himmel! Hvad for en Dom har han i Sinde at fælde?

Greven.

Jeg kan ikke begribe, af hvad Aarsag De staaer i Tvivl.

Sanspair.

(med en afbrudt Stemme.)

Naadige Frue — — — Jeg har eftertænkt det, som De sagde mig, om et sært Sindelag. Og overbevist om de Meeningers Sandhed, jeg har hørt af Dem, flatter jeg — — — at Beaufang er en Mand, som stikker sig meget vel for Dem. Det er et Menneske efter Verdens Maade, han er levende og elskværdig, jeg troer, at han er Dem anstændig, og derfor har jeg intet mere at indvende imod det foreslagne Givtermaal. Og her er det Portrait, som han saa vel fortjener.

(Han giver Grevinden Portraitet.)

Grevinden. (sagte.)

O! bedrøvelige Slutning! jeg er forloren.

Greven.

(til Grevinden.)

Giv mig Portraitet, Du er i stor Bevægelse.

Grevinden.

(med en tvungen Latter.)

Hvem? Jeg, min Fader! Intet mindre end det. Hvad Skulde kunne forarsage Bevægelse hos mig?

Greven.

Altsaa kan jeg i Fremtiden betjene mig af min Myn-
dighed,

dighed, og lade Beaufang tilligemed Notarius hente, at vi i Deres Nærværelse kan bringe Sagen i Rigtighed.

Sanspair.

(med Hefrighed.)

J min Nærværelse? J min Nærværelse? Det kan jo være nok, at De veed — — —

Greven.

Nei det kan ikke, thi De skal tillige underskrive Contracten.

Sanspair.

Jeg underskriver ikke.

Greven.

Et nyt Indfald.

Sanspair.

Hvorfor udkræves just min Paategnelse? Er det ikke nok med Deres?

Greven.

Nei vist ikke.

Sanspair. (Koldsindig.)

Det gjør mig ondt.

Greven.

Er De ikke hans Formynder?

Sanspair.

Jo, men Løfter bør være tilstrækkelige iblant ærlige Folk.

Greven.

Men det er Skik og Maneer, at en Formynder skal skrive under. Lovene udkræve det.

Det sære Menneske.

U

Grevinden.

Grevinden. (til Grevnen.)

Plag ham ikke mere derom. Jeg troer visselig ikke, at han gjør det.

Sanspair.

Har jeg ikke allerede sagt Dem, at Løfter bør være Forsikring nok iblant ærlige Folk.

Grevnen.

Men uden det er Contracten ikke gyldig.

Sanspair.

Enten den er gyldig eller ei, det er mig ligemeget.

Grevnen.

Man maae have tabt sin Forstand, førend man kan tale saaledes. Thi et Ord saa godt som fire og tive: Lovene udkræve — — —

Sanspair.

Beraab Dem paa Lovene hos den gemene Almue. Mit Løfte er min Lov, og jeg paastaar, at man skal forlade sig paa det, uden at det er skreven af en Notario eller underskreven af Dem. Det er efter mine Tanker saa stor en Nederdragtighed, at give sine Løfter skriftlig, at denne Brug er det hele menneskelige Kion til Vanære.

Grevinden.

Denne ædle Tankemaade forekommer mig meget elskværdig.

Grevnen.

Og det forekommer mig meget forunderligt, at jeg ikke sprækker af Harne.

Grevinden.

Grevinden.

Thi ihvorvel at jeg har en Affkve for alt det, som er besynderligt, saa har dette dog tildraget sig min Hoiagtelse.

Greven.

Bliv ved.

Grevinden.

Saa, denne Tanke er virkelig Hoiagtelse og Forundring værdig, og derfor, min Herre! har jeg besluttet ikke at underskrive.

Greven.

Du vil ikke underskrive?

Grevinden.

Nei, ingenlunde, De maae lade Dem nøie med mit Samtykke.

Greven.

Nu er Hun gal med. Hold dog op at spøge.

Grevinden.

De paastaar, at jeg skal give mig med Beaupair. Deres Villie er en Lov for mig. Og derfor kan De underskrive baade for Dem og mig.

Greven.

Hilleshem! Hvor blev det en gyldig Contract. (til Beaupair.) Opfor Dem, som en artig og fornuftig Mand, saa er jeg vis paa, at min Datter iligemaade underskriver.

Grevinden. (til Greven.)

Vil De tvinge mig til, at underskrive min egen Ulykke?

Sanspair. (sagte.)

Hendes Ulykke!

Greven.

(med en truende Mine.)

Al!

Grevinden.

J det mindste maae Greven vise mig Veien, hans
Haand skal føre min. Ja, min Herre! saasnart De
underskriver, vil jeg gjøre det med.

Greven.

Det skal skee alligevel.

Sanspair.

Hvem, jeg? Jeg skalde vise Dem Veien! Nej!
lad denne Tanke fare; for at bringe Sagen til en en-
delig Slutning, saa bring Deres Notarius herhid, ifald
han troer, at mit Samtykke er nødvendigt. Og saa
vil jeg give ham det mundtlig. Thi gid jeg maae dce
her for Deres Mine, om jeg nogen Tid beqvemmer mig
til at underskrive det.

Grevinden.

Jeg vil gjøre det samme, og intet mere.

Greven.

Ja, det er godt, saa hold Dig færdig til at gaae
i Kloster. Og dersom Du gjør den mindste Modstand
i denne Sag, saa skal min Forbandelse forskaffe mig
Hevn over Dig.

Grevinden.

Himlen bevare mig derfra! Al! langt fra, at sætte
mig imod Deres Villie, saa vil jeg med Fornoielse leve
og

og dæ der, hvor det behager Dem, at føre mig hen. I den Tilstand jeg er i, er den grueligste Ensomhed det, der skikker sig best for mig. Og det eneste, som jeg attraaer.

Grevén.

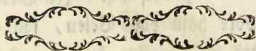
Det vil vi faae at see, kom med mig, og jeg skal lade Dig bringe paa et sikkert Sted. Forvel, min Herre! De kan imidlertid lave Dem til at skrive under.

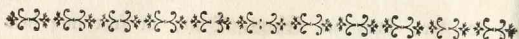
Scene 10.

Sanspair. (alene.)

O Himmel! Skal alle disse Indigheder begraves i et Kloster? Ak! jeg Elendige! Taarene rinde ned af mine Kinder hvilken skammelig Skøbelighed for en Philosoph! Men hvad! Skal jeg da uden Bevægelse see hende styrte sig selv i Fordærvelsen for min Skyld? „I den Tilstand jeg er udi, er den grueligste Ensomhed det, der skikker sig best for mig, og det eneste, som jeg attraaer.“ Kan jeg ikke tydelig læse hendes Kierlighed i disse Ord. De elsker mig, Grevinde! Ak! hvilken bedrøvet Belønning! Men hvad? Skal jeg være Marsag i hendes Woffe, da jeg er forsikret om, at hun elsker mig? Nei! Men skal jeg da, for at frelse hende, gjøre mig selv ulykkelig?

Ende paa den fjerde Act.

Femte Act.

Scene I.

Baronen, Pasquin.

Baronen.

Begierer han at tale med mig, for at see os forligte?

Pasquin.

Ja, min Herre!

Baronen.

Saa tvivler jeg ikke heller paa, at han jo overlader mig Julie.

Pasquin.

Ja, det kommer De nok til rette om, der er han.

Baronen.

Han blev hange det første han saae mig. See, hvor han stikker.

Scene 2.

Greven, Baronen, Pasquin.

Pasquin. (til Greven.)

Da jeg mødte ham paa Veien, saa tog jeg ham med mig.

Baronen.

Baronen.

Man har sagt mig, at I vilde tale med mig,
her er jeg.

Greven. (til Pasquin.)

Pas paa, at ingen kommer her og overrumpler os.

Baronen.

(meget urolig.)

Vi har intet at tale med hinanden, uden det ene
hver gierne maae høre.

Greven. (til Pasquin.)

Gaae, lad os blive alene, og pas paa, at ingen
kommer ind at hindre os.

Pasquin.

Forlad Dem paa min Omsorg, og hold Dem brav
begge to. (Han støder efter Baronen.)

Greven.

Luk Døren ret efter Dig.

Scene 3.

Greven, Baronen.

Greven.

Gesindt, nu ere vi under fire Dine, og har ikke
nødig at frygte for, at blive forhindrede af Sanspair.

Baronen.

Hvad vil alt dette sige, jeg forstaaer mig slet ikke
derpaa, thi man har sagt mig, at vi vare forligte.

Greven.

Ikke saa aldeles endnu, der fattes en liden Om-
stændighed.

Baronen.

Og hvad er da det?

Greven.

Enten at overlade mig Julie, eller at slaes.

Baronen.

(vil gaa bort.)

Jeg vil gaae hen og spørge mig til Raads hos en god Ven, og saa vil jeg komme igien.

Greven.

(Holdende paa ham.)

Forhast Dem ikke. Sagen maae afgjøres imellem os ganske alene.

Baronen.

Lad det hie til en anden Gang, det har jo stiet ingen Hast.

Greven.

Jeg er alt for stærkt fornærmet — — —

Baronen.

Judbildninger. Kom, kom, vi vil tilgive hinanden.

Greven.

Nei, Kaarden i Haanden.

Baronen.

De er saa meget hastig. (sagte.) Hvor Fanden er nu Confin?

Greven.

Sæt Dem til Modværge, eller jeg — — —

Baronen.

Baronen.

Gaae dog betænksom til Værk, jeg beder Jer. Jeg seer nok, at Jeres besynderlige Adfærd er ramme Alvor, og jeg betiente mig vist nok af min Tapperhed, dersom her kun var nogen, der kunde stille os ad. I det mindste lad dog Cousin være tilstede, for at see paa os; thi jeg slaes aldrig paa Liv og Død. Men lad os blive enige om denne Handel, saa skal vi siden saae at see — — —

Greven.

Overlade mig Julie, eller at slaes med mig, deri bestaaer det altsammen.

Baronen.

Elsker I hende?

Greven.

Ja, og jeg skal have hende, til Trods for Dem og hendes Broder med.

Baronen.

Ja, saa er det en anden Sag. Og elsker hun Jer iligemaade.

Greven.

Ligesaa høit, som hun hader Dem.

Baronen.

Det er mig hiertelig kiert; Thi imellem os saar, saa er det Cousin, der forlanger, at jeg skal ægte Julie, og da jeg er meget søielig af mig, saa vilde jeg begaae denne Daarlighed, alene for at rette mig efter ham. Men nu er jeg glad over, at I vil fuldføre den for mig. Altsaa maae det blive en anden, end

mig, der skal trættes med Jer om denne Skandhed. Thi gid jeg bliver hængt, om jeg slaas for hendes Skyld. Vi kan desuden nok finde Leilighed til at prøve hinandens Styrke.

Greven.

Altsaa overlader De hende til mig?

Baronen.

Uden at forbeholde mig det allerringeste.

Greven.

Naar vil De da reise bort?

Baronen.

I denne Aften.

Greven.

De maae give Sanspair sit Løfte tilbage, uden i ringeste Maade at sige ham Aarsagen dertil. Forglem for alting ikke det.

Baronen.

Det er just mit Forsæt, for at vise Jer, hvor føielig jeg kan være.

Greven.

Men forandre det nu ikke, og skynd Dem noget, med at fuldføre det.

Baronen. (brystende sig.)

Vi Baroner tage aldrig vore Ord tilbage igien, og i Særdeleshed, naar man kan tiene en Ven dermed, Jeres Tiener.

Greven.

(stiller sig an, som han vilde følge ham.)

Tillad mig — — —

Baronen.

Baronen.

Ingen Complimenter, jeg beder Jer. Lev vel!
og formeld min Respekt til den deilige Julie. Og der-
som I nogen Tid faaer en liden Trøtte at afgjøre,
(han legger Haanden paa sin Kaarde,) saa har I frit at
befale over Jeres Diener.

(Han gaaer.)

Scene 4.

Grevnen. (alene.)

See! hvilken storpralende Nar! Men nu har jeg
et godt Haab til at blive Eier af den deilige Julie,
til Trods for min Faders Næse.

Scene 5.

Grevnen, Pasqvin.

Pasqvin.

Skjynd Dem bort det snarest mueligt er. Thi
Deres Fader er lige i Hælene paa mig.

Grevnen.

Jeg vil blive her, for at tale med ham.

Pasqvin.

Da vil min Troe ikke jeg. Thi jeg er ingen El-
sker af Vidsloftigheder, og derfor løber jeg min Kaas.
Var De ret klog — — —

(Pasqvin gaaer.)

Scene 6.

Scene 6.

Den gamle Grev Arbois, den unge Grev
Arbois.

Den gamle Greve.

Hvad gjør Du her i denne smukke Dragt?

Den unge Greve.

De seer jo selv, at det er for at spæge.

Den gamle Greve.

Det er virkelig meget vel gjort. Men hvad er
Din Hensigt med denne naragtige Opsørsel?

Den unge Greve.

For — — — at erhverve mig Julie.

Den gamle Greve.

Og hvad vil Hortence sige dertil?

Den unge Greve.

Hun kan være saa god og slaae sig til Taalmo-
dighed.

Den gamle Greve.

Men Du veed, at hendes Fader er een af mine
allerbeste Venner, og at det er længe siden, at jeg har
givet dem mit Løfte.

Den unge Greve.

Men jeg har ikke givet mit.

Den gamle Greve.

Uforstammede! Veed Du vel, at jeg er Din
Fader?

Den

Den unge Greve.

O! Det tvivler jeg aldeles ikke paa. Men mig synes, at man nok kunde raadsøre sig lidt med mig selv i saa vigtig en Sag.

Den gamle Greve.

Jeg har ikke nødig at raadsøre mig med andre, end min Myndighed.

Den unge Greve.

Mit Hierte stemmer ingenlunde overeens med dens ne Slutning.

Den gamle Greve.

Utsaa elsker Du Julie?

Den unge Greve.

Ja, jeg elsker hende, kan man legge mig det til Last?

Den gamle Greve.

Tilforladelig, thi hun er ikke riig nok for dig.

Den unge Greve.

Ik! jeg besidder Rigdom nok ved at elske hende.

Den gamle Greve.

Ja, det er den gamle Sludder af en ung Bilde-
lav. Men hvor mangen een er der ikke, der vrider
Hænderne derfor, naar Brylluppet først er forbi?

Den unge Greve.

I saa Fald skal jeg ikke skyde Skylden paa nogen
anden, end mig selv.

Den

Den gamle Greve.

Og tilmed, saa samtykker Sanspair ingenlunde i dette Givtermaal. Har han ikke lover? — — —

Den unge Greve.

Det frygter jeg slet ikke for.

Den gamle Greve.

Den maatte kunne gjøre et Mirakkel, der skulde faae ham til at forandre sin Mening.

Den unge Greve.

Nu vel da! Det vil jeg.

Den gamle Greve.

Hvilke Indbildninger! jeg er meget bedre underrettet om hans Forsæt. Han har givet en anden sit Lovte, og da hans Lovte er ubrydelig, saa staae den Tanke af dit Hoved.

Den unge Greve.

Men hør! jeg sætter, i Fald at han nu fik i Sindet, at give mig sin Søster. Vilde De da samtykke det?

Den gamle Greve.

Ja, det forsikrer jeg ved min Ere. Og jeg vorer slet intet derved.

Den unge Greve. (sagte.)

Meget mere end han tænker.

Den gamle Greve.

Men dersom det ikke lykkes Dig, vil Du da ægte Hortence.

Den

Den unge Greve.

Ja, det lover jeg.

Den gamle Greve.

Nu er jeg fornøiet, og altsaa kan lade Dig vide, at Sanspair er ganske nøie underrettet — — —

Den unge Greve.

Hvorom?

Den gamle Greve.

Om den smukke Streg, som Du havde i Sinde at spille ham. Han kiender Dig nu ret af Grunden, og veed den hele Hemmelighed. Altsaa har Du ikke vundet andet ved at forestille Dig, end dette, at han nu har en større Afstøje for denne Forbindelse, end forhen.

Den unge Greve.

Og hvem har givet ham denne Underretning?

Den gamle Greve.

Det har jeg.

Den unge Greve.

O! Er det Dem?

Den gamle Greve.

Ja, mig selv.

Den unge Greve.

Det er mig saamen ret kiert; thi nu kan jeg vise mig i min naturlige Skikkelse.

Den gamle Greve.

Alt det Du nu har at giøre, er, at gaae herfra, og siden jeg skal sige det reent ud, saa var mit
Erinde

Erinde ikke andet, end at hente Dig, derfor kom og
 følg med mig.

Den unge Greve.

Jeg vil gaae, men jeg kan lade Dem vide, at jeg
 kommer tilbage igien, for at begiere det Samtykke, som
 jeg haaber at erholde.

Den gamle Greve.

Du faaer det ikke.

Den unge Greve.

Jeg begierer det, som en Naade af Dem, at De
 i det mindste vil tillade mig, at forsøge derpaa.

Den gamle Greve.

Af mit inderste Hjerte.

Den unge Greve.

Nu er jeg ganske fornøiet.

Den gamle Greve.

(meget forundret.)

Gaae bort; thi jeg seer Din Søster.

(Greven gaaer.)

Scene 7.

Den gamle Grev Arbois, Grevinden.

Den gamle Greve.

Maae man spørge, hvad Du har her at forrette?

Grevinden.

Jeg er kommen hid, for at tage Afsked med Julie.

Den

Den gamle Greve.

Du kan meget gjerne spare flige Hosfligheder og det maae have andre Aarsager, der trække Dig hertil.

Grevinden.

Jeg tilstaaer det reent ud, at jeg er kommen her, for at bede hende, at blive min Broder bestandig.

Den gamle Greve.

Og hvad kommer det Dig ved?

Grevinden.

Jeg har Medynk med Deres Skiebne, og troede at det var min Skyldighed, at give Dem dette Beviis paa mit Venfskab.

Den gamle Greve.

Denne Medynk er noget stork, siden den trækker Taarene af Dine Pine.

Grevinden.

De ere mit Kiøns Vaaben, og de eneste, jeg kan bruge imod Dem. De faaer mig aldrig mere at see. Ak! min Fader! jeg svar Dem det til for Deres Kødder, at jeg uden Bekymring eller Fortrydelse forlader Verden, men mit Hjerte kan ikke bære Deres Brede. O! lad mine Taarer formilde Dem, tilgiv mig min Udydighed, Deres Brede er den største Ulykke for mig. Og omendfiont jeg har sat mig imod Deres Befalinger, saa troe dog, at jeg mere fortienet at beklages end at dadles. Straf mig, min Fader! men lad ikke af at elske mig.

Den gamle Greve.

Du har været alhydig og haarnakket; men desuagtet elsker jeg Dig endnu.

Det sære Menneske.

Æ

Grevinden.

Grevinden.

(Reisende sig, ganske fra sig selv)

Å! Nu er jeg mere end lykkelig. Jeg iiler til mit Fængsel, uden at have noget mere, at ønske mig; dersom jeg ikkun kan erholde Naade for min Broder. Å! lad mine Lærere erhverve mig denne nye Naade.

Den gamle Greve.

Spild den ikke for en uværdig Broder; jeg har nyet sig talt med ham, og det Dieblig nærmer sig, der skal straffe ham for hans Forvovenhed.

Grevinden.

Jeg beklager ham. Men tillad mig, jeg beder Dem, at jeg maae gaae hen og omfavne Julie, førend jeg reiser bort. Jeg skal om et Dieblig være hos Dem igien paa dette Sted, min Fader, for at sige Dem et evigt Farvel!

Den gamle Greve.

Du kommer mig til at skielve. Jeg er streng og hidsig, men mit Hierte er dog stedse et Faders Hierte imod Dig. Din Løshed forvolder Din Fordærvelse. Tael dog aabenhjertet med mig. Af hvad Årsag har der Du Beausang? da han er baade ung og elskværdig.

Grevinden.

Det er det, der gik ham saa skræksom i mine Øine. De kiender vore unge Herrers Sæder, de sætte mig i Fare for den allergræffeligste Ulykke. Det, jeg har seet hos andre, har indjaget mig en dødelig Skræk. Thi da jeg er finder, at forblive min Mand troe, saa fordrer jeg det samme af ham. Men langt fra at betragte

tragte mit Hierte, som noget, der fortiente hans Kierlighed, saa vilde den Ubestandige dog igiennemføre det ved sin Foragt. Hans Eigegyldighed vilde sætte mig i den affævelige Frihed, der avler Grækthed og Laster, og har gjort Dyden saa gammeldags, at den fører Mishag og Reedsommelighed med sig. Da dette er mine Meeninger, saa kan De jo letteligen see, at mit Hierte ikke kan overgive sig til Beansfang; det er alt for empfindelig dertil, at jeg skulde sætte det i vove for den græselige Pine, som han kunde forårsage det, og jeg vil tusende Gange hellere leve og døe indsluttet paa et eensomt Sted, end udstaae den Smerte, at elske uden at blive elsket.

Den gamle Greve.

Din Tale har vort mig. Jeg elsker Dyden, og, at jeg saa længe har stridet imod Dine Meeninger, var allene fordi Grunden til samme var mig ubekendt. Hvilken ædel og fast Grundvold, til at bestride mine! Min Hoiagtelse for samme har vundet Seieren, og giver Dig min Kierlighed igjen. Men jeg kræver af Dig, at Du skal vederlægge den med en lige Gienkierlighed.

Grevinden.

At fortjene Deres Godhed, er det eeneste, som jeg attraaer. Udkræves mit Liv og min Rolighed, saa vel an, jeg er bereed dertil, thi endskjønt at mit Hierte er ikke mere i min egen Magt, saa bestemt ickan min Haand til hvem, De selv behager.

Den gamle Greve.

Nei, jeg kræver ikke saa stort et Offer, jeg forlanger

langer intet andet, end et oprigtigt og uforsølet Svar. Thi om jeg ikke bedrager mig, saa har Sanspairs Dyder gjort et Indtryk paa Dit Hjerte.

Grevinden.

Jeg bær den allerførste Hoiagtelse for ham, og jeg haaber, at De maae tilstaae, at han fortjener det.

Den gamle Greve.

Tael reent ud, og sig, at Du elsker ham. Du bliver rød, og det siger mig tilfulde, at Hoiagtelsen har bemestret sig Dit Hjerte.

Grevinden.

Jeg maae tilstaae, at De kender min Skrøbelighed, dersom det er en Skrøbelighed, at elske Viisdommen. Thi den hersker hos Sanspair i høieste Grad.

Den gamle Greve.

Det nægter jeg ingenlunde. Men han gaar alt for vidt derudi.

Grevinden.

Men en alt for vidt drevne Daarlighed er endnu langt utaaleligere, og Sanspair besidder virkelig elskværdige Egenskaber. Jeg har meget længe og nøie søgt at udforske ham; alle de, som kende ham, har overbevist mig om hans sære Væsen, at han var forstandig, from, ærlig, søielig; med eet Ord, at han var i Stand til at gjøre en Kone lykkelig. Jeg ønskede at behage saa elskværdig en Mand; længe søgte jeg, men forgievs, at blive seet af ham; men han bemærkede mig aldrig. For nu at naae mit Viemeed, saa made jeg det saaledes at mit Portrait faldt i hans Hænder; her ser De den hele

hele Hemmelighed, og det uskyldige Puds, som min Kierlighed betiente sig af. Siden lod jeg Portraiter fordre tilbage ved Dem selv, og dersom De vil behage at erindre det, som derved foresaldt, saa kan De selv let see, at han stode, alt for længe i Tvivl, førend han gav det tilbage igien til, at jeg ikke skulde have Marsag, til at troe, at en sådan Høflighed let kunde bringe ham til at give et Udslag til min Fordeel.

Den gamle Greve.

Og hvad har da Sansparr paaستاet?

Grevinden.

At jeg i alle Ting skulde efterfølge ham, men langt fra at give mit Samtykke dertil, saa har jeg tværtimod paaستاet, at han skulde lade af at være sær. Men da han troer, at det vilde være ham til en stor Vanære, saa overlader han mig til Beaufang, af Frygt for at blive overvundet, og Kierligheden, som han ikke har kunnet undervinge, betiener sig af hans sære Sind til at vægre sig for at underskrive. Det gjorde Dem forvirret, men da hans Exempel opmuntrede mig, saa benyttede jeg mig af samme Undskyldning.

Den gamle Greve.

Jo naiere Kundskab, jeg faaer om Sagens Sammenhang, jo mere synes mig, at Du er at beklage. Troer Du, at kunne bringe ham til, at forandre sin Levemaade? Nei, hold op, at smigre Dig selv med dette Haab, efter at han har kunnet gjøre det, som han har gjort.

Grevinden.

Endskjønt han har givet sit Samtykke, saa forhindrer han dog virkelig, at det ikke kan fuldbyrdes.

Den gamle Greve.

Men Du skal faae at see, at Du bliver tvungen til, at følge hans Levemaade.

Grevinden.

Det vilde ikke koste mig meget, men min Fader! dersom han elsker mig saa høit, som jeg troer, og som jeg forlanger at elskes, saa vil han opofre alle Ting for at blive lykkelig, og mit Forsæt er, at undersøge, hvor stærk hans Rierlighed er. Og dette er en Sag, som min Empfindtlighed udkræver.

Den gamle Greve.

Dine Tanker ere meget fornuftige. Men hvorledes kan Du faae ham i Tale? Da han ikke veed andet, end at Du endnu i denne Aften gaar i Klosteret, og Velanstændigheden, saavel som Din egen Fordeel, forbyder Dig, at forekomme ham.

Grevinden.

Dersom jeg skal være fornuftig, saa maae han søge, at forhindre min Vortræf til Klosteret. Og dette var i den Tanke, at jeg maaskee kunde faae ham at see, at jeg vilde besøge hans Søster. Ak! Der kommer han, lad os blive allene.

Scene 8.

Sanspair, Den gamle Grev Arbois,
Grevinden.

Sanspair.

(til Grevinden.)

Ak! Himmel! er det Dem? Kan jeg ogsaa troe mine egne Dine.

Grevinden.

Grevinden.

Jeg er kommen her, for at sige Deres Søster
Farvel.

Sanspair.

At sige hende Farvel! Hvor kan Deres Hr. Faders
Hjerte være saa haardt.

Den gamle Greve.

Hun bør at adlyde mig.

Sanspair.

Å! jeg beder Dem ved alt det som helligt er, opsæt
dette Forsæt endnu et par Dage. Jeg var just nu paa
Veien, at gaae hen til Dem, for at stille Deres ubillige
Brede.

Den gamle Greve.

Min Brede er ganske billig. Og De er alt for for-
nuftig dertil, at De skulde tilstaae, at en opirret Fader —

Sanspair.

Å! dersom De vidste alle Ting! — — — men
min Herre! vil De tillade mig, at tale med hende under
fire Dine et Dieblis?

Den gamle Greve.

Mig synes, at min Nærværelse kan ikke være til no-
gen Hinder, thi jeg tænker — — —

Sanspair.

Jeg skulde forklare mig i Deres Nærværelse? Der-
som De har den mindste Høiagtelse for mig, saa forskaan
mig for denne Skam.

Den gamle Greve.

For at fornøie Dem, vil jeg gaae et Dieblif bort.

Sanspair.

De frelſer mig derved fra en dødelig Forvirring. Det er nok, at jeg ſkal rødme for hende.

(Greven gaaer.)

Scene 9.

Sanspair, Grevinden.

Sanspair.

Hvad? De vil reiſe bort, naadige Frue! De vil forlade mig? Vil De da ſee min Død?

Grevinden.

Min Herre! jeg falder i Forundring over Dem. Jeg troede, at det var ſaa langt fra, at dette Forſæt ſkulde miſhage Dem, at jeg meget mere anſaae det, ſom det eeneste Middel, til at fornøie Dem.

Sanspair.

Til at fornøie mig? O Himmel! Jeg ſkulde uden Græmmelſe ſee, at De blev reven fra mig for evig.

Grevinden.

At give mig mit Portrait tilbage, at overlade mig til Beausang, er efter mine Tanker et tydeligt Beviis paa, at De kan anſee mig Tab med Eigeguldighed. Jeg ſkaaner Dem derved for den Skam, at elſke mig. De bør takke mig derfor, og det havde jeg Maſſog til at vente af Dem, min Herre!

Sanspair.

Ganspair.

Jeg! jeg kunde takke Dem for saa gruesomt et Forsæt, der sætter mig i Fare for, at prøve alt det den allergræffeligste Fortrydelse kan forårsage.

Grevinden.

De har selv paalagt Dem denne Straf, thi enten maae jeg gaae i Klosteret eller og adlyde min Faders Villie. Det er Dem, der har bragt mig i den gruelige Nødvendighed, at kaste mig i een af disse Yderligheder. Thi i Steden for at sætte Dem imod min Faders Villie, som De ved en lykkelig Hændelse havde Magt til at gjøre, saa giver De deres Samtykke dertil, omendkjönt at jeg gav Dem at forstaae, at jeg ingenlunde kunde give mit, og at det var saa langt fra, at Beausang kunde gjøre mig lykkelig, at meget mere den grumme Gensomhed var mindre affølgelig for mig.

Ganspair.

Jeg nægter ikke, at jeg jo har seet, hvad der gik for sig i Deres Hierte, men jeg frygtede for den Magt, Deres Yndigheder havde over mig, og derfor udvandre jeg langt heller at miste Dem, for siden at døe af Grammeelse derover, end at opofre Fornusten og Wiisdommen for Deres Skuld. Thi hvad for en Lykkelighed kunde trøste mig over sligt et Tab?

Grevinden.

Og har jeg begiært saadant et Offer af Dem? De fornærmer mig, naar De haver slige Tanker om mig. Dersom De var mindre wiis, vilde jeg visselig bære en Afkye for Dem; men hold op at være det uden Maade, det er alt det, jeg forlanger af Dem, og saa er De fuldkom-

men. Jeg saae snart Virkningen af mine Bønner, dersom mine svage Nadigheder havde mindste Magt over Dem. Men dersom De bliver ved, at sætte Dem imod min Begiering, dersom De kan tage i Betænkning, at følge min Billie, saa seer De mig for sidste Gang, min Herre!

Sanspair.

Deres Billie? Altsaa vil De herske med en uindskrænket Magt?

Grevinden.

De vil sige, at dette Forslag er meget stolt og forsængelig; men forskrækkes ikke deraf, jeg vil allene prøve Deres Kierligheds Heftrighed, og mit Herredømme skal ikke vare længere end een eneste Dag.

Sanspair.

Een eneste Dag? Al! De skal uafsladeligen herske i mit Hjerte. Siig mig, hvad Bevis forlanger De af mig?

Grevinden.

Deres blotte Løfte. Det er saa fuldkommen en Forsikring, at man ikke pover det allermindste ved at forlade sig derpaa.

Sanspair.

De forbinder mig uendelig, naadiae Frue! ved det De lader mig vedersfares Net. Men førend jeg bringer Dem dette store Offer, saa lad mig see i det Inderste af Deres Hjerte. Elsker De mig?

Grevinden.

Al min Lyfsalighed beroer allene paa Dem. Thi enten at tilbringe min øvrige Levetid med Dem, eller og at forlade hele Verden, er alt det jeg attraaer.

Sanspair.

Sanspair.

(Kastende sig for hendes Fodder.)

Åh! hvad er min Lykke fuldkommen! O Dyd! O
 Wiisdom! lad nu mit Hierte raade, I har længe nok
 stridet imod det. Ja naadige Frue! min Fornuft er Dem
 ganske undergivet. De fortæller, at man begaaer Daars-
 ligheder for Deres Skyld. Hvad forlanger De af mig?

Grevinden.

For det første forlanger jeg, at De skal klæde Dem
 saaledes, som jeg finder for godt.

Sanspair.

Men gjør mig ikke latterlig.

Grevinden.

De maae forlade Dem paa min Smag, og det uden
 mindste Modstand.

Sanspair.

Jeg seer nok, at jeg maae gjøre det. O! min kiære
 Fornuft! Men er der alt?

Grevinden.

Nei, min Heere! Saasnart Foraaret bliver an-
 nemt, maae De følge med mig paa Landet.

Sanspair.

Saa vil vi drage til mit Gods i Holsteen.

Grevinden.

O ikke, De har en Gaard saae Mile herfra, og paa
 den vil vi tilbringe Sommeren.

Sanspair.

Sanspair.

Hjertelig gierne, men vi skal vel ikke tage imod noget fremmed Menneske?

Grevinden.

Imod alle skikkelige Folk.

Sanspair.

O Himmel!

Grevinden.

Og saasnart Høsten er forbi, saa drage vi til Byen igjen.

Sanspair.

For at leve ganske for os selv.

Grevinden.

For at tage Deel i Byens Forlystelser, og vænne Dem til Omgang med nogle udvalgte Personer, som vil unde os den Ære af deres Besøgelse.

Sanspair.

Jeg har forud seet, at De elskede Støi og Larm.

Grevinden.

Vær kun ikke bange, Deres Tal skal være ganske lidet, men jeg paastaar, at dersom De vil behage mig, saa maae alle Ting her i Huset indrettes efter den almindes lige Brug, og vil De love mig det?

Sanspair.

(Efter at han har staaet lidt i Tanker.)

Ja, det svær jeg Dem til.

Grevinden.

Grevinden.

(rækkende ham Haanden.)

Altsaa hør mit Hjerte og min Haand Dem til.

Sanspair.

Men vi maae have Deres Faders Samtykke, troer De, at vi kan erholde samme?

Grevinden.

Jeg haaber det. Men der kommer han ret beleilig.

Scene 10.

Den gamle Grev Arbois, Sanspair,
Grevinden.

Den gamle Greve.

Nu, hvad er Slutningen bleven af denne lange Samtale?

Sanspair.

At der er vendt op og need paa mig, til Trods for min Forstand. De forstaaer jo nok min Herre, hvad det vil sige?

Den gamle Greve.

Den Skade er ikke nær saa stor, som De bilder Dem ind, altsaa ere De bleven ganske eenige?

Grevinden.

O! Ja!

Den gamle Greve.

Det er alt nok. Og De elsker min Datter?

Sanspair.

Sanspair.

Ja, min Herre! Jeg tilbøder hende, hav den Gødhed at give mig hende.

Den gamle Greve.

Deres Begiering er en Ære for os, og jeg betænker mig ingenlunde paa, at give Dem Fortrinnet for Beaupang; men der er een Post, som først maae afgjøres imellem os.

Sanspair.

Og hvad er det?

Den gamle Greve.

Det bestaaer i, at lade en Notarius hente, for i hans Nærværelse at fastsætte hendes Morgengave.

Sanspair.

Hendes Morgengave? Det kan jeg ikke gjøre.

Den gamle Greve.

Og hvem vil De da tage til at afgjøre denne Post?

Sanspair.

Dem. Mine Indkomster beløbe sig til hundrede tusende Rigsdaler, derefter kan De selv indrette hendes Morgengave og Testamentet. Alting skal blive saaledes, som De finder det for godt. Jeg er tilfreds dermed, naar hun er fornøjet. Jeg forbeholder mig allene ti tusende Rigsdaler aarlig, som jeg i denne Dag vil give min Søster Forsikring for.

Den gamle Greve.

Ti tusende Rigsdaler?

Sanspair.

Tilforladelig.

Den

Den gamle Greve.

Da De besidder saa iegodt et Hierte, saa kan man gierne bære over med Deres sære Sind.

Grevinden.

(til hendes Fader.)

Tillad, at min Mand maae tillige blive min Svoger. Maaskee at dette Forslag kan lade sig gjøre for nærværendes Tid.

Den gamle Greve.

Nei det kan ikke, thi Greven har allerede givet sit Løfte.

Grevinden.

Det kan han tage tilbage igjen.

Sanspair.

Nei! Det kan jeg umuelig gjøre. Maar jeg engang har givet mit Løfte, saa er det ubrydeligt. Dersom jeg kunde — — — men hvad vil De?

Scene II.

Sanspair, den gamle Greve Arbois,

Grevinden, Lisette.

Lisette.

(giver Sanspair et Brev.)

Her er en liden Seddel fra Baronen.

Sanspair.

Hvor kommer han paa det Indfald, at skrive mig til?

Lisette.

Lisette.

Jeg bilder mig ind, at han i ſtørſte Haſt er reist til Ulveborg. Thi i hans fulde Reife-Dragt, med Piſken i Haanden og paa Nøggen af hans gamle Hoppe, begav han ſig paa Veien, efter at han havde ſkreven denne Seddel, ſom han ved ſin Vortgang bad mig levere Dem.

Saneſpair.

Lad ſee, hvad han ſkriver for godt. (han læſer.)
 „ Lev vel Couſin! Jeg er ſeet af, at være længere her i
 „ Byen, og derfor ſkynder jeg mig det ſnareſte mueligt
 „ er, at komme; bort, for at kunde ſaae friſt Luſt igien.
 „ Jeg leverer jer jeres Søſter ligesaa god tilbage, ſom
 „ jeg har taget imod hende, det gjør mig endt raa jeres
 „ Begne. Men hvad for en Mand, Couſin, der vil hente
 „ ſig en Kone i Kiøbenhavn, maae ikke have ſine fulde
 „ fem Sandſer. Farvel. „ Hvor i al Verden kommer
 dette Indfald over ham med eet. Og hvad kan have tilveie-
 bragt mig ſaa dum en Beſkiemmelse?

Den gamle Greve.

Denne Hændelse forekommer mig, at være een af min Søns Streger. Han lovede mig, at han vilde gjøre et Mirakel.

Grevinden.

(til Saneſpair.)

Altsaa er der jo intet i Veien for min Broder!

Saneſpair.

Vær ſaa god og hav mig undſkyldt for at indgaae denne Forbindelse, hans Egenſkaber ere alt for anſtadelige for mig.

Den

Den gamle Greve.

Det er en ung Kusentast, men hans Hjerte er saa ædelt og redeligt, at det billigen kan lignes ved Deres.

Grevinden.

(til Sanspair.)

Betænk, at vores Skiebne berøer paa hans.

Sanspair.

Vores?

Grevinden.

Ja, min Herre, der er ingen anden Forbindelse, der forhindrer Dem fra at give Deres Samrukke, og dersom De kan nægte mig denne Begiering, saa kan jeg ikke troe, at jeg har Rettighed til Deres Hjerte. Ja, tør jeg da smigre for mig selv? — — —

Scene 12.

Den unge Grev Arbois, Sanspair, Den gamle Grev Arbois, Grevinden, Lisette.

Den unge Greve.

Endelig min kære Naboe! er Deres tappere Fætter reist bort, og har overladt mig sin Rettighed paa Deres Eosser. Mit Vrende er altsaa, at bede Dem, at De paa det snarreste vil give mig Deres Løse paa Julie. Thi endsskiont De seer mig klædt efter Moden, saa kan De dog forlade Dem paa, at min Opførsel er meget fære.

Det fære Menneske.

Y

Grevinden.

Grevinden.

Derfor Du er det, min Broder! da maae Du lade af at være det, thi Greven har gjort mig sin Eed paa, at han ikke mere vil synes at være det. Han giver Dig sin Søster, og tager imod min Haand og mit Hjerte.

Den gamle Greve.

Men vil Du da beslitte Dig paa, at blive fornuftig?

Den unge Greve.

Men hvem er vel fornuftigere, end jeg? Det er sandt, jeg har Varsel og Anseelse af en Fugentast, men, min tilkommende fære Svoger! det udvortes svarer ikke alletider til det indvortes, hos mange Mennesker er det just det, som er tværtimod, og meget ofte har den største Nar, den ærbareste Anseelse.

Sanspair.

Efter denne Slutning maae De være meget viis. Og altsaa vil vi fuldbørde begge Bryllupperne. (til Greven.) Der seer De, hvilken Magt De har over mig.

Grevinden.

Min Lykke er ganske fuldkommen.

Den unge Greve.

Har jeg ikke nok sagt Dem det, min Herre, og vil De nu give Deres Samtykke til mit Sivtermaal med Julie?

Den gamle Greve.

Men saa maae jeg jo tage mine Ord tilbage igjen?

Grevinden.

Grevinden.

Jeg beder Dem indstændig derom.

Lisette.

(til Grevinden.)

At give dem tilsammen, er at gøre dem lykkelige, de har eet Sind, eenig Sinag, med eet Ord: der er kun een Siel i tvende Legemer, og det maatte være en meget slem Dævel, der skulde kunde sætte Splid imellem to Hjerter, der ere saa overensstemmende.

Den gamle Greve.

(til Sanspair.)

Lad os gaae ind, for at slutte Contracterne, thi denne Gang haaber jeg i det mindste, at De ikke vegrer sig for at underskrive.

Sanspair.

Men — — — vil De endelig have, at jeg skal underskrive?

Den gamle Greve.

Ja.

Sanspair.

O! skammelige Sadvane! Men jeg saar at underkaste mig samme, og der har ingen mere tvivle om Kierlighedens Magt, siden den har kunnet gøre saa stor en Virkning hos mig i een Dag. (til Grevinden.) Men omendskönt De forlanger, at jeg udvortes skal forandre mine Meninger, saa tillad mig dog, at jeg i mit Hjerterødsse forbliver den samme.

Lisette.

(til Grevinden.)

Tillad ham, at tænke ligesom ham selv lyfter, og
 saa vil han vist blive en god Mand, for at være sær.

Ende.

Den forstilte Laabelige

eller

Landssbye-Poeten.

Comoedie i tre Acter

oversat efter

Herr Des Touches la Fausse Agnes

ou le

Poete Campagnard.

Personerne:

Baron Vieux Bois.

Baronessen, hans Kone.

Angelique, den ældste Datter.

Lise, den yngste Datter.

Leander, Angeliques Kiereste.

Herr Mazures, forliebt i Angelique.

Henrik, Leanders Tiener.

Grev Guerets.

Grevinden, hans Kone.

Landsdommeren.

Landsdommerens Frue.

Stuepladsen er paa Baronens Gaard i Sielland.

Første Act.

Scene I.

Baronen, Angelique.

Baronen.

Aom hid min Datter, og tael aabenhjerttet med mig, jeg er paa nogen Tid bleven vaer, at Du er besdrøvet og rankesuld, uden Tvivl smertter det Dig, at Du ved Din Fasters Død har været tvungen til at forlade Hovedstaden, hvor Du er opdragen. Jeg tilstaaer, at jeg er inderlig fornøiet over den Opdragelse, som min salig Søster haver givet Dig. Men jeg er tillige meget bange for, at den vil forvolde Din Ulykke, thi Du er bestemt til at tilbringe Din øvrige Levetid paa Landet, og der er en grumme Forskiel paa Landsbye-Levemaaden og den der føres i Kiøbsteden.

Angelique.

Ah!

Baronen.

Dette Suk overtyder mig om, at jeg har glettet ganske ret. Tiden falder Dig lang og kedsoommelig, mit stakkels Barn!

Angelique.

Nei, beste Fader, jeg lænede aldeles ikke: tværtimod, dette Sted vilde have tusende Yndigheder for mig, dersom man vilde tillade mig, at have lidt mere over mig selv at sige; men neppe er jeg kommen her, førend man taler om at giøre mig bort. Og med hvem? Med en Landsbys Junker, og det som endnu er verre end hele Nesten, med en Landsbye-Poet. Hvilket Selskab for et Fruentimmer, som jeg, der er opdragen i den store Verden og daglig vant til Omgang med de fornuftigste og artigste Personer i Hovedstaden.

Baronen.

Har jeg ikke nok sagt det, min stakkels Datter, at den Opdragelse, man gav dig, vilde giøre dig ulykkelig, du besidder alt for stor Fornuft, og har alt for mange Fuldkommenheder til at leve forngiet i vores Egn.

Angelique.

Hvorfor vil De da forbinde mig til at blive her?

Baronen.

Jeg vil ingen Ting, det er din Moder, der vil have det.

Angelique.

Men er De ikke Herre i Huset?

Baronen.

Jo for Pokker! det er jeg.

Angelique.

Men imidlertid, saa faaer min Moder Dem dog alle tider til at være af hendes Væning.

Baronen.

Baronen.

Det skammer jeg mig aldeles ikke ved, det er en Kone, der besidder umaadelige Fortienester, af en Forstand og Skønhed, der langt overgaaer hendes Køn. En Kone, der ikke ellene elsker, men næsten tilbøder mig, i hvorvel det er fem og tyve Aar siden vi havde Bryllup.

Angelique.

Derfor De ville tillade mig at sige Dem min Mærning reent ud.

Baronen.

Nu vel, hvad vilde Du da sige?

Angelique.

At min Moder misbruger Deres Fælielighed.

Baronen.

Og hvori det, om jeg maae spørge?

Angelique.

Ved det hun faaer Dem til at bryde et meget fordeelsagtigt Hiftermaal, som min Fæster havde udvalgt for mig i Byen, og tvinger Dem til at give mig til en Persøn, som i ingen Maade er mig anstændig.

Baronen.

Hillemænd! Deri har din Frue Moder ganske ret. Og den Leander, som Du har sat Dig i Hovedet, skifter sig i ingen Maade for Dig. Skulde man sige, at en Herremænd, hvis Adel ikke er ældere end et par hundrede Aar, ægtede Baronens af Vieux-Bois Datter, da Herren af Mazières, det klogtigste og vittigste Hoved i hele Eggen, gjør sig al oprømtelig Umage for at nyde denne Ære. Det er en Forbindelse, som er din Moder, mig og dig ganske

anstændig; du veed, at vi ere meget empfindelige over Familiens Ære, og at det er mere end fire hundrede Aar siden, at vi alle fra Fader til Søn har været meget fattige, fordi vi ikke vilde besmitte vores adelige Blod ved et Ægteskab med den nyere Adel. Ja, jeg vilde nægte den rigeste Mand i hele Landet, at blive min Svigersøn, dersom han ikke kunde bevise, at hans Forfædre havde været med i det første Ridder-Tog til det hellige Land.

Angelique.

Hvilke Griller! Uddeles Dyd og Fortieneste efter Adelsens Ælde? Jeg for min Part tænker anderledes; jeg troer, at det rette Adelskab bestaaer i Dyd og Forstand. Og desforuden er jo Leander af meget god Adel.

Baronen.

Det bilder Du dig ind, fordi Du elsker ham.

Angelique.

Ja, jeg elsker ham. Det er noget, som jeg aldrig skal nægte; min Fæster havde indtaget mig til hans Fordeel, og han svarede fuldkommen vel til det Begreb, jeg havde gjort mig om ham. Ah! min Fader, kan De taale, at man river mig fra den eeneste, som jeg kan elske, for at opofre mig til den, som jeg ikke elsker?

Baronen.

Mistrøst Dig ikke saa aldeles min Pige, Du faaer Herren af Mazures at see i Dag, og jeg vil være dig Mand for, at Du bliver ganske indtagen af ham.

Angelique.

Angelique.

Og jeg er forvissat om, at han vil forekomme mig, ligesom han er i sig selv, det er at sige, den hovmødigste, naragtigste og latterligste iblant alle Mennesker.

Baronen.

Det er en meget smuk Afbildning, Du gjør paa din tilkommende Mand, og hvis har vel beskrevet ham saaledes for Dig?

Angelique.

Alle de, som kende ham.

Baronen.

Og jeg forsikrer Dig, at han opvækker Forundring og Høiagtelse i den hele Bye.

Angelique.

Og just derfor vil han ikke orvække den hos mig. Dersom De vidste, hvor stor Forskiel der er paa Landsbye-Vittigheder, og de i Byen — — Men det er ikke Sagen. Thi da et hvert Menneske, som søger at gjøre klogtige Indfald til sin eneste Fortieneste, besidder fuldkommen den Gave, at mishage mig, hvor meget mere da en Landsbye-Junker, der har den Orm i høieste Grad.

Baronen.

Ei Frøken! De er meget frøsen! hvorledes skal da den Mandsperson være, som tør haabe den Ære at behage Dem?

Angelique.

Som Leander. En fuldkommen ærlig Mand, som har seet Verden, og derved erhvervet sig Krigshed, det
 utvungs

urvungne, æble og angennimne Væsen, som ikke i mindeste Maade smager af den dumme Indbildning, det latterlige og tvungne, som findes hos de fleste af vore Land-Junkere.

Baronen.

Dersom Din Moder hørde Dig tale saaledes.

Angelique.

Hjælp mig at overtøye hende om den Bilsfarelse, hun er ubi angaaende Hr. Mazures. Jeg vil paa mine Knæ udbede mig denne Naade af Dem, og jeg haaber, at De er saa god og ikke nægter mig samme.

Baronen.

Jeg elsker Dig min Datter og jeg vil giøre alt det, der staaer i min Magt, for ikke at tvinge Din Tilhøielighed.

Angelique.

Hav den Godhed, at tale et par Ord til Leanders Besøg.

Baronen.

Men jeg kender ham kun af Navnet. Dersom han var nærværende, saa kunde jeg bedre understøtte hans Sag.

Angelique.

Lov mig kun, at De vil være paa hans Side, og saa vil jeg love Dem, at han snart personlig skal indfinde sig.

Baronen.

Men hvordan kan det være, han er jo i Byen.

Angelique.

Angelique.

Han er ikke nær saa langt borte, som De tænker.
Men jeg kan for nærværende Tid ikke sige mere derom,
thi der kommer min Moder.

Scene 2.

Baronen, Angelique, Baronessen (med et
Brev i Haanden.)

Baronessen.

Ah! min Datter, hvad vil Du inden kort Tid
ikke blive lykkelig! Herren af Mazures er her i dette
Dieblis, lav Dig paa at imodtage ham, som en Mand,
vi har bestemt til den Ære at ægte Dig. Han lod
mig vide sin Ankomst i et Brev, som er skrevet paa
Vers, og som jeg finder usorlignelig. Der Frøken! læs
engang dette Brev, paa det Du kan lære det uden ad.
Og De, min Herr Baron, hør det ret med Algr
sømhed.

Angelique. (læser.)

Cousine, Englelig, af ganske Magt jeg sender
Dig desto før at see, hen over Bierg og Dal —

Baronessen.

Det er mig han taler om, maae I vilde.

Angelique.

Det kan jeg nok see.

Baronessen.

Cousine, Englelig! i Sandhed, han skriver overg
maade vel.

Angelique.

Angelique. (læser.)

Cousine Engleslig, af ganske Magt jeg render
Dig deskosfor at see, hen over Bierg og Dal
At knæle for den Soel, hvis Glands min Siel
antænder

Og hvis Besiddelse skal lindre al min Qual.
(neiende meget dybt.)

Er det ogsaa Dem, der er hans Soel?

Baronessen.

Nei Frøken, denne Post angaaer Dem.

Angelique.

Og hvad er det for en Qual, som Deres Fætter
vil finde Lindring for hos mig?

Baronessen.

Er det saa vanskeligt at begribe! Hans Qual be-
staar i Fraværelsen, Utaalmodighed, Uroelighed, Længsel
og Smerte, som Kierligheden forvolder ham. Er det
ikke sandt Hr. Baron?

Baronen.

Det forstaaer sig selv, min Gnut.

Angelique.

Men hvorledes kan jeg forarsage ham al denne
Qual, da han aldrig har seet mig?

Baronessen.

Hvilket dumt Spørrmaal af en fornuftig Vige!
Ved den Beskrivelse vi have gjort ham over Dig, har
han formeeret sig selv en indragende Forestilling. Den-
ne Forestilling staaer ham idelig for Øinene og sætter
hans

Hans hele Legeme i Brand. Og det maae Du dog vel tilstaae, at een er intet mindre end vel, naar man er i sliq en Bevægelse. Jeg veed hvad saadan en Tilstand fører med sig. (seer ganske forliebt til Baronen.) Jeg har forsøgt det, min kiere Baron.

Baronen.

(omfavner hende.)

Og jeg med, min elskværdige Baronesse.

Baronessen.

(til Angelique.)

Bliv ved!

Angelique. (læser.)

Al Elskov hart jeg flemmes,

Jeg drilles Dag og Nat,

Dog Bruden mig bestemmes

Ved hendes Gudsdoms Magt.

Jeg ganske sikkert giemmes,

Hun for hans Morder-Haand

Har Maal og Grændser sat.

Baronessen.

Dette Sted er ikke meget tydelig, men det er just den største Skønhed i Verset.

Baronen.

Tilforladelig. Thi saasnart jeg læser noget, som jeg ikke forstaaer, saa opvækker det strax min Forundring og Hviagtelse.

Baronessen.

Læs videre.

Angelique.

Angelique.

Vær saa god, og hav mig undskyldt derfor.

Baronessen.

Læs videre, siger j-g, det lader, som om Du ikke mere fandt Smag i smukke Ting.

Angelique. (læser.)

Den yndig Angeliqu' har slige Sindets Gaver,
 Alt naar man hende hør, hun Sielen strax indtraer!
 Naar altsaa Hymen os tilfammen samlet haver,
 Jeg ei et Legeme, men Geist da ægtet har.

Baronessen.

I Sandhed det er en deilig Slutning, og jeg veed
 aldrig, at have læst noget af saa fin en Smag.

Baronen.

O! det er guddommeligt, det er guddommeligt!

Baronessen.

Jeg gad nok vidst, om nogen af Dine flogte Herrer i
 Byen var i Stand til at frembringe slige smukke Sager.

Angelique.

Nei det er ganske vist, Deres Smag er for ligefrem
 til at stige til den Høide.

Baronessen.

Du maae dog tilstaae, at en Herre af hans Stand,
 som kan giøre slige smukke Vers, vil snart bane sig Veient
 til Dit Hierte.

Angelique.

Og jeg svar Dem til, at han aldrig faaer det, ders
 som han har ingen anden Fortieneste end den.

Baronessen.

Baronessen.

Mig tykkes Hovedstadens Lust har gjort Dig temmelig Hovmodig.

Angelique.

Nei, men den har givet mig en god Smag.

Baronessen.

Men troer Du da, at Landsbys-Folk ere dumme Bæster.

Angelique.

Himlen bevare mig detsfra; men De er saa indtagen til Hr. Mazures Fordeel, at det meget let kan hende sig, at De finder slige Fuldkommenheder hos ham, som han ikke har.

Baronessen.

Og jeg tør hyde Trods ikke allene til hele Byen, men til Hoffer med, om det kan fremviise en mere fuldkommen Cavalier. Du skal snart selv dømme derom, og den største Prøve, jeg kan give Dig paa hans Fornuft, er denne, at han ikke ægter Dig af anden Aarsag, end fordi han troer, at Du besidder stor Forstand.

Angelique.

Da vil han snart blive overbevist om, at han har taget Feil i sine gode Tanker om mig.

Baronessen.

Dette Ydmygheds Tegn gjør os til gode Venner igien; men Hr. Baron! har De givet vores Notarius Befaling om at opsætte Ægteskabs-Contracten.

Den forstillede Taabelige.

3

Baronen.

Baronen.

Endnu ikke Frue Baronesse, det har jo ingen Hæft.

Baronessen.

Har det ingen Hæft, Hr. Baron! vores Aftale var jo, at underskrive Contracten i Aften, og derpaa strax gjøre Bryllup.

Baronen.

Ja, det er sandt. Men det forekommer mig, som om Angelique ikke ilede saa stærkt, som vi andre. Lad os give hende Tid, til at lære at kende Herren af Mazures, saa det hun maae lade ham vederfares Ret, og sætte Godhed for ham.

Baronessen.

Er det Din Mening min Hierte?

Baronen.

Ja, min Engel, og jeg beder Dig iligemaade, at Du vil give Dit Samtykke dertil.

Baronessen.

Ah! hiertelig gierne, naar det kan fornøje Dig — — men — — dersom Du ikke vilde forvoide mig denne Kummer — — saa — — vilde jeg være Dig høilig forbunden.

Baronen.

Og hvad Kummer kan det gjøre Dig?

Baronessen.

Hvad Kummer? Ah! hvad er Du dog grusom! dersom dette Givtermaal ikke fast besluttes i denne Aften, saa kommer Du til at begrave mig i Morgen tilig.

Baronen.

Baronen.

Ei! det vidste jeg ikke. For Pokker, det skal man ikke have at sige, at en Kone var død af bare Fjælsighed imod sin Mand. Jeg er vel Din Herre, men ikke Din Tyran, jeg overlader Dig al min Rettighed, befal min elskelige Baronesse, befal, og betien Dig af al min Myndighed.

Angelique.

Åh! min stakkels Fader, hvorledes bliver Du taget ved Næsen!

Scene 3.

Baronessen, Angelique.

Baronessen.

(tørende sine Dine.)

Ei! ja, seer I nu Frosken, at det er til ingen Nytte at appellere imod mig.

Angelique.

Jeg haabede, at min Fader ikke taalede, at jeg blev bragt til Fortvivlelse.

Baronessen.

At min Fader ikke taalede! Det er i Sandhed smukt! De Talemaader, Din Fader skulde ikke taale det, men Du maa vide, at Din Fader taaler alt det, som fornsier mig. Du er en deilig Duffe, der vilde, at jeg skulde lade mig regiere af Din Faders Myndighed. Hvor har Du lært det, om man maa spørge? Er det Hovedstadens Fruer, der vilde saadan blind Lydighed imod deres Mandes Villie?

Angelique.

Jeg maae tilstaae, at det ikke mere er brugeligt, og at de fleste Koner har afkastet Naget. Dog naar de stræbe efter Genevolds-Magten, saa gaae de i det mindste aabenebar til Verks. Men De benytter sig af min Faders Skøbelighed, og jeg seer nok, at han er een af de Mænd, man kan dreie og søre ligesom man lyfter.

Baronessen.

Disse Anmerkninger ere ganske grundige. Men jeg har just ikke de beste Tanker om de Piger, hvis Forstand, saa meget tilig moednes, og jeg troer, at jeg ikke handler urettelig, naar jeg skynder paa at faae dig giort.

Angelique.

Det var mig ingenlunde imod, dersom De allene vilde have den Godhed at raadføre sig med mig angaaende de Maaden. Jeg søer at min Skiebne beroer allene paa Dem, men for Himlens Skyld! betænk, at De er min Moder, og at den Kierlighed, som jeg har Næst til at ventes af Dem, bør indskyde Dem den Godhed, at have nogen Agtelse for min Meening i saa vigtig en Sag.

Baronessen.

Og Erhødheden forbinder Dig til at give efter for min.

Angelique.

Jeg skal aldrig unddrage mig derfra, uden i dennes Sag.

Baronessen.

Baronessen.

Og det er egentlig her, at jeg kræver en blind Lydighed af Dig.

Angelique.

De siger, at det vil koste Deres Liv, i Fald jeg ikke ægter Herren af Mazures i Aften, men jeg forsikrer Dem, at det vil blive min Død, dersom jeg ægter ham.

Baronessen.

Ei! nei, nei, Du døer min Troe ikke deraf.

Angelique.

Jeg bær et dødeligt Had til ham.

Baronessen.

Du har jo aldrig seet ham.

Angelique.

Det hindrer mig aldeles ikke fra at kende ham.

Baronessen.

Men de Vers, Du nyelig læste, maae jo indtage Dig til hans Fordeel.

Angelique.

Jeg beder om Forladelse, jeg maae tilstaae at de gjør en Virkning, som er just tværtimod.

Baronessen.

Og jeg paaستاer, at Du skal finde dem uforlignelige.

Angelique.

Hiertelig gjerne, naar jeg kun maae befries fra at ægte Auctor.

Baronessen.

Du skal ægte ham, og det i denne Aften, til Trods for dig, og Din Fader med; thi jeg mærker meget godt, at Du har bragt ham paa din Side, men jeg vil vare Dig ad, at han slet ikke er til at forlade sig paa, thi omendvi skient at det undertiden lader som, om han vilde raade sig selv, saa gjør han dog i Diebliffet derpaa, alt det jeg vil have. Men hvad er det for en Allarin, jeg horer? Det er nok Urtegaardsmanden, der er oppe at skienes med sin Svend.

Scene 4.

Baronessen, Angelique, Leander, Henrik,
(klædte som Bønder.)

Henrik.

(til Leander.)

Ei, ei, Monsieur Dagenigt! traer J, at være kommen her i Huset, for at staae med Hænderne over Kors og drive Dagen bort med intet?

Baronessen.

Hvad er der paa Færde, Mester Jørgen?

Henrik.

Det er ingen Muelighed at faae den Knegt til at arbejde.

Leander.

Naa, naa, et godt Ord igien Mester Jørgen.

Baronessen.

Baronessen.

Lad ham nu være i Fred, og hør hvad jeg har at sige Dig. Du skal — — —

Henrik.

Paa Diebliffet. Bilder Din Kysbehund dig ind, at æde smukke Folkes Brød, uden at gjøre Gavn derfor?

Leander.

Hør, veed I hvad, Mester, uden at ville klamre med jer, saa maa jeg sige jer, at I er en Tølper, og dersom I gaaer for vidt, saa bliver jeg det med.

Henrik.

Er jeg en Tølper, Skielm. Dersom det ikke var af Erhødighed for Fruen — —

Angelique.

I Sandhed, Mester Jørgen, mig synes, at I begynder den stakkels Karl meget ilde.

Henrik.

Med Deres Tilladelse, Kroken, saa er det noget, som det ikke kommer Dem ved. Jeg har ingen at gjøre Regnskab for uden Fruen, hun er mit Herkøb, og det er noget, som ingen tør nægte.

Baronessen.

Du har ganske Ret; men hør dog zungang, hvad jeg har at sige Dig. Du maa ikke undlade — —

Henrik.

Jeg? jeg en Tølper? Har Du gravet det Stkke Jord omkring, som jeg vilde have til at plante Kaa i? Har Du vandet Laducken? har Du renset Blomstersbeedet?

34

Leander.

Leander.

Endnu ikke. Men for Pokker — —

Henrik.

Men for Pokker, saa er Du en Skurk, forstaaer Du mig Peter? en lumpen Hund, en Fyldebotte, en —

Angelique.

Jeg har Medynk med den stakkels Karl. (til Baronessen.) Tillad dog ikke, jeg beder Dem derom, at Messer Jorgen maae holde saa ilde Huus med ham.

Baronessen.

Hør min Ven, et Ord saa godt som Hundrede, jeg vil ikke, at nogen maae understaae sig at staaende i mit Huus, det er en Rettighed, som jeg vil have mig selv forbeholden.

Henrik.

Hilsefæm! Dersom Fruen ikke kan taale, at man staaender, saa faaer hun at give mig min Afseede.

Baronessen.

Nu vel, saa kan Du staaende siden, men for nærværende Tid vil jeg, at Du skal høre, hvad jeg har at sige dig. Er det ikke dig, som har bragt denne Karl her i Tjeneste.

Henrik.

Jo det er sandt.

Baronessen.

Sagde du ikke, at det var et eie godt Menneske?

Henrik.

Jo det tilstaaer jeg.

Baronessen.

Baronessen.

At du kiendte ham meget godt, og at du vilde være god for ham i alle Maader?

Henrik.

Alt derte nægter jeg ingenlunde, han har mig at takke for sin Besordring.

Baronessen.

Imidlertid beskylde du ham nu for mange Feil, og vil sætte mig onde Tanker i Hovedet om ham.

Henrik.

Hillemén! Det kommer deraf, at han sladder i Steden for at gjøre hvad ham tilkommer.

Baronessen.

Saa! sladder han, og om hvem?

Henrik.

Om Dem, naadige Frue, om Baronén, og om Frøken Angelique.

Baronessen.

Ei ja! det er meget sinuér, men hvad siger han da om os.

Henrik.

Man skulde troe det var Ustyldigheden selv, men for alle Ting forlad sig ikke derpaa, thi det er en Grund:Skjelm, det varer jeg Dem ad.

Baronessen.

Men endnu engang, hvad siger han om Baronén?

Henrik.

Han siger — — —

35

Leander.

Leander.

Jeg beder Deres Naade vil ikke høre efter hvad han siger.

Baronessen.

Forslad mig det, det er mig meget om at giøre, at jeg kan faae jeres Tanker at vide, Monsieur Peter. Du da?

Henrik.

Naadige Frue, saa snart Baronen befaler noget, veed De da hvad Peter siger?

Baronessen.

Du! hvad siger han?

Henrik.

Ja, saa siger han, det behøver Stadsfæstelse.

Baronessen.

Hvordan? Stadsfæstelse? Hvad vil det sige?

Henrik.

Det vil sige, at han leer af Herrens Befalinger og følger dem aldrig, uden de blive stadfæstede af Dem.

Baronessen.

Det er ikke taabeligt.

Henrik.

Men saa snart han begynder at tale om Dem, naadige Frue! ja saa kan man aldrig faae ham til at holde op igien.

Baronessen.

Naar han taler om mig? O! hvad siger han da?

Henrik.

Henrik.

Bitterkød! siger han, hvilken skionne Rone er ikke den Baronesse, hun har mere Forstand i sin lille Finger end Baronen i sin hele Krop. Hvad har hun ikke et smukt Væsen! hvilke Lader! det kan ret fornøie mig, naar jeg seer hende.

Baronessen.

Den stakkels Peter! Hans Ansigt stod mig min Troe an den allerførste Gang jeg saac ham.

Leander.

Mange Tak Deres Naade.

Baronessen.

(til Angelique.)

Denne Karl er ikke ilde flabt.

Angelique.

Nei i Sandhed er han ikke.

Leander.

(gior taabelige Complimenter.)

O! De vil firere mig.

Baronessen.

Han har meget levende Dine, og et ret igiennemtrængende Diekast.

Angelique.

Det har jeg allerede mærket.

Leander.

(dreiede paa sin Hat.)

O! hvad dette er anbelangende, da — —

Baronessen.

Baronessen.

Og hvad siger han da om min Datter?

Henrik.

Ja, det kan jeg ikke saa sige i Frøkenens Nærværelse.

Baronessen.

Du skal sige det; thi jeg vil vide hans Meening om alle Ting fra Grunden af; det moerer mig mangfoldig.

Henrik.

Vel an da, naadige Frue, siden jeg skal sige alle Ting reent ud, saa har Frøkenen slet ikke den Lykke at behage ham.

Angelique. (smilende.)

Da er jeg meget ulykkelig, Monsieur Peter.

Leander.

(Holdende Hatten for Ansigtet.)

Jeg beder Frøkenen om Forladelse.

Henrik.

Han siger, naadige Frue, at Frøkenen seer ud, som hun var Moer til Dem, og De var hendes Datter.

Baronessen.

Han har Forstand.

Leander.

Det behager Dem kun at sige.

Henrik.

Og at han vilde heller ægte Tive saadanne Koner, som Fruen, den eene efter den anden, end to saadanne Piger, som Frøkenen.

Baronessen.

Baronessen.

Det er moersomt. Der Peter, der har du noget at
drikke min Sundhed for.

Leander.

Ei, Deres Naade.

Baronessen.

Tag det, siger jeg. Hør Mester Jorgen, jeg for-
byder jer, at begegne ham ilde, enten med Ord eller
Gjerninger.

Henrik.

Det skal see.

Baronessen.

J skal skaae ham i alle Maader, og bære al muelig
Agtsomhed for ham; forsyne ham med god og lækker Føde,
lade ham sove ligesaa længe, som han lyster, og for alle
Ting, lad ham ikke sætte sine Kræfter til ved haardt og
besværligt Arbeide. (til Leonore.) Jeg seer nok, at Du
har et Horn i Siden paa ham, fordi han finder mig smuk-
kere end dig. Men det er sandt, jeg skal hen og anordne
Middags-Maalidet, thi jeg paastaar, at det skal være
prægtigt, og saaledes, som det bør være til det Selskab, vi
vente. Gaae nu kun hen i Haven mine Børn. Dog,
et Ord, Peter, jeg befaler dig, at bringe mig en Bouquet
hver Morgen i mit Kammer. Forsøm for alting ikke det,
hør Du? (Hun gaaer.)

Leander.

Det skal jeg ikke forsømme.

Scene

Scene 5.

Angelique, Leander, Henrik.
(saasnart Baronessen er borte see de alle Tre.)

Henrik.

Nu Frøken, hvad siger De? spiller vi ikke vore Rol-
ler artig nok?

Angelique.

Deilig, og jeg har ret fornøiet mig over dem begge
to; der er kun een Ting, som jeg har stødt mig over, og
det er denne, at Du beegner din Herre alt for ilde.

Henrik.

Det skeer kun for at gjøre Sagen des troeværdigere,
og derforuden saa maac jeg tilstaae, at jeg just ikke er me-
get fortrydelig over, at finde Velighed til at hævne mig;
det er vel en stor Fornøielse for en Tiener, at kunne ustraf-
fet kalde sin Herre for en Slyngel, Føldebøtte, Skielm,
doven Hund, og saa videre. Jeg giver Herren for nær-
værende Tid alle de smukke Ere-Titler, som han forhen
dagligdags bærede mig med.

Leander. (smilende.)

Ja, ja min Tid kommer nok igien. (til Angelique.)
Men lad den unyttige Snak fare, og tillad mig, deilige
Angelique, at benytte mig af disse lykkelige Diebliske til
at kysse den Haand, som man vil berøve mig.

Angelique.

Men sørglem for alle Ting ikke, at bringe min Mor-
ter sin Dødvædet hver Morgen.

Henrik.

Henrik.

Ja, I faaer min troe nok jer Umage betalt, Peter.

Angelique.

Men ret alvorlig Leander, er De ikke meget fornuftig over denne Bestilling?

Leander.

Jeg maae i Sandhed forundre mig over Deres Koeslighed, og at De kan finde Fornoielse i at firere mig? Tænker De paa, at min Medbeiler staaer paa Nippet til at komme hid?

Angelique.

Og det som verre er, til at ægte mig. Faren er endnu meer overhængende end De tænker. Thi min Moder vil endelig have Contracten underskrevet i Aften, og derpaa strax holde Bryllup.

Leander.

Og De kan forkynde mig denne Tidende med Latter? Ah! Gruesomme! kan De samtykke i min Fordærvelse? Det er altsaa forgieves, at jeg hemmelig har fulgt Dem hertil. At min Tiener og jeg har givet os i Tieneste her i Huset, han som Urtegaards Mand, og jeg, som hans Svend, og ved Hielp af samme Forklædning vedligeholdt den Lykke at see Dem? En saa vel optænkt og saa lykkelig udført List, skal ikke have anden Virkning end den, at gjøre mig til et diensynligt Vidne paa min Medbeilers Lyfsalighed, og styrte mig i den yderste Fortvivlelse.

Angelique.

Ei! De taler et ganske Romansk Sprog! det klæder Dem mangfoldig vel, Leander, og De udtrykker Ordes

ne paa en fortreffelig Maade, men jeg finder aldeles ingen Behag deri, lad os derfor blive ved det, som er naturligt. Faren er nær og overhængende, det tilstaar jeg, men derfor er den ikke ganske uundgaelig. Jeg elsker Dem, Leander, høiere end nogen Tid tilforn, og jeg svær Dem til, uden Strid og uden Ophævelse, at jeg aldrig vil elske eller ægte nogen anden end Dem, det er den første Post af det, jeg har at sige Dem.

Henrik.

Lad os nu høre den anden.

Angelique.

Herren af Mazures kommer her i Dag for at ægte mig, men jeg har to Udveje til at undgaae denne Ulykke.

Henrik.

Pro Primo!

Angelique.

At foraarsage ham en Væmmelse for min Person og derved tvinge ham selv til at ophæve Forbindelsen.

Henrik.

Meget got. Pro Secundo?

Angelique.

At undvige herfra igiennem Have-Laaen, hvortil jeg har Nøglen, og begive mig til nogle af mine Venner, saa længe indtil at Stormen er gaaet over, ifald at mit første Anslag ikke skulde lykkes.

Leander.

Ah! hvorledes kan De haabe at foraarsage ham en Væmmelse for Dem, det er umueligt, De er alt for fuldkommen dertil.

Angelique.

Angelique.

De maae ikke selv ængste Dem, men lade mig raade. Imidlertid maae I ogsaa arbeide paa Jeres Side, at I paa en behødvig Maade kan betage min Moder de alt for høie Tanker, hun har sattet om ham.

Henrik.

Vi har allerede overlagt adskillige Maader dertil.

Angelique

Jeg kiender den Person fra Grundten af, som man har udvalgt til mig; det er en meget naragtig Landjunker, der begaaer den Daarlighed, at han troet sig selv, at være det fuldkomne Menneske i hele Verden. Han har sat sig i Hovedet, at et Fruentimmers Fortienester bestaae i Lærdom og Vittighed. Han troer iligemaade, at finde et stort Vidunder af Vittighed og Lærdom i mig, efter det B-greb, som min Faer og Moer har givet ham om mig, og det er af den Aarsag, at han frier til mig.

Henrik.

Jeg begynder allerede at mærke, hvori Anslaget bestaaer.

Angelique.

Mit Forsæt er, saasnart som det kan lade sig gøre, at have en Samtale med ham under fire Væge; i denne Samtale vil jeg anstille mig saa uvidende, tøffet og dum, at jeg skal blive ganske utaalelig for ham. Med et Ord, jeg vil ret forestille en Taabelig. Det kan altsaa ingenlunde seile, at jeg jo i hans Væge maae blive det viderligste Dyr af Verden.

Den forstille Taabelige. Na Leander.

Leander.

Det er et kosteligt Anslag, og da han desuden ikke vil blive meget opbygget ved den Samtale, som Henrik og jeg vil føre med ham, saa kan vi haabe — —

Angelique.

Eys, der kommer min Søster Lise.

Scene 6.

Angelique, Lise, Leander, Henrik.

Lise.

Ei! min Søster, min kære Søster, jeg kommer for at ønske Dig til Lykke.

Angelique.

Og hvortil?

Lise.

Til Din Kierestes Ankomst.

Angelique.

Er Herr Mazures her?

Lise.

Jeg saae ham, da jeg gik herhid.

Angelique.

Ah! hvad er jeg dog ulykkelig!

Lise.

Nei, tværtimod, Du er meget lykkelig! Du bliver Du jo gift. I Sandhed, det er dog en stor Rettighed, som de Eldste har, at de alletider skal gives før-

end

end de Yngste. Ha ha! est Du der, Mester Jorgen,
god Morgen, god Morgen, Peter.

Peander.

Deres Tiener, Frøken Lise! De er visselig meget smuk.

Lise.

Ja i Sandhed er jeg smuk, det veed jeg meget
vel, det var noget, som man sagde mig hver Dag, da
min Søster og jeg var i Byen. Men her, her er
ikke en Stal, som siger mig det.

Angelique.

Derfor hun først faaer Sladderen paa Gang, saa
skal hun holde det med Jer til det bliver Aften.

Lise.

Lad os snakke, og gaae Du hen og beed Din Kie-
reste være velkommen, thi han venter efter Dig med
Utaalmodighed.

Angelique.

Men er han da kommen?

Lise.

Ja tilviise er han kommen, det skal jeg svare til,
jeg saa ham stige ud af Vognen. O! den deilige
Vogn! Jeg troer det er en ubrugelig Hærevogn han
har kjøbt i Byen, Glassene ere inddeelte i smaa bitte
bitte Ruder, ligesom Vinduerne i mit Kammer.

Henrik.

Det er en nye Mode.

Lise.

Ja, men hans tre Heste fortjene endnu mere
Forundring, end hans Vogn.

Aa 2

Angelique.

Angelique.

Hvordan? Har han tre Heste?

Lise.

Ja vist, Forsløberen er sort, eensiet og halt.

Leander.

Meget godt.

Lise.

Den anden er en graae Skimmel, den tredie har alle Slags Farver, og er næsten en heel God høiere, end de andre, og saa maver, saa maver, at man kan tælle Ribbenene paa dens

Angelique.

Det er ret en Equipage for en Landskbye-Poet.

Henrik.

Den er min Troe dog bedre, end Hovedstadens Poeters.

Angelique.

Jeg kan ikke bare mig for at lee over den Beskrivelse hun har gjort os paa Herr Mazures prægtige Optog.

Lise.

Det er noget, som er værd at see. Men vil I vel troe, at disse haltende Væster har slæbt fem Originaler herhid, foruden Kudskene og de tre store Vænder, som stod bag paa; men det er sandt, de lagde dem til Hvile det første de kom paa Gaarden.

Henrik.

De stakkels Væster, de reise dem vel heller aldrig mere.

Angelique.

Angelique.

Hvad er det for fire Personer, som Herr Mazures har bragt med sig?

Lise.

Det er Grev Guerets og Kone; Landsdommeren, som boer her i Eggen, med Fruen, hans kiære Egtefælle, som han selv kalder hende.

Henrik.

Men hvordan Dievlen har de faaet Rum alle sammen?

Lise.

Siden Vognen kun er til tre Personer, saa har Grevinden sat paa Herr Mazures Skiod, og Landsdommerens Fru paa Grevens. De siige, at det er gaaet vel nok, undtagen de ere veltede to Gange paa Veien. Bæster og Menneſker ere beſølede fra Top til Taae.

Angelique.

Er der ingen kommen til Skade?

Lise.

Ikke en Moers Sial.

Angelique.

Hvad? Herr Mazures ikke heller?

Lise.

Han er sluppen med en Bule i Panden, og har skødt Huden af paa to eller tre Steder; thi til hans store Lykke ere de kastet om paa en Møbing.

Angelique.

Jeg vilde, de vare faldede i Stranden.

Na 3

Lise.

Lise.

Tys! jeg hører en stor Støi, det er uden Tvivl
det hele Selskab, der kommer herhid, for at see Dig.

Angelique.

Ja saa vil jeg gaae min Vej, for at bescies for at see
dem, det længste mueligt er, følg med mig.

Lise.

Kom, Mester Jørgen, vi vil gaae ned for at fladdre
sammen i Haugen.

Scene 7.

Landsdommeren og Frue, Grevinden, Greve-
inden, Baronen, Baronessen, Herren
af Majures.

(Det Junderste af Theatret aabnes, hvor man sees
disse Personer staae og gisre mange Com-
plimenter, om at gaae først.)

Grevinden.

Frue Baronesse!

Baronessen.

Ei! bevare os Gud, Frue Grevinde, jeg er hjemme
i Huset, tillad mig at have den Ære, at opvarte Dem.

Grevinden.

Saa skal visselig Frue Landsdommerinden gaae først.

Landsdommerinden.

(ten meget pen Tone.)

Retfærdige Himmel! Hvor kan De være mig slikt an-
modende, Frue Grevinde!

Grevinden.

Grevinden.

Har den Gødhed, min smukke Frue!

Landsdommerinden.

Men i Sandhed, Frue Grevinde, De gjør mig ganske forvirret.

Grevinden.

Men —

Landsdommerinden.

Men —

Grevinden.

Saa saa gaaer jeg visselig tilbage igien.

Landsdommerinden.

Og jeg iligemaade, det forsikrer jeg Dem.

Herr Mazures.

Jeg seer nok, mine smukke Damer, at der udforsdres en fornøftig Mands Mellemhandling, for at blegge denne Trøtte. Vær saa god begge to og giv mig Deres Haand.

(De giver ham Haanden, han fører dem begge til lige frem paa Theatret, siden gjør Greven og Landsdommeren de samme Ophævelser. Baronen og Baronessen gaaer fra den ene til den anden, for at nøde dem.)

Greven.

Jeg haaber, min Herr Landsdommer, at De ikke gjør saa mange Omstændigheder, som Deres Frue.

Landsdommeren.

Min Herr Greve, jeg veed ligesaa vel min Skyldighed, som min kiere Begærelse.

Na 4

Greven.

Greven.

(med Høflighed.)

De skal saa Skam gaae først.

Landsdommeren.

(med Sagtmodighed.)

Jeg forsikrer Dem paa min Ære, at jeg ikke gjør det.
Greven.

(holdende paa den ene Side af Døren.)

Saa bliver jeg her staaendes til i Aften.

Landsdommeren.

(holdende paa den anden Side.)

Og jeg skal bevare dette Sted til i Morgen tilig.

Greven.

Sor Pokker! jeg skal heller lade mig myrde, end gaae
herfra.

Landsdommeren.

Da jeg skal sør lade Halsen skære af mig, end over-
lade Besiddelsen til en anden.

Herr Mazures.

Jeg seer, mine Herrer, at jeg i Dag er bestemt
til at bilege alle Høfligheds-Trætter.

(Mazures gjør med dem, ligesom med Damerne,
men i det han vil trække dem afsted, salder
de alle tre.)

Baronen.

(kommer løbende.)

Ei! min Herrer, har De faaet Skade.

Grevinden.

(hielver sin Mant.)

Min fiere Greve!

Lands-

Landsdommerinden.

Minne fiere Egtfælle!

Baronessen.

(løbende til sin Fætter.)

Min fiere Cousin!

Herr Mazures.

Ah! hvad er Høflighed dog ikke en deilig Ting.
Men troer De vel, at der er ingen Stads at finde paa
Landet. Vivat Landsbye-Levemaaden! i Byen der gjør
man sig til af et frit Væsen, som er Plumpheden selv.

Grevinden.

De sætter mig ret i Forundring! Jeg troede Hø-
vedstaden var det Sted, hvor man ret kunde lære at
leve.

Herr Mazures.

O! sy, sy, med Deres Hovedstad, jeg vil være
Dievels, dersom de har almindelig Begreb der, nei,
naadige Frue! de veed ikke hvad Høflighed er. En
Mand af Stand, som jeg for Exempel, kan gaae tve
Gader op og ned, uden at der er en Skurk, som seer
efter ham, eller tager Hatten af for ham, der er ingen
Forskjel paa Rang og Stand. En lumpen Bogholders
Fuldmægtig klor ligesaa strunk ad Gaderne, som en Mi-
nister. Og en Spekhøker-Kone gaaer klædt, som Lands-
dommerens Frue.

Landsdommerinden.

Som Landsdommerens Frue? Det er i Sandhed
forfærdeligt.

Aa s

Herr

Herr Mazures.

J Salsfaber, paa Comoedierne, i Kirken, naaer man kommer eller gaaer, saa tanker De nok, at man beviser hinanden slige Hosfligheder, som her. Nei, langt fra, det kommer altsammen an paa Lykke og Fromme, hvem der kommer først ud eller ind.

Grevinden.

(meget forundret.)

O nok! o va! hvilke Grovheder!

Herr Mazures.

Jeg vil være en Skielm, dersom det ikke ærgrede mig i det Inderste af mit Hierte. Den første Besøgelse, jeg aflagde der, var hos en Frue, der har den Ære at være lidt beslagtet med mig. De kan sagtens tænke, at jeg var saa forsigtig og lod mig melde, paa det jeg kunde blive imodtaget med de Æresbevisninger, som mig tilkom. Jeg troede, at det Navn, Herr af Mazures, skulde foranfsage en almindelig Bevægelse, og at enhver vilde rejse sig, for at tilbyde mig sit Sted.

Baronessen.

Det havde været efter Reglerne.

Herr Mazures.

Gid jeg blive hængt, om der iblant de ti Herrer og ligesaa mange Damer, der sadde og spillede Kort paa Salen, var een eneste Siæl, der rejste sig for mig. Fruen i Huset, uden at legge Kortene fra sig, eller at taale, at nogen brød sit Spil af, for at bevise mig den skyldige Hosflighed, lod sig nøie med at sige, kom hid, og sæt en Stool til Herren. Hvor-
paa,

paa, efterat hun paa en Kindesløs Maade havde bedet mig at sætte mig ned, blev hun ved at spille, uden at hun eller nogen i det hele Selskab fik een eneste Gang i Stinde at sige den ringeste Artighed til mig, eller give mig Leilighed til at vise min Vitrighed.

Landsdommerinden.

Min Gud! hvilke mange deilige Indfald bleve ikke her undertrykkede.

Mazures.

Det var en ubodelig Skade; thi jeg var ganske opfyldt med store og uforslignelige Sager. Da jeg nu vilde gaae bort, gjorde jeg en Sandens Allarm, paa det de alle skulde reise sig, for at følge mig bort.

Baronen.

Skede det da ikke?

Herr Mazures.

Jo, jo! jeg var allerede ude af Stuen, førend man gav Ngt paa, at jeg havde reist mig. Derpaa aflagde jeg endnu to eller tre andre Besøgsheer, men skulde De vel troe, at jeg overalt blev imodtaget paa samme Maade.

Grevinden.

J Sandhed, det fortiente at hevnnes.

Herr Mazures.

O! jeg hevneede mig ogsaa paa staaende Fod.

Baronen.

Og paa hvad Maade?

Here

Herr Mazures.

For en Ulykke! jeg blev der ikke mere, end fire og rive Timer, og reiste bort, uden at lade mig see ved Hoffet.

Landsdommerinden.

Jeg troer, det maae ret have frænklet dem.

Herr Mazures.

Jo! det skal jeg være Mand for.

Grevinden.

Det er den rette Vi til at lære sigt et uhøfligt Sred Levemaade.

Herr Mazures.

Men den Fryghed, der er i vores Samtale, bringer mig til at forglemme, at min Sol er ikke tilstede.

Ah! mig dog Underretning giver,

Hvor Straalerne af Hendes Niekast alting opliver.

Baronessen.

Gud forlade mig, troer jeg ikke, at han taler til os paa Berg.

Grevinden.

I Sandhed, Frue Baronesse, det er kun et Smørtebrod for ham.

Herr Mazures.

Gudernes Sprog er mit Modersmaal.

Grevinden.

Det er en Vittighed.

Herr Mazures.

Et Deres Naade,

Lands-

Landsdommerinden.

Hans Forstand er større, end hans Person.

Herr Mazures.

Ei, ei, mine Fruer!

Baronessen.

Han er altid uforlignelig, altid nye.

Herr Mazures.

O! for Pokker, naadige Fruer. Men jeg vil gaas
hen og øve mig lidt hos den deilige Engel, som er be-
stemt til at være min Brud; thi man siger, at det er
ret et Vidunder.

Baronessen.

Det er ikke fordi hun er min Datter, at jeg siger
det, men jeg forsikrer, at hun vil sætte Dem i For-
undring.

Baronen.

Det er en Pige, som veed alle Ting.

Herr Mazures.

Hilsekam! hvad vil vi ikke føre en levende! Sam-
tale med hinanden. Hvilke Indfald, hvilke høie Tanker,
hvilke lette Tvedydigheder.

Jeg brænder op af Længsel,

At see min Engel sød,

Min Siel er haardt i Fængsel,

Hielp dog! jeg dræbes! jeg er allerede død.

Grevinden.

(omfavner Baronessen.)

Min elskelige Baronesse, det kalder jeg at gjøre
Bers.

Baronessen.

Baronessen.

Og jeg vil love for, at han ikke engang har tænkt derpaa.

Baronen.

(Stødende med sin Stok.)

Nei, det er en forstrækkelig Geist.

Landsdommerinden.

Det er en Kilde, som aldrig kan udtømmes.

Grevinden.

Han opvækker stedsse Forundring.

Baronessen.

Hvert et Ord, der gaaer af hans Mund, fortiente at trykkes.

(Suedens de berømme ham, staaer Herr Mazures og pynter sig, fløiter tillige for sig selv.)

Herr Mazures.

Jeg vil fortælle Dem en Tvistighed, som jeg havde med tvende af Hovedstadens klogtige Hoveder, som jeg fik til at krybe til Korset. En Dag —

Baronessen.

Var saa god og fortæl os det i Haugen, saa ville vi gaae ned og røre os lidt, imedens de dække Bordet.

Herr Mazures.

Kom lad os gaae derhen, hvor jeg har Haab at finde Min Skat, min Deilige, mit Hiertes Hersterinde; Hun min Omphale er, og jeg skal vise mig, At være Hercules i Amors søde Krig.

Ende paa den første Act.

Anden

Anden Act.

Scene I.

Baronessen, Leander, Henrik.

Leander.

Gid jeg saae Skam, naadige Frue, om jeg kan begribe, hvorfor De skander paa os. Vort Forsæt er, at giøre Vre af Deres Svigersøn; jeg har giort ham en meget smuk Compliment, er det min Skyld, at han ikke har bedre Forstand, end at han tager det op for en Forhaanelse. Er han vred? I nu vel, saa saar han blive god igien, og jeg bryder mig lit derom.

Baronessen.

Ei, ei! det er meget artig, I lader, som I ikke forstod mig, Monsr. Peter, men jeg beder Jer, at I ikke tager det paa den Fod, thi ellers kunde jeg meget let jage Jer paa Døren, det siger jeg Jer forud.

Leander.

Nu, godt, godt! dersom jeg vises Døren, saa veed jeg nok, hvad jeg vil giøre.

Baronessen.

Hvad skulde det da være?

Leander.

(Sættende Hænderne i Siden.)

Jeg vil gaae min Vej.

Baronessen.

Baronessen.

Den lille Tølper!

Leander.

Det skulde visselig gjøre mig meget ondt, at forlade Dem; thi jeg føler, at jeg bærer stor Venskab til Dem; der er noget hos Dem, som jeg ikke selv veed, hvad er, der ligesom trækker mig til Dem; men for Pokker! det gjør intet til Sagen. De truer, at De vil give mig min Afseend, og jeg tager imod den. Deres Tiener.

Baronessen.

Men hør dog, Peter!

Leander.

Nu har De intet meer med Peter at gjøre, jeg er en fattig Gartnersvend, men jeg har min Ære kiert, og derfor takker jeg for det, jeg har været her.

Baronessen.

Og jeg vil, at I skal blive her. Mester Søren, giv ham at forstaae, at han forglemmer den Respekt han er mig skyldig.

Henrik.

Ei, naadige Frue! lad ham kun gaae. De kan faae Svenne i Hobetal.

Baronessen.

Ja, det tilstaaer jeg, at jeg kan faae Svenne nok; men jeg skal neppe finde een, der staar mig saa vel an, som denne. Og Du har jo forsikret mig, at han forstod sin Profession fuldkommen vel.

Henrik.

Henrik.

Om han forstaaer den? Det er min troe den bedste Arbejder i hele Landet. Hans eeneste Feil er den, som jeg allerede har sagt Dem, at han er doven som en evig Ulykke.

Baronessen.

Den Feil skal jeg nok betage ham, han er ung, det giver sig nok med Tiden, thi imellem os sagt, Mester Jorgen, saa finder jeg, at dette stolte Bæsen, som han paatager sig, klæder ham ret vel. Jeg veed ikke om jeg bedrager mig, men det forekommer mig, at det giver ham en ædel og angenem Anseelse.

Henrik.

Mig tyktes det samme. Men see engang, hvilke venlige Mine, han kaster til Dem. Hillestam, jeg tør slaae veds om, at han har ikke mere Lust til at gaae bort, end De har til at jage ham bort?

Baronessen.

Troer Du det?

Henrik.

Det vil jeg være Mand for.

Baronessen.

Nu vel, saa lad ham bede mig paa en meget kiertlig — — — Nei, jeg vilde staa ærbødig Maade, om Forladelse, og saa vil jeg forglemme hans Ubefindighed.

Henrik.

Hør Peter, jeg har et Ord at sige Dig. Fruen hun er vred paa Dig, men hun er tillige vred over Den forstillede Taabelige. B 6 det

det hun er vred. Kom og heed hende om Forladelse, paa en meget kierlig Maade, er det ikke saa, naadige Fru?

Baronessen.

Kierlig eller ærbødigt, ligesom han selv vil.

Leander.

Forlad mig det, det er noget som jeg ikke kan giøre, hun er alt for meget forgabet i Hert Mazures.

Henrik.

Det er sandt nok; men hvad vil Du hun skal giøre Peter? thi i hvorvel, at han ikke fortjener hendes Hviagtelse, saa troer hun dog, at han er en kostelig Mand.

Leander.

Han? for en Ulske! Det er jo en Giente, et Dummerhoved og en Sladderhank.

Henrik.

Det er sandt, det er sandt, men det kan Fruen ikke see.

Leander.

For Ganden! det er just det som ærgre mig.

Henrik.

(til Baronessen.)

De seer, at det er umueligt, at han kan fatte andre Tanker om Deres Svigersøn. Han har engang for alle fattet Affkye for ham.

Baronessen.

Men hvoraf kan det komme sig? da min Cousin forekommer mig saa elskværdig.

Leander.

Leander.

Saa maas De ogsaa have andre Dine at see med end som jeg; thi jeg har seet mange smukke Herrer, men jeg har aldrig seet en saa abgessmakt, som denne.

Baronessen.

Maar vi see os om, saa bliver det nok min Datter der har givet ham det smukke Begreb om mit Cousin?

Leander.

Nei det er saa Skam ham selv. Ja Deres Datter, det er ret en deilig Duffe! Der er nok mange, der bekymrer sig om hendes Meening. Her er ikke et Menneske i Huset der kan faae bugt med mig uden Fruen, jeg vil i alle Ting vere af hendes Meening, undtagen om Herren af Majures. Hillefskam! hvilket tresser Dyr!

Baronessen.

Nei, det gaar ogsaa for vit, og I skal have jer Afsked.

Henrik.

(sagte til Leander.)

Korlig Dem med hende, De gaar ogsaa for meget deraf.

Leander.

(sagte til Henrik.)

Frygt kun ikke, jeg kan forlige mig med hende, naar jeg lyfter, jeg holder den gode Kone fast nok.

Baronessen.

Hvad siger han?

B 2

Henrik.

Henrik.

Han siger, at han vil tilgive Dem.

Baronessen.

Hvorledes? tilgive mig?

Henrik.

Ja, thi han siger, at han døer af Græmmelse, dersom De jager ham bort.

Baronessen.

Det stakkels Barn!

Henrik.

(til Leander)

Kom hid og fald smuk paa Knæ, og kys Fruens Haand.

Leander.

(falder paa Knæ, kysser Haanden og forliebt siger.)

Ah! min kiære Frue.

Baronessen.

Du rører det Inderste af mit Hjerte. Bliv hos mig mit Barn, og viis at Du tiener mig af Tilboielighed, saa skal Du belønnes paa samme Maade. (sagte.) Jeg er ganske fra mig selv.

Scene 2.

Baronen, Baronessen, Leander, Henrik.

Baronen.

Ei, ei! hvad skal det betyde, ligger Peter paa Knæ for min Kone.

Leander

Leander.

Fruen vilde jage mig bort, og jeg bad hende,
(De maae ikke blive vred derfor) at hun ikke vilde forvold
de mig denne Kummer.

Baronen.

Og hvorfor vil De jage ham bort, Frue Baro-
nesse? Det er en slikt Karl, som jeg er meget vel for-
nøiet med.

Baronessen.

Har det ikke din Bisald min Hierte, at han skal
bort?

Baronen.

Nei, min Putte.

Baronessen.

Det er alt nok, min Engel! se saer at under-
trykke min Fortrydelse, for at viise Dig min Lydighed.

Baronen.

Din Føielighed indtager mig.

Baronessen.

Det glæder mig, at mit Forhold behager Dig.
Men i Sandhed min Hierte, Du misbruger den God-
hed, jeg bær for Dig.

Baronen.

(omfavner hende.)

Min kære Baronesse!

Henrik.

Hillemen! En føielig Kone er dog ret et Egendes-
Bæ.

B 6 3

Baronen.

Baronen.

Ja hvad den Post er angaaendes, saa kan jeg roese mig af, at Himlen har skienket mig een, der aldrig har havt anden Villie end min.

Heurik.

Det er en deilig Ting, men den er rar at finde.

Baronen.

Men sig mig engang, min kiere Baronesse, hvorfor Du vilde give den stakkels Peter Afseend.

Baronessen.

Hvorledes? Mærkede Du ikke, at han gjorde Nar af Herren af Mazures, endskjønt han stillede sig an at complimentere ham.

Baronen.

Nei, nei! jeg har min Troe ikke mærket det ringeste deraf; men jeg troer Du har Ret.

Baronessen.

Da har min Cousin mærket det.

Baronen.

Ret alvorlig?

Baronessen.

Og han finder sig heilig fornærmet derved.

Baronen.

Hille en Ulykke!

Baronessen.

Dervaa satte jeg strax Mester Jorgen og Peter til rette derfor.

Baronen.

Baronen.

Det vel.

Baronessen.

Mester Jørgen forsikrede mig strax, at han aldrig havde meent noget ondt dermed, og saa tilgav jeg ham det.

Baronen.

Det var vel gjort.

Baronessen.

Men denne Monsieur fik i Ginde at gjøre sig til Knud, og sagde til mig, at han loe af min Svigersøns Brede.

Baronen.

(seer meget vredt til Leander.)

Det var meget uforskaminet.

Baronessen.

Ja, han sagde mange slemme Ting om ham.

Baronen.

Saaledes? Du har havt første Høie til at jage ham bort, og han skal ikke bie et Dieblit længere.

Baronessen.

Jeg fortæller Dig ikke dette, for at ophidsse Dig, men for at viise Dig, at jeg havde Aarsag til at give ham sin Afseid.

Baronen.

O! meget gode Aarsager, og jeg vil strax have ham bort.

Baronessen.

Og at Intet uden den store Høielighed, jeg viiser
imod Dig, skulde bragt mig til at forlade ham.

Baronen.

Jeg er Dig meget forbunden. Men han skal
strax bort.

Baronessen.

Nei min Hierte, siden jeg dog for Din Skyld
har forladt ham denne Forsælse, saa lad det nu blive
derved, jeg tænker ikke mere derpaa.

Baronen.

Det kan være ligemeget, man maae ikke taale slige
nædvise Strager.

Baronessen.

Forlad mig det min Hierte, det er en slink Karl,
som Du selv saade forhen, der kan giøre os stor Nytte,
te, og jeg skal stræbe efter at det kan skee.

Baronen.

Aldeles ikke. Jeg vil ikke have slige uforskamme-
de Folk i mit Brød. Han skal strax bort.

Baronessen.

(med en tvungen Latter.)

Nei, han skal ikke bort.

Baronen.

Nei?

Baronessen.

Nei siger jeg.

Baronen.

Baronen.

For Pokker! det saar dog vel at ssee, naar jeg vil have det.

Baronessen.

Det veed jeg nok min kiere Baron; men naar jeg nu beder Dig ret hiertelig, at tilgive den stakkels Karl, saa er jeg vis paa, at Du har saa megen Godehed for mig.

Baronen.

Ja naar Du beder mig om det, saa er det en anden Sag, men Du er ogsaa alt for god.

Baronessen.

Det er sandt.

Baronen.

Alt for from og overbærende.

Baronessen.

Det maae jeg selv tilstaae.

Baronen.

Du har ikke mere Galde end en Due.

Baronessen.

Ja, hvad skal jeg giøre? Det er dog bedre at være for from end alt for haard.

Baronen.

Det er vel talt. Men Farvel min Engel, jeg vil gaae hen igien til Selskabet.

Baronessen.

(køffer ham.)

Farvel saa længe min Hierte.

B b s

Baronen.

Baronen.

Du er en af de Røner, som ikke er at betale med Penge.

Henrik.

Hilseffam! Hun er mere Guld værd end hun veler.
(Baronen gaar bort.)

Scene 3.

Baronessen, Leander, Henrik.

Baronessen.

Seer Du nu vel, min stakkels Peter, at man havde jaget dig bort, dersom jeg ikke havde taget dit Partie.

Leander.

Gode! jaget mig bort! jeg skiotter min Troe ikke det allerringeste om hvad Baronen siger; thi hans Beslutninger staae ikke fastere, end om de vare skrevne i Sand. Jeg veed jo vel, at hans Villie er ikke andersledes, end Floiet her paa Huset; hvad Vind De blæser af, den drager han sig strax efter.

Baronessen. (til Henrik.)

Hør mig engang til den giennemdrevne Krabat.

Henrik.

Har jeg ikke nok sagt, at det var en Sandens Skielm.

Baronessen.

Alfsaa troer Du, at jeg har Herredømme over min Mand.

Leander.

Leander.

Om De har Herredømmet? De kan min Troe bilde ham ind, at han seer Stierner om høiys Midsdag. Hilleskam, hvor er De ikke listig!

Baronessen.

Jeg?

Leander.

Ha, ha, jeg har ofte forundret mig over Dem.

Baronessen.

Lad nu nogen sige, at Bønder ere toffede. Men kom, siden Du har saa megen Forstand, saa vil jeg, at Du skal tale aabenhjertet med mig. Stig mig en gang, om det har dit Bifald, at jeg vil give min Datter til Herren af Mazures?

Leander.

Nei, jeg bifalder det aldeles ikke.

Henrik.

Det skal jeg love for; thi fra den Tid af, at De vilde give Froken Angelique til Herren af Mazures, er Peter bleven saa fortreden og avindsyg, at det er umueligt at komme tilrette med ham.

Baronessen.

Det er noget herligt. Hvad kommer det Jer ved?

Leander.

Det kommer deraf, at jeg elsker — —

Baronessen. (forbittret.)

Min Datter?

Leander.

Leander.

Nei, Deres Tre, og hele Verden vil belee Dem, dersom De indgaaer denne Forbindelse.

Baronessen. (Smilende.)

Altsaa faaer jeg nok raadføre mig med dig, angaaende min Datters GiSTERmaal.

Leander.

Det var saa skam ikke saa ilde giort, og naar De spørger mig ad, saa veed jeg nok, hvem De skal give hende til.

Henrik.

Det veed jeg med.

Baronessen.

Til hvem da?

Leander.

Til den hun elsker, og ingenlunde til den hun hader.

Baronessen.

Ei, ei, du forekommer mig at være vel underret, ter! Har min Datter udvalgt dig til sin Fortrolige?

Leander.

Nei, men jeg vil sætte mit Hoved til Pant paa, at hun er i den yderste Fortvivlelse over at ægte Herte Majures.

Baronessen.

Hun skal adlyde mig.

Leander.

Men naar hun ikke kan? Har I ikke sagt mig, Mester Jørgen, at I har hørt hende tale med Froken Lise,

Lise, angaaende en vis Herre, som hun elskede i Byen, og som hendes Fæder havde bestemt til hendes Mand.

Henrik.

Ja vist. Hun er min Troe saa forblevet i ham. Hun siger, at det er en Adelsmand, der ikke er ældere end fem og tyve Aar, meget riig, og er Oberst, at han er velskabt, og har stor Forstand, ja, saa stor Forstand, at det er forkræffeligt, og at han har været saa vred, saa vred, da hun reiste bort, for at holde Vexelskup med den anden, at han svor en stor Eed, at, dersom det skeede, saa vilde han reise herhid, have for at hugge Dreng af Deres Svigersøn.

Baronessen.

For at hugge Dreng af ham.

Leander.

Ja, og at han vilde slaa dem paa den store Slotsport.

Baronessen.

Lad ham kun komme; har han Lust til at binde an med Herren af Mazures, saa skal han finde Mand for sig. Min Cousin stammer af samme Linie, som jeg, og det er alt nok til at vasse Dreng paa alle Byens Springere.

Henrik.

For Pokker, naadige Frue! forlad Dem ikke der paa; thi efter den Beskrivelse, som Frøken Angelique gjør over denne Herre, saa er det en Krabat, der ikke gjør sig meer Betænkninger over at kaste Deres Svigersøn ud af Vinduet, end at drikke et Glas Vin, og jeg
for

for min Part svær ingenlunde for, at han ikke gaar og roder heromkring i Nærværelsen.

Leander.

Jeg har ogsaa fattet Mistanke derom, og i Fald saa er, saa vil jeg være en Skielm, dersom han ikke gjør Spectakler.

Baronessen.

Men ved I vel mine Børn, at denne Fortælling forureliger mig mangfoldig, jeg maae lade den Sag noiere efterforske, og være min Cousin ad. Men har min Datter ikke sagt jer hans Navn?

Henrik.

Jeg har tit hørt hende nævne ham, men nu kan jeg ikke huske det. Jeg troer ogsaa at jeg har sagt det til Dig, Peter. Ved Du det ikke?

Leander.

Vie lide. Jeg troer han hedder — — Han hedder — — Lian — — Lien — — Lican — — for Pokker! troer jeg ikke at jeg har glemt dette bandsatte Navn.

Baronessen.

Var det ikke Leander?

Leander.

Jo rigtig. Leander, der har vi det.

Baronessen.

Der kommer min Cousin ret beleiligt. Bliv her saa længe, thi jeg maae underrette ham om det I har fortalt mig.

Scene

Scene 4.

Baronessen, Leander, Henrik, Herr Mazures.

Baronessen.

(gaaer Herren af Mazures i Møde, som gaaer i dybe Tanker.)

Ah! min kære Cousin! Jeg er i en forfærdelig Angest.

Herr Mazures.

Hvorover?

Baronessen.

Over det, at Deres Liv er i stor Fare.

Herr Mazures.

Uforlignelige Cousine! jeg troer De har Ret, jeg skaer Fare for at døe af Uraasmodighed. Jeg søger Deres Frøken Datter overalt, jeg fordrer hende af Echoet i hvort jeg gaaer, men det er døv og dum ved min Raaben, jeg kan ingensteds finde min Gudinde, jeg er opfyldt af smukke Tanker lige til min Hals, og de vil vist nok quæle mig, dersom de ikke faae Lust.

Jeg henrykt, aandeløs mig selv ei magtig er,
Grusomme, haarde Siel, mig dog din Hielp bestier.

Baronessen.

Ah, min Gud, lad dog disse smukke Tanker fare. Jeg figer Dem — —

Herr Mazures.

Hun er en Engel sød, der ved sin hvide Barm
I mit forelskte Bryst gjør skrækkelig Alarm.

Baronessen.

Baronessen.

Hav dog den Godhed at høre mig.

Leander. (til Henrik.)

Hvilken Fugtentast.

Herr Mazures. (for sig selv.)

Ja hun er meer end indtagende, saavidt jeg kan domme af at have seet hende et Øieblik.

Baronessen.

Det kan vi tale om en anden Gang, De maa vide — — —

Herr Mazures. (for sig selv.)

Hun har igienneustungen det inderste af mit Hierte, den lille Taske.

Baronessen.

Seg siger Dem — — —

Herr Mazures. (uden at høre.)

Jeg seer nok at hun løber for mig, paa det hun kan opstidsse min Kierlighed.

Baronessen.

Men vil De da ikke høre mig?

Herr Mazures.

De har godt ved at snakke, jeg begriber nok hendes List, den kan ikke være bedre udtrækt og med mere Ensigtsfuldhed.

Baronessen.

Har De i Sinde at spille Siæl med mig Cousin?

Herr

Herr Mazures.

Det er jo Dem, der firerer mig. Men hvad vil alle de Grimaser sige, som dette Dummerhoved skaer og gjør.

Baronessen.

De tager Feil. Han er ikke nær saa toffet, som De tænker.

Herr Mazures.

Da seer han i det mindste ud derefter.

Leander.

Vidt Taalmodighed min Herr Mazures, saa skal jeg lære Dem, hvad jeg er.

Henrik.

Der kunde nok findes de Personer, der tog sig den Umage paa at stække Deres Hovmod.

Herr Mazures.

(med en foragtelig Mine.)

Slig mig engang I Herrer Dagenigter, hvad det skulde være for Folt, der skulde stække min Hovmod.

Leander.

(Efterabende ham.)

Jeg nævner ingen.

Henrik.

Den leer best, som leer sidst.

Herr Mazures.

Som leer sidst? Gud forlade mig det! troer jeg ikke, at disse Skurker vil true mig.

Den forstilte Taabelige.

E c

Baronessen.

Baronessen.

O! nei Cousin! men De forstaaer dem ikke. *Hør* mig et Dieblif, saa begriber De strax, hvad de vil sige.

Herr Mazures.

Hvad de vil sige? Det skifter sig ret for dem, at have noget at sige til mig. Dersom den Respekt, jeg bær for Dem, Cousine, ikke holdt mig tilbage, saa skulde jeg lære dem til at tale med en Herre af min Stand.

Leander.

(Slaaer ham haart paa Skuldrene.)

Ei! min Herr Mazures, forivre Dem ikke, De kan let faae Ont.

Henrik.

(Slaaer ham paa den anden Side.)

Det er sandt, brug Munden til den bliver træt; men for en Ulykke! tag ikke Hænderne til Hielp, det raader jeg Dem.

Herr Mazures.

I Sandhed, jeg fornedrede mig alt for dybt, ved selv at affstraffe saadanne gemeene Knagte. Men dersom jeg kalder paa mine Folk, saa skal de slaae Arme og Been i tu paa jer.

Henrik.

Deres Folk! ere de ligesaa got ved Magt, som Deres Heste?

Leander.

Man kan nok see, at de tiene hos en Poet, thi de see ud som Frue Dag i Faste.

Herr

Herr Mazures.

(lægger Haanden paa Kaarden, Leander og Henrik see.)

Jeg maae lære disse Sturker Mores.

Baronessen.

Hvad er det De gjør Cousin? tør De slaae mine Folk i min Nærverelse.

Herr Mazures.

(i en theatralisk Tone.)

I min Erbødighed for Fruen takke maae,

Ehi hyder jeg jer strax fra mine Dine gaae.

(Leander og Henrik see stærkere end tilforn.)

Baronessen.

Gaae bort mine Børn og forglem ikke den Respect,
 Der er en Udselsmand skyldig, der har den Ere, at være
 beslagt med mig.

Henrik.

Jeg gaaer bort for at adlyde Dem, men jeg gad, for
 en Ulfke, nok seet paa den, der vil slaae Anne og Deen i
 tu paa mig.

Leander.

(i samme Tone som Mazures.)

Jeg er Deres underdanige Tiener, min Herr Ma-
 zures. Vær saa god og kom ned, at give Deres smukke
 Tanker Rum i Haven, saa skal jeg have den Ere, at
 opvarte Dem med en blodfislende Salat.

(Leander og Henrik gjøre Ophævelser over Hr. Ma-
 zures i det de gaae bort.)

Scene 5.

Baronessen, Herr Mazures.

Herr Mazures.

Hvilke to uforklammede Knægte! Jeg troer, at de ere klistre til at forhaane mig. Men min deilige Cousine, dersom de blive saaledes ved, saa er jeg paa min Samvittighed nødsaget til at lade dem myrde.

Baronessen.

De har kun været kort Tid her i Huset, men det er de beste Betientere af Verden. Intet kan være skikkeligere, ordentligere og ærbødigere end deres Opførsel, jeg finder endog at de har meget god Levemaade, for Folk af deres Stand, men de ere blevne ganske ukjendelige siden deres Ankomst. De har fattet Afsky for Dem, og de finde hvert Dieblisk meget at dadle paa Deres Opførsel.

Herr Mazures.

De Kieltringer!

Baronessen.

Her ligger noget skjult under, hvad det end ogsaa er; skulde det ikke være min Datter, der faaer dem til at bære sig saaledes ad.

Herr Mazures.

Af hvad Aarsag?

Baronessen.

For at betage mig de gode Tanker, jeg har om Dem.

Herr Mazures.

Troer De da, at hun ikke elsker mig?

Baronessen.

Baronessen.

Ja i Sandhed troer jeg det, thi hun har selv sagt det, og jeg kan ikke nægte, at det jo gjør mig lidet forvirret.

Herr Mazures.

Hvi saa, om man maae spørge.

Baronessen.

Et artig Spørsmål! Meener De at blive lykkelig med hende, naar hun bliver tvungen til at ægte Dem.

Herr Mazures.

Nei aldeles ikke, men jeg, jeg vil være Dem Mand for, at hun vil ægte mig med stor Fornøielse.

Baronessen.

Og hvorpaa grunder sig denne Visshed?

Herr Mazures.

Paa to Harsager, som ere uimodsigelige. Mine Fortienester og hendes gode Smag.

Baronessen.

Forlad Dem ikke derpaa, thi jeg troer hun elsker en anden.

Herr Mazures.

Saa meget desbedre.

Baronessen.

Hvordan, er det desbedre?

Herr Mazures.

Naar denne Kierlighed, hun hos sig dæmpet finder, Hun mig da krone bør, som dobbelt Seiervinder.

Baronessen.

Det forekommer mig Cousin, som om det ikke fattes Dem paa gode Tanker om Deres egen lille Person.

Herr Mazures.

Den, som er vant til at overvinde, frygter ingen Lunde for at tabe.

Baronessen.

Min Datter er ingen Landsbys-Tosse, det siger jeg Dem i Forveien. Og siden jeg nødes til at sige Dem alle Ting reent ud, saa har man forsikret, at det er en ung og meget fuldkommen Hof Cavalier, hun elsker.

Herr Mazures.

Hvad rager det mig? Troer De vel, at nogen Hofmand kan overgaae mig i god Anseelse, i Vittighed, i Arrogance, i naturlige Gaver, i Munterhed, eller i noget af alt det, som kan røre eller indtage et Hierte. Dersom Angélique var en Tosse, en Taabenaakke, saa maaskee at mine deilige Egenskaber ikke rørte hende; men da hun besidder saa fiin en Vittighed, og saa stor en Lærdom, som De siger, saa er det ligesaa umueligt, at hendes Hierte ikke skulde trækkes til mig, som det er umueligt, at Magneten ikke skulde trække Jernet.

Baronessen.

Sæt nu, at det var saaledes som De tænker, saa er det dog imidlertid ganske tilforladeligt, at De har en farlig Medbeiler. Der siges, at han er i Nærværelsen, og at han er Karl for, at oversalde Dem, tag Dem derfor vel vare. Hvad grunder De paa?

Herr

Herr Mazures.

Om hun end nok saa vel sit Hjerte tager vare,
Saa kommer det dog vist i Amors skjulte Snare,
Ja Elskovs Gud, den gjør (i naar det end og skeer.)
At jeg mig Eieren af hendes Hjerte seer.

Baronessen.

Nu forgaaer Taalmodigheden mig! De pænser, De
gjør Vers i Steden for at drage sig den Underretning til
Nytte, jeg giver Dem.

Herr Mazures.

Forlad mig min kære Cousine, at jeg gaaer og øver
mig lidt, imedens jeg bier efter min Modstander. Jeg
har saa stort et Begreb om Deres Kræften Datters For-
stand, at jeg spender alle Hiernens Sener an, for ikke at
komme til kort hos hende. Jeg er ikke i Stand til at
tænke paa andet, og det er mig unueligt at høre efter,
hvad De har at sige mig, førend jeg har lagt hende alle
mine Fortienester for Dine.

Baronessen.

Da kommer hun der ret beleiligt. De vil strax blive
overbevist om, at Rygtet ikke har sagt nok om hende. Og
at der ikke er et finere og vittigere Kruentimmer i hele Lan-
det. I det øvrige troer jeg, at kunne forlade mig paa
Deres Beskedenhed, naar jeg lader hende blive allene hos
Dem.

Herr Mazures.

De har aldeles intet at befrygte Cousine; Legemet
har slet ingen Deel i denne Samtale. Jeg vil allene an-
gribe Sjælens Kræfter. Men al min Forvirring bestaaer

derudi, at jeg ikke veed, om jeg skal gjøre Angrebet i Vers eller Prosa.

Baronessen.

For alle Ting i Prosa og ikke paa Vers, om De vil følge mit Raad. (til Angelique som kommer.) Min Datter, da denne Herre endnu i denne Aften skal blive Din Mand, saa vil jeg lade ham blive allene hos Dig, paa det han kan blive overbevist om, at vi ikke har været partisk i den Afbildning, vi har gjort ham over Dig. Giv Din Forstand og Bittighed tilkiende, og betænk, at min Cousin er det eneste Menneske, Du i Fremtiden skal søge at behage.

Scene 6.

Angelique, Herr Mazures, (gier meget dybe Complimenter og Leonore meget taabelige.)

Herr Mazures. (sagte.)

For en Pige, der er kommen fra Hovedstaden, er dette nogle bagvendte Reverentser. (høit.) Jeg troer, at vi faaer at sætte os ned med min smukke Frøken, thi vi har en Hoben skønne Sager at sige hinanden.

Angelique.

(med en eenfoldig Stemme.)

Alt hvad Dem behager, min Herr.

Herr Mazures. (sagte.)

Det er virkelig af Vinsældighed, hun er saa forvirret. (høit.) Befaler Frøkenen, at vi skal tale sammen paa Vers?

Angelique.

Angelique.

Nei min Herre, om De saa behager.

Herr Mazures.

Nu vel, saa lad os tale sammen i Prosa.

Angelique.

Endnu mindre, jeg er slet ingen Elsker af Prosa.

Herr Mazures.

Det er noget ganske nyt. Hvorledes vil De da at vi skal tale sammen.

Angelique.

Oh! jeg vil, at vi skal tale sammen — — saaledes — — Oh — — som man taler.

Herr Mazures.

Men, naar man taler, saa er det enten i Vers eller Prosa.

Angelique.

Det alvorlig?

Herr Mazures.

Tilforladelig.

Angelique.

Ei! det vidste jeg ikke.

Herr Mazures.

Kom, kom, De Kiemter. Men lad os tale alvorlig. Jeg vil fremlægge min Forstands Rigdom for Dem. Ud: tom De deres Skatkammer for mig; jeg veed det er en Paacelus, hvis stumme Folger fører det fineste Guld med sig.

Angelique.

Ket alvorlig? De gjør mig ganske forundret. (Hun
saaer op og neier.) Men hvad er det for en, en Pactolus.

Herr Mazures. (sagte.)

For en vittig Pige er det et dumt Spørgsmaal. (hoit)
Hvordan, kiender De ikke Pactolus?

Angelique.

Nei, jeg har ikke den Ere.

Herr Mazures. (sagte.)

Hun har ikke den Ere, det er paa min Eros et jam-
merligt Svar. (hoit.) Veed Frøkenen da ikke at Pacto-
lus er en Flod?

Angelique.

Er det en Flod?

Herr Mazures.

Ja ganske sikkert.

Angelique. (leende.)

Ei! det er mig meget kiært.

Herr Mazures.

O! jeg er ganske fra mig selv; dersom man kalder
det Vittighed, saa er det tilforladelig ikke af det fineste
Slags. (hoit.) Jeg maae visselig falde i Forundring over
Dem, Frøken, jeg troede De var en stor Virtuose.

Angelique.

Ne! sy, min Herre, hvad seer De mig an fore. Jeg
er en ærlig Pige, det kan jeg lade Dem vide.

Herr

Herr Mazures.

Man kan gjerne være en ærlig Pige og Virtuose
tillige.

Angelique.

Nei, det veed jeg langt bedre, at det er umueligt.
Sag? jeg Virtuose?

Herr Mazures.

Siden denne Talemaade er saa anstødelig for Frok-
nen, saa vil jeg tale ligefrem. Jeg troede De var lærd.

Angelique.

Ha, ha! at jeg var lærd, ja det er sandt, det er
sandt.

Herr Mazures.

(Efter at betragte hende nøie.)

Hem! Det er just det, som jeg begunder at tvivle
om. Imidlertid vil vi undersøge det. De veed uden
Tvivl Geographien?

Angelique.

Ja i Sandhed.

Herr Mazures.

Historien?

Angelique.

Langt bedre.

Herr Mazures.

Fabel-Læren?

Angelique.

Paa mine Ringre.

Herr Mazures.

Philosophien?

Angelique.

Angelique.

Det skal jeg love for.

Herr Mazures.

Chronologien?

Angelique.

Den er jeg allerstærkest i.

Herr Mazures.

Hilseham! De gjør vel de nydeligste Vers af Verden.

Angelique.

Ei, ei!

Herr Mazures.

Og De er indtagende i Deres Breve?

Angelique.

Tvivler De derom?

Herr Mazures.

Lad os da gjøre Begyndelsen med Historien. Hvilen elsker De meest, enten Alexander eller Caesar? Scipio eller Hanibal?

Angelique.

Jeg har ikke den Gæde at kiende disse Herrer, og det lader ikke heller, som om de havde været her siden jeg kom fra Byen.

Herr Mazures.

Nu ere vi ligesaa nær, som vi vare forhen. Jeg seer nok, at De er ikke kommen vidt i den Rømerske Historie, maaſkee har De mere Kundskab i den Franske? Hvor mange Konger har der regieret i Frankerig siden Monarchiets Oprettelse.

Angelique.

Angelique.

Hvor mange?

Herr Mazures.

Ja.

Angelique.

Et Tusend syv Hundrede og Firsindstive Ronger.

Herr Mazures.

Et Tusend syv Hundrede og Fierfindstive.

Angelique.

Tilforladelig.

Herr Mazures.

Men hvem har givet Dem den smukke Underretning?

Angelique.

Min Amme.

Herr Mazures.

Hendes Amme har undervist hende i den Franske Historie.

Angelique.

Ja, hvorfor ikke det? Hun har ogsaa lært mig Doctor Faustus, Robertus von Aggerkaal, og den Laalmodige Christillis Historie.

Herr Mazures.

En meget deilig Lærdom! Og hvad veed De da af Fablerne?

Angelique.

Jeg veed et Eventyr om en Konge-Søn, der blev forvandlet til en Hund; om den grønne Ridder, og om Krage Skindpelsse-Kioel.

Herr

Herr Mazures.

(vrængende sagte efter hende.)

Om Krage Skindpeltse, Kiøel! Jeg veed i Sandhed ikke hvad jeg skal tænke om denne Pige. (høit.) Hold dog op at skiemte Krøken, jeg beder Dem ret indstændig derom, thi enten har Deres Forældre bedraget mig, eller ogsaa De har i Sinde at spille Gjak med mig.

Angelique.

Jeg spille Gjak med Herren af Mazures! Nei, jeg bær alt for stor Respekt for ham til at foretage sligt. Troe mig min Herre, jeg er eensfoldig og lige frem, jeg veed men ikke hvad Forstillelse er.

Herr Mazures.

Men De sagde jo, at De vidste Historien, Geographien, Chronologien, Fabellæren, Philosophien, at De gjorde de nydelige Vers og skrev indtagende Breve.

Angelique.

Ah! det sagde jeg altsammen for at fornøie Dem.

Herr Mazures.

Altsaa veed De slet intet.

Angelique.

Jeg kan læse saa maadelig, og jeg har begyndt at lære at skrive for To Maanedes siden.

Herr Mazures.

Hille en Ulykke! Det kalder jeg at være kommen vidt, men siden jeg finder Dem snu, saa vil jeg høre over med Deres Uvidenhed; thi hvad De taber i Lærdom, det vinder De uden Tvivl igjen i Forstand og Vittighed. Thi man har forsikret mig, at De besad uendelig meget.

Angelique.

Angelique.

Uendelig, ja det er sandt, jeg maae tilstaae Dem ganske sprigtig, at jeg har Forstand, som en Engel.

Herr Mazures.

Og det siger De selv?

Angelique.

Saa hvorfor ikke det? er der nogen Synd i at have Forstand.

Herr Mazures.

Dersom saa var, saa skulde man i det mindste ikke kunne beskylde Dem derfor.

Angelique.

Holder De mig da for en Toffe.

Herr Mazures.

J det mindste lader det saaledes. Men efter det man har sagt mig, kan jeg endnu ikke ret troe det. Hav dog den Godhed, og dølge ikke Deres Fortienester længere for mig.

Mit Hjertets Soel livsaligste Aurore

Du som er elsket og tilbedet udaf mig,

Vitiss mig De Gaver, som af alle kaldes store

Min Frihed bunden da til Fode legges Dig.

Du kom, følg mig efter, lad mig høre et lille Vers efter Deres Maade.

Angelique.

O! hiertelig gierne, thi jeg seer nok, at jeg faaer at gjøre det for at fornøie Dem.

Herr

Herr Mazures.

Jeg mærkede nok, at De vilde firere min. Nu frist
Moed deilige Angelique, og fremtæg alle Deres Fortrefse-
ligheder.

Angelique.

(lader som hun pønsker.)

Et lille Dieblis, om De saa behager.

Herr Mazures.

Ganske gierne. Nu har De det?

Angelique.

Ja vil De nu høre?

Herr Mazures.

Jeg aabner begge mine Ørne.

Angelique.

Min Herre, De for mig

Har megen Godhed visselig,

Og derfor skal De finde

I mig Deres lydigste og skyldig Tienertinde.

Herr Mazures. (sagte.)

Hvilken fordervet Dumbhed! Ha, ha, Frue Baro-
ness, De har i Sinde at trække mig ved Næsen.

Angelique.

Er De nu fornoiet.

Herr Mazures.

Jeg forsikkrer Dem, at jeg er ganske fra mig selv.

Angelique.

De indtager mig.

Herr :

Herr Mazures.

Det alvorlig? Saa har jeg Gaver til at behage Dem.

Angelique.

(reiser sig og gjør en liden Compliment ved hvert Spøismaal.)

Ja min Herre.

Herr Mazures.

Det har jeg aldrig tvivlet om. Elsker De mig Frøken?

Angelique.

Ja min Herre.

Herr Mazures.

Og De ønskede gierne at ægte mig?

Angelique.

Ja min Herre.

Herr Mazures. (sagte.)

Det er en Pias, som ikke stikker noget under Stoel. (høit.) Men der siges, at jeg har en Medbeiler?

Angelique.

Ja min Herre.

Herr Mazures.

Og at De elsker ham af Deres inderste Hjerte?

Angelique.

Ja min Herre.

Herr Mazures. (sagte.)

Det er paa en anden Maade. (høit.) Dersom jeg altsaa ægtede Dem, saa kunde jeg let blive — — —

Den forstilte Taabelige. Dd Angelique.

Angelique.

(neiende meget dybt.)

Ja min Herre.

Herr Mazures. (sagte)

Na Fanden i Bøld med det dumme Dyr! Jeg kan ikke længere staa i Tviol, det er et Affkum, som man vilde binde mig paa Vemet, men der kom Høg over Høg. (hæit.) Jeg er Frøkenens underdanige Diener, men dersom De er i Trang for en Mand, saa har De ikke længere nødig at gjøre Negning paa mig, men see Dem om en et andet Steds.

Angelique.

Vil De ikke ægte mig?

Herr Mazures.

Nei paa min Ere, om jeg vil.

Angelique.

De skal ægte mig.

Herr Mazures.

Jeg? jeg? jeg skalde ægte Dem.

Angelique. (hidfig.)

Ja, de har lovet det, og det skal skee.

Herr Mazures.

Det er et fuldkommen Beviis paa hendes Dumbhed.

Angelique.

(lader som hun græder.)

Jeg Ulofsalige! De foragter mig — — De bringer mig til Fortvivlelse — — Men De skal blive min Mand eller ogsaa sige — — hvorfor — —

Herr

Herr Mazures.

O! det er ikke meget vanskeligt. For Pokker, det er et dumt Ufen!

Angelique.

O! gaad, De burde skamme sig til døde over at begge mig saaledes. Men jeg skal gaad hen og forklage Dem for min Papa.

(lader som hun klufgræd.)

Herr Mazures.

Til Deres Papa! Ja gaad kun, De er ogsaa hans Datter, just ligesaa klogtig, som han.

Scene 7.

Baronen, Baronessen, Angelique,

Herr Mazures.

Baronen.

(til Herr Mazures.)

Nu vel, er De ikke indtaget af Angeliques Vitethed.

Herr Mazures.

Ja vist meget indtaget; hun er et Vidunder, som man havde sagt mig.

Baronessen.

Hvad, seer jeg min Datter spamme i Graad.

Herr Mazures.

Og jeg staaer i et Skum; der er ikke en Tar Traad paa mig fra Hovedet indtil Fodsaalen.

Baronen.

Hvordan, hvad vil dette sige?

Herr Mazures.

Det vil sige, at jeg aldrig i min Livstid har været til fligt et Giestebud.

Baronessen.

Hvad er det for et Giestebud, De taler om? Min Datter græder og sukker; har De forglemte den Erbødighed De er hende skyldig?

Baronen.

Har De maaskee — — — Hilleflam! dersom jeg vidste det — —

Herr Mazures.

Jeg kom, jeg saae, jeg blev overbeviist — — og det er nok.

Baronessen.

Og hvorefter er De overbeviist?

Herr Mazures.

At De holder mig for en Nar. Men jeg skal overtyde Dem, at jeg ikke er det.

Baronessen.

Hvad vil han sige, Angelique? Forklar mig dog denne Hemmelighed.

Angelique.

(grædende og sukkende.)

Ah! jeg er ikke i Stand dertil. Alt hvad jeg kan sige er dette, at han har sagt utallige Grovheder til mig, og paastaar, at jeg er — — at jeg er — — Ah! jeg kan ikke mere, jeg maae gaae min Vej.

Scene

Scene 8.

Baronen, Baronessen, Herr Mazures.

Baronen.

At sige Grovheder til min Datter! Ser ret en ubes
hovlet Monsieur, min Herr Mazures.

Baronessen.

Jeg for min Part, kan slet ikke blive flog paa alt
dette. Forklar Dem dog, hvad Feil finder De hos min
Datter? Thi De maae allerede have mærket, at hendes
Forstand er ligesaa høi og adel, som hendes Tankemaade.

Herr Mazures.

Deri har De ret. Det ene er ligesom det andet.

Baronessen.

Hvad vil De sige dermed, Cousin?

Herr Mazures.

Høi, høi, Cousine.

Baronessen.

Hvordan?

Herr Mazures.

Høi siger jeg Dem. De havde berømt mig Deres
Datter, som en Person, der var ganske fuldkommen, saa
vel i Henseende til hendes Undigheder, som Forstand og
angenehme Manerer.

Baronessen.

Er der nogen Tvivl om?

Herr Mazures.

Og jeg paastaar, uden at sige det for at fortrøne Dem, at hun er den urimeligste, taabeligste og dumme-
ste iblant alle menneskelige Skabninger.

Baronessen.

Har De tabt Deres Forstand; Cousin, ved at tale
saaledes om et Fruentimmer, som vor Datter?

Baronen.

For en Ulykke! Det er jeres Portrait, som I giver
os, ikke hendes.

Herr Mazures.

Hvordan? Vil De paastaae at Angelique besidder
Forstand?

Baronen.

Hundrede Gange mere end I. Og det er endda kun
lidt sagt.

Baronessen.

Aldrig kan noget Menneske besidde mere.

Herr Mazures.

Enten maae De eller jeg snakke over os.

Scene 9.

Baronen, Baronessen, Herr af Mazures,
Greven, Grevinden, Landsdommeren,
Landsdommerinden.

Greven.

Hvad har I got Folk at bestille, skal vi intet til Vords
i Dag?

Herr

Herr Mazures.

Ah! min fiere Greve! jeg har tabt al min Lyst til
at spise. O! Smerte uden lige!

Greven.

Saa maae jeg min Troe have fundet den, thi jeg er
færdig at doe af Sult.

Landsdommeren.

(til Baronen.)

Har De havt Fortred? mig synes De seer saa af-
mægtig ud?

Greven.

Afmægtig? Er De afmægtigere end jeg, saa maae
De være det i en høj Grad.

Landsdommerinden.

Biskelig, troer jeg De har været i Tratte sammen.

Greven.

Lader os nu trættes om, hvem der kan drikke best.

Grevindens.

Kanbar os, hvori Sagen bestaaer, at vi kan sætte
den igien.

Greven.

Det lader sig allerbest sætte ved Bordet, en ser, hvor
Vocaler kan blegge en høben Tvistigheder.

Herr Mazures.

Min Herr Greve, et heelt Orehoved Viin kunde ikke
give mig min forlorne Glæde igien.

Landsdommeren.

Kan man da ikke faae Marsagen til denne Rummer
at vide?

Ed 4

Baronen.

Baronen.

Kort sagt, saa har han taet sin Forstand.

Greven.

Giv ham noget at drikke, saa bliver han nok klog
igien.

Landsdommeren.

Det er en underlig Satz. Thi da Viinen berøver
Forstanden, hvorledes kan den da give den?

Greven.

Min Herr Landsdommer, De taler, som De er, det
er at sige, en Vand-Drinker. Hvad mig angaaer, da
har jeg aldrig meer Forstand end ved Bordet, thi naar
jeg har tommet mine sex Flasker, saa kunde jeg regiere hele
Europa.

Herr Mazures.

Ah! vilde Himmelen, at Drik den kunde gjøre
Mig glemmende det jeg nu maatte see og høre,
Men min Ulykke og min Skiebne er saa haard,
At Guders Nectar-Drif min Smerte ei kan lindre,
Den vaagen, sovendes hos mig ei kan forhindre,
At min Gienvordighed, mig jo for Dine staaer.

Grevinden.

Men hvad er da hendet Dem?

Herr Mazures.

Det selsomste i den ganske Verden, man nægter det,
som jeg baade har hørt og seet.

Baronen.

Hvad har De hørt og hvad har De seet?

Herr

Herr Mazures.

Det, som De skulder for mig.

Landsdommeren.

Forklar mig Sagens Sammenhæng, og saa vil jeg
dømme Dem imellem.

Herr Mazures.

Sagen er denne, Baronnen og Baronessen min
Cousine paastaar, at deres Datter er et Vidunder af
Lærdom og Vittighed. Jeg derimod paastaar, at hun
er et Vidunder af Uvidenhed og Dumhed. Kan De
nu dømme?

Landsdommeren.

Hvorledes kunde nogen uden foregaaende Forhør,
dømme imellem tvende saa stærk imod hinanden striden-
de Punkter. Der behøves Procuratores til at oplyse
disse Stridigheder.

Greven.

Siig heller til at forvirre dem meget mere. Disse
Herrer Procuratorer, i hvor umistelige De endoosaa an-
stille sig, ere dog ikke andet end Snemoes-Kræmere.
Tosserne betaler dem for at tale, men jeg for min Part
vilde heller betale disse stolte Sladderhanker for at holde
Munden.

Baronessen.

Jeg er i Sandhed ganske skamsfuld over det, at
min Cousin, som jeg har heromt for saa stor Forstand,
viser det saa lidet ved denne Leilighed.

Herr Mazures.

Og jeg stammer mig ved, at min Cousine, som jeg troede at være skionsom og fornuftig, er saa forblindet, at hun ikke kan see, at hendes Datter besidder ingen af de Egenskaber, som hun tillægger hende. Og jeg vil være diavels, om jeg i min ganske Livstid har kiendt nogen, saa bausat dum, som dette foregivene Mynster af Fuldkommenhed.

Baronen.

For en evig Ulykke — — —

Baronessen.

Forivore Dig ikke, min Hierte, det er en let Sag at retfærdiggjøre os. Disse Herrer og Damer har Forsand og Leveemaade, jeg vil antage dem til Dommere i vores Trætte.

Landsdommeren.

Hiertelig gierne. Jeg vil strax giøre Sagen anhangig. Frøken Angelique indstævnes at møde for Retten, og der, at fremlegge alle hendes Fortienester, naturlige Gaver, Fuldkommenheder og Ufuldkommenheder, for derefter at paadømmes. Forbydes tillige hendes Forældre og tilkommende Egtfælle at møde personlig for Retten.

Greven.

Og endnu mindre at sende Procuratorer for dem, thi de ere ganske og aldeles unyttige.

Landsdommeren.

Af Harsag, at den før omtalte Ret kan dømme ganske upartisk. Disse ere de foreløbende Vilkaar, vil De stadfæste dem mine Herrer og Damer?

Greven.

Greven.

Ja, men med det Forbehold, at førend Retten sætter sig maae vi alle forebygge Tørsten.

Baronen.

Det er vel talt.

Greven.

Jeg har endnu eet at erindre, og det er dette, at saa længe vi sidde til Bords, maae der ikke tales et Ord angaaendes Processen, som først skal tage sin Begyndelse efter Maaltidet.

Baronen.

Det var et allerfiereste Judsald. Kom, mine Venner! Maden bliver kold.

Herr Mazures.

Mine Herrer og Damer, et Ord førend de gaar bort.

Kom fiere Venner, vi til Bordet os vil sætte
Og Bacchi søde Gæst oplive skal vor Barm,
Ved Dagens Ende, naar af Drik vi ere mætte,
Vor Ruus udfoves skal i Amors søde Arm.

Grevinden.

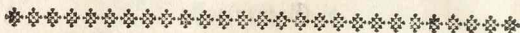
Herren af Mazures er altid Nye ved Forstand og Vittighed.

Herr Mazures.

Det er min Feil, men jeg kan ikke lade det.

Ende paa den anden Act.

Tredie

Æredie Act.

Scene I.

Angelique, Leander, Henrik.

Leander.

Nei, jeg har aldrig hørt noget, der har været, saa fornuftigt, som den Fortælling om Deres Samtale med Herr Mazures. Og hvorledes har De saa vel kunnet forestille en Taabelig, da Himlen har begavet Dem med saa stor Forstand.

Henrik.

Det er just fordi Frokenen har Forstand, at hun har vidst saa vel at anstille sig, som hun havde slet ingen; thi naar man skal forestille en Taabelig, maae man egentlig være det, som er tvertimod.

Angelique.

Han er ikke sluppen endnu, jeg har et Opgag tilbage for ham.

Leander.

Og hvori skal det bestaae?

Angelique.

I hans og det hele Selskabs Nærværelse, vil jeg anstille mig, som, om den Fortvivlelse, jeg haver været udi over at see mig tvungen til at ægte ham, havde styret mig i saa dyb en Tungtsindighed, at den havde berøvet mig Forstanden. Jeg vil sige og foretage saa mange gale Ting, at han skal endnu faae mindre Lust til at blive min Mand, end jeg har til at blive hans Kone. Det er det, som jeg har giemt til ham.

Leander.

Leander.

Det Anslag er meget got, og De har Forstand nok til at spille den Rolle.

Henrik.

Og vi paa vor Side vil lade ham gjøre en liden Hilsen, som jeg er vis paa, at han vil finde meget ubøstlig. Thi saasom Poeter af hans Slags ikke ere meget behiortebe, saa vil det sætte saadan en Skræk i Karlen, at han vil holde det for en Lykke, at afstaae al sin Rettighed.

Angelique.

Leander har betroet mig dette Anslag, og jeg finder det ret got. Men for nærværende Tid gielder det meest om at faae at vride, hvad der er foresalden imellem mine Forældre og Herren af Mazures, efter at jeg forlod Dem.

Leander.

Har De ikke kunnet mærke det ved Bordet?

Angelique.

Nei, thi af Frygt for at forraade mig selv, havde jeg ikke saa snart sat mig ned, førend jeg led, som jeg fik ondt, og under det Paaskud bad jeg om Tilladelse at gaae bort. Men jeg har sat min Søster paa Luur, og de skal tage dem umaadelig vel i Agt, dersom hun ikke kommer efter deres Hemmeligheder.

Leander.

Det er sandt. Thi hun er ret igiennembreven.

Angelique.

Ja, hun er det i saadan Grad, at hun ikke alles-

ne

ne har kienbt jer begge To, men endog udforsket al vores Hemmelighed og Foretagende.

Henrik.

Hilse! saa ere vi om en Hals.

Angelique.

Frygt kun ikke for hende, thi hun er ligesaa skielmsk som hun er listig, og jeg vil love jer, at hun finder hundrede Gange mere Fornøielse ved at hielpe os til at bedrage min Moder og Herr Mazures, end ved at aabenbare dem, at de blive bedragede af os.

Henrik.

Hvilken lille Tasse! Det kan med Tiden blive en fint Kone. Og det var Jammer, om saa stort et Vund skulde ligge frugtesløs paa Landet, hun er ret skabt til Byen; men der troer jeg hun kommer; mig skal forlange paa hvad Maade hun vil tale os til.

Scene 2.

Angelique, Leander, Henrik, Lise.

Lise. (smilende.)

God Dag Mester Jørgen!

Henrik.

Illegemaade Frøken.

Lise.

(siger meget dybt og ærbar.)

Deres underdanige Tienerinde Monsieur Peter.

Leander.

Deres Tiener, Deres Tiener Frøken.

Lise.

Lise.

Hvad bestiller I her alle Tre?

Henrik.

Vi snakke om Vind og Veier.

Lise.

Om Vind og Veier. Ei, ja! I har min Troe mere magtpaaliggende Samtaler, end som saa, jo, jo, min Søster finder stor Smag i jeres Omgang — — jeg troer hun har i Sinde at lære Professionen.

Henrik.

Nu vel, vi vil lære Dem den med, naar De er bleven større.

Lise.

Naar jeg er bleven større. Kom, kom, saa lille som jeg ogsaa er, saa kan jeg ligesaa vel lære noget, som min Søster; men her er ingen Læremester til mig.

Leander.

Forlad mig det, jeg vil undervise Dem, tillige med Frøkenen.

Lise.

Jeg er Dem meget forbunden. Men jeg maae have en Læremester ganske for mig selv allene.

Henrik.

Nu vel, lad det være mig, jeg trænger min Troe til en Lærling.

Lise.

Men hvorledes kunde nu det gaae an, at I kunde være min Læremester! Jeg er jo ligesaa god Adels, som min

min Søster, og siden hun lader sig undervise af en Oberst, saa kan jeg jo dog have Haab om en Capitain.

Angelique.

Eys! Snak sagte min Unge, man kan let høre Dig.

Lise.

Frygt kun ikke, vi ere i største Sikkerhed, de sidde til Bords allesammen, og Greven, som allerede var fuld, førend Suppen var opspist, gjør saadan en Støi og Alarm, at de ikke kunde høre paa Salen, at det tordner. Derfor lad os kun snakke om vore Smaasager i al Møgelighed.

Angelique.

Nu vel, hvad Nyd har Du da at sige mig, min Hjerte? hvad har de talt om?

Lise.

Der er ikke talt om andet end Dig. Hvilket Biskop. (meget hurtig.) Du er Marsag til at Papa kender paa Mama, Mama kender paa Herr Mazures, Herr Mazures svarer i lutter Vers, Grevinden understøtter ham med at klappe i Hænderne, Landsdommeren snakker Latin, Fruen, hans kiære Egtfælle, hendes pene Sniksnak, og Greven han bander som han var bandsat.

Angelique.

Altsaa holder de mig for at være tøffet, og erklærer mig for en taabelig, paa Herr Mazures Ord.

Lise.

Landsdommeren siger, at det er ifkun til videre, og at der siden efter en nøie Undersøgning skal gaae Dom i Sagen. Og til den Ende er Commissarierne allerede udnævnte.

Henrik.

Henrik.

Hilse! det er latterligt! og hvad er det for Commissarier?

Lise.

Hilleden! Det er Greven og Grevinden, Landsdommeren og hans Frue.

Angelique.

Det er vel! Dette bringer mig paa et nyt Indfald. For at sætte desto større Splid imellem mine Forældre og Hr. Mazures, saa, langt fra at forestille en Taabelig for Retten, vil jeg tale i saa høittravende en Stil, at jeg skal bringe dem paa de Tanker, at jeg er et af de vittigste og kløgtigste Hoveder i den hele Verden. I veed, at et pedantisk Sammensurium gjør en stor Virkning hos Landsbyefolk. Imedens de da domme, at Hr. Mazures har faret vild i sin Mening angaaende mig, skal Lise, som jeg nøie har underrettet, stadfæste ham i den Troe, at jeg er en Toffe. Dette vil forvolde en grøffelig Forvirring, som vil ende sig saaledes som vi ønske.

Leander.

Vore Sager ere i temmelig god Stand.

Lise.

Det skal jeg love for; thi ved hvert et Ord Hr. Mazures taledes, kastede Mama et par Dine til ham, som om hun vilde æde ham. Og min Papa, der alt havde Høiden borte, og som visselig ikke er god at snakke med, naar han har drukket et Glas Viin, sagde forhen til ham — — Men jeg hører en grumme Tum-
Den forstilte Taabelige. E e mel

mel, de har vist nok reist sig fra Bordet. See, der kommer Karlen, vi vil have sat paa, gaae nu Jer Vej, og lad mig raade.

Angelique.

Forglem nu ikke noget af det jeg har sagt Dig.

Lise.

Forlad Dig kun paa mig, jeg skal spille min Rulle ligesaa godt som Du.

Scene 3.

Lise. (alene.)

Saa, ja, jeg skal forrette mine Sager upaaklagelig thi jeg er aldrig i Leiervold, naar det kommer an paa at lyve.

Scene 4.

Lise, Herren af Mazures.

Heer Mazures. (sagte.)

Der seer jeg lille Lise. Det kommer mig ret tilpas, nu vil jeg see til at jeg kan udfricte noget af hende. (hvit.) See, god Dag, min lille Hjerte, hvad bestiller Hun her saa alene?

Lise.

Ikke store Ting, jeg er færdig at langes fordærvet.

Herr Mazures.

Saa, langes Hun? Det stakkels Børn! Lad os sadre sit sammen. Maaskee det kan fordrive Hende Tiden.

Lise.

Lise.

Vi vil see til. Hvad har De ellers at sige mig?
Herr Mazures.

Jeg vil sige, at jeg finder Hende meget smuk og
artig.

Lise.

Nei, ret alvorlig, tykkes Dem det?

Herr Mazures.

Tilforladelig, og jeg har stor Lyst til at have Hende
de til min Kiereste.

Lise.

Man siger, at jeg er endnu for lille. Men giv
lit Stunder, saa bliver jeg nok stor.

Herr Mazures.

Jeg vil være en Stuepige, om jeg ikke finder Hende
meget smukkere, end Hendes ældste Søster.

Lise.

Jeg troer visselig at Han har ret.

Herr Mazures.

Og jeg tør sige Væds om hundrede Ducater, at
De har dobbelt saa megen Forstand, som han.

Lise.

Vad Han kun frist væk. Jeg skal love for, at
Han ikke taber. Jeg er kun et Barn, men mellem os
sagt, saa kan jeg dog meget vel see, at min stakkels
Søster er en Toffe.

Herr Mazures.

Det er ingen Løgn, der siges, at man skal faae

Sandheden at vide af fulde Folk og Børn. Men sig mig, min lille Engel, veed Hendes Pava og Mama det, ligesaa vel som Hun, at Hendes Søster er en Toffe.

Lise.

O! det har de længe vist! Men jeg seer nok, hvor De vil hen. Gaae sin Gang. Han har i Sinde at trække mig paa Løst; men jeg er hans Tienerinde, jeg er ikke saa let at fange.

Herr Mazures.

Nei, ret alvorlig, saa sig Hun mig kun alt hvad Hun veed om denne Handel, og saa vil jeg love Hende at staae op med Hendes Søster, og holde Bryllup med Hende om to Uar.

Lise.

Ja, saa vil jeg aabenbare Dem den hele Hemmelighed, naar De vil love mig, at lade som om De hverken havde seet eller talt med mig.

Herr Mazures.

Jeg svar ved — —

Lise.

O! nei, o nei! Han maae ikke bande, for saa gjør Han mig saa bange.

Herr Mazures.

Nu vel, jeg giver Hende min Cavaliers Parole, at aldrig noget Menneske skal faae at vide, hvad Hun siger mig.

Lise.

Det er alt nok. Men see først ad, om der er nogen, som kan høre, hvad vi snakke.

Herr

Herr Mazures.

Jeg skal gaae hen og see mig om paa alle Kanter.

Lise. (sagte.)

Og jeg skal binde dig noget af alle Slags paa Ermet.

Herr Mazures.

O! vi ere i en fuldkommen Enlighed; fortæl mig nu alle Ting, min Glut.

Lise.

Jeg gjør mig dog halvveis en Samvittighed derover, endskjønt det er den rene Sandhed, at min Søster er en stor Tøffe.

Herr Mazures.

Det har jeg allerede mærket. Hillestam! hvad har jeg ikke en god Næse.

Lise.

Hun var næsten tolv Aar, førend hun kunde gaae, eller snakke et eneste Ord.

Herr Mazures.

Ho, ho! Det vidste jeg ikke.

Lise.

Og det var Marsagen, hvorfor min Pappa og Mama stikkede hende til Byen, at min Fatter skulde see til at faae lit Skik paa hende.

Herr Mazures.

Meget godt, det er endnu en Ting, som man har dulgt for mig.

Lise.

Min Fæster gjorde sig den største Umage af Verden, for at faae hende til at snakke; men da hun nu begyndte at snakke, saa havde min Fæster været vel tilfreds, om hun havde blevet dum og stum sin hele Livstid.

Herr Mazures.

For hendes Dumbheds Skyld?

Lise.

De har rigtig glettet det. Der kom daglig mange artige unge Herrer i min Fæsters Huus.

Herr Mazures.

Nu hvad da?

Lise.

Hvad da? Min Fæster bad dem meget indstændig, at de skulde søge at muntre min Søster op. Men kan De vel troe, at det aldrig kunde gjøre den mindste Virkning.

Herr Mazures.

Saa saa er der heller aldrig Raad for hende i denne Verden.

Lise.

Det er ganske vist; thi da hun nu kom hjem igien, saa fandt Papa og Mama hende endnu taabeligere, end da hun reiste bort.

Herr Mazures.

Og imidlertid har de søgt at indbilde mig, at hun havde Forstand, som en Engel.

Lise.

Lise.

Det har de giort, for at smørre hende Dem paa Ermet, at de kunde blive af med hende.

Herr Mazures.

Det faldt mig strax ind. Hvilken Lykke for mig, at jeg har saa stor Forstand.

Lise.

Da de ingen Mistanke gjør sig om mig, es-
terdi jeg er kun et Barn, saa sig de deres Hiertes
Menning reent ud i min Nærværelse. Ei, ja! hvor ere
de ikke fortrydelige over den Samtale De har havt
med min Søster. De havde giort sig Regning paa, at
De skulde troet dem paa deres Ord, og ægtet min Sø-
ster, uden at undersøge hendes Forstand. Og siden have
de De nok baaret over med hendes Dumbhed, formodelst
hendes smukke Skabning.

Herr Mazures.

Nei, mange Tak, jeg er ikke toffet! Hvem bilde
de sig vel ind, at trække ved Næsen? Man fanger ikke
Herren af Mazures saa let.

Lise.

Ja, nu er De vel underrettet om alle Ting. Men
dersom De nu forraader mig, saa skal jeg aldrig troe
Dem mere i min hele Levetid.

Herr Mazures.

Vær forvissat om, min lille Engel, at jeg før vil
de døe, end bringe Dem i Fortred.

Lise.

Thi saa var De Marsag i, at man pidskede mig, saa Blodet flød efter.

Herr Mazures.

Frygt kun ikke, min deilige Lise, jeg vil stille mig an, som om jeg vidste af ingen Ting; men hemmelig vil jeg føre mig Deres Advarsel til Nytte.

Lise.

Deri gjør De meget vel. Troe mig, jeg taler med Dem som en Ven, og lad min Søster fare, hun skifter sig i ingen Maade for Dem. Og jeg troer, uden at smigre for mig selv, at De var langt bedre holden med mig.

Herr Mazures.

Ja, min deilige Slut! Hun besidder den Vittighed, som jeg søger efter; End give Hun var saa gammel, som Hendes Søster, saa vilde vi holde Bryllup paa Diebliffet.

Lise.

Nu vel, saa vil jeg skynde mig meget, at jeg kan blive stor. Farvel, min Herre, jeg maae gaae min Vej; thi dersom nogen kom og fandt os her alene tilfammen, saa kunde det give Anledning til Mistanke.

Herr Mazures.

De maae endelig give mig et Kys, førend De gaaer fra mig.

Lise. (neiende.)

O! nei, nei, jeg giver aldrig noget paa Afslag; Det maae De bide med til vi har havt Bryllup.

(Hun

(Hun neier adskillige Gange for ham, naar han vender sig, sætter hun ham tvende Horn, og naar han vender sig til hende igien, neier hun og gaaer bort.)

Scene 5.

Herr Mazures. (alene.)

Himlen ske Tak! Nu er jeg vel underrettet om alting, og det af en Person, som jeg slet ikke kan have mistænkt. Der er nu ingen Tvivl mere om, at min gode Cousine havde i Sinde at trække mig ved Næsen, som en Tosse, og den gamle Nar, den Baron, vilde ogsaa med. Men for Pokker! de skal selv blive meest narrede; thi jeg har fuldt og fast besluttet, ingenlunde at ægte den tæfede Datter: For nu at straffe dem, og retfærdiggjøre mig, saa skal det hele Selskab overrødes om Angeliques Dumbhed, og det vil være en gyldig Karsag for mig til at ophæve al Forbindelse.

Scene 6.

Herren af Mazures, Grevinden.

Grevinden.

Skionne Ander søge altid Eensomhed, og jeg søger altid Skionne Ander. Men hvad tænker De paa? Er det Deres Kiereste, der ligger Dem om Hjertet, eller arbejder De paa nogle nye Vers? De svarer mig ikke et Ord?

Herr Mazures.

Ifald min Elskerinde

Var halv saa yndig, som min deilige Grevinde,

Hun uafsladelig mig laae i Hu og Minde.

Grevinden.

Al! det er deiligt! Det er meer end artig! Jeg maae lære det uden ad, for at bringe det i Musiquen.

Ifald min Elskerinde

Var halv saa yndig, som min deilige Grevinde,

Hun uafsladelig mig laae i Hu og Minde.

Det er i Sandhed endnu det Beste af al Deres Arbeide.

Herr Mazures.

De Gaver, som De har, de ere uden lige,
For Pokker! der om Dem en Hoben var at
sige.

Grevinden.

De bliver ved! Dette for Pokker er ikke at bes-
tale med Penge, der er saadan besynderlig Frihed udi,
som forundrer og indtager tillige, og jeg elsker alt det,
der er frit. I Sandhed, De er et meget siældent
Menneske.

Herr Mazures.

O! det veed jeg, naadige Frue!

Grevinden.

Ja, jeg bliver ved det, som jeg saae Dem i Mor-
ges; vi have nu flet ingen Folt af Stand, som giøre
Vers,

Vers, alle andre Poeter forekomme mig at være Poetanter. Som for Exempel af de franske, en Corneille, en Racine, en Boileau, der er vel hist og her nogle smukke Steder i deres Skrifter, men det er saa regelmaassig, saa tvungen og saa høit. De sige ikke saa artige Ting, de vise ikke den fine Vittighed, ja, jeg vil vædde hvorom det skal være, at de aldrig har været i Stand til, saa paa staaende Fod, og uden at betænke sig, at gjøre sligt et Vers, som De gjør.

Herr Mazures.

O! det vil jeg være Dem Mand for, det er en Gave, som Himlen ikke uddeler tvende Gange i et heelt Seculum.

Grevinden.

Jeg holder for, at De er en Phoenix i Vers; men De maae endelig lære mig at gjøre Impromptuer.

Herr Mazures.

Hjertelig gierne. Og jeg troer, at det vil lykkes Dem forunderlig vel; thi det kommer kun an paa Munterhed og Driftighed.

Grevinden.

Da er jeg, Himlen skee Tak, vel forsynet med begge Dele. Jeg har Theorie, der fattes mig kun Praxis.

Herr Mazures.

Den skal jeg give Dem; to eller tre Lektioner, saa bliver De min Mester.

Grevinden.

De skal i det mindste finde en meget søielig Lærling

ling i mig. Forsøg nu engang, om jeg har Gaver dertil. Hvad skal vi tage til vores Text.

Herr Mazures.

Lad det være et forliebt Hyrdestykke, bestaaende af en Samtale imellem Hyrden og Hyrdinden, De skal være Hyrdinden Cloris, og jeg Hyrden Thyrsis.

Grevinden.

Det er meget vel udtænkt. Og det skal formodentlig tales i en meget kielen Tone.

Herr Mazures.

Saaledes, at en Steen maatte røres derved. Men hugtet der Dime og Kielse, saa maae Vittigheden dog være Hovedsagen, der maae vises Vittighed i enhver Strophe.

Grevinden.

Det forstaaer sig selv, det er disse Tiders Smag. For Exempel, lad os nu indbilde os, at vi elste hinanden hiertelig, De og jeg.

Herr Mazures.

(omfavner hende.)

O! ja, lad os indbilde os det, min deilige Grevinde.

Grevinden.

Og at vi, vogtende vores Hiord, tilkiendegive hinanden vores Kiærlighed, vi ligge skidesløse, udstrakte paa en Græsbank, i Skyggen af et Ulmetræ, og ved Siden af en rindende Bæk. Vore Berøgelser ere saa heftige, at de betage os Maal og Mål. Men vore brændende Dristast udtolke vores Ønsker. Endelig, over-

rundne

vundne ved den sødeste Henrykkelse — — bryder De
dette stumme Sprog, for endnu tydeligere at overbevise
mig om Deres Kierligheds Hestighed.

Herr Mazures.

Der har vi det. Hillestam! om jeg selv havde
giort Texten, saa kunde den ikke være bedre.

Grevinden.

Kom dog og gjør en Begyndelse, min Hyrde.

Herr Mazures.

Her er jeg.

Beslag mig, ynk mig dog, elskværdigste
Hyrdinde,

Mit kielne Degge-Lam, jeg ingensteds kan
finde.

Grevinden.

Min Hyrde — — Ah! der kommer min Mand!

Herr Mazures.

Den stygge Hyrde!

Grevinden.

Han kommer meget ubeleiligt, hvi blev han ikke
borte til vi havde været færdig.

Scene 7.

Greven, Grevinden, Herren af Mazures.

Greven. (beskæftiget.)

— Hvordan, for Pokker! Herr Mazures er her i Censur
rum med min Kone?

Here

Herr Mazures.

Jeg gav hende en liden Underviisning.

Greven.

En liden Underviisning? Hvad Fanden skal min Kone med Jeres Underviisninger? Jeg finder hende lærdom nok. Forstaaer I mig.

Grevinden.

(til Herr Mazures.)

Lad ham kun snakke; thi saasnart han er drucken, saa er han saa jalou, som en Italiener.

Greven.

Hør engang, Frue Grevinde! jeg kommer til at erindre Dem om een Ting, som De maaskee har glemt, nemlig, at De er min Kone.

Grevinden.

Det husker De mig tit nok paa, Herr Greve.

Greven.

Jeg har endnu en liden Advarsel at give Dem, og det er denne, at jeg er saa uheldig, jeg, som taler med Dem, at jeg hverken kan lide Vers eller Versmagere.

Herr Mazures.

Nu vel, min Herre, der er jo ingen, som søger at tvinge Deres Smag.

Greven.

Disse Herrer Poeter, de tage dem undertiden nogle Friheder; men undertiden gjør jeg mig saa dristig — og sætter dem tilrette derfor.

Herr

Herr Mazures.

Poeter og Poeter ere to Slags, min Hr. Greve,
og jeg er ikke af dem, der tage imod sligt et Tractas
mente.

Grevinden.

(gaar imellem dem.)

Ah Himmel! jeg troer de vil i Haar paa hin-
anden.

Herr Mazures.

Frygt kun ikke, naadige Frue! jeg er forsigtig, og
man hører jo nok, at det er Vinen, som taler.

Greven.

Hør, veed Du hvad, min stakkels Herr Mazures!
Du bilder Dig ind, at være det største Menneske paa
Jorden; men af Christen-Kierlighed vil jeg lade Dig
vide, at Du er ikke en Smule andet, end en Nar.
In vino veritas.

Herr Mazures.

I det mindste er det dog for Deres Skyld, Frue
Grevinde, at jeg ikke giver min Brede Toilen.

Grevinden.

Jeg er Dem meget forbunden, nedsluk disse Grov-
heder med Venlighed. Jeg skal nok holde Dem ska-
desløs.

Greven.

Rigtig, rigtig, min Ven, nedsluk Du kun! Poe-
ter ere dog vant til at nedslukke en Hoben.

Grevinden.

Vær saa god, min Herr Greve, og betænk at Hr.
Mazures er en Mand af Stand.

Herr

Herr Mazures.

Ja, min Herre, De lader Dem kalde Hr. Greve, og jeg kan lade mig kalde Hr. Baron, naar jeg lyfter.

Greven.

Ja, til et Mødinge-Varonie.

Herr Mazures.

For Pokker — — jeg er vel fornøiet med mig selv, at jeg er saa fornuftig, som jeg er.

Grevinden.

Betænk dog, at han er Deres Ven.

Greven.

Det skal jeg tænke paa, naar han ikke mere er Deres. For en Ulykke, imedens jeg sidder som Marchal ved Bordet, og drikker mig fuld af et godt Hierte, saa stæler I Jer saa lumsk fra mig, for at sidde her i Smue med denne Vanddrifker.

Grevinden.

Jeg svar Dem til, at ingen Ting kan være mere uskyldig; vi øvede os i — —

Greven.

(Stampende med Foden og Stokken.)

I øvede Jer i! For en Ulykke, Deres Naade, jeg vil ikke, at De maae øve Dem med andre, end med mig.

Grevinden.

Ah! jeg forlanger det ikke heller; men De er jo ikke Poet, som Herr Mazures er.

Greven.

Grevén.

Lad ham gaae hen og søe sig med Angelique.

Herr Majures.

Hvorledes er det mueligt, det er jo en Toffe.

Grevén.

Desto bedre for Dig min Ven, Du er langt taabeligere end hun, naar Du forlanger, at hun skal være vittig. Vilde Himmelen, at min Kone var toffet, saa stod hun ikke saa strax paa Springet til at søe sig med enhver.

Scene 8.

Landsdommerinden, Grevén, Grevinden,

Herr af Majures.

Landsdommerinden.

Naar skal Retten sættes for at domme i Greven Angeliques Sag.

Grevén.

Naar De behager, min kære Frue, jeg har forebygget Tørsten, og nu er jeg i god Stand til at domme.

Landsdommerinden.

(til Grevinden.)

Ah! min gode Gud! hvor er han drukken!

Grevinden.

Det veed vi alt for vel.

Den forstillede Taabelige.

Is

Grevén.

Greven.

(til Landsdommerinden.)

Jeg skal altid være af lige Meening med Dem,
naar De kun altid vil være af min.

Landsdommerinden.

Det forbinder jeg mig aldeles ikke til. Jeg for-
beholder mig den Frihed at votere, ligesom jeg finder
Sagens Bestaaffenhed.

Greven.

Stig mig engang min Dronning, hvor Din een-
foldige Tasse af Mand er henne?

Landsdommerinden.

Min eenfoldige Tasse af Mand, min Herr Greve!
De maae tillade mig, at sige Dem, at min kiere Egtes-
fælle ingenlunde fortiener slikt et latterligt Tilnavn, og
at Fornuftens og Retfærdighedens Skarpeste Lys ikke bli-
ver andet vaer hos ham, end det, der udgjør en retsfin-
dig og fuldkommen Embedsmand.

Greven.

Det var en deilig Phrase min smukke Frue, men
med alt detre er Herren, Deres kiere Egtesfælle, en me-
get lumpen Karl.

Landsdommerinden.

I hvordan han end er min Herre, saa er det dog
Deres Skyldighed at have mere Agt for ham og mere
Oebødhighed for mig, og jeg maae sige Dem, at efter
mine Tanker, saa er Landsdommeryren alle Dage ligesaa
god som Greven.

Herr

Herr Mazures.

Bravo, bravo.

Greven.

Saa sagte, saa sagte min Princesse, jeg skal snart betage Dem den Billedfarelse, De skal finde en kiendelig Forskiel imellem en Greve og en Landsdommer, og for at overbevise Dem derom paa Dieblicket, vil jeg ganske venlig foreslaae Dem en liden Spadseregang med mig i Krattet.

Landsdommerinden.

I Krattet! med Dem allene! De maae være saa god og tage Dem dette til en Efterretning min Herr Greve, at jeg aldrig er under fire Dien med nogen, uden min Egtesælle.

Greven.

Da er Fruen, min kiere Egtesælle, ikke nær saa bange, jeg fandt hende her i Eencum med Herr Mazures.

Greviden.

Og hvad ondt er vel deri? Herr Mazures er uden ringeste Følelse.

Greven.

Snik, Snak, jeg troer ikke disse Karle paa et Haar, som ere saa ganske uden Følelse.

Landsdommerinden.

Men deri har De Uret. Herr Mazures Tanker ere saa opløstede, saa fraskilte og rensede fra alt det sande, selige, at der kommer aldrig noget i Betragtning hos ham, uden alene det, som angaaer Forstanden.

§ f 2

Greven.

Greven.

Ja, ja Grevinden er vel en Elsker af Forstand, det tilstaaer jeg, men troe mig, at hun tog det aldeles ikke fortrydelig op, om — — —

Grevinden.

Jeg skal visselig ikke forglemme Deres Grovheder, men De skal staae mig til Ansvar derfor, naar De har udsovet.

Greven.

Ja, naar jeg har udsovet, saa skal jeg staae Dem til Ansvar, men imidlertid skal Landsdommerinden staae mig til Ansvar for Dem.

Landsdommerinden.

Jeg?

Greven.

Ja ret De.

Landsdommerinden.

Og hvorover? om jeg maae spørge?

Greven.

De skal hævne mig over min Kones Munterhed, og jeg vil hævne Dem over Deres Egtefælles Fjendskabsloshed.

Landsdommerinden.

De forarger mine Orne forfrækkelig med sliq en Tale. Mit hele Blod er i Bevægelse, jeg stielver fra Top til Taae, og dersom De bliver ved at tale af den Tone, saa besvimer jeg paa Diebliffer.

Greven.

Betien sig af Deres Magelighed. Her staaer en

Læne

Lænestoel, og jeg vil omfavne Dem, paa det De kan besvoime de storsnarere.

Grevinden.

I min Nærværelse?

Landsdommerinden.

Ah! hvilken Bestemmelse! Havde det endda ikke været i Grevindens Paasyn.

Scene 9.

Greven, Grevinden, Herr af Mazures,
Landsdommeren, Landsdommerinden.

Landsdommeren.

Hvad seer jeg?

Landsdommerinden.

Ah! min kære Mand, Du kommer ret beleiligt.

Greven.

Nei tværtimod, han kommer meget ubeleiligt. (til Landsdommeren.) Hvem Dievlen har havt Bud efter jer? Hvad har I her at bestille?

Landsdommeren.

Hvorledes? Hvad jeg har her at bestille? Og De omfavner min kære Egtesælle!

Greven.

Du vel, omfavn De min igien.

Herr Mazures.

Der har vi et Forslag til Forlig.

Landsdommeren.

For Fanden, min Herr Greve. Jeg forstaaer slet ikke Skiemt i denne Sag, og jeg skal lere Dem, at det ikke er Jolk, som vi og vore lige, at man driver Gjak med.

Greven.

Hy, hy, De bander saa stygt min Herr Landsdommer. Ei hvor lader det Dem ilde at være jaloux.

Landsdommeren.

For en Uloffe, det staaer mig ligesaa got an, som Dem, min Herr Greve.

Greven.

Nei det er en mægtig Forffiel. Thi vi, som gjøre Profession af Kaarden, besidder ikke stor Taalmodighed; men en anderet Mand bør altid være Herre over sig selv, han maae kunne taale at see alle Ting, og endda vedliges holde sin Alvorlighed.

Landsdommeren.

Der kan ingen Alvorlighed have Sted imod Beskiemselser, der ere af den Beskaffenhed, og jeg forlanger Satisfaction.

Greven.

Hiertelig gierne, kom og sølg med mig; men det er sandt, De har ingen Kaarde paa, dog, De kan laane Herr Mazures, han bruger den desuden ikke.

Herr Mazures.

(til Grevinden.)

At jeg taaler alle disse Forhaanelser, er et Offer, som jeg bringer Dem.

Grevinden.

Grevinden.

Jeg skal ikke heller forglemme det.

Landsdommeren.

Det er ikke med Kaarden jeg slaaes, det er med Pennen. Vi vil afgjøre Sagen med Pennen, min Hr. Greve, med Pennen.

Greven.

Og jeg hugger Dem til Ridmad, min Hr. Landsdommer, til Ridmad, dersom De giver mig Hovedet kruset.

Scene 10.

Greven, Grevinden, Landsdommeren, Landsdommerinden, Herr af Mazures, Baronessen, Baronen
(beskænket.)

Baronessen.

Hvad er her for en Tummel og Raaben? Jeg troer, Gud forlade mig det, at de ere oppe at skiendes.

Herr Mazures.

Det er Greven, som er Karsag i det altsammen; jeg har først maattet tage allehaande for got af ham, og nu har han taget fat paa Landsdommeren, han giver vist nok en Ulykke, dersom man ikke forebygger det.

Baronen.

For Dievlen! hold dog Fred, mine Herrer. Efter al Anseelse, saa er nok Landsdommeren fuld.

Landsdommeren.

Hvem, jeg? Jeg har jo næsten ikke druffet andet end Vand.

Baronen.

Kom, kom, Wiinen er min Troe i Legen med. Her, veed De hvad mine fiere Venner, jeg er meget fornøiet over at see Dem hos mig, men jeg kan ikke lide fulde Folk. Jeg vil have Fred og Veduelighed i mit Haus. Og ingen Spectacler, min Herr Landsdommer!

Landsdommeren.

Det var en kostelig Formaning.

Grevinden.

(til Baronessen.)

Jeg seer at Baronen er ligesaa vel tilbækket, som Greven.

Baronessen.

Men kan jeg ikke faaê Marsagen til dette Klammerie at vide? den skal paa Dieblirket være bielagt.

Herr Mazures.

Greven tog sig nogle Friheder hos Fruen, og det sandt hendes Mand ikke for got.

Baronen.

Han har Uret, Greven beviiser ham en stor Ære, og jeg paastaar — — —

Baronessen.

(til Landsdommeren.)

Derfom De vilde troe mig, saa i Steden for at blive vred — — —

Baronen.

Baronen.

Hold De Deres Mund, Frue Baronesse, naar jeg
taler, saa bør De at tie stille, jeg er Herre i Huset. Og
kom mig ikke igien, med atfalde mig ind i Ordene.

Grevinden.

Det lader, som Viinen bringer Baronen i samme
Lune, som min Mand.

Baronessen.

Saa snart han er drukken, saa kan jeg ikke styre
ham.

Baronen.

Jeg siger altsaa — — — dog nei, jeg siger det
intet — — — forlad mig det, jeg siger — — —
hvad var det vi talte om?

Baronessen.

Det var om Grevens og Landsdommerens Trætte.

Baronen.

Ja, det er sandt, det er meget vel betænkt, og
en meget fin Anmærkning, Frue Baronesse. Thi da
Grevnen er af gammel Adel, saa har han Rettighed til
at kæreffere Landsdommerinden.

Landsdommeren.

Til at kæreffere hende?

Baronen.

Ja, og det mit for Deres Næse, Herr Lands-
dommer.

Grevnen.

Kom hid og lad mig omfavne Dig, min gode
gamle Baron, Du har den rette Forstand.

ff 5

Baronen.

Baronen.

At tale aabenhjertet saa er der en Hoben got hos mig, men lad os tale om alvorlige Ting.

Greven.

Ganske gierne, og jeg er i Stand til at give Dig et got Raad.

Baronen.

Kinder Du ikke, at min Datter har meget mere Forstand end denne lumpne Herr Mazures.

Greven.

Tilforladelig, og Du maae ikke heller give hende til dette Dyr.

Herr Mazures.

De seer, hvorledes han beegner mig, Cousine.

Baroneffen.

De har druffet for meget, og det undskylder det altsammen.

Greven.

Hør nu ret alvorlig paa det jeg siger Dig. Min Meening er — —

Baronen.

Man kan ikke tale fornuftigere, og det Du der siger er uimodsigelig; thi Erfarenheden lærer os — — at det er ganske naturligt, at tage Landsdommerinden i Gaun.

Landsdommerinden.

Jeg har meget med det at bestille, jeg.

Baronen.

Baronen.

Og som Du meget viiselig har anmærket, at efterdi Herr Mazures er en Poet, saa bør han at overlade Besiddelsen til en anden.

Greven.

Eller ogsaa kastes ud af Vinduet. Det er mit Raad.

Baronen.

Jeg takker Dig derfor, og jeg skal min Troe betjene mig deraf, kom og lad os drikke engang derpaa.

Greven.

Top.

(De tage hverandre under Armen og gaade slingrende bort.)

Scene II.

Landsdommeren, Landsdommerinden, Greven, ind, Herr af Mazures, Baronessen.

Herr Mazures.

De gaar hen, for at saae deres fulde Lavvas, og saa er jeg ikke mit Liv sikker.

Baronessen.

Frygt kun ikke, Damerne tager Dem under deres Baretæg. Og derforuden saa vil jeg love for, at de, inden en Time er forbi, har mere Lyst til at sove end til at staaes. Men vi vil imidlertid betjene os af den Noelighed, de forunder os, til at undersøge, hvo af os to der har Ret eller Uret i Henseende til Angelique.

Herr

Herr Mazures.

Hvordan kan De falde derpaa Cousine? Vil De endnu paastaae, at hun har Forstand? Tilstaae meget heller, og det af et got Hierte, at hun er en stor Tosse.

Baronessen.

O! gaad Deres Vel, De burde skamme Dem ved at see paa noget Menneske formedelst Deres flette Smag, eller rettere sagt Deres flette Genmytte, som De giver tilkiende ved denne Leilighed.

Herr Mazures.

Vi vil ikke ærgre os, Frue Baronesse, dersom jeg vilde sige alt det jeg vidste, saa var det en let Sag at rejsfærdiggjøre mig paa Deres Bekostning; men jeg vil skaae Dem for denne Forvirring, og overdrage til Deres og mine Venners Omsorg, at forskaffe os Ret.

Baronessen.

Der kommer min Datter, vi vil gaad bort Cousin, for at give Dommerne Tid og Rum til at undersøge Sagens Sammenhæng, førend de falde Dommen.

Scene 12.

Angelique, Landsdommeren (sidder imellem.)

Grevinden og Landsdommerinden.

Angelique.

(Kommer ind med et meget ærbart Bæsen, gjør en dyb og artig Compliment for Landsdommeren, Grevinden og Landsdommerinden.)

Lands-

Landsdommeren.

(til Grevinden.)

Ei, ei, det er ikke en Hilsen for en taabelig.

Grevinden.

Eller saa urimelig en Person, som man har beskrevet hende.

Landsdommerinden.

Tvertimod, hun har et meget artigt Bæsen, lad os nu høre, hvad hun vil sige.

Angelique.

Man befaler mig at møde for mine Dommere, og jeg adlyder med Erbødighed.

Landsdommeren.

Hvorledes? Det er en Begyndelse, som jeg er meget vel forberedt med.

Landsdommerinden.

Og jeg med, det forsikker jeg Dem.

Grevinden.

Jeg slutter meget got deraf.

Angelique.

De min Herre, og De mine Fruer ere her forsamlede, for at fælde Dom over min Forstand.

Landsdommeren.

Ja, vi har forbundet os dertil.

Angelique.

Det er et temmeligt dristigt Foretagende, og De min Herr Landsdommer, som forhen saa ofte har beslædet

flødet Domstolen, finder De ikke, at det er en tung og besværlig Bei, hvor man lettelig kan fare vild? Og man løber Fare for at begaae store Feil af en liden Uagtsomhed.

Landsdommeren.

Dette Spørsmål forvirrer og foruroeliger mig.

Angelique.

Og De, mine smukke Fruer, som vil foretage Dem at sælde Dom over andre, sig mig paa Deres Samvittighed, om De ere i Stand til at domme retteligen om Dem selv?

Landsdommerinden.

Hvilken Taabelig! Hvad siger De dertil Frue Grevinde?

Grevinden.

At aldrig nogen Toffe har fremført sin Meening saaledes.

Angelique.

De vil dømme om mig! Men til at dømme retteligen udfordres en uendelig vidt udstrakt Kundskab. Og endda er det meget tvivlsagtig, om vores Kundskab er tilforladelig.

Landsdommerinden.

Jeg har tabt Maal og Måle.

Grevinden.

Jeg er ligesom jeg var falden ned igiennem Skyerne.

Angelique.

Førend De altsaa skrider til at sælde Dom i min Sag, begierer jeg at De tillige med mig undersøger vores Kund-

Kundskab i Almindelighed, dens Grader, dens Grændses
Linier, og dens Virkelighed. Vi vil tillige foreene os om
Begrebet paa Sandhed, og om den virkelig er til, derefter
vil vi handle om de første Principier, de rigtige og urig-
tige Begreber, og endelig om Forstandens Styrke og
Svaghed.

Landsdommeren.

Jeg veed ikke selv hvor jeg er, er alt dette en Drøm?

Landsdommerinden.

Jeg er ganske forkræftet over hendes Forstand.

Grevinden.

Det er et Vidunder.

Angelique.

Der ere mange, som holde den Meening for sand, at
Mennesket fødes med visse indprentede Principier, med
visse primitive Ideer, og med Characterer, der ere som ind-
gravne i Forstanden, i det Dieblis den bliver til. Hvad
mig angaaer, da har jeg nøie undersøgt disse Meeninger,
og jeg paatager mig at besvare, imodsiges, og til intet gjøre
dem, dersom De vil have Taalmodighed at høre mig.

Landsdommeren.

Frøken, hav den Godhed og forskaan os for denne
Undersøgning, vi ere overbeviste om vores Indsigters
Svaghed, og næsten ganske overtydede om, at Deres stræk-
ker sig uendelig vidt. Alting beroer nu kun paa at vide
om De besidder Vittighed eller ei.

Angelique.

Og hvorledes kan De faae det at vide? Bestem mig
først hvad Vittighed er, og dersom jeg er fornøiet med

Deres

Deres Definition, saa vil jeg see, om De er i Stand til at domme, om jeg besidder Vistighed eller ei. Thi det er ikke nok med at sige Ordene, man maae forbinde dem med visse væsentlige Begreb, og udvælge saadanne dertil, som ere adæquate, men det er en Sag, som de fleste Mennesker forsømme. De lære i Sandhed kun Ordene, og ere uvidende om de Begreb, som ere forenede med disse Ord. De give en blot Ord fra sig uden Mæning og snakke hen i Veiret, som Papegøier. Hvordan? De betragte mig alle Tre uden at sige et eneste Ord? — Hvad har De, at indvende derimod?

Landsdommeren.

Herr Majores maae virkelig have tabt sin Forstand, ellers kunde han umuelig sige, at De var en Toffe.

Grevinden.

Jeg troede, at han var en stor Mand, men nu seer jeg, at jeg har taget Feil.

Landsdommerinden.

Hvad mig angaaer, da er jeg saa betaget af Forundring, at jeg troer jeg besvimer paa nye igien.

Landsdommeren.

Der feiler ikke meget udi, at jeg jo kommer til at gaae samme Vej, som min kiære Væstefælle, thi jeg maae tilstaae, at jeg er saa betaget af Forundring, at jeg ikke er mere Herre over mig selv.

Angelique.

Jeg seer nok, at De bliver forundrede over lidt, men dersom jeg sagde Dem — —

Lands-

Landsdommerinden.

Min deilige Frøken, lad os sætte flige høie Materier til Side, og sig os ganske eenfoldig og ligefrem —

Angelique.

Hvad vil De, at jeg skal sige Dem? Mener De, at jeg vil lade mig domme af Personer, som ikke har den mindste Indsigt i Logiken.

Landsdommerinden.

Hav dog den Godhed og overvei — —

Angelique.

Ja det vil jeg gjerne. Vi vil da først overveie, hvad Vittighed er, siden hvad Læsning, hvad Forstand, og endelig hvad Smag er. Nogle have megen Læsning, men ingen Smag, andre Smag uden Læsning, og endelig andre, som nu omstunder ere temmelig almindelige, gives der, som jage efter Vittighed, uden at have Læsning, eller Forstand, eller Smag.

Landsdommeren.

Det gøres ikke uddig i den Sag, som her handles om, og jeg affiger Dommen, uden at samle Stemmerne, at De besidder en uendelig stor Vittighed og Lærdom.

Landsdommerinden.

Det er iligemaade min Kiendelse.

Grevinden.

Og jeg skal forsøgte det imod hele Verden.

Angelique.

De tillegger mig Vittighed og Lærdom, det er en stor Ære for mig. Men det vilde fornøie mig endnu Den forfælskede Taabelige. Og meget

meget mere, om De tillagde mig Forstand og Smag, lyksalige, men fiendne Fortienester!

Landsdommerinden.

De har aldrig nødig at tvivle om, at De jo besidder dem med.

Angelique.

Stig, at jeg har været i Besiddelsen af dem, men de ere mig berøvede.

Grevinden.

Det kan vi ikke mærke.

Angelique.

Maaskee De bliver det alt for hastig vaer. Der som De saae mig, naar de stogge Qualmer — —

(Hun falder i Tanke.)

Grevinden.

Ei see engang, hvor Hun med eet falder i dybe Tanke; sig os dog, min smukke Frøken, hvad De tænker?

Angelique.

(Iader, som hun kom til sig selv igjen.)

Kan jeg da ikke, imedens jeg nu er alene, gjøre et fast Valg imellem de tvende stridige Grundsatninger af Physiken.

Landsdommerinden.

Imedens Hun er alene.

Grevinden.

Denne Hjerne er lidet forvirret.

Angelique.

Jeg elsker vel Hvirvler; men jeg kan neppe imod-
staae

saar Attractionen. Descartes fornøier mig, men Newton trækker mig til sig.

Grevinden.

Lad disse Tanker fare, Frøken, og husk paa, at vi ere hos Dem.

Angelique. (forundret.)

Ei, er det Dem, Frue Grevinde! De kommer ret beleiligt, for at bringe mig til en endelig Slutning; thi jeg vil følge Deres Raad. Hvilken Sats synes Dem at være den bedste?

Grevinden.

O! jeg er forkræffelig for Attractionen, jeg elsker alt det som trækker.

Angelique.

Det har jeg stor troet. Og De, min smukke Frue?

Landsdommerinden.

Jeg? jeg kaster mig med Liv og Siel i Hviroserne. (til Landsdommeren.) Jeg veed ikke selv, hvad det er jeg siger, men jeg maae svare hende noget.

Grevinden.

Deri gjør De vel, og dersom jeg ikke skammeligt bedrager mig, saa er denne elskværdige Pige undertiden ikke ret rigtig i Hovedet.

Landsdommerinden.

Jeg troer hendes Studeringer har forryffet hendes Hieme.

Angelique.

(Efter at have pønsat lidet.)

Nef, jeg kan ikke komme til mig selv igjen af For-
undring og Foragt.

Landsdommeren.

Nu har hun faaet et nyt Indfald.

Angelique.

Gulden løber over hos mig; jeg bliver rasende.

Landsdommerinden.

Ah! min gode Gud! Lad os tage os i Agt.

Angelique.

Ja, jeg bliver rasende, naar jeg alene tænker derpaa, at sliq en Skabning, som Herr Mazures, har kunnet indbilde sig, at udrette af mit Hjerte, en Person, som saavel fortjener min Kierlighed og Hoiagtelse. Værer alle Vidner til den Eed jeg nu aflegger: Jeg svær ved Styr, at, dersom han ikke lader det Forsæt fare, saa skal han døe for min Haand.

Grevinden.

Det bliver alt verre og verre, det er nok best, at vi gaar vor Vej.

Angelique.

At begægne mig som en Toffe, en Uvidende, en Taabelig, ha, ha, ha, det kommer mig til at lee.

(leer af alle Kræfter.)

Landsdommeren.

Det er paa en anden Maade.

Grevinden.

Grevinden.

Jeg sagde det jo strax, at det ikke var rigtig med hende.

Angelique.

Han siger, at jeg er abgessnagt, men giv en gang Agt paa disse Revenser. (Hun rejser meget artig.) At jeg har en hæsliq Gang, see dog med hvilket Bæsen jeg kommer ind i Stuen, hvorledes jeg fører min Person. (Synger og danser.) Kom, min Herr Landsdommer, en liden Menuet.

Landsdommeren.

Frøkenen maae have mig undskyldt, jeg danser aldrig.

Angelique.

De danser aldrig? For Pokker! De skal danse med mig.

Landsdommerinden.

O! dans dog, enten De danser ilde eller vel, for ikke at ærgre hende.

Angelique.

(Synger, og taler imellem til Landsdommeren.)

Gesvinde! De maae være munter, Hr. Landsdommer! Hovedet i Veiret, Hr. Landsdommer! vend Dem nu om, Hr. Landsdommer! hold dog Tacten, Hr. Landsdommer, hold Tacten. O! hvad Retten dog har en slet Anstænd.

Scene 13.

Landsdommeren, Landsdommerinden, Angelique, Grevinden, Baronessen, Herren af Mazures.

Baronessen.

Hvad seer jeg? Landsdommeren danser med min Datter.

Landsdommeren.

I det mindste er det hende, der har tvunget mig dertil.

Baronessen.

Er Du affindig, min Datter, at tvinge saadan en ærbar Magistratsperson til at danse.

Herr Mazures.

Nu fattes her kun en Doctor, saa var Legen fuldkommen.

Baronessen.

Hvad vil alt dette sige, Angelique?

Landsdommerinden.

O! plag hende ikke.

Baronessen.

Hvordan? Jeg skal ikke plage hende?

Grevinden.

Nei i Sandhed har De ikke, De seer jo vel, at hun har hendes stygge Qualmer for nærværende Tid.

Baronessen.

Baronessen.

Har hun Qualmer? Jeg har aldrig vidst, at hun har havt mindste Anstød deraf.

Landsdommeren.

De ere alt for bestrængte til at kunne stiles

Baronessen.

De vil strænge mig.

Herr Mazures.

Frøkenen har Qualmer? Det er en nye Fuldkom-
menhed, som jeg ikke vidste for.

Baronessen.

Hold op med at spørge, og lad os komme til Sa-
gen. Har De talt med min Datter, finder De, at
hun er en Toffe?

Landsdommeren.

En Toffe? Det kan De spørge Grevinden om.

Grevinden.

Lad Landsdommerens Frue sige sin Mening.

Landsdommerinden.

Nei, det falder min kære Egtfælle til at snakke
først.

Baronessen.

De drøber mig med Deres Ophævelser, behøves
der saa mange Omstændigheder til at sige ja, eller nei?

Herr Mazures.

De kan jo nok see, Frue Baronesse, at de ikke
vil ud med Sandheden, for ikke at gjøre Dem skamrod.

Landsdommeren.

Derfor vi skal sige Sandheden, saa bliver det tilse forladelig Dem, min Herr Mazures, der bør skamme me sig.

Herr Mazures.

Jeg? jeg skalde skamme mig?

Landsdommeren.

De bør gjøre Frøkenen en offentlig Afbigt; thi efter min Kiendelse kan intet Menneske besidde mere Vittighed, end hun.

Landsdommerinden.

Hun er et Vidunder af Lærdom.

Grevinden.

Hendes Lærdom og Vittighed er prydet med al den Undighed, som den meest indtagende Person kan besidde. Byen og hele Hoffet kan ikke fremvise noget, som er mere fuldkomment.

Baronessen.

Hvad siger De nu, min Hr. Mazures?

Herr Mazures.

Godt, godt! kan De ikke see, at de vil spille Gæk med Dem.

Landsdommeren.

Vi spille Gæk med Baronessen? Nei, vi bør alt for stor Verbødighed for hende, til at foretage slikt.

Herr Mazures.

Saa smigrer De for hende.

Grevinden.

Grevinden.

Vi tale den bare rene Sandhed. Og det er forunderligt, min Hr. Mazures, at De, med al den Vigtighed, De besidder, har kunnet saa skammelig tage fejl i denne Post; thi Frøkenen er et ganske fuldkomment Fruentimmer.

Herr Mazures.

O! De vil giøre mig gal. Jeg veed jo dog baa, de hvad jeg har hørt og seet. Jeg var ligesaa lys vaagen, som jeg er endnu.

Baronessen.

Det er en utaalelig Egenfindighed! gaae Deres Vej, De er ikke den Hoiagtelse værd, som jeg havde fattet for Dem, og jeg begynder at fortryde — —

Herr Mazures.

Ja, ja, De kan giøre Dem vred længe nok, det bryder jeg mig aldeles ikke om. Jeg er ikke af dem, der lader sig binde noget paa Vermet, det kan jeg lade Dem vide. Jeg mærker nok, at dette er et oplagt Raad, men de ere saamen for stakkede, saa mange som de ere, til at sætte mig en Bognase paa.

Baronessen.

Det er at drive min Taalmodighed til det yderste.

Herr Mazures.

Det gjør mig ondt. Men lille Lise —

Baronessen.

Nu vel, hvad lille Lise?

Herr Mazures.

Ha, ha, dette forundrer Dem; lille Lise er min Troe ingen Tasse, det kan De være vis paa, hun er saa raffineret som een.

Baronessen.

Men hvad kommer Lise Angelique ved?

Herr Mazures.

De stiller Dem an, som De ikke forstod mig, men tag Dem i Agt, med hvad De siger i Lises Nærværelse; thi hun er ikke saa barnagtig, som De tænker, det siger jeg Dem.

Baronessen.

Gid jeg maade døe, om jeg veed hvad De vil sige; men siden De hverken vil troe Landsdommeren, disse gode Fruer, eller mig, saa har vi et sikkert Middel til at komme ud af Drommen. Kom nærmere, Angelique, det er nu ikke Tid til at tie stille, men lad os høre, om Du est taabelig.

Angelique.

Ah! jeg veed ikke selv, hvad jeg er.

Baronessen.

Hvordan? Tael dog, skal man nøde en Pige saa meget til at snakke?

Angelique.

Hvad skal jeg sige? Alt hvad jeg kan sige, er dette, at jeg er ganske fortvivlet.

Baronessen.

Fortvivlet! Og hvorover?

Angelique.

Angelique.

Jeg er saa bedrøvet og hjerterflemt, at jeg ikke kan bare mig for at græde. (Hun græder.)

Baronessen.

Oh min Gud, hvad fattes hende.

Landsdommeren.

Nu komme Qualmerne igien.

Baronessen.

Gjør mig dog ikke gal med Deres Qualmer.

Angelique.

Ja, naar jeg seer denne Hr. Mazures, saa forekommer han mig saa naragtig og saa latterlig, at jeg ikke kan bare mig for at lee; ha, ha, ha.

(Hun leer ganske umaadelig.)

Baronessen.

O Himmel! Jeg troer Kierligheden har forrykket hendes Hjerne.

Angelique.

(tager Hr. Mazures ved Haanden.)

Fortviol ikke, min kære Leander.

Herr Mazures.

Jeg Leander!

Angelique.

Fortviol ikke, siger jeg! Han løfter Dinens til Himlen! Forbittrelsen staaer malet i hans Ansigt! Hvad har han i Sinde! Han trækker sin Kaarde! Han vil stikke den i sit Hjerter! Barbar, ah! Grusomme, igien! nemboer først mit, førend du forkorter dine Dage. Ja,

jeg

Jeg vil døe for din Haand. (Hr. Mazures løber til den anden Side, og Angelique følger efter ham.) Men den Utænkelmelige flyr for mig, han undløber mig, for at fuldføre sit græselige Forsæt. Nei, nei, jeg skal ikke give dig Grundet dertil, jeg vil følge dig overalt, jeg vil holde din Arm tilbage, eller ogsaa den skal murde os begge to; vilde du vel, at jeg skulde overleve din Død, for at overgive mig til Hr. Mazures. Nei, giv mig denne Kaarde, som du vil berøve mig af til at berøre mig det, jeg elsker. (river Kaarden fra Herr Mazures Side.) Jeg vil anvende den til et bedre Brug, jeg vil igiennemføre din uværdige Medbeilers Hjerter.

(Angelique gaaer hen til Landsdommeren, som løber for hende, og hun følger efter ham.)

Landsdommeren.

Tag Dem i Agt, Frøken, tag Dem i Agt, De holder mig for en anden, end jeg er. Jeg er ingen lunde Leanders Medbeiler, jeg er en ærverdig Magistratsperson, Landsdommeren, som boer her i Egnen.

(Angelique slipper Landsdommeren, og kaster sig ganske aandeløs i en Lænestoel.)

Landsdommerinden.

Ah! min kære Egteskælle, er Du død?

Landsdommeren.

Jeg troer nei, min kære Egteskælle, men jeg forvinder det aldrig.

Herr Mazures.

Hilseham! jeg var paa Veien til at gjøre et herligt Givtermaal! At ægte et rasende Dyr. Jeg er Deres underdanige Tiener, Frue Baronesse.

Baronessen.

Baronessen.

Vie dog et Dieblis, Cousin, og see, hvad dette vil blive til.

Herr Mazures.

Jeg siger underdanigst Tak. Om hun imidlertid kiendte mig.

Baronessen.

Nu vel, saa see til at De kan faae Kaarden fra hende.

Herr Mazures.

Himlen bevare mig derfra. Jeg stienker hende den af mit inderste Hjerte.

Baronessen.

Min Datter, min kiere Angelique, søg at samle Dine adspredte Sandser! Kiender Du mig.

Angelique.

(Kaster Kaarden, Hr. Mazures tager den hurtig op, derefter lader hun, som hun kom til sig selv igien.)

Ah! min Fader! min kiere Fader!

Baronessen.

Hvilken Jammer, hun tager mig for Baronen.

Angelique.

(Kastende sig for sin Moders Fodder.)

Betragt den Tilstand, De sætter mig udi, og hav Medlidenshed med min Skrabelighed. Jeg har jo ikke søgt at følge den for Dem, mine Suk og mine Taare havde jo underrettet Dem derom, førend min Mund stadfæstede det. Men De har overladt mig til en ubevægelig

vægelig Moders Myndighed, der raastaaer, at jeg skal indrette mit Hjertes Bevægelse efter hendes Villie, der river mig fra den Elfskærdigste iblant alle Menneſker, for at opofre mig til den, som min Siæl hader. (Hun reiser sig.) Jeg seer nok, jeg kan ikke bevæge Dem, De søge begge min Død, velan da, De skal blive for-nøiet, kom og drøb mig, dog nei, jeg vil søge min Død i Krigen, Tarara, Tarara, Tarara, zur Gewehr, zur Gewehr, Kameraden.

Baronessen.

(holder paa hende.)

Hvilket Galskab! befind Dig dog, min kiere Datter! Jeg er Din Moder. Den Tilstand jeg seer Dig udi, opvækker al min Kierlighed til Dig igien. Jeg Ulyksalige! jeg er Nærsag i al hendes Elendighed.

Herr Mazures.

Stig mig, min smukke Frue, kommer disse Diap-tuser tit over hende?

Landsdommeren.

Vi mærkede hende denne Svagthed strax af.

Baronessen.

Og jeg svær Dem til, at det er den allersørste Gang, at jeg har seet hende i den Tilstand. Det maae være den Affkye, hun havde fattet for min Cousin, der har forrykket hendes Hjerne.

Scene 14.

Scene 14.

Landsdommeren, Landsdommerinden, Baronessen, Herren af Mazures, Grevin-
den, Angelique, Henrik.

Henrik.

Skulde ingen af disse godt Folk ved en Handelse
eller Slumpelykke kunne sige mig, hvor det Dyr er,
som jeg søger.

Herr Mazures.

Hvad er det for et Dyr, min Ven?

Henrik.

Hillestam! det er Jer selv.

Herr Mazures.

Uforfammede! dersom det ikke var af Verbødighed
for Selskabet, saa skulde jeg lære dig at bruge flige
Talemaader. Baade du og din Kammerat har saa des-
uden noget tilgode hos mig.

Henrik.

Ei, ei! De maae ikke ærgre Dem, jeg har et
Kierligheds-Brev til Dem, det kan maaskee fornøie
Dem.

Herr Mazures.

Et Kierligheds-Brev! og fra hvem er det?

Henrik.

Fra en deilig galoneret Herre, som jeg ikke kien-
der, han kom ind igiennem den lille Lange i Haugen,

og

og gif mig lige paa Livet. God Dag, min Ven, sagde han til mig, kender Du Herr Mazures? Ei for Døkker, ja! sagde jeg, ham kender jeg meget godt. Er han endnu her paa Gaarden? sagde han til mig. Ja, svarede jeg, Broken Angelique er fortrydelig nok derover. O! det fornøier mig, sagde han til mig, og jeg skal snart stille hende af med ham; der, bring ham denne Seddel paa mine Begne, og saa har Du der noget at drikke min Sundhed for. Og for en Wykke! saasom jeg hverken er en Tøffe eller en Kufentast, saa tog jeg smuk Stikkelig de tre Ducater, han stak mig i Næven, ligesom jeg nu stikker Seddelen i Jeres Næve.

Baronessen.

Seg kan næsten giette, hvor den kommer fra, vær saa god og læs den høit.

Herr Mazures.

(læser Skilvende.)

„Hørend De ægter Angelique, vilde jeg gjerne
„vide, hvo af os to, der best fortjener hende. Jeg
„venter til den Ende efter Dem i det næste Krat, for
„at afgjøre denne Sag. Indfind Dem paa det snar-
„reste; thi ellers nøder De mig til at søge Dem, om
„De endogsaa var midt i Helvedes Afgrund.“

Leander.

Grevinden.

Det er en alvorlig Sag, og jeg er vis paa, at De legger den vel fra sig.

Herr Mazures.

Meget vel, det forsikrer jeg Dem. Min Ven, gaar hen og siig til den, som gav Dig denne Seddel,
at

at det er meget unødvendigt at staaes, for at vide, hvo af os to, der skal beholde Angelique; thi jeg overlader ham hende af mit ganske Hjerter. (Henrik gaar bort.) Jeg, jeg skulde staaes for en Afstindig? nei, jeg har ingen Hoved at miste for hendes Skyld.

Baronessen.

Alisaa, min Herte, ophæver De den Forbindelse, der var imellem os?

Herr Mazures.

I alle Maader, og jeg kræver dette iartige Etskab til Vidne, at jeg giver Dem Deres Lovte tilbage, giv mig nu ogsaa mit.

Baronessen.

Hjertelig gierne, og jeg var tilfreds, at jeg aldrig havde taget derimod.

Angelique.

(Reiser sig meget hastig, hvorover Herr Mazures og Landsdommeren bliver banne.)

Taler De ret alvorlig, min Moder.

Baronessen.

Al! hun kiender mig igien. Ja, min beste Datter, ret af Hjertens Grund.

Angelique.

Lover De mig ogsaa i alle disse Personers Nærværelse, ikke mere at sætte Dem imod mit Egetskab med Leander?

Baronessen.

Himlen maae straffe mig, dersom jeg gjør den mindste Forhindring deri.

Den forstilte Taabelige.

h h

Angelique.

Angelique.

Jeg omfavner Deres Kne, for at takke Dem for denne Godhed, og tilfide bede tusende Gange om Forladelse, formedelsst den Kummer, som jeg har forvoldet Dem. Thi jeg er, Himlen skee Tak, hverken roffet eller affindig.

Landsdommeren.

Der har vi et nyt Anfald.

Angelique.

Men jeg har stillet mig an som jeg var det, for at forarsage Hr. Mazures en Væmmelse for mig. Lids giv mig denne List, som Kierligheden indskød mig, og som jeg har betjent mig af med saa stor en Fremgang.

Herr Mazures.

Det er ingen Eaabelig, som nu snakker.

Landsdommerinden.

Og heller ingen Affindig.

Herr Mazures.

Gud forlade mig det, troer jeg ikke at hun besidder stor Vittighed.

Baronessen.

Hvorledes var det mueligt, min Datter, at Du kunde saaledes forstille Dig? og det i saa høi en Grad?

Angelique.

Jeg skammer mig kun derved i Hensende til Dem; thi i hvor billige end mine Hensigter vare, saa tilstaaer jeg dog, at vare strafværdig, efterdi jeg firerede Dem. Det var visselig ikke uden Modbydelighed, at jeg bekvæmmede mig dertil; men enten maatte jeg gjøre det, jeg gjorde, eller ogsaa miste Leander. Min Kierlighed
til

til ham paa den ene Side, min Afstene for denne Herre
paa den anden, overvande den Erbødighed, jeg var Dem
skyldig. Stænd paa mig, straf mig, jeg vil udstaae
det altsammen, uden at beklage mig. Og jeg bliver
meer end lykkelig, dersom den dybeste Underdanighed kan
bevæge Dem til at syldestgjøre mine Ønsker.

Baronessen.

Og jeg er meer end lykkelig, at den Angest var
ugrundet, som jeg udstod for Din Skyld. Jeg stads-
fæster det Løfte, jeg har gjort Dig, at jeg meer vil
sætte mig imod Din Kierlighed. Nu kan De see, min
Herre, om min Datter er raabelig.

Herr Mazures.

Jeg er rasende over at have troet det; thi det er
mig, som for nærværende Tid er den Raabeligste.

Baronessen.

Hvor er den Leander, som her tales om.

Angelique.

Jeg troer, han er hos min Fader.

Scene 15.

Landsdommeren, Landsdommerinden, Ba-
ronessen, Herren af Mazures, Grevinden

Angelique, Greven og Baronen

(beskienkede.)

Greven.

Jeg er ret vel tilfreds med dette unge Menneske,
og jeg vil, at Du skal tage ham til Din Svigersøn.

H 2

Baronen.

Baronen.

Ja saa Skam skal jeg saa, fordi jeg har lovet ham det.

Grevnen.

Hans Fader er een af mine allerbeste Venner, og jeg anbefaler ham i Din Bevaagenhed.

Baronen.

Den Sag har alt sin Rigtighed. (til Herr Mazures.) Deres Tienere, min Herre, det er mig kiere at see Dem her, men hvor snart vil De reise bort?

Herr Mazures.

Saa snart jeg kan, det forsikrer jeg Dem.

Grevnen.

Deri gjør De meget vel; thi her kommer snart en ung Adelsmand, som Deres Nærværelse er ligesaa modbydelig, som mig, derfor raader jeg Dem, at overlade ham Pladsen godvillig, ellers maatte han ville øve sig med Dem paa en anden Maade, som ikke vilde være Dem meget behagelig. Det kan jeg lade Dem vide.

Herr Mazures.

Jeg forsikrer Dem, at der ikke skal komme den mindste Trætte imellem os.

Baronen.

Hør engang, min Datter, hvad jeg har at sige Dig: jeg forbyder Dig at ægte Herr Mazures, og jeg vil ikke høre et Ord derimod, om De behager.

Angelique.

Angelique.

Jeg vil ikke svare Dem, uden for at forsikre, at jeg skal efterkomme Deres Befalinger.

Baronen.

Vel svart. Men jeg har udvalgt en anden Mand til Dig, og jeg befaler Dig, at ægte ham i denne Aften.

Angelique.

Ah! ja, alt hvad De behager, min kære Fader.

Baronessen.

Maae man ikke faae at vide, hvad det er for en Mand, De har udvalgt til hende.

Baronen.

Det er et ungt Menneske af god Familie, meget riig, vel Kæbt, af god Anseelse og stor Forstand — og som hedder Peter.

Baronessen.

Peter? min Gartnersvend. Et deiligt Anslag!

Greven.

Imidlertid, Frue Baronesse, er det dog ham, Peter, eller rettere sagt, Leander.

Baronessen.

Peter, eller rettere sagt, Leander! De ere endnu saa drukne, at de ikke selv veed, hvad de sige.

Baronen.

Ei, min Gud! Frue Baronesse, vi veed ret godt hvad vi sige. Leander og Peter, det er ligesom man siger, en Sukker-Top, eller en Top Sukker.

Ah 3

Baronessen.

Baronessen.

Jeg kan slet ikke blive klog paa al denne Samsensurium.

Greven.

Se, der kommer Karlen, der kan forklare det.

Sextende og sidste Scene.

Landsdommeren, Landsdommerinden, Greven, Grevinden, Herren af Mazures, Baron, Baronessen, Angelique, Lise, Leander, Henrik (i egne Klæder.)

Baronen.

Kom nærmere, min Svigersøn, kom nærmere.

Baronessen.

Hvad seer jeg! I Sandhed, dersom jeg ikke bedrager mig, saa er det Peter i en prægtig Klædning.

Henrik.

Her seer De Mester Jørgen i sin Læke-Kiøl, ganske og aldeles til Deres Tjeneste.

Baronessen. (sagte.)

Jeg brister af Forrydelse og Skamsuldhed, og jeg tør ikke lade mig mærke —

Leander.

De seer, naadige Frue, at Kierligheden har forarsaget adskillige Forvandlinger. Den havde omskabt Fruen Angelique til en Taabelig, og mig til en Gartnerensvend.

ærsvend. Men nu har den givet os vor naturlige Skik-
kelse igien.

Baronessen.

Hvorledes, har De ikke bedraget mig.

Baronen.

Jeg tilgiver Dem det for Vaasfundets Skyld.

Baronessen.

Nu forundrer jeg mig ikke mere over, at Mønsr.
Peter har saadan en Affkye for min Cousin.

Leander.

Tilgiv mig denne Forklædning, naadige Frue, og
stadfæst den Afstaaelse, som Hr. Mazures har gjort mig.

Baronessen.

Jeg har aflagt min Eed derpaa, og derfor kan jeg
ikke mere tage mine Ord tilbage, om jeg endogsaa vilde.
Jeg antager Dem da ogsaa til min Svigersøn, siden
det skal saa være.

Baronen.

Du seer min Datter, at det er mig, som er Herre
i Huset, og derfor befaler jeg Dig, under Straf af
min Forbandelse, at antage Leander til Din Mand.

Angelique.

Jeg forsikrer Dem, min kære Fader, at jeg Niel-
ver, naar jeg alene tænker paa den Ulykke, og derfor
er jeg villig til at adlyde, naar De behager.

Greven.

Kom, mine Børn, paa Baron Vieux-Bois
Begne befaler jeg eder, at give hinanden Hænderne.

Grevinden.

De har brugt saa stor Forstand og Snedighed, for at blive lykkelige, at de med Rette fortiene at være det.

Landsdommerinden.

Jeg er af samme Mening.

Landsdommeren.

Og jeg vil ønske dem til Lykke af mit inderste Hjerte.

Lise.

Min Hr. Mazures, De er nok saa god og erindrer, at De har lovet at ægte mig om to Aar.

Herr Mazures.

Ha! Du lille Taske, Du var med at sætte mig Børst på næse paa.

Lise.

Finder De, at jeg har Vittighed nok til at blive Deres Kone?

Herr Mazures.

For Pokker! De har meer end alt for meget.

Thi min Vildfarelse, jeg kender tydelig,

Fra første Mening gaaer og tager ved en anden,

Ved Skade blir man flog; thi sluttet saa af mig,

At vittig Kone hun er verre end som Fanden.

Ende.

Det

Zvungne Giftermaal.

Comoedie i een Act

af

Monfr. Moliere.

Personerne:

Sganarel,

Jeronimus.

Dorimene, en ung Kofette, forlovet med Sganarel.

Alcander, Dorimenes Fader.

Alcidas, hendes Broder.

Leander, hendes Liebhaber.

Pancratius, }
Marphurius, } tvende Doctores Philosophiæ.

Første Tater: Kone.

Anden Tater: Kone.

Scene I.

Eganarel, Jeronimus.

Eganarel.

Jeg kommer strax igien, lad mig nu see I passer vel paa Huset, at alting gaaer ordentlig til. Kommer der nogen og bringer mig Penge, saa lad strax gaae Bud efter mig hos Hr. Jeronimus; men kommer der nogen og vil kræve Penge, saa sig jeg er gaaen ud, og kommer ikke hiem den hele Dag.

Jeronimus.

Det kalder jeg fornuftige Kustalter.

Eganarel.

Ei! Hr. Jeronimus, nu kommer De ret beleilig, nu vilde jeg just hen at tale med Dem.

Jeronimus.

Hvad er der til Tjeneste?

Eganarel.

Ah! jeg vilde tale med Dem om en vis Sag, jeg har i Hovedet, og bede Dem sige mig Deres Mening derom.

Jeronimus.

Jeronimus.

Hjertelig gierne; det er mig fiert, at vi har mødt her, hvor vi kan tale med al Frihed.

Eganarel.

Vær saa god og sæt da Deres Hat paa. Det, jeg vil tale med Dem om, er et Forslag af Betydendhed, som man har gjort mig, og det er godt, at man ikke tager sig noget for, uden sine Venners Raad.

Jeronimus.

Jeg holder mig det for en Ære, at De har udvalgt mig til Deres Raadgiver. Vær nu saa god og sig frem, hvad det er.

Eganarel.

Ja, men førend jeg siger det, beder jeg Dem indstændig, at De intet vil hyle for mig, men sig mig Deres Mening reent ud.

Jeronimus.

Det skal jeg gjøre, siden De saa vil have det.

Eganarel.

Jeg finder intet saa lastværdigt, som naar den ene Ven ei vil tale oprigtig med den anden.

Jeronimus.

Deri har De Ret.

Eganarel.

Men nu omstunder er det saa rart, at finde oprigtige Venner.

Jeronimus.

Det er sandt nok.

Eganarel.

Eganarel.

Ja, lov mig da, Hr. Jeronimus, at De vil tale med al Oprigtighed.

Jeronimus.

Det lover jeg.

Eganarel.

Ja sværg paa Troe og Love.

Jeronimus.

Nu, jeg sværger paa Troe og Love, at tale med Dem som en Ven; sig mig nu Deres Anliggende.

Eganarel.

Det er, at jeg vilde vide af Dem, om jeg gjorde de vel i at giorte mig.

Jeronimus.

Hvem? De? Hr. Eganarel, vil giorte sig?

Eganarel.

Ja, ret jeg, jeg personlig, sig mig nu Deres Mening derom.

Jeronimus.

Vil De da være saa god, at sig mig først een Ting.

Eganarel.

Hvad er det?

Jeronimus.

Hvor gammel er De vel nu?

Eganarel.

Seg?

Jeronimus.

Ja.

Eganarel.

Eganarel.

Paa min Vre om jeg veed det; men jeg befin-
der mig vel.

Jeronimus.

Men De veed dog vel omtrent, hvor gammel
De er?

Eganarel.

Nei saatten veed jeg ikke, hvem tænker paa sigt.

Jeronimus.

Nu, vær saa god og sig mig, hvor længe det er
siden vi bleve kiendte med hinanden.

Eganarel.

Da var jeg min Trede ikke ældre end tve Aar.

Jeronimus.

Hvor længe var vi i Rom sammen?

Eganarel.

Otte Aar.

Jeronimus.

Hvor længe var De i Engelland?

Eganarel.

Syv Aar.

Jeronimus.

Og i Holland?

Eganarel.

fem og et halvt Aar.

Jeronimus.

Hvad Aar kom De da her igien?

Jeronimus.

Eganarel.

Eganarel.

Anno 1765.

Jeronimus.

Fra 1765 til 1780 er femten Aar, er det ikke saa? nu fem Aar i Holland, det er ti, syv Aar i Engelland, gjør syv og ti, otte Aar i Rom, hvor vi vare sammen, det gjør fem og tredive, og ti Aar var De gammel, da vi først bleve kiends, det udgør fem og halvtrediesindstive Aar vel maalt, saa at De efter Deres egen Bekiendelse, Hr. Eganarel, er i Deres fem og halvtrediesindstivende eller sex og halvtrediesindstivende Aar.

Eganarel.

Hvem jeg? det kan ikke være mueligt.

Jeronimus.

Regningen er ganske rigtig, og derefter vil jeg sige Dem min Mening oprigtig og som en Ven, som jeg har maattet love Dem; og da tilstaaer jeg reent ud, at Egetskab er intet for Dem, det er en Ting, som unge Mennesker bør betænke sig vel paa, inden de vove sig dertil. Men Folk af Deres Alder, min Hr. Eganarel, bør aldeles ikke tænke derpaa: og siger man dog, at den største Daarlighed er at giøre sig, saa finder jeg intet mere lastværdigt, end at begaae den Daarlighed i en Alder, som man burde være klogere. De seer, jeg siger Dem min Mening reent ud. Jeg raader Dem, slet ikke at tænke paa Egetskab, og jeg vilde holde Dem for en stor Gæf, om De, som har været fri hidindtil, vilde underkaste Dem een af de haardeste Byrder der er til.

Eganarel.

Eganarel.

Og jeg har den Ære at sige Dem, at jeg har besluttet at give mig: og at jeg giver intet som en Gæst, ved at ægte det Fruentimmer, som jeg frier til.

Jeronimus.

Ah! det er en anden Sag: det sagde De mig ikke.

Eganarel.

Det er et Fruentimmer som staaer mig an, og som jeg elsker af mit ganske Hjerter.

Jeronimus.

Elsker De hende af Deres ganske Hjerter?

Eganarel.

Ja, og jeg har allerede begiert hende af hendes Fader.

Jeronimus.

Alt begiert hende af hendes Fader?

Eganarel.

Ja, og Brylluppet skal gaae for sig i Aften. Jeg har alt givet mit Løfte derpaa.

Jeronimus.

Oh! saa givt Dem, jeg har ikke et Ord at sige derpaa.

Eganarel.

Skulde jeg vel forlade mit Forsæt? Synes Dem, Hr. Jeronimus, at jeg intet er i Stand til at tænke paa en Kone? Vi vil intet tale om, hvor gammel jeg er; men lad os gaae til det Væsentlige; kan nogen Karl
paa

paa 30 Aar, seer friskere og stærkere ud end jeg? alle mine Lemmer staae mig endnu bi, jeg har hverken nødig at fiøre eller lade mig bære i Portechaise, jeg har alle mine Tænder i Munden endnu, jeg gjør mine fire gode Maaltider om Dagen: viis mig en Wave saa stærk som min, (han slaaer paa den) Hem, hem! Hvad siger De nu?

Jeronimus.

De har Ret, og jeg Uret, og De gjør heel vel i at give sig.

Eganarel.

I forrige Tider havde jeg ikke synderlig Lyst dertil, men nu har jeg meget gyldige Aarsager! thi foruden den Glæde man har af at eie et smukt Fruentimmer, som kan gjøre mig tusende Kæsser, gaae og nysle om mig, kysse min Nys, naar jeg er træt; foruden den Fornøielse, siger jeg, saa, naar jeg betragter, at, om jeg bliver i den Stand, som jeg er, dser den hele Eganarelske Affom ud med mig, men derimod om jeg giver mig, kan jeg selv see mig leve op i andre smaae Poder, kan have den Fornøielse at see disse smaae nydelige Creaturer, som ere komne fra mig selv, smaae Guds Engler, som ligne mig som to Draaber Vand, som immer skal gaae og leegre i Huset, som skal komme og raabe: Papa, Papa! naar jeg kommer hjem af Byen, og sige mig hundrede smaae Spøgerier for, som ikke kan andet, end glæde Hjertet. See, jeg synes jeg er alt midt i det, og seer en halv Sners smaae Poder om mig.

Jeronimus.

Det er sandt, det er det behageligste af Verden, og jeg raader Dem, at give sig det snarest De kan.

Det tvungne Givtermaal. I i

Eganarel.

Eganarel.

Nei ret oprigtigt? raader De mig det?

Jeronimus.

Visselig, De kan aldrig giøre bedre.

Eganarel.

Jeg er sandelig ret fornøiet over, at faae det Raad af Dem som en oprigtig Ven.

Jeronimus.

Men, med Deres Tilladelse, hvem er det Gruentimmer, der bliver saa lykkelig at faae Dem.

Eganarel.

Det er den smukke Dorimene.

Jeronimus.

Den unge Dorimene! som er saa levende af sig, og gaaer altid saa pyntet?

Eganarel.

Ja, ja.

Jeronimus.

Alcantors Datter?

Eganarel.

Justement.

Jeronimus.

Gøfter til denne Alcidas, som giver sig ud for Fægtemester?

Eganarel.

Rigtig nok.

Jeron.

Jeronimus.

Himmel og Jord!

Eganarel.

Nu, hvad synes Dem derom?

Jeronimus.

Ah! det er et skönt Partie, givt Dem snart.

Eganarel.

Har jeg ikke gjort et godt Valg.

Jeronimus.

Jo, visselig, De bliver vel givet. Skynd Dem kun at blive det.

Eganarel.

Nu kan jeg sige, De glæder mit Hjerte, med at tale saaledes; jeg takker Dem for Deres gode Raad, og beder De vil gjøre mig den Ære, at bivaane mit Bryllup i Aften.

Jeronimus.

Jeg skal gandske vist komme, ja jeg skal oven i Kibbet masquere mig, for at gjøre desmere Honeur af Brylluppet.

Eganarel.

Skyldige Tiener.

Jeronimus. (gaaer)

(Og alt som han gaaer, siger)

Den unge Dorimene, Hr. Alcantors Datter, gives med Hr. Eganarel, som er kun 55 Aar gammel, ah, fortreffelige Ægteskab! fortreffelige Ægteskab!

Eganarel.

Det vil blive et lykkelige Ægteskab, thi hele Verden glæder

glæder sig derover, og allede, jeg fortæller det til, lee deraf. Jeg er ogsaa saa fornøjet som en Prints.

Scene 2.

Dorimene, Eganarel.

Dorimene.

(talende til sin Dreng.)

Saa affad, Dreng! hold mig mit Slæb vel i Veiret, og gaae ei at lege for dig.

Eganarel.

See! der kommer min Deel af Verden. Ah! hvor er hun yndig! see hvilket Bæsen! gid jeg faae Skam, om man kan see paa hende, uden at faae Lyst til at giue sig. Hvor gaaer hun hen, allerkiereste, yndige tilkommende Kone af hendes tilkommende Mand.

Dorimene.

Jeg gaaer hen at kiobe nogle Galanterier.

Eganarel.

Nu min Duffe! nu latter det ad Tiden, at vi begge skal blive lykkelige; nu skal hun herefter ikke kunne nægte mig nogen Ting, men jeg faae lov at giøre ved hende hvad jeg vil, uden at nogen skal have noget at sige derpaa; hun bliver nu min fra Top til Taae, og jeg bliver Herre og Mester over alle de Deiligheder, over hendes to muntre Dine, hendes skinnende Næse, hendes kyskelige Lipper, hendes yndelige Hage, hendes forliebte Dren, hendes smaa runde, hvide, fine, deilige Bryster, med et Ord, hendes hele Engle-Person kommer i min Vold, og jeg har Lov
til

til at holde af hende paa hvad Maade jeg vil. Er De ikke meget vel fornøjet med dette Egetskab, min søde Engel?

Dorimene.

Jo ubeskrivelig vel fornøjet, det svar jeg Dem til; thi min Faders Haardhed har hidindtil holdt mig i den ubehageligste Tvang af Verden; det er Under, at jeg ikke lange siden er krepert af Corrig og Uergernes over den liden Frihed, man gav mig, og jeg har, hundrede Gange ønsket, at man vilde giøre mig noget snart, at jeg kunde komme ud af den Tvang, som jeg levede i hos min Fader, og komme i Stand til at giøre hvad jeg vilde; endelig kom De, min Herre, som sendt af Himmelen, og nu laver jeg mig til at divertere mig brav, og tilstræffelig at oprette hvad jeg hidindtil har forsømt; og som jeg anseer Dem for en Person, der meget vel veed at leve, og veed hvad der hører til, saa troer jeg, vi skal leve/perfect vel sammen, og at De ikke bliver af de fortrædelige Mænd, som vil at deres Koner skal leve ligesom indsluttede i et Kuglebuer. Jeg tilstaaer reent ud, at jeg ikke kunde stikke mig i saadan Levemaade; thi Eenlighed er mig en Piine, jeg er en stor Liebhaber af Spil, Dans, Musik, Comœdier, Masquerader, at tage i Visiter og tage imod Visiter, at kjøre uden Porten, med et Ord, jeg elsker alle Slags Forlystelser, og De maae glæde sig ved at have saa munter en Kone; vi skal aldrig have nogen Trætte sammen, jeg skal aldrig bekomme mig om Deres Gierninger, og saa haaber jeg, De ei heller beskyrmer Dem om mine; thi jeg holder for at Egetskabs Lyksalighed bestaaer i indbyrdes Føielighed, og man bør ikke giøre sig, for at ærgre hinanden. Tie kun stille, lad os først blive giorte, vi skal vilje, vi ere Folk, som forstaae os paa Verden,

Mistanke skal ikke give os uroelige Nætter, og vi skal ikke plage os med unyttige Skrupler; nok er det, vil De have gode Tanker om min Ærlighed; skal jeg og have dem om Deres; men hvad skader Dem, jeg synes, De seer ganske forandret ud.

Eganarel.

Det var nogle Dunster, der steg mig op i Hovedet.

Dorimene.

Den Eegdom er meget gængs nu omstunder, men det gaaer nok bort, naar vi blive givte, farvel, jeg længes efter, at faa nogle skikkelige Klæder i stedet for disse Lumperier; nu gaaer jeg strax hen at kigge hvad jeg har fornyden, saa skal jeg siden sende Dem Regningerne.

Scene 3.

Jeronimus, Eganarel.

Jeronimus.

Ah! det er mig kiert jeg finder Dem her endnu; thi en Guldsmed fik sat paa mig, som havde hørt at Hr. Eganarel vilde have en smuk Diamantring, at forære sin Kiereste, og, som han har en meget propte at selge, bad han mig recommendere sig til Hr. Eganarel.

Eganarel.

Ei! der har jo ingen Hast.

Jeronimus.

Hvordan? hvad vil det sige? er den forrige Hidsighed saa hastig gaaet over?

Ega-

Sganarel.

Jeg har i et Dieblif saaet nogle egne Betænkninger om Egteskab. Førend jeg gaaer videre, vilde jeg nok ud-
tænke denne Sag til Grunde, og vide Forklaringen af
een Drøm, jeg har havt i Nat, som staaer mig stærk for
Hovedet. De veed Hr. Jeronimus, at Drømme ere liaesom
et Speil, hvor man iblant kan see, hvad der skal handes
en. Jeg syntes, jeg var paa et Skib i et uroeligt Hav,
at — —

Jeronimus.

Hr. Sganarel, jeg har nu noget at bestille, som
hindrer mig fra at tale med Dem længere; jeg forslaar mig
flet intet paa Drømme, og hvad Resonements om Egtre-
skab angaaer, da har De jo i Deres Naboskab to lærde
Mænd, to Philosopher, som ere Karle for at igiennem-
gaae den Materie, i hvad for Figur og Syllogismus, De
vil have der, og som de ere hver af sin Sect, kan De jo
examinere deres adskillige Meeninger derom, for at følge
den beste. Jeg for min Part kan ei sige mere end jeg har
sagt før, og jeg er Deres Tiener. (gaaer.)

Sganarel.

Saamen han har Ret: jeg saaer hen, at spørge
dem til Raads i denne Uvisshed jeg er.

Scene 4.

Pancratius, Sganarel.

Pancratius.

(Kommer ud meget fortørnet og, inden at see Sganarel, siger:)
Vort, påk dig, min Ven! et Menneske, som ingen

Sing veed! et Menneske som burde trommes ud af den
lærde Verdens Selskab.

Eganarel.

Ah! Hvor lykkeligt! Der kommer een af dem meget
besejligt.

Pancratius.

Ja! det siger jeg endnu, og det er jeg i Stand til at
bevise med haandgribelige Beviis, at du est en Tøse,
en Døsmer, Ignorant, ignorantior, ignorantissimus,
og det giennem alle Tempora, Genera, Numeros, Modos
& Casus.

Eganarel.

De maae have været i Klamtnerie med nogen, min
Herre!

Pancratius.

Du vil hilde dig ind at disputere, du, som endnu ikke
engang kiender de første Bogstaver, saa at sige, til sund
Fornuft.

Eganarel.

De kan af bare Brede ikke see mig, min Herre!

Pancratius.

En Satz, som er fordømt og forjaget af alle Phi-
losophiens Riger og Lande.

Eganarel.

De maae være grumme vred, jeg — —

Pancratius.

Toto coelo, tota via aberras.

Eganarel.

Jeg er min Hr. Doctors allerydmigste Tiener.

Pancratius.

Panceratius.

Deres Tiener igien.

Eganarel.

Kan man — —

Panceratius.

Ved du vel, at du har giørt en Syllogismus in Babelordo.

Eganarel.

Maae jeg — —

Panceratius.

Major er taabelig, Minor ravgal, og Conclusio latterlig.

Eganarel.

Jeg — —

Panceratius.

Jeg vilde før lade mig partere, end tilstaae det du siger, og jeg skal staae paa min Meening som en ærlig Mand, til den sidste Draabe af mit Bleghorn.

Eganarel.

Kunde man ikke — —

Panceratius.

Ja jeg skal forsvare min Sats pugnus & calcibus, ungvis & rostro.

Eganarel.

Høiærbde Hr. Aristoteles! maae man være saa lykkelig, at faae at vide, hvorfor De er saa vred.

Panceratius.

Jeg har den største Årsag i Verden at være det.

Si 5

Eganarel.

Eganarel.

Hvad er det da?

Pancratius.

Her kommer den Dødsmerpande, og vil paabyrde mig en urigtig Mening, som er ganske falsk, ganske vrang, som man snart maae blues ved at nævne af sin Mund.

Eganarel.

Tør jeg tage mig den Frihed, at spørge hvordan den var?

Pancratius.

Al! min kiere Hr. Eganarel, alting er forkeert nu omstunder, og hele Verden er geraaden i en almindelig Fordærvelse; en forfærdelig Dumdriftighed regierer nu alle vegne, og Dødsmerheden, som af Gud og Kongen er beskicket til at haandhave god Etik og Orden i Landet, burde at blive rød, synes mig, af Skamsfuldhed over at see saadan en utaalelig Misbrug og Forargelse gaar i Svang, som de jeg nu her skal have den Ære, at fortælle jer.

Eganarel.

Men hvad er det da?

Pancratius.

Er det ikke en forfærdelig Ting? en Ting, som raaber Himmelen til Hevn, at tørde sige offentlig Formen af en Hat?

Eganarel.

Hvordan?

Pancratius.

Jeg paastaar det til yderste, at man bør sige Figuren af en Hat, og ikke Formen, og det saa meget mere, siden

siden der er den Forskiel inter Formam & Figuram, at Forma er den udvortes Skikkelse af de Legemer, som har Liv, og Figura itkun den udvortes Dannelsse af de Legemer som intet Liv have, og siden da nu en Hat er et livløst Corpus, saa maae man nødvendig siige Figuren af en Hat og ikke Formen. Ja Døsmere, saaledes burde du tale, og der er udtryffeligg Aristotelis egne Ord i det Capitel de Qualitate.

Eganarel.

Jeg tænkte, at Jorden skulle forgaae, er det ikke andet end det: af! Hr. Doctor, tænk ikke mere paa det, jeg — —

Pancratius.

Jeg er uden for mig selv af Brede.

Eganarel.

Sto haade Hatten og Formen Døden og Dievlen, jeg har noget vigtigere at tale med Dem; jeg, — —

Pancratius

Din usforkammede Væsel.

Eganarel.

Å! Stræb for min Skold, at bringe Deres Sind til Roelighed igien, jeg — —

Pancratius.

Din Idiot.

Eganarel.

Ei lad dog det fare; jeg — —

Pancratius.

Å! terde komme frem med saadan en Satz.

Eganarel.

Han har Uret; jeg — —

Pancratius.

Pancratius.

En Sats som Aristoteles selv fordommer.

Eganarel.

Det er sandt, jeg — —

Pancratius.

Og det med tydelige Ord.

Eganarel.

De har Ret Hr. Doctor, (han gaaer hen til Rolifserne og siger:) veed I vel, I er en Domsmer, en Mar, en Toffe, at ville disputere mod en Doctor, som forstaaer baade at læse og skrive. Nu, er det ikke til Ende? vil De nu være saa god at høre mig? jeg kommer for at spørge Dem til Raads i en Sag, som jeg er meget raadvild i — Jeg har i Sinde, at tage mig en Kone, som kan holde mig med Selskab, og staae mit Huus for. Personen er smuk og velskabt, og staaer mig meget vel an. Hun er og meget vel tilfreds med, at faae mig til Mand. Hendes Fader har alt givet sit Samtykke dertil; men sandt at sige, er jeg bange for en vis Ting, som De veed nok selv, et vis Vanskelighed, som ingen beklager en for, og jeg vilde nok bede min Herre, som en berømt Philosophus, at sige mig sin Mening derom. Hvad er da Deres Tanke?

Pancratius.

Før jeg vil tilstaae Dig, at man bør sige Formen af en Hat, saa vil jeg før tilstaae, at der er vacuum in rerum Natura, og at jeg selv er et Væst.

Eganarel.

Troer jeg da ikke at Djevelen har skindbarlig besat den Kral. Ei! min Hr. Doctor, hør dog efter hvad Folk taler til

til Dem. Jeg har staaet og talt til Dem en heel Time, og De har ikke svaret mig et Ord til det, jeg har sagt.

Pancratius.

Jeg beder om Forladelse derfor; det voldes at jeg er vred, og jeg har Aarsag til at være det.

Eganarel.

Ei lad det nu være, og giv Dem Taalmodighed til at høre mig.

Pancratius.

Nu vel, hvad vil De sige mig?

Eganarel.

Ah! jeg vilde gierne tale noget med Dem.

Pancratius.

Af hvad Tunge agter De da at betjene sig med mig?

Eganarel.

Af hvad Tunge?

Pancratius.

Ja.

Eganarel.

Saaamen, jeg vil tale med den Tunge, jeg har i min Mund, og jeg troer ikke, at jeg har nødig at laane min Na-
boes dertil.

Pancratius.

Det er ikke saa jeg mener med Tunge; men hvad Sprog?

Eganarel.

Ah! det er en anden Sag.

Pancratius.

Panceratius.

Wil De tale Italiensk?

Eganarel.

Nei.

Panceratius.

Spanisk?

Eganarel.

Nei.

Panceratius.

Fransk?

Eganarel.

Nei.

Panceratius.

Tydsk?

Eganarel.

Nei.

Panceratius.

Engelsk?

Eganarel.

Nei.

Panceratius.

Latin?

Eganarel.

Nei.

Panceratius.

Grædsk?

Eganarel.

Nei.

Panceratius.

Pancratius.

Etsaiff?

Eganarel.

Nei.

Pancratius.

Syrisk, Tyrkisk, Arabisk?

Eganarel.

Nei, nei, nei. Men godt og bredt Dansk.

Pancratius.

Nu dansk da.

Eganarel.

Ja.

Pancratius.

(Trækker ham ved Næsen om til den anden Side.)

Ja saa vær saa god og gaae om til denne Side; thi det høire Øre er for fremmede og høitrvænde Sprog, men det venstre for de almindelige og Moderemaal.

Eganarel.

Der er en Fandens Hoben Omstændigheder at tage i Agt med de lærde Folk.

Pancratius.

Hvad er nu Deres Forlangende?

Eganarel.

At spørge Dem til Raads i en vanskelig Sag.

Pancratius.

Ha, ha! det er nok en Philosophisk Qvæstion uden Tvivl.

Eganarel.

Eganarel.

Forlad mig, jeg — —

Pancratius.

De behager maaskee at vide om Substantia og Accidens ere Termini synonymi, eller æquivoci, i Henseende til det bestandige hele Væsen?

Eganarel.

Ingenlunde. Jeg — —

Pancratius.

Om Logica er en Kunst eller en Videnskab?

Eganarel.

Heller ikke det, jeg — —

Pancratius.

Om den har alle tre Sindets Virkninger til Diemerke, eller ifkun det tredie alene?

Eganarel.

Nei, jeg — —

Pancratius.

Om der ere 10 Cathegorier, eller ifkun en eneste?

Eganarel.

Nei vist ikke, jeg — —

Pancratius.

Om Conclusio er essentia Syllogismi da?

Eganarel.

Nei i Poffers Skind og Been, nei jeg — —

Panceatius.

An essentia boni consistit in appetitu, vel in Usu-fructu.

Eganarel.

Eganarel.

Nei, jeg — — —

Pancratius.

An bonum cum fine quadrat?

Eganarel.

Nei vist ikke, jeg — —

Pancratius.

An motus exstat per ens proprium vel derivativum.

Eganarel.

Nei, nei, i tusend Vokker, nei — —

Pancratius.

Ei! saa sig mig dog Deres Tanker; thi jeg kan ikke gierte dem.

Eganarel.

Det er just det jeg vil; men jeg kan jo ikke komme til. (Eganarel taler Doctoren i Munden.) Det, jeg har at tale med Dem om, er, at jeg har Lyft til at give mig med en ung og smuk Jomfrue. Jeg elsker hende, jeg har begiert hende af hendes Forældre; men som jeg frygter for — —

Pancratius.

(taler Eganarel i Munden.)

Derfor er Taler givet Menneskene, at de kan forklare deres Tanker; thi ligesom Tankerne ere Billeder af visse Ting, saa ere Ordene Afbildninger af vore Tanker.

Det tvungne Sivtermaal.

Re

Eganarel.

Eganarel.

(Holder Haanden for Munden af Doctoren adskillige Gange; men saa tit han tager den bort, bliver Doctoren ved at tale.)

Pancratius.

Men imellem disse og andre Afbildninger er der den Forskiel, at isteden for alle andre Afbildninger al tid differere noget fra Originalen, saa indbefatter derimod Talen Originalen i sig selv, eftersom den egentlig er intet andet end Tankerne, der ere forklarede ved et udvortes Tegn. Deraf kommer det, at de, som tænke vel, tale og gierne vel. Forklar mig derfor Deres Tanker ved Talen, som det eftertryffeliggste og meest forstaaelige Tegn af Tankerne.

Eganarel.

(Skæder Doctoren ind i sit Huus og lukker Døren til efter ham, og siger:)

Diavlen besatte dig!

Pancratius.

(inden i Huset.)

Ja, Talen er animi index & speculum, Hjertets Tolk og Sindets Billede. (Han stiger op i Vinduet og bliver ved at tale, og Eganarel gaaer fra Døren.) Det er et Speil, som forestiller os naturlig vore hemmeligste Ting, og eftersom De da har Kraft og Magt til, baade at kionne og tale, saa staaer det jo til Dem alene, at betiene sig af Talen, for at lade mig vide Deres Tanker.

Eganarel.

Det er jo det, jeg længe har havt i Sinde; men jeg kan jo ikke faae et Ord indført.

Pancratius.

Pancratius.

Nu, tael nu, jeg skal høre.

Eganarel.

Siden jeg da maade tale, saa viid Hr. Doctor,
at — — —

Pancratius.

Men for alting besit Dem paa Korthed.

Eganarel.

Det skal jeg ogsaa.

Pancratius.

Vaer Dem for Repetitioner.

Eganarel.

Ei! min Herre! — —

Pancratius.

Speil Dem i de gamle Lacedaemonier, som holdt
Tiden saa kostbar, at de sørgede over den Tid, de spildte
ved et unyttigt Ord.

Eganarel.

Jeg vil — —

Pancratius.

Omsvøb og Vidtløfsighed er mig en Vederstyggelighed.

Eganarel.

(Som endelig bliver vred over, at han ei kan komme
til at tale, samler Stene, for at kaste
Doctoren i Hovedet.)

Pancratius.

Hvad nu? Bliver De vred, isteden for at tale
med mig? Gaae Fanden i Vold! I er endnu mere

bandsat end den, som vilde paastaae, at man skulde sige Formen af en Hat. Og jeg skal overbevise Jer ved alle Feiligheder, ved kraftige Argumenter og Syllogismer in Barbara, at J er kun et Pecus. Derimod er og bliver jeg illustris Dominus Pancratius, Doctor Juris utriusque, qui tantum scit in uno, quantum scit in altero.

(Doctoren gaaer ud af Huset.)

Eganarel.

See hvilken Gændens Rieft der sidder paa den Sladderhank.

Pancratius.

En Karl, der har lagt sin Tid vel an, og studeret in alma universitate.

Eganarel.

Endnu! saa skal — — —

Pancratius.

En Karl, der har Veen i Vanden, og Forkand i Hiernen. (han gaaer.) En Karl expertus in omnibus scientiis, naturalibus, moralibus & politicis. (kommer igien.) Homo doctus & quidem doctissimus, per omnes modos & casus. (gaaer.) En Karl, som i høi Grad besidder Kundskab af Fabler, Mythologie og Historie. (kommer igien.) Grammatica, Prosodia, Rhetorica, Dialectica og Sophismata. (gaaer.) Mathematic, Arithmetik, Optik, Onirocritik, Physik og Metaphysik. (kommer igien.) Cosmometrie, Geometrie, Architectur, Speculandas & Speculatas. (gaaer.) Medicin, Astronomie, Astrologie, Physiognomie, Metoposcopy, Chiromantie &c. &c.

Eganarel.

Jeg var tilfreds, at alle Lærde vare paa Bloskierget; de vil intet høre Fisk. Man sagde mig nok forud, at hans Læremester Aristoteles var ikke en Pibe Tobak vard. Jeg saae hen at see, jeg saae fat paa en anden, maaskee han er mere sagtnodig og fornuftig.

(Han banker paa.)

Scene 5.

Scene 5.

Marphurius, Eganarel.

Marphurius.

(med en sagtnodig Stemme.)

Hvad haver De at befale, Hr. Eganarel?

Eganarel.

Høi-ophyste Hr. Doctor! jeg er kommen hid, for at spørge Dem til Raads i et vigtigt Anliggende. Ah! det er skönt, De hører dog Folk.

Marphurius.

Min Hr. Eganarel, vær saa god og vær Dem af med den Talemaade; vor Philosophie tillader os ikke, at frembringe nogen propositionem decisivam; men man bør tale om alting med Uvisshed, og suspendere sit Judicium, altsaa burde De ikke sige, at De var kommen her, men at det syntes Dem, at De var kommen her.

Eganarel.

Det syntes mig?

Marphurius.

Saa.

Eganarel.

Saamen, det faaer vel at synes mig, siden det er saa.

Marphurius.

Det er ingen Følge; thi en Ting kan synes Dem anderledes, end den virkelig er.

Eganarel.

Hvad? er jeg ikke virkelig kommen her?

Marphurius.

Det er ganske uvist, og man bør tvivle om alting.

Eganarel.

Hvad? staar jeg ikke her, og taler De ikke med mig?

At 3

Marphurius.

Marphurius.

Det synes mig nok, at De staaer der, det synes mig og, at jeg taler med Dem; men det er ingen afgiort Sag, at det virkelig forholder sig saa.

Eganarel.

Jeg troer, min Siæl! De vil narre mig, staaer De ikke der, og staaer jeg ikke her tydelig og siensynlig, og ingen; mig synes, eller maaskee, kan passe sig her, saasom det er en afgiort Sag, at vi to Personer ere her, lad derfor de Subtiliteter fare, jeg beder Dem derom, og tillad mig at fortælle Dem mit Anliggende. Jeg kommer her, for at sige Dem, at jeg har Lyst til at giøte mig.

Marphurius.

Det veed jeg intet af.

Eganarel.

Derfor siger jeg Dem det.

Marphurius.

Det kan vel lade sig giøre.

Eganarel.

Det Fruentimmer, jeg vil agte, er meget ung, og vel flabt.

Marphurius.

Det er ikke saa jæk umueligt.

Eganarel.

Gjør jeg vel eller ilde i at giøte mig med hende.

Marphurius.

Een af Delene.

Eganarel.

Ah! dette er en anden Maske. Jeg spørger, om jeg giør vel i at tage det Fruentimmer, som jeg taler med Dem om.

Marphurius.

Ligesom det kan falde sig.

Eganarel.

Eganarel.

Gist jeg ilde?

Marphurius.

Det kunde være en Hændelse.

Eganarel.

Ah! jeg beder, svar mig dog som det sig bør.

Marphurius.

Det er just mit Forsæt.

Eganarel.

Jeg har stor Tilbøjelighed til dette Fruentimmer.

Marphurius.

Kan vel være.

Eganarel.

Faderen har samtykt vores Ægteskab.

Marphurius.

Jeg har intet derimod.

Eganarel.

Men jeg er bange for at blive Hanreder, om jeg tager hende.

Marphurius.

Det er en gisrlig Ting.

Eganarel.

Hvad er Deres Tanker derom?

Marphurius.

Deri er ingen Umuelighed.

Eganarel.

Men hvad vilde De gjøre, om De var i mit Sted?

Marphurius.

Jeg veed ikke.

Eganarel.

Hvad raader De mig at gjøre?

Marphurius.

Hvad Dem behager.

Eganarel.

Uf! jeg er færdig at blive gal.

Marphurius.

Jeg toer mine Hænder.

Eganarel.

Gid Diavlen havde din gamle Drømmer.

Marphurius.

Det faaer at gaae som det vil falde sig.

Eganarel.

Gid du faae en Ulykke, din Bødel. (Han tager en Stok og prygler ham.) Jeg skal nok faae dig til at tale i en anden Tone, du bandsatte philosophiske Hund.

Marphurius.

Ah, ah, ah — — —

Eganarel.

Nu er jeg fornøiet, at du har faaet Betaling for din forbandede Daarekliske: Sladder.

Marphurius.

Har man seet Ege til saadan dumdriftig Forvovenhed, at turde saaledes overfalde mig, og undersøge sig, at legge Haand paa en legitime promotus Doctor Philosophia.

Eganarel.

Jeg beder Dem, ven Dem af med saadan Talesmaade; man bør tvivle om alting, og De bør ikke sige: jeg har slaaet Dem; men at det syntes Dem, at jeg slog Dem.

Marphurius.

Jeg skal klage for Politimesteren over de Hug, jeg har faaet.

Eganarel.

Jeg toer mine Hænder.

Marphurius.

Man kan endaa see Kiendetegn deraf paa mig.

Eganarel.

Eganarel.

Kan vel være.

Marphurius.

Og det er Jer, som har behandlet mig saa ilde.

Eganarel.

Der er ingen Umuelighed i.

Marphurius.

Jeg skal faae Dem over Jer.

Eganarel.

Jeg veed intet deraf.

Marphurius.

J skal komme til at bøde ad pios usus, og gode
og vel, om J ikke skal komme til at bøde med Kroppen.

Eganarel.

Det faaer at gaae som det kan falde sig.

Marphurius.

Ja die kuns, J skal snart faae høre Nyt fra
mig.

Eganarel. (alene.)

Hvad Dævlén! kan man da ikke faae et endelige
Svar af denne forbandede Karl, man maae gaae lige-
saa klog fra ham, som man kom til ham. Hvad skal
jeg nu gjøre i den Uvisshed, jeg er, over mit tilstundende
Ægteskab. Aldrig var nogen ærlig Karl mere forvildet,
end jeg. Men see, der kommer just meget beleiligt to
Tater, Koner, jeg faaer at lade mig spaae af dem.

Scene 6.

(Tvende Tater, Koner komme ind syngende og
dansende efter en Tromme og Vire.)

Eganarel.

De ere brav lystige. Hør engang, Beskemoer,
kan J spaae mig.

Første Kone.

Ja vist kan vi, gode Herre! vi kan spaae begge.

Anden

Anden Kone.

Bliks os kun Din Haand, gode Monsør, og vi
skal deraf sige Dig, hvad Dig skal hændes.

Eganarel.

See der ere de begge to, see nu.

Første Kone.

Du bliver snart givt, min gode Herre, Du bli-
ver snart givt.

Anden Kone.

Du faaer en vakker Kone, en vakker Kone faaer
Du.

Første Kone.

Ja vist, en Kone, som skal være elsket af hele
Verden.

Anden Kone.

En Kone, som skal kasse Dig mange Benner,
gode Monsør, kasse Dig mange Benner.

Første Kone.

En Kone, som skal bringe Dig Overflodighed i
Huset.

Anden Kone.

En Kone, som skal bringe Dig i stor Anseelse.

Første Kone.

Du skal blive agtet for hendes Skyld, lille Mon-
sør, agtet for hendes Skyld.

Eganarel.

Det er altsammen godt; men sig mig engang,
om jeg intet staaer fare for at blive Hanreder?

Anden Kone.

Hanreder?

Eganarel.

Ja.

Første Kone.

Hanreder?

Eganarel.

Eganarel.

Ja, ja, om jeg staaer fare for at blive Hanreder?

(De danse og synge begge to, la, la, la.)

Eganarel.

Det Diavlen besættte Jer, er det at svare: Kom her og sig mig begge to, om jeg bliver Hanreder.

Anden Kone.

Du, Hanreder?

Eganarel.

Det er just det jeg spørger om.

Første Kone.

Hanreder, Du?

Eganarel.

Ja, skal jeg være det, eller intet?

(De synge og danse begge to, og gaar bort med det samme.)

Eganarel.

Gid I saae en Ulfke, I Pulverhejer, er jeg ikke endnu ligesaa nær, som før; men jeg vil absolut vide min Skiebne i mit forestaaende Egetestab, og derfor gaar jeg hen til den berømmelige Vahrsager, som hele Verden taler saa meget om, og skal have bragt sin Videnskab saavidt, at han kan vise een alt hvad man forlangt. Men jeg har ikke nødig at gaar til ham; thi her seer jeg for mine Dine alt, hvad jeg kan forlange.

Scene 7.

Dorimene, Leander, Eganarel.

Leander.

Men ret Alvor, min Dorimene, er det og Sandhed, De siger, eller skiemter De?

Dorimene.

Det er en afgjort Sandhed.

Leander.

Leander.

Saa De giver Dem ret for Alvor.

Dorimene.

Ret for Alvor.

Leander.

Og Brylluppet skal staae i Aften?

Dorimene.

I denne Aften.

Leander.

Og De kan saaledes med Uttaknemmelighed for-
glemme den oprigtige Kierlighed, jeg har baaren for Dem,
og de kjerlige Forskringer, De har givet mig.

Dorimene.

Jeg? ingenlynde. De staaer altid hos mig lige
høit anskreven, og dette Egtteskab har ikke forurolige
Dem. Jeg giver mig ikke med denne Mand af Kier-
lighed, hans Rigdom har alene bevæget mig til at tage
ham. Jeg har ingen Midler, De har heller ingen, og
uden Penge staaer det kunns ilde til med os i Verden,
saa det er det allerformest, man maae see efter. Jeg
har taget med Glæde mod denne Leilighed, for at sætte
mig i Stand, og jeg har gjort det i Haab, at see mig
snart befriet fra denne gamle Siedebuk. Jeg er vis
paa, han dør inden kort Tid, og han har i det højeste
ikke over sex Maanedes at leve i. Jeg vil give Dem
under min Haand, at han skal være død til den Tid,
jeg siger, og at jeg ikke længer skal sukke til Himmelen
om den Lyksalighed, at blive Enke. (Hun bliver Ega-
narel vaer i det samme.) Ah! nu talte vi just om Dem,
og De kan vel tænke, at det kunde ikke være uden til
Deres Betsømmelse.

Leander.

Er det Hr. — —

Dorimene.

Ja, det er Hr. Eganarel, min tilkommende Mand.

Leander.

Leander.

Tillad, min Herre, at jeg maae have den Ære, at gratulere Dem til Deres forestaaende Ægteskab, og tillige tilbyde Dem min ringe Tjeneste. Jeg forsikrer, at De i Jomfruen faaer et Mønster paa Dyden; og hvad Dem angaaer, min smukke Jomfrue, da glæder jeg mig med Dem over det lykkelige Valg, De har gjort; De kunde albrig træffe bedre, og Hr. Sganarel har Anseende til at være den bedste Mand af Verden. Tillad mig derfor den Ære af Deres Venskab, da jeg skal stræbe paa min Side af al Magt, at contribuere til Deres Divertissements og Fornøielse.

Dorimene.

Vi takke begge for den Ære, De vil bevise os; men kom, lad os gaae, Tiden er knap, vi kan altid faae Leilighed siden at tales ved. (De gaae.)

Sganarel. (alene.)

Nu har jeg, saamen! ikke ringeste Lyst til at giøre mig længer, og jeg kan ikke giøre bedre, end at falde mine Ord tilbage igjen. Jeg kommer nok til at punge noaet ud derfor; men heller Hul i Pungen, end Horn i Panden. Nu vil jeg først see, om jeg paa en fin Maade kan rede mig ud af Sagen.

(Han banker paa.)

Scene 8.

Alcander, Sganarel.

Alcander.

Velkommen, min kære Svigersøn!

Sganarel.

Styldige Tiener, Hr. Alcander!

Alcander.

De kommer nok for at slutte Ægteskabet.

Sganarel.

Korlad mig.

Det tvungne Giøtermaal.

21

Alcander.

Alexander.

Jeg forsikrer Dem, at jeg længe ligesaa meget
 efter dees Fuldbgyrdelse, som De.

Eganarel.

Nei, jeg kommer for noget andet.

Alexander.

Jeg har allerede gjort alle Anstalter til Brylluppet.

Eganarel.

Det er ikke det, vi nu vil tale om.

Alexander.

Musikanterne ere her alt, Kioffenet ryger, og min
 Datter er pyntet som en Brud.

Eganarel.

Jeg kommer her i en ganske anden Anledning.

Alexander.

Nu skal De snart blive fornøiet, alting er dertil
 færdig.

Eganarel.

Herre! Jh, siger jeg ikke, at jeg er kommen for
 noget ganske andet.

Alexander.

Du, vær saa god og gaae ind, min Svigersøn.

Eganarel.

Jeg har kun et Ord at sige Dem.

Alexander.

Ei, hvortil nytte de mange Complimenter, vær
 saa god at gaae ind.

Eganarel.

Nei, nei, jeg vil ikke ind, jeg vil tale med Dem
 først.

Alexander.

Tale med mig først.

Eganarel.

Ja.

Alexander.

Alexander.

Nu, hvad er det da?

Eganarel.

Min Hr. Alexander, jeg har begjært Deres Datter, det er sandt, De har og givet mig Ja paa hende; men skal jeg sige min Sandhed, saa er jeg vel gammel, saa hun er fler intet tiend med mig.

Alexander.

Forlad mig det, min Hr. Eganarel, min Datter er vel tilfreds med Dem, saadan som De er, og jeg er vis paa, hun vil leve meget fornøjet med Dem.

Eganarel.

Det kan aldrig være mueligt; thi jeg er forfærdelig vrangen, og hun vilde faae alt for megen Plage af min Egenfundighed.

Alexander.

Ah! min Datter er meget søielig, og De skal see, hun skal vide at rette sig efter Dem i alle Maader.

Eganarel.

Ja, men jeg er desforuden plaget med visse Svagheders Tilfælde, som vil gjøre hende ganske leed af mig.

Alexander.

Ah! det er intet, en skikkelig Kone bliver aldrig leed eller leed af sin Mand.

Eganarel.

Skal jeg sige Dem min Mening reent ud, saa raader jeg Dem aldeles fra at give mig Deres Datter.

Alexander.

De behager at fierte, jeg vilde for doe, for jeg vilde bryde mit Lovte.

Eganarel.

Ei, jeg befrier Dem ganske derfra, og — —

Alexander.

Ingenlunde, jeg har lovet Dem hende, og De skal have hende, til Trods for alle dem, som ellers have Nie paa hende.

Sganarel. (sagte.)

Det Diæblen besætte dig, dit ærlige Bagkeeft.

Alexander.

Thi jeg har en besunderlig Høiagtelse og et særdes
les Venfkab for Dem, som gaaer saa vidt, at jeg skulde
nægte en Prints min Datter, for at give Hr. Sgan
narel hende.

Sganarel.

Al for stor Væere, og jeg er ganske skamfuld over
saa megen Væresbeviisning, kan jeg ikke finde mig i;
men jeg maae sige Dem reent ud, at jeg vil ikke give
mig.

Alexander.

Hvem? De?

Sganarel.

Ja, ret jeg.

Alexander.

Og Aarsagen dertil, om jeg maae spørge?

Sganarel.

Aarsagen dertil er, at jeg finder mig slet ikke til
ket til Egtfæb, derfor vil jeg træde i mine berømmen
lige Farsfædres Fodspor, og leve ugift, ligesom Fader
og Farsfader har gjort for mig.

Alexander.

Hør, min kære Hr. Sganarel, Villien er fri, og
jeg er ikke for at tvinge noget Menneske. De har selv
begiert min Datter til Egte, og alting er færdig til
forestaaende Bryllup. Men eftersom De er bleven an
derledes til Sind, og vil kalde Deres Ord tilbage
igen, saa vil jeg see, hvad der er ved at gjøre, og
De skal strax faae Besked.

Sganarel. (alene.)

Nu jeg maae tilstaae, han er foieligere, end jeg
havde ventet, og jeg havde forestillet mig megen meer
Besværighed, ved at slippe af denne Labyrint. Naar
jeg ret tænker mig om, har jeg gjort meget viselig,
at

at flubbe denne Laft fra mig; thi jeg var paa Nippet, at begaae en Daarlighed, fom jeg havde kommet til at fortryde min Livsrid. Men der feer jeg Sonnen komme, han bringer mig nok Befkeed.

Scene 9.

Alcidas, Sganarel.

Alcidas.

(Talende med en meget høflig Stemme.)

Allerdyngfte Tiener, Hr. Sganarel!

Sganarel.

Allerdyngfte Tiener igien af mit ganske Hierte.

Alcidas.

Min Fader har sagt mig, at Hr. Sganarel er kommen for at kalde sine Ord tilbage.

Sganarel.

Ja, det er sandt, min Herre! det gjør mig uheldig meget ondt; men — —

Alcidas.

Ei, min Herre! der er intet Ondt i.

Sganarel.

Jeg forfiker Dem til, at intet flulde være mig fiender, end at komme i deres Familie — —

Alcidas.

Ei, Bagatelle, Bagatelle. (Han præfenter ham tvende Kaarder.) Vil De alene behage at vælge Dem, hvilken De lyfter, af disse to Kaarder.

Sganarel.

Af disse to Kaarder?

Alcidas.

Ja, om De faa behager.

Sganarel.

Men til hvad Ende?

Alcidas.

Efterfom min Herre vegrer fig, for at agte min

Søster, tvertimod Deres Lykte, saa haaber jeg, at De ikke fortrydelig optager den Compliment, som jeg nu har giort Dem.

Eganarel.

Hvordan?

Alcidas.

Der kunde være de, som ville gjøre megen Allarm, og bryde ud med mange Skielbsord; men vi ere meget for, at alting kan gaae af i Windelighed, derfor kommer jeg at sige Dem med al Høflighed, at vi maae strøe Halsen af hinanden, om De det saa for godt finder.

Eganarel.

Den Compliment finder jeg meget forkeert.

Alcidas.

Nu, min Herre, vær af den Godhed, at vælge Dem een af Kaarderne.

Eganarel.

Jeg er Deres Tiener, jeg har ingen Hals at miste; har nogen før hørt saa diæbleblendt en Maade at tale paa.

Alcidas.

Diæbleblendt eller ei, saa kan det dog ei anderledes være; med Deres gode Tilladelse.

Eganarel.

Ei, min Herre, fik den Compliment i Skeden igien, om De saa behaarer.

Alcidas.

Ei, min Herre, skynd Dem noget, jeg har andet at bestille.

Eganarel.

De skal ikke holde Dem op for min Skyld.

Alcidas.

Saa vil De da intet slaaes med mig, min Herre?

Eganarel.

Saae den en Ulykke der gjør, jeg vil intet slaaes.

Alcidas.

Alcidas.

Ret alvorlig?

Eganarel.

Ja, ret alvorlig?

Alcidas.

(tager en Stok og prygler ham.)

J det mindste, min Herre, skal De ikke have Nar-
sag at beklage Dem, at jo alting gaaer ordentlig til.
De bryder Deres Lykke, jeg tilbyder at vil slaaes med
Dem, De vegrer Dem for at slaaes, saa prygler jeg
Dem. I alt dette ere de strengeste Formaliteter obser-
verede, og jeg er vis paa, De veed alt for vel at leve, for at
skulde finde Mishag i saadan min Opsørsel.

Eganarel.

Hvad er det for en Dævel af en Karl, denne?

Alcidas.

(Præsenterer ham endnu tvende Kaarder.)

Nu, min Herre, aqviteer Dem detsfra, som en ga-
lant Homme, og lad Dem ikke saa længe nøde dertil.

Eganarel.

Endnu?

Alcidas.

Min Herre! jeg er ikke for at tvinge noget Men-
neske, jeg giver Dem Valget, enten at slaaes, eller at
ægte min Søster, og een af Delene maae absolut stee.

Eganarel.

Min Herre, jeg forsikrer Dem, at jeg hverken kan
giøre det ene, eller det andet.

Alcidas.

Er det vist?

Eganarel.

Ja, ganske vist.

Alcidas.

(prygler ham igien.)

Saa maae jeg da, med Deres Tilladelse — —

Eganarel.

Sganarel.

Nu, au, au, au — —

Alcidas.

Jeg forsikrer Dem, min Herre! at det gjør mig inderlig ondt, at jeg saaledes skal behandle Dem; men De maae ei tage det ilde op, at jeg ei holder op, før end De lover, enten at slaaes med mig, eller at ægte min Søster.

(han løfter Stokken.)

Sganarel.

Nu vel, jeg vil ægte Deres Søster, Koffepige, Stuepige, Amme — —

Alcidas.

Ah! det glæder mig, min Herre! at De finder Dem i Villighed, at alting kan gaae af i Mindelighed; thi jeg spør Dem til, at der er ikke et Menneske i hele Verden, som jeg æstimerer saa høit, som Dem, og det skulde hierteligen have fortrydt mig, om jeg havde blevet nødt til at gjøre Dem noget Ondt. Nu vil jeg kalde paa min Fader, for at sige ham, at vi nu ere alle enige.

Scene 10.

Alcander, Dorimene, Alcidas, Sganarel.

Alcidas.

Min kære Fader, jeg finder Hr. Sganarel at være en ganske raisonabel Mand, som gjør en Ting med en god Villie: nu kan min Fader give ham sin Datter.

Alcander.

Min Herre! See der er hendes Haand, giv De hende og Deres! nu er jeg, Himlen ske Lov, af med hende, og nu er det Deres Sag herefter, at passe paa hende. Lad os nu være lystige, og med Glæde fuldbyrde dette lykkelige Ægteskab.

Ende.

